

Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Καταβολή διατροφής

Καταβολή διατροφής

Εάν επιθυμείτε να αξιώσετε διατροφή, για παράδειγμα ζητώντας την καταβολή μηνιαίου ποσού για διατροφή τέκνου από γονέα ο οποίος δεν κατοικεί με το τέκνο, το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σας επιτρέπει να προσφύγετε στα δικαστήρια του κράτους κατοικίας σας προκειμένου αυτά να καθορίσουν την υποχρέωση του οφειλέτη να καταβάλει τη διατροφή, καθώς και το ποσό της διατροφής. Μια τέτοια απόφαση αναγνωρίζεται εύκολα στα άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επιλέξτε τη σημαία της χώρας που σας ενδιαφέρει για περισσότερες πληροφορίες.

Νέοι κανόνες από τον Ιούνιο του 2011

Από τις 18 Ιουνίου 2011 ισχύουν **νέοι κανόνες** για θέματα διατροφής. Οι κανόνες αυτοί διασφαλίζουν τη δικαστική προστασία του δικαιούχου διατροφής, παρέχοντάς του τη δυνατότητα να προσφύγει κατά του υποχρέου ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους κατοικίας του. Επιπλέον, στις περισσότερες περιπτώσεις, το **Πρωτόκολλο της Χάγης** του 2007 προσδιορίζει το εφαρμοστέο δίκαιο για τις υποχρεώσεις διατροφής και οποιαδήποτε απόφαση περί διατροφής εκδίδεται από δικαστήρια των κρατών μελών κυκλοφορεί ελεύθερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και μπορεί να εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη χωρίς πρόσθετες διατυπώσεις. Τέλος, οι δικαιούχοι και οι υπόχρεοι διατροφών λαμβάνουν διοικητική συνδρομή, την οποία προσφέρουν τα κράτη μέλη. Οι νέοι κανόνες εφαρμόζονται και στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης και της Δανίας, βάσει της συμφωνίας στις 19 Οκτωβρίου 2005 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Βασιλείου της Δανίας για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Ωστόσο, η Δανία δεν εφαρμόζει κάποιους κανόνες, και συγκεκριμένα, τους κανόνες για το εφαρμοστέο δίκαιο και για τη συνεργασία μεταξύ κεντρικών αρχών.

Ο κανονισμός προβλέπει επίσης ότι διοικητικές αρχές μπορούν να ενεργούν ως δικαστήρια στο πλαίσιο των διαδικασιών αξίωσης διατροφής. Μπορείτε να βρείτε κατάλογο των σχετικών αρχών [εδώ](#) (306 Kb) .

Εφόσον η διατροφή καταβάλλεται ή λαμβάνεται από πρόσωπο το οποίο κατοικεί σε χώρα εκτός της ΕΕ, η **Σύμβαση** για την είσπραξη σε διεθνές επίπεδο, απαιτήσεων διατροφής παιδιών και άλλων μορφών οικογενειακής διατροφής και το **Πρωτόκολλο** σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής μπορούν να σας βοηθήσουν να λάβετε τη διατροφή σας σε κράτη εκτός της ΕΕ τα οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη στην εν λόγω Σύμβαση. Η Σύμβαση τέθηκε σε ισχύ για την ΕΕ έναντι τρίτων κρατών τα οποία είναι μέρη της Σύμβασης την 1η Αυγούστου 2014.

Μη υποχρεωτικό τυποποιημένο έντυπο για τη δήλωση καθυστερημένων παροχών διατροφής

Για να διευκολυνθεί η πρακτική εφαρμογή του κανονισμού για τις υποχρεώσεις διατροφής, και η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των πολιτών σε όλη την ΕΕ, το **Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο** για αστικές και εμπορικές υποθέσεις έχει εκπονήσει ένα μη υποχρεωτικό τυποποιημένο έντυπο για τη δήλωση καθυστερημένων παροχών διατροφής.

Το παρόν μη υποχρεωτικό έντυπο αποσκοπεί στη διευκόλυνση της είσπραξης καθυστερημένων παροχών διατροφής και είναι διαθέσιμο σε 23 γλώσσες. Το έντυπο συνοδεύεται από πρακτικό οδηγό για τη συμπλήρωσή του. Το έντυπο είναι διαθέσιμο στους ακόλουθους μορφώτυπους: [PDF](#) (1123 Kb) .

[επεξεργάσιμο PDF](#) (1459 KB) και [XLS](#) (431 Kb) .

Τελευταία επικαιροποίηση: 18/01/2019

Για τη διαχείριση αυτής της ιστοσελίδας υπεύθυνη είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα σελίδα δεν απηχούν κατ' ανάγκη την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Παρακαλείσθε να συμβουλευθείτε την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου σχετικά με το καθεστώς πνευματικής ιδιοκτησίας που διέπει τις σελίδες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.

Αξιώσεις διατροφής - Βέλγιο

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Ως «υποχρέωση διατροφής» νοείται η εκ του νόμου υποχρέωση ενός προσώπου να καλύψει τις βιοτικές ανάγκες άλλου προσώπου χρήζοντος βοήθειας και με το οποίο συνδέεται με συγκεκριμένο οικογενειακό δεσμό. Στον ορισμό της διατροφής δεν συμπεριλαμβάνεται μόνον η σίτιση, αλλά καθετί αναγκαίο για την επιβίωση, συμπεριλαμβανομένων της φροντίδας, της ένδυσης, της στέγασης και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Η υποχρέωση διατροφής βασίζεται σε οικογενειακή σχέση ή σε έγγαμη σχέση ή σε εναλλακτική υποχρέωση σε περίπτωση που ο συγκεκριμένος δεσμός δεν υφίσταται πλέον. Υφίσταται μεταξύ ορισμένων συγγενών εξ αίματος ή εξ αγχιστείας λόγω γάμου, μεταξύ συζύγων και μεταξύ ατόμων που συμβιώνουν σε νομικά ρυθμιζόμενο πλαίσιο. Θεμελιώνεται μεταξύ άλλων σε καθήκον «αλληλεγγύης», το οποίο μπορεί να έχει ισχυρότερο χαρακτήρα σε ορισμένες περιπτώσεις.

Υποχρέωση των γονέων έναντι των τέκνων τους

Υπάρχουν δύο είδη υποχρέωσης στη συγκεκριμένη περίπτωση:

Ευρύτερη υποχρέωση διατροφής βάσει της οποίας ο πατέρας και η μητέρα υποχρεούνται να αναλάβουν την ευθύνη, ανάλογα με τα οικονομικά μέσα τους, για τη στέγαση, τη φροντίδα, την υγεία, την επίβλεψη, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, καθώς και την ανάπτυξη των τέκνων τους. Εάν η εκπαίδευση και η κατάρτιση συνεχίζονται, η υποχρέωση εξακολουθεί να υφίσταται ακόμη και μετά την ενηλικίωση του τέκνου. Υφίσταται ανεξάρτητα από τους πόρους των γονέων και από τις ανάγκες του τέκνου. Είναι ευρύτερη υπό την έννοια ότι, επιπλέον της συντήρησης του τέκνου, περιλαμβάνει και την εκπαίδευση και κατάρτισή του κ.λπ. (άρθρο 203 του Αστικού Κώδικα).

Υποχρέωση διατροφής η οποία βασίζεται στην ιδιότητα του γονέα και συνδέεται με τις ανάγκες του τέκνου, ανεξάρτητα από την ηλικία του και από τους πόρους του γονέα (άρθρα 205, 207, 208 και 353-14 του Αστικού Κώδικα).

Υποχρέωση των τέκνων έναντι των γονέων τους

Τα τέκνα έχουν αμοιβαία υποχρέωση διατροφής των γονέων τους (άρθρα 205, 207 και 353-14 του Αστικού Κώδικα). Ως εκ τούτου, τα τέκνα έχουν υποχρέωση διατροφής του πατέρα και της μητέρας τους όταν οι τελευταίοι χρήζουν βοήθειας.

Υποχρέωση συζύγων

Η υποχρέωση διατροφής μεταξύ συζύγων βασίζεται στο καθήκον παροχής βοήθειας και συνδρομής και στο καθήκον συμμετοχής στα έξοδα που συνεπάγεται ο γάμος, όπως προβλέπεται από τον Αστικό Κώδικα (άρθρα 2013 και 221 του Αστικού Κώδικα). Τα καθήκοντα αυτά, τα οποία συνδέονται με το καθήκον συγκατοίκησης που επίσης επιβάλλεται στους συζύγους, είναι αμοιβαία. Εάν δεν εκπληρώνονται, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ασκήσει δικαστική προσφυγή επιδιώκοντας την εκτέλεσή τους με ισοδύναμο τρόπο, με τη μορφή αγωγής διατροφής ή εκχώρησης ποσών (άρθρα 213, 221 και 223 του Αστικού Κώδικα) – βλ. ερώτηση 10.

Υποχρεώσεις πρώην συζύγων

Γίνεται διάκριση ανάλογα με το είδος του διαζυγίου: διαζύγιο λόγω ανεπανόρθωτου κλονισμού του γάμου ή συναινετικό διαζύγιο:

Διαζύγιο λόγω ανεπανόρθωτου κλονισμού του γάμου: εάν οι σύζυγοι δεν συμφώνησαν σχετικά με τη χορήγηση διατροφής (άρθρο 301 παράγραφος 1 του Αστικού Κώδικα), το δικαστήριο μπορεί, στην απόφαση διαζυγίου ή σε επακόλουθη απόφαση, κατόπιν αιτήματος του συζύγου που χρήζει βοήθειας, να διατάξει την καταβολή διατροφής από τον άλλο σύζυγο (άρθρο 301 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο του Αστικού Κώδικα).

Το δικαστήριο μπορεί να μην κάνει δεκτή αξίωση διατροφής μετά το διαζύγιο εάν ο εναγόμενος αποδείξει ότι ο ενάγων ευθύνεται για σοβαρά παραπτώματα που κατέστησαν την περαιτέρω συγκατοίκηση αδύνατη (άρθρο 301 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο του Αστικού Κώδικα).

Το ποσό της διατροφής δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει το ένα τρίτο του εισοδήματος του υπόχρεου συζύγου (άρθρο 301 παράγραφος 3 τρίτο εδάφιο του Αστικού Κώδικα).

Συναινετικό διαζύγιο: οι σύζυγοι δεν υποχρεούνται να συμφωνήσουν στη χορήγηση διατροφής σε έναν εκ των συζύγων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαζυγίου και/ή μετά το διαζύγιο. Εφόσον το αποφασίσουν, το ποσό και οι όροι καταβολής και εκτέλεσης της διατροφής καθορίζονται ελεύθερα, όπως και η σύνδεση της με δείκτη και οι τυχόν λόγοι διαφοροποίησής της (άρθρο 1288 πρώτο εδάφιο σημείο 4 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Εάν δεν συμφωνήθηκε ρητώς κάτι διαφορετικό, το δικαστήριο δύναται, κατόπιν αιτήματος ενός εκ των μερών, να αυξήσει, να μειώσει ή να ακυρώσει τη συμφωνηθείσα διατροφή μετά την απόφαση διαζυγίου (άρθρο 1288 παράγραφος τρία του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), υπό την ελάχιστη προϋπόθεση ότι το ποσό δεν είναι πλέον το ενδεδειγμένο λόγω νέων περιστάσεων ανεξάρτητων από τη βούληση των διαδίκων. Η διατροφή δεν μπορεί να συνδέεται με δείκτη, εκτός εάν προσδιορίζεται η σύνδεση με δείκτη.

Άλλες περιπτώσεις

Υπό ποιες συνθήκες;

Υποχρέωση διατροφής υφίσταται μεταξύ συγγενών σε ευθεία γραμμή, τόσο ανιόντων όσο και κατιόντων (γονείς/τέκνα, τέκνα/γονείς, καθώς και εγγόνια /παππούδες και αντίστροφα - άρθρα 205 και 207 του Αστικού Κώδικα).

Μεταξύ συγγενών εξ αγχιστείας λόγω γάμου υπάρχουν δύο ενδεχόμενα σενάρια:

ο επιζών σύζυγος έχει υποχρέωση έναντι των τέκνων του αποβιώσαντος συζύγου των οποίων δεν είναι πατέρας ή μητέρα, εντός ορισμένων ορίων (άρθρο 203 παράγραφος 3 του Αστικού Κώδικα)

οι γαμπροί και οι νύφες έχουν υποχρέωση προς τα πεθερικά τους και αντίστροφα. Η υποχρέωση παύει σε περίπτωση νέου γάμου του πεθερού ή της πεθεράς ή σε περίπτωση θανάτου του/της συζύγου (ο οποίος είχε θεμελιώσει τη συγγένεια εξ αγχιστείας λόγω γάμου) και των τέκνων που προήλθαν από τον γάμο (άρθρα 206 και 207 του Αστικού Κώδικα).

Σε ορισμένες περιπτώσεις, διατροφή καταβάλλεται στον επιζώντα ή στους ανιόντες του αποβιώσαντος, από την κληρονομία του αποβιώσαντος συζύγου (άρθρο 205 bis του Αστικού Κώδικα).

Τέκνα των οποίων η πατρότητα δεν είναι διαπιστωμένη μπορούν να αξιώσουν διατροφή για τη συντήρηση και την εκπαίδευση και κατάρτισή τους από τον άνδρα ο οποίος είχε σχέσεις με τη μητέρα τους κατά τη διάρκεια της νόμιμης περιόδου σύλληψης (άρθρο 336 του Αστικού Κώδικα).

Εάν η αρμονία μεταξύ ατόμων που συμβιώνουν στο πλαίσιο εκ του νόμου ρυθμιζόμενης σχέσης συμβίωσης διαταραχθεί σοβαρά, ένα μέλος μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο ζητώντας διατροφή στο πλαίσιο της διαδικασίας προσωρινών μέτρων που μπορεί να διατάξει το δικαστήριο. Το ίδιο ισχύει σε περίπτωση διακοπής της εκ του νόμου ρυθμιζόμενης σχέσης συμβίωσης, στο πλαίσιο επίσης της διαδικασίας προσωρινών μέτρων (άρθρο 1479 του Αστικού Κώδικα).

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανηλίκους ή ενήλικους;

Κανονικά, η υποχρέωση διατροφής παύει όταν το τέκνο ενηλικιωθεί και αποκτήσει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα. Ωστόσο, μπορεί να συνεχισθεί εάν η εκπαίδευση και η κατάρτιση του τέκνου συνεχίζονται (άρθρα 203 και 336 του Αστικού Κώδικα).

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Ο υπόχρεος μπορεί να ανταποκριθεί οικειοθελώς στις ανάγκες του δικαιούχου. Σε αντίθετη περίπτωση, εφόσον υπάρχει διαφορά, διαφωνία ή αναστολή της καταβολής, είναι απαραίτητη η κίνηση δικαστικής διαδικασίας.

Σε περίπτωση διαζυγίου λόγω ανεπανόρθωτου κλονισμού του γάμου, αξίωση διατροφής μετά το διαζύγιο μπορεί να υποβληθεί ως παρεμπόδιση στο δικαστήριο που επιλήφθηκε του διαζυγίου είτε με το αρχικό δικόγραφο είτε μέσω υπομνημάτων (άρθρο 1254 παράγραφος 1 πέμπτο εδάφιο και άρθρο 1254 παράγραφος 5 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Εκτός της διαδικασίας διαζυγίου, τυχόν αξίωση διατροφής εκδικάζεται, και το ύψος της καθορίζεται, από το ειρηνοδίκη (άρθρο 591 παράγραφος 7 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), με εξαίρεση τις διαδικασίες στις οποίες αξιώνεται διατροφή χωρίς αναγνώριση της ύπαρξης σχέσης γονέα-τέκνου. Βλέπε ερώτηση 5.

Από την 1η Σεπτεμβρίου 2014, και εξαιρώντας τις υποχρεώσεις διατροφής που σχετίζονται με το εισόδημα κοινωνικής ένταξης, όλες οι αξιώσεις που αφορούν υποχρεώσεις διατροφής υπάγονται στη δικαιοδοσία του οικογενειακού δικαστηρίου (άρθρο 572 bis παράγραφος 7 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών στις οποίες αξιώνεται διατροφή χωρίς αναγνώριση της ύπαρξης σχέσης γονέα-τέκνου.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιο βαθμού) ή ανηλίκου;

Η αξίωση είναι προσωποπαγής ως προς τον δικαιούχο της διατροφής (βλ. ειδικότερα άρθρο 337 του Αστικού Κώδικα). Η αξίωση υποβάλλεται στο δικαστήριο από τον ίδιο τον δικαιούχο ή από τον δικηγόρο του (βλ. ιδίως άρθρα 1253 ter, 1254 και 1320 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Εάν ο ενδιαφερόμενος δεν διαθέτει δικαιοπρακτική ικανότητα, ενεργεί για λογαριασμό του ο νόμιμος εκπρόσωπός του (πατέρας, μητέρα, κηδεμόνας, νόμιμος εκπρόσωπος).

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Ο ειρηνοδίκης είναι αρμόδιος για τις διαφορές σε υποθέσεις διατροφής (άρθρο 591 παράγραφος 7 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), αλλά υπάρχουν εξαιρέσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, η αγωγή ασκείται στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του δικαιούχου, με εξαίρεση την περίπτωση αιτήσεων μείωσης ή ακύρωσης της διατροφής (άρθρο 626 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Ο πρόεδρος του πρωτοδικείου (άρθρο 338 του Αστικού Κώδικα) είναι αρμόδιος για τις αγωγές που ασκεί τέκνο κατά του προσώπου με το οποίο η μητέρα του είχε σχέσεις κατά τη διάρκεια της νόμιμης περιόδου σύλληψης (άρθρο 336 του Αστικού Κώδικα).

Με εξαίρεση την περίπτωση επειγόντων και προσωρινών μέτρων, οι διαφορές που αφορούν τη γονική μέριμνα υπάγονται στη δικαιοδοσία του δικαστηρίου ανηλίκων (άρθρο 387 bis του Αστικού Κώδικα) του τόπου κατοικίας των γονέων, των κηδεμόνων ή των προσώπων που έχουν την επιμέλεια του τέκνου (άρθρο 44 του νόμου της 8ης Απριλίου 1965 για την προστασία των νέων, την επιμέλεια των ανηλίκων παραβατών και την αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από το αδίκημα).

Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των συζύγων πριν από τη διαδικασία διαζυγίου, οι αξιώσεις υποβάλλονται στον ειρηνοδίκη (άρθρο 594 παράγραφος 19 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) του τόπου της τελευταίας συζυγικής κατοικίας (άρθρο 628 παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Εφόσον υποβληθεί αίτηση διαζυγίου λόγω ανεπανόρθωτου κλονισμού του γάμου, ο πρόεδρος του πρωτοδικείου είναι αρμόδιος (άρθρο 1280 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) έως τη λύση του γάμου. Ωστόσο, η έγκριση των συμφωνιών περί διατροφής που συνάπτουν οι διάδικοι είναι αρμοδιότητα του δικαστηρίου που κρίνει την υπόθεση επί της ουσίας (άρθρο 1256 πρώτο εδάφιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Μετά την έκδοση της οριστικής απόφασης διαζυγίου, δικαιοδοσία έχουν ο ειρηνοδίκης και το δικαστήριο ανηλίκων. Ο πρόεδρος του πρωτοδικείου παραμένει αρμόδιος για την έκδοση προσωρινών μέτρων σε έκτακτες περιπτώσεις (άρθρο 584 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Από την 1η Σεπτεμβρίου 2014, και εξαιρώντας τις υποχρεώσεις διατροφής που σχετίζονται με το εισόδημα κοινωνικής ένταξης, όλες οι αξιώσεις που αφορούν υποχρεώσεις διατροφής υπάγονται στη δικαιοδοσία του οικογενειακού δικαστηρίου (άρθρο 572 bis παράγραφος 7 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Από την 1η Σεπτεμβρίου 2014, οι αξιώσεις μεταξύ διαδίκων που είναι (ή υπήρξαν) συζευγμένοι ή είναι (ή υπήρξαν) μέλη νόμιμης σχέσης συμβίωσης και οι αξιώσεις που αφορούν υποχρεώσεις διατροφής των τέκνων αμφοτέρων των μερών ή τέκνων των οποίων επιβεβαιώθηκε η σχέση με έναν μόνον εκ των γονέων, υποβάλλονται, καταρχήν, στο δικαστήριο που έχει ήδη επιληφθεί αξίωσης (βλ. άρθρο 629 bis παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Αυτό είναι το δικαστήριο της κατοικίας του ανηλίκου (ή, διαφορετικά, του συνήθους τόπου διαμονής του ανηλίκου) για τις αξιώσεις που αφορούν υποχρεώσεις διατροφής προς ανήλικο που διαθέτει δικαιοπρακτική ικανότητα. Εάν οι διάδικοι έχουν περισσότερα τέκνα, το πρώτο επιληφθέν δικαστήριο είναι αρμόδιο για όλες τις αξιώσεις (άρθρο 629 bis παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Εάν οι υποχρεώσεις διατροφής αφορούν άλλους δικαιούχους διατροφής, η υπόθεση υποβάλλεται στο δικαστήριο της κατοικίας του εναγομένου ή του τόπου της τελευταίας κοινής (συζυγικής) κατοικίας (άρθρο 629 bis παράγραφος 4 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδίαμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Βλέπε ερώτηση 4. Ανάλογα με την ασκούμενη αγωγή, η αξίωση υποβάλλεται μέσω κλήτευσης από δικαστικό επιμελητή ή μέσω αίτησης. Δεν είναι υποχρεωτική η εμπλοκή δικηγόρου.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Η διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου δεν διεξάγεται δωρεάν. Δεν είναι εφικτό να προσδιοριστεί το συνολικό κόστος εξαρτάται από την κινήσεια διαδικασία, τα δικαστικά έξοδα και την αμοιβή του δικηγόρου, εφόσον εμπλακεί δικηγόρος. Οι κανόνες του κοινού δικαίου εφαρμόζονται για την πληρωμή των εξόδων των διαδικασιών μέσω νομικής συνδρομής (βλ. Νομική συνδρομή - Βέλγιο).

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης τιμαριθμικής προσαρμογής);

Μορφές συνδρομής:

Η συνδρομή λαμβάνει τη μορφή διατροφής. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η διατροφή μπορεί να λάβει τη μορφή κεφαλαίου (άρθρο 301 παράγραφος 8 του Αστικού Κώδικα). Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να καταβάλλεται σε είδος (άρθρο 210 του Αστικού Κώδικα).

Υπολογισμός και σύνδεση της συνδρομής με δείκτη

Δεν υπάρχει κλίμακα. Η διατροφή χορηγείται αναλογικά, και μόνο, προς τις ανάγκες του αιτούντος και τις οικονομικές δυνατότητες του υποχρέου (άρθρα 208 και 209 του Αστικού Κώδικα).

Η υποχρέωση του πατέρα και της μητέρας (άρθρο 203 του Αστικού Κώδικα) καθορίζεται αναλογικά προς τα μέσα που διαθέτουν, και πρέπει να καλύπτει τη στέγαση, τη συντήρηση, την υγεία, την επίβλεψη, την εκπαίδευση και κατάρτιση και την ανάπτυξη των τέκνων (έως ότου ολοκληρώσουν την εκπαίδευση και κατάρτισή τους). Η διατροφή έχει τη μορφή πάγιας μηνιαίας συνεισφοράς προς τον γονέα που έχει την επιμέλεια.

Ο πατέρας και η μητέρα μπορούν έκαστος να ασκήσουν αξίωση στο όνομά τους ζητώντας από τον άλλο να συνεισφέρει στα έξοδα στέγασης, συντήρησης κ.λπ. (άρθρο 203 bis παράγραφος 2 του Αστικού Κώδικα).

Το ύψος της διατροφής που καταβάλλεται από το πρόσωπο που είχε σχέσεις με τη μητέρα του τέκνου κατά τη διάρκεια της νόμιμης περιόδου σύλληψης καθορίζεται από τις ανάγκες του τέκνου και από τα μέσα, τις δυνατότητες και τις κοινωνικές περιστάσεις του υποχρέου (άρθρα 336, 339 και 203 bis του Αστικού Κώδικα).

Ο νόμος επιτρέπει ρητώς στα ζευγάρια που έχουν κινήσει διαδικασία διαζυγίου να συμφωνήσουν οποτεδήποτε σχετικά με τη χορήγηση οποιασδήποτε διατροφής, το ύψος της και τους όρους για την επανεξέταση του συμφωνηθέντος ποσού (άρθρο 301 παράγραφος 1 του Αστικού Κώδικα, καθώς και άρθρο 1256 πρώτο εδάφιο και άρθρο 1288 παράγραφος 4 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Ωστόσο, το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της υπόθεσης μπορεί να αρνηθεί να εγκρίνει την συμφωνία, εάν αυτή είναι προδήλως αντίθετη προς το συμφέρον του τέκνου (άρθρο 1256 δεύτερο εδάφιο και άρθρο 1290 δεύτερο και πέμπτο εδάφιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Σε περίπτωση δικαστικού διακανονισμού, το δικαστήριο το οποίο αποφασίζει *in concreto* («συγκεκριμένα») το ύψος της διατροφής οφείλει, σε κάθε περίπτωση, να εφαρμόζει κριτήρια υπολογισμού και όρια. Η διατροφή πρέπει, καταρχήν, να καλύπτει τουλάχιστον τις ανάγκες του δικαιούχου (άρθρο 301 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο του Αστικού Κώδικα).

Σε κάθε περίπτωση, το ποσό της διατροφής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα τρίτο του εισοδήματος του υπόχρεου συζύγου (άρθρο 301 παράγραφος 3 τελευταίο εδάφιο του Αστικού Κώδικα). Η διάρκεια της απόφασης διατροφής περιορίζεται στη διάρκεια του γάμου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το δικαστήριο μπορεί να παρατείνει τη διάρκεια της απόφασης διατροφής (άρθρο 301 παράγραφος 4 του Αστικού Κώδικα).

Η τιμαριθμική αναπροσαρμογή είναι αυτόματη σε περίπτωση διαζυγίου λόγω ανεπανόρθωτου κλονισμού του γάμου και σε περίπτωση συνεισφορών των γονέων για λόγους συντήρησης. Καταρχήν, ο δείκτης αναφοράς είναι ο δείκτης τιμών καταναλωτή, αλλά ο νόμος επιτρέπει στο δικαστήριο να εφαρμόσει διαφορετικό σύστημα αναπροσαρμογής στο κόστος διαβίωσης (άρθρο 301 παράγραφος 6 πρώτο εδάφιο και άρθρο 203 quater παράγραφος 1 του Αστικού Κώδικα) και οι διάδικοι μπορούν να παρεκκλίνουν από αυτό με συμφωνία τους (άρθρο 203 quater παράγραφος 1 του Αστικού Κώδικα).

Ο νόμος επιτρέπει την αύξηση, τη μείωση ή την ακύρωση της διατροφής κατόπιν αιτήματος ενός εκ των διαδίκων για τους γενικούς λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 301 παράγραφος 7 πρώτο εδάφιο του Αστικού Κώδικα και στο άρθρο 1293 πρώτο εδάφιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Η διατροφή καταβάλλεται μηνιαίως στον δικαιούχο ή στον εκπρόσωπό του. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να καταβληθεί με τη μορφή κεφαλαίου (βλ. ερώτηση 8).

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Δικαιούχος ο οποίος διαθέτει εκτελεστό τίτλο μπορεί να επιδιώξει την αναγκαστική εκτέλεση της αξίωσής του. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να διαταχθεί η κατάσχεση κινητών ή ακίνητων περιουσιακών στοιχείων του υποχρέου της διατροφής που δεν συμμορφώθηκε με την απόφαση καθορισμού της διατροφής (άρθρο 1494 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Μπορεί ακόμη να διαταχθεί κατάσχεση εις χείρας τρίτου, όπως για παράδειγμα από τον εργοδότη του υποχρέου της διατροφής (άρθρο 1539 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις, δικαιούχοι διατροφής οι οποίοι δεν διαθέτουν ακόμη εκτελεστό τίτλο μπορούν να ζητήσουν συντηρητική κατάσχεση για να διαφυλάξουν τα δικαιώματά τους σε μελλοντική διατροφή (άρθρο 1413 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Έχει θεσπισθεί απλουστευμένος μηχανισμός εκτέλεσης, ήτοι η εκχώρηση ποσών, βάσει του οποίου ο δικαιούχος δικαιούται να εισπράττει άμεσα, εντός κάποιων ορίων, το εισόδημα του υποχρέου ή οποιοδήποτε άλλο ποσό είναι πληρωτέο σε αυτόν από τρίτο. Η εκχώρηση ποσών εφαρμόζεται στις νόμιμες υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ συζύγων ή πρώην συζύγων (άρθρο 220 παράγραφος 3, άρθρα 221, 223, άρθρο 301 παράγραφος 11 του Αστικού Κώδικα, και άρθρο 1280 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), στις υποχρεώσεις συντήρησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης των τέκνων – συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών μεταξύ πατέρα και μητέρας που προβλέπονται στο άρθρο 203 bis του Αστικού Κώδικα – και στις νόμιμες υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ ανιόντων και κατιόντων (άρθρο 203 ter του Αστικού Κώδικα).

Τέλος, ο Ποινικός Κώδικας περιέχει ένα άρθρο για την εγκατάλειψη της οικογένειας (άρθρο 391 bis του Ποινικού Κώδικα), βάσει του οποίου μπορεί να ασκηθεί δίωξη κατά προσώπου το οποίο διατάχθηκε να καταβάλει διατροφή αλλά δεν το έχει πράξει σκοπίμως επί περισσότερους από δύο μήνες.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Το άρθρο 2277 του Αστικού Κώδικα προβλέπει την πενταετή παραγραφή των καθυστερημένων οφειλών διατροφής.

Η διατροφή που επιδικάζουν τα δικαστήρια υπόκειται σε δεκαετή προθεσμία παραγραφής (άρθρο 2262 bis του Αστικού Κώδικα).

Αναστέλλεται μεταξύ συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου (άρθρο 2253) και διακόπτεται με την επίδοση κλήτευσης στο δικαστήριο, εντολής πληρωμής ή κατάσχεσης (άρθρα 2244 και 2248) καθώς και με την υποβολή νόμιμων υπομνημάτων από τον δικαιούχο της διατροφής και την πληρωμή από τον υπόχρεο της διατροφής.

Καταρχήν, βάσει των άρθρων 7 και 8 του νόμου περί υποθηκών, της 16ης Δεκεμβρίου 1851, οι οφειλέτες υποχρεούνται να καλύπτουν τις υποχρεώσεις τους με όλα τα περιουσιακά στοιχεία τους.

Ωστόσο, βάσει του άρθρου 1408 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, εξαιρούνται από τις αξιώσεις των δανειστών ορισμένα ενσώματα προσωπικά περιουσιακά στοιχεία απαραίτητα για την καθημερινή ζωή του οφειλέτη και της οικογένειάς του, την άσκηση του επαγγέλματός του ή τη συνέχιση της κατάρτισης ή των σπουδών του οφειλέτη ή εξαρτώμενων τέκνων που ζουν κάτω από την ίδια στέγη με αυτόν.

Βάσει του άρθρου 1409 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, το εισόδημα από την απασχόληση και άλλες δραστηριότητες εξαιρείται εν μέρει από την εκχώρηση ποσών και την κατάσχεση.

Παρ' όλα αυτά, το άρθρο 1412 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προβλέπει, πρώτον, ότι οι κανόνες εξαιρέσεως από την κατάσχεση δεν επιβάλλονται κατά δικαιούχου διατροφής και, δεύτερον, ότι ο δικαιούχος διατροφής έχει απόλυτη προτεραιότητα σε σχέση με τους λοιπούς δανειστές του υποχρέου διατροφής. Ωστόσο, εάν ζητείται εκχώρηση ποσών κατά προσώπου του οποίου οι οφειλές έχουν ήδη εκχωρηθεί ή κατασχεθεί, το δικαστήριο μπορεί να εξετάσει τη συνολική θέση του οφειλέτη και τις ανάγκες των δανειστών του, ιδίως όσον αφορά τη διατροφή, και να κατανείμει εξίσου μεταξύ τους τα εκχωρηθέντα ή κατασχεθέντα ποσά (άρθρο 1390 bis πέμπτο εδάφιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Οι αφερέγγυοι οφειλέτες είναι επιλέξιμοι για συλλογικό διακανονισμό οφειλών (άρθρο 1675/2 και επόμενα του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Στο πλαίσιο αυτό, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει, εφόσον αρμόζει, να διαγράψει τις οφειλές, συμπεριλαμβανομένων των καθυστερημένων καταβολών διατροφής, αλλά όχι τις οφειλές διατροφής.

Μπορεί να επιβληθεί κατάσχεση προκειμένου να διασφαλιστεί εκ των προτέρων η καταβολή διατροφής όταν αυτή καταστεί ληξιπρόθεσμη (άρθρο 1494 δεύτερο εδάφιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Εάν ο δικαιούχος διατροφής δεν καταφέρει να εξασφαλίσει την καταβολή της παρά τις ως άνω προσφυγές, μπορεί να απευθυνθεί στην Υπηρεσία Αξιώσεων Διατροφής [*Service des créances alimentaires*] (της Ομοσπονδιακής Δημόσιας Υπηρεσίας Οικονομικών), η οποία είναι αρμόδια για τη χορήγηση προκαταβολών μίας ή περισσότερων συγκεκριμένων δόσεων διατροφής και για την είσπραξη ή την ανάκτηση των χορηγηθεισών προκαταβολών, του υπολοίπου και των καθυστερημένων οφειλών διατροφής που οφείλουν να καταβάλλουν οι υπόχρεοι διατροφής.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Η Υπηρεσία Αξιώσεων Διατροφής μπορεί να ενεργεί για λογαριασμό των υποχρέων διατροφής και να καταβάλλει τη διατροφή, ή μέρος αυτής, αντ' αυτών. Η Υπηρεσία ζητεί από τους υποχρέους να καταβάλλουν ταυτόχρονα τη διατροφή και τα καθυστερημένα ποσά. Οι υπόχρεοι καταβάλλουν τη διατροφή στην Υπηρεσία οικειοθελώς διαφορετικά, η ανάκτηση γίνεται μέσω αναγκαστικής εκτέλεσης. Βεβαίως, στη δεύτερη περίπτωση το αποτέλεσμα δεν είναι εγγυημένο. Εξαρτάται από την οικονομική κατάσταση του υποχρέου.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Ως κεντρική αρχή, στο πλαίσιο της Σύμβασης της Νέας Υόρκης της 20ής Ιουνίου 1956 περί διεκδικήσεως διατροφής εν τη αλλοδαπή, του κανονισμού αριθ. 4 /2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής, και της Σύμβασης της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 για την είσπραξη, σε διεθνές επίπεδο, απαιτήσεων διατροφής παιδιών και άλλων μορφών οικογενειακής διατροφής, έχει οριστεί η:

Ομοσπονδιακή Δημόσια Υπηρεσία Δικαιοσύνης [*Service public fédéral Justice*]

Διεύθυνση Διεθνούς Δικαστικής Συνεργασίας σε Αστικές Υποθέσεις

[*Service de coopération judiciaire internationale en matière civile*]

Boulevard de Waterloo, 115

1000 Brussels

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Ο αιτών ή ο νομικός σύμβουλος του μπορούν να επικοινωνήσουν με τη Διεύθυνση ταχυδρομικώς, τηλεφωνικώς (+32 (0)2 542 65 11), μέσω τηλεομοιοτυπίας (+32 (0)2 542 70 06) ή ηλεκτρονικώς ταχυδρομείου (✉ aliments@just.fgov.be ή ✉ alimentatie@just.fgov.be).

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Οι αιτούντες οι οποίοι διαμένουν εκτός Βελγίου πρέπει να επικοινωνήσουν με την κεντρική αρχή της χώρας τους η οποία είναι αρμόδια για την εφαρμογή των ως άνω συμβάσεων ή του κανονισμού. Δεν μπορούν να επικοινωνήσουν απευθείας με βελγικό φορέα ή αρχή.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Η απάντηση είναι αρνητική (βλ. ανωτέρω).

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Όταν μια αξίωση παραπέμπεται στην κεντρική αρχή, αυτή ελέγχει κατά πόσον ο υπόχρεος και τα περιουσιακά στοιχεία του βρίσκονται στο Βέλγιο και διαβιβάζει την υπόθεση στην τοπικά αρμόδια Υπηρεσία Νομικής Συνδρομής, ανάλογα με την περίπτωση. Όταν η αξίωση διατροφής τέκνου υποβάλλεται μέσω των κεντρικών αρχών, η νομική συνδρομή παρέχεται χωρίς να ελέγχεται το επίπεδο των μέσων του δικαιούχου. Η συνδρομή περιλαμβάνει την αμοιβή του δικηγόρου και τα δικαστικά έξοδα.

Σε άλλες περιπτώσεις, οι αιτούντες που χρήζουν νομικής συνδρομής πρέπει να υποβάλουν αίτηση στην κεντρική αρχή, σύμφωνα με την οδηγία 2002/8/EK.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Βασικός ρόλος της κεντρικής αρχής είναι η παροχή πληροφοριών σχετικά με τη λειτουργία του κανονισμού, τόσο στη δική της έννομη τάξη όσο και σε εκείνη του κράτους μέλους στο οποίο απευθύνεται η αίτηση. Η κεντρική αρχή διαθέτει πόρους οι οποίοι της επιτρέπουν να εντοπίζει τον υπόχρεο ή τον δικαιούχο της διατροφής άμεσα ή έμμεσα και να εξασφαλίζει σχετικές πληροφορίες για το εισόδημα και/ή τα περιουσιακά στοιχεία του υποχρέου ή του δικαιούχου της διατροφής.

Στη διάρκεια των ακροάσεων από τις δικαστικές αρχές, γίνεται προσπάθεια επίτευξης φιλικού διακανονισμού παράλληλα με τη δικαστική διαδικασία, με την ανταλλαγή πληροφοριών από τους δύο διαδίκους, και ιδίως σε σχέση με την αρχή στην οποία απευθύνεται η αίτηση. Εάν απαιτείται, η κεντρική αρχή παρακολουθεί και προωθεί τη συνεχή εφαρμογή των αποφάσεων διατροφής.

Η κεντρική αρχή μπορεί να συνδράμει στη συλλογή έγγραφων αποδεικτικών στοιχείων και στη διαβίβαση και επίδοση εγγράφων, παρέχοντας πληροφορίες για τις διατάξεις του εφαρμοστέου εγχώριου δικαίου και για τους κανόνες εφαρμογής των ισχυουσών διεθνών πράξεων.

Βάσει της εξουσίας που παρέχει η κεντρική αρχή στον εκπρόσωπο του αιτούντος ενώπιον των βελγικών δικαστηρίων, μπορούν να διαταχθούν τα απαραίτητα προσωρινά μέτρα με σκοπό να διασφαλιστεί η θετική έκβαση εκκρεμούς αξίωσης διατροφής.

Εφόσον απαιτείται, η κεντρική αρχή μπορεί να παράσχει στην αιτούσα αρχή πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες που πρέπει να τηρηθούν για τη διαπίστωση της πατρότητας του τέκνου ως προς τον εικαζόμενο πατέρα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 05/01/2016

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Αξιώσεις διατροφής - Βουλγαρία

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Ο όρος «υποχρέωση διατροφής» αναφέρεται στην υποχρέωση ενός μέλους της οικογένειας να παρέχει μέσα διαβίωσης σε άλλο μέλος αυτής. Πρόκειται για νόμιμη υποχρέωση, δηλ. επιβάλλεται γενικά από τον νόμο, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, και όχι δύναμι συμφωνίας μεταξύ των μερών. Η υποχρέωση διατροφής είναι προσωποπαγής και λήγει με τον θάνατο του δικαιούχου.

Ένα πρόσωπο δικαιούται διατροφή μόνο εφόσον δεν είναι σε θέση να εργασθεί και δεν διαθέτει τα αναγκαία μέσα διαβίωσης.

Ο δικαιούχος διατροφής μπορεί να αναζητήσει την καταβολή της από τα ακόλουθα πρόσωπα, με την εξής σειρά: σύζυγο ή πρώην σύζυγο· τέκνα· γονείς· εγγόνια και δισέγγονα· αδελφούς και αδελφές· παππούδες/γιαγιάδες και λοιπούς ανιόντες. Εάν το πρόσωπο που υποχρεούται κατά σειρά να καταβάλει τη διατροφή δεν είναι σε θέση να την παράσχει, αυτή καταβάλλεται από τον επόμενο κατά σειρά υπόχρεο.

Όταν ένα πρόσωπο υποχρεούται να καταβάλλει διατροφή σε περισσότερους δικαιούχους, η διατροφή καταβάλλεται με την ακόλουθη σειρά (αποκλεισμένων των εκάστοτε επόμενων στον κατάλογο): στα τέκνα, στον σύζυγο ή πρώην σύζυγο, στους γονείς, στα εγγόνια και τα δισέγγονα, στους αδελφούς και αδελφές, στους παππούδες και στους λοιπούς ανιόντες.

Σε περίπτωση διαζυγίου, διατροφή δικαιούται μόνον ο σύζυγος που δεν ευθύνεται για τη λύση του γάμου.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανήλικους ή ενήλικους;

Οι γονείς οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή στα ανήλικα τέκνα τα οποία δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, ανεξαρτήτως εάν αυτά είναι σε θέση να εργασθούν ή αν διαθέτουν τους αναγκαίους πόρους για τη διαβίωσή τους. Στην περίπτωση τέκνων που έχουν ενηλικιωθεί, οι γονείς οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή εάν τα τέκνα δεν είναι σε θέση να συντηρηθούν από το προσωπικό τους εισόδημα ή την προσωπική τους περιουσία, εφόσον αυτά φοιτούν τακτικά σε σχολή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (έως την ηλικία των 20 ετών), σε ίδρυμα επαγγελματικής κατάρτισης ή πανεπιστήμιο (έως την ηλικία των 25 ετών), αλλά μόνον εάν η καταβολή της διατροφής δεν συνεπάγεται ιδιαίτερες δυσκολίες για τους γονείς.

Η διατροφή προς πρώην σύζυγο καταβάλλεται για χρονικό διάστημα το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία έτη από τη λύση του γάμου, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, και παύει να καταβάλλεται σε περίπτωση που ο/η δικαιούχος σύζυγος τελέσει νέο γάμο.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Η αξίωση διατροφής ασκείται ενώπιον των δικαστηρίων, ανεξαρτήτως της φύσης της, του ύψους της διατροφής, του δικαιούχου ή του υποχρέου της διατροφής. Αρμόδια είναι τα πρωτοδικεία (*rayonen sad*). Κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του αιτούντος ή του καθ' ού η αίτηση.

Ο αιτών μπορεί να επιλέξει το αρμόδιο δικαστήριο κατά τη διακριτική του ευχέρεια.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιου βαθμού) ή ανήλικου;

Η αξίωση παροχής διατροφής σε ανήλικο ασκείται από τον γονέα που ασκεί τη γονική μέριμνα ή από τον κηδεμόνα του ανήλικου.

Αξίωση διατροφής υπέρ ανήλικου ηλικίας μεταξύ 14 και 18 ετών ασκείται από τον ίδιο τον ανήλικο, με τη γνώση και συγκατάθεση του γονέα που ασκεί τη γονική μέριμνα ή του κηδεμόνα του ανήλικου.

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Όταν η αξίωση διατροφής ασκείται στο πλαίσιο γαμικής διαφοράς, τα δικαστήρια της Βουλγαρίας έχουν δικαιοδοσία επί της αξίωσης διατροφής και των γαμικών αξιώσεων, εφόσον ο ένας εκ των δύο συζύγων είναι υπήκοος της Βουλγαρίας ή έχει εκεί τη συνήθη διαμονή του. Οι αξιώσεις διατροφής μεταξύ πρώην συζύγων εκδικάζονται από τα δικαστήρια που είναι αρμόδια για την έκδοση του διαζυγίου.

Τα βουλγαρικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία επί υποθέσεων που αφορούν προσωπικές και περιουσιακές σχέσεις μεταξύ γονέων και τέκνων, εφόσον ο εναγόμενος έχει τη συνήθη διαμονή του στη Βουλγαρία ή ο ενάγων/αιτών είναι υπήκοος της Βουλγαρίας ή το τέκνο ή γονέας/διάδικος είναι υπήκοος της Βουλγαρίας ή έχει τη συνήθη διαμονή του στη Βουλγαρία.

Στην ανωτέρω περίπτωση, το βουλγαρικό δίκαιο εφαρμόζεται όπως περιγράφεται στις ερωτήσεις 18, 19 και 20 κατωτέρω.

6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Η αξίωση διατροφής ασκείται ενώπιον των δικαστηρίων, ανεξαρτήτως της φύσης της, του ύψους της διατροφής, του δικαιούχου ή του υποχρέου της διατροφής. Αρμόδια είναι τα πρωτοδικεία, ενώ δεν είναι υποχρεωτική η νόμιμη εκπροσώπηση των διαδίκων. Κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του αιτούντος ή του καθ' ού η αίτηση. Ο αιτών μπορεί να επιλέξει το αρμόδιο δικαστήριο κατά τη διακριτική του ευχέρεια.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Ο αιτών σε υποθέσεις διατροφής απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής τελών υπέρ του Δημοσίου. Κατά την επιδίκαση της διατροφής, το δικαστήριο διατάσσει τον εναγόμενο να καταβάλει τα τέλη υπέρ του Δημοσίου και τα έξοδα με τα οποία επιβαρύνθηκε ο ενάγων στο πλαίσιο της διαδικασίας. Η νόμιμη εκπροσώπηση δεν είναι υποχρεωτική στις υποθέσεις διατροφής.

Οι διάδικοι μπορούν να λάβουν νομική συνδρομή υπό τις συνθήκες προϋποθέσεις που διέπουν την παροχή αυτής, όπως ορίζονται στον νόμο περί νομικής συνδρομής (*Zakon za pravnata pomosh't*).

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης τιμαριθμικής προσαρμογής);

Το ύψος της διατροφής καθορίζεται σύμφωνα με τις ανάγκες του ατόμου που δικαιούται τη διατροφή και τις δυνατότητες του ατόμου που υποχρεούται να την καταβάλλει. Το ελάχιστο ποσό διατροφής το οποίο είναι καταβλητέο από τον γονέα στο ανήλικο τέκνο αντιστοιχεί στο ένα τέταρτο του κατώτατου μισθού, όπως αυτός ορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Το ύψος της διατροφής ορίζεται από το δικαστήριο με βάση τις ανάγκες του τέκνου και την οικονομική δυνατότητα του γονέα.

Το δικαστήριο μπορεί να ορίσει το ύψος της διατροφής σε επίπεδο χαμηλότερο από το κατώτατο νόμιμο όριο σε περιπτώσεις όπου το τέκνο λαμβάνει διατροφή από το κράτος ή συντρέχουν άλλοι σημαντικοί λόγοι που καθιστούν αυτό αναγκαίο. Το δικαστήριο μπορεί να ορίσει ύψος διατροφής σε επίπεδο ανώτερο του μέγιστου νόμιμου ορίου, όταν αυτό είναι αναγκαίο για την κάλυψη ειδικών αναγκών του τέκνου και ο γονέας είναι σε θέση να καταβάλει την εν λόγω διατροφή χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία. Κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε διαδίκου, η απόφαση καταβολής διατροφής μπορεί να τροποποιηθεί ή ακυρωθεί, εφόσον έχει επέλθει μεταβολή των συνθηκών.

Η διατροφή καταβάλλεται σε μηνιαία βάση. Σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής της διατροφής, υπολογίζεται νόμιμος τόκος υπερημερίας. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την παροχή διατροφής σε είδος.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Η διατροφή καταβάλλεται προσωπικά στον δικαιούχο. Στην περίπτωση ανηλικών ηλικίας 14 έως 18 ετών, καταβάλλεται προσωπικά στον ανήλικο, με τη γνώση και συγκατάθεση, όμως, του γονέα ο οποίος ασκεί τη γονική μέριμνα.

Η διατροφή προς ανήλικο ηλικίας κάτω των 14 ετών καταβάλλεται μέσω του γονέα ο οποίος ασκεί τη γονική μέριμνα ή μέσω του κηδεμόνα του ανηλίκου.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Η διατροφή καταβάλλεται σε μηνιαία βάση. Σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής της διατροφής, υπολογίζεται νόμιμος τόκος υπερημερίας.

Δικαστική απόφαση η οποία έχει καταστεί τελεσίδικη παρέχει δικαίωμα αναγκαστικής εκτέλεσης σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που προβλέπονται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (*Grazhdanski Protsestven Kodeks*).

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Η αναγκαστική εκτέλεση διεξάγεται από δημόσιο ή ιδιωτικό δικαστικό επιμελητή της επιλογής του δικαιούχου της διατροφής.

Οι δημόσιοι δικαστικοί επιμελητές εργάζονται για την υπηρεσία αναγκαστικής εκτέλεσης του εκάστοτε πρωτοδικείου (*rayonen sad*), η δε περιφέρεια αρμοδιότητάς τους ταυτίζεται με την περιφέρεια επί της οποίας έχει δικαιοδοσία το εν λόγω δικαστήριο.

Η περιφέρεια αρμοδιότητας των ιδιωτικών δικαστικών επιμελητών είναι εκείνη του αντίστοιχου ειρηνοδικείου (*okrazhen sad*).

Βλ. Αναγκαστική εκτέλεση αποφάσεων.

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Ο νόμος περί προστασίας ανηλικών (*Zakon za Zakrila na Deteto*) προβλέπει μια σειρά μέτρων προστασίας, μεταξύ άλλων την ενημέρωση των γονέων και τέκνων σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και την παροχή νομικής συνδρομής από το κράτος. Σύμφωνα με το άρθρο 15 του νόμου περί προστασίας ανηλικών, οι ανήλικοι έχουν δικαίωμα να λάβουν νομική συνδρομή και να ασκήσουν προσφυγή κατά οποιασδήποτε απόφασης η οποία επηρεάζει τα δικαιώματα ή συμφέροντά τους. Η νομική συνδρομή παρέχεται από την Εθνική Υπηρεσία Νομικής Συνδρομής.

Ο Κώδικας Δικηγόρων (*Zakon za Advokaturata*) προβλέπει ρητά ότι δικηγόρος της Βουλγαρίας ή της ΕΕ μπορεί να παρέχει δωρεάν νομική συνδρομή και βοήθεια σε δικαιούχους διατροφής. Σε αυτή την περίπτωση, εάν ο αντίδικος διαταχθεί να καταβάλει τα έξοδα της διαδικασίας, ο δικηγόρος μπορεί να αναζητήσει αμοιβή, το ύψος της οποίας ορίζει το δικαστήριο.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Σε περίπτωση που ο υπόχρεος διατροφής δεν συμμορφώνεται προς την απόφαση διατροφής, η διατροφή καταβάλλεται από το κράτος για λογαριασμό του υποχρέου σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται στον σχετικό κανονισμό του Υπουργικού Συμβουλίου. Σύμφωνα με τις διαδικασίες κοινωνικής πρόνοιας, το κράτος μεριμνά για τα άτομα που τελούν σε οικονομική δυσπραγία εφόσον δεν υπάρχει υπόχρεος διατροφής σύμφωνα με τον νόμο ή όταν ο υπόχρεος δεν είναι σε θέση να την καταβάλει.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Ναι, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής. Η Δημοκρατία της Βουλγαρίας είναι επίσης συμβαλλόμενο μέρος σε μια σειρά συνθηκών αμοιβαίας νομικής συνδρομής με διάφορες χώρες, συμπεριλαμβανομένων χωρών που δεν είναι κράτη μέλη της ΕΕ. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης είναι η κεντρική αρχή σύμφωνα με τις εν λόγω συνθήκες και υπό την ιδιότητά του αυτή παρέχει συνδρομή σε αιτήσεις των πολιτών.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης είναι η κεντρική αρχή και τα στοιχεία επικοινωνίας είναι τα εξής:

Ministry of Justice

Ul. Slavyanska 1

1040 Sofia

Bulgaria

Τηλέφωνο: (+359 2) 92 37 555

Φαξ: (+359 2) 987 0098

Αρμόδιος:

✉ E_Gyurova@justice.government.bg

✉ M_Parvanova@justice.government.bg

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Ναι, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής. Σε περίπτωση που ο αιτών διαμένει σε κράτος με το οποίο η Δημοκρατία της Βουλγαρίας έχει συνάψει συνθήκη αμοιβαίας νομικής συνδρομής, αυτός μπορεί να ζητήσει υποστήριξη από το Υπουργείο Δικαιοσύνης υπό την ιδιότητά του ως κεντρικής αρχής σύμφωνα με την εν λόγω συνθήκη.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής ή σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στη σχετική συνθήκη αμοιβαίας νομικής συνδρομής.

Βλέπε ανωτέρω για τα στοιχεία επικοινωνίας με το Υπουργείο Δικαιοσύνης ως κεντρική αρχή.

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι, η Δημοκρατία της Βουλγαρίας δεσμεύεται από το Πρωτόκολλο της Χάγης του 2007.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

Βλ. απάντηση ανωτέρω.

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Οι εφαρμοστέοι κανόνες ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής, καθώς και στα άρθρα 627α έως 627γ του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (όπως ισχύει από 18 Ιουνίου 2011).

Εφόσον έχει εκδοθεί απόφαση σε κράτος μέλος το οποίο δεσμεύεται από το Πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, η αίτηση για εκτέλεση της απόφασης βάσει των εγγράφων που αναφέρονται στο άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου υποβάλλεται στο ειρηνοδικείο του τόπου κατοικίας του υποχρέου ή του τόπου εκπλήρωσης της υποχρέωσης. Η απόρριψη του αιτήματος εκτέλεσης ή η αναστολή της εκτέλεσης υπό την έννοια του άρθρου 41 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου διατάσσεται από το ειρηνοδικείο.

Αίτημα κήρυξης της εκτελεστότητας απόφασης ή άλλης πράξης η οποία έχει εκδοθεί σε κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο δεν δεσμεύεται από το Πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, υποβάλλεται ενώπιον του ειρηνοδικείου του τόπου κατοικίας του υποχρέου ή του τόπου εκπλήρωσης της υποχρέωσης. Δεν υποβάλλεται αντίγραφο της αίτησης για επίδοση στον καθ' ού. Το δικαστήριο εξετάζει την αίτηση κεκλεισμένων των θυρών. Στην απόφαση δια της οποίας κάνει δεκτή την αίτηση, το δικαστήριο ορίζει την προθεσμία προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου. Δεν επιτρέπεται η προσωρινή εκτέλεση της απόφασης δια της οποίας γίνεται δεκτή η αίτηση. Στην απόφαση δια της οποίας κάνει δεκτή την αίτηση το δικαστήριο εκδίδει επίσης απόφαση για τα προσωρινά μέτρα συντηρητικής προστασίας τα οποία αιτείται ο αιτών. Η εν λόγω απόφαση έχει την ισχύ απόφασης επί αγωγής. Κατά της απόφασης χωρεί προσφυγή για ουσιαστικούς ή τυπικούς λόγους ενώπιον του Εφετείου της Σόφιας (*Sofyski apelativen sad*) σύμφωνα με τους όρους και τη διαδικασία του άρθρου 32 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου. Η απόφαση του Εφετείου της Σόφιας υπόκειται σε αναιρεση μόνο από το Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Έχουν επέλθει μεταβολές στο μέγεθος και τη δομή του προσωπικού της Διεύθυνσης Διεθνούς Νομικής Προστασίας Ανηλίκων και Διασυνοριακών Υιοθεσιών, στις αρμοδιότητες της οποίας συμπεριλαμβάνεται η εκτέλεση δραστηριοτήτων οι οποίες έχουν ανατεθεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης ως κεντρική αρχή σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής. Στην εν λόγω Διεύθυνση έχουν ανατεθεί αρμοδιότητες συνεργασίας της με τη Γενική Διεύθυνση Ληξιαρχείου και Διοικητικών Υπηρεσιών (GRAO) του Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και Δημοσίων Έργων, με την Εθνική Υπηρεσία Δημοσίων Εσόδων και με την Εθνική Υπηρεσία Νομικής Συνδρομής κατά την εξέταση αιτήσεων από κράτη μέλη της ΕΕ οι οποίες αφορούν υποχρεώσεις διατροφής που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου.

Τελευταία επικαιροποίηση: 05/01/2016

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Αξιώσεις διατροφής - Τσεχική Δημοκρατία

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Ως «διατροφή» νοείται το σύνολο των παροχών ενός προσώπου σε άλλο πρόσωπο για την ικανοποίηση όλων των δικαιολογημένων αναγκών του. Βασικό προαπαιτούμενο για τη γένεση και τη διατήρηση υποχρεώσεων διατροφής είναι, βάσει του Αστικού Κώδικα, η ύπαρξη οικογενειακής ή παρόμοιας σχέσης, από γάμο, γάμο που λύθηκε ή συγγένεια σε ευθεία γραμμή, ή σχέσης μεταξύ καταχωρισμένων συντρόφων ή πρώην καταχωρισμένων συντρόφων του ίδιου φύλου.

Στον Αστικό Κώδικα προσδιορίζονται οι ομάδες προσώπων που οφείλουν να καταβάλλουν και που δικαιούνται να λαμβάνουν διατροφή ως ακολούθως:

διατροφή μεταξύ συζύγων: προκύπτει από τη σύναψη του γάμου και λήγει με τη λύση του γάμου. Οι σύζυγοι έχουν υποχρέωση διατροφής σε βαθμό που διασφαλίζει σε αμφότερους το ίδιο υλικό και άυλο βιοτικό επίπεδο, όπως προκύπτει από την ισότητα των φύλων στον γάμο. Η υποχρέωση διατροφής μεταξύ συζύγων υπερισχύει της υποχρέωσης διατροφής μεταξύ γονέων και τέκνων.

διατροφή μεταξύ διαζευγμένων συζύγων: προκύπτει εάν ένας εκ των διαζευγμένων συζύγων δεν είναι σε θέση να συντηρήσει τον εαυτό του και η αδυναμία αυτή προκύπτει σε σχέση με τον γάμο και μπορεί δικαιολογημένα να ζητηθεί διατροφή από τον πρώην σύζυγο, ιδίως λαμβανομένης υπόψη της ηλικίας ή της κατάστασης της υγείας του διαζευγμένου συζύγου κατά τον χρόνο του διαζυγίου ή τη λήξη της επιμέλειας κοινού τέκνου των διαζευγμένων συζύγων. Λήγει με τον γάμο του συζύγου δικαιούχου της διατροφής ή με τη λήξη της περιόδου για την οποία ορίστηκε η διατροφή για τους διαζευγμένους συζύγους (κατά μέγιστο 3 έτη).

διατροφή μεταξύ γονέων και τέκνων: προκύπτει με τη γέννηση του τέκνου και λήγει όταν το τέκνο είναι σε θέση να συντηρήσει τον εαυτό του ή η υποχρέωση διατροφής μεταβιβάζεται σε άλλο πρόσωπο (π.χ. μέσω γάμου ή άρνησης πατρότητας). Το ύψος της διατροφής καθορίζεται έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι το βιοτικό επίπεδο του τέκνου είναι ουσιαστικά ίδιο με εκείνο των γονέων. Το τέκνο υποχρεούται επίσης να παρέχει στους γονείς εύλογη διατροφή, ανάλογα με τις δυνατότητές του, το δε βιοτικό επίπεδο των γονέων δεν είναι απαραίτητο να είναι ίδιο με εκείνο του τέκνου.

διατροφή μεταξύ καπόντων και ανιόντων: προκύπτει μεταξύ προγόνων και επιγόνων. Η υποχρέωση διατροφής των γονέων προς τα τέκνα τους αποκλείει την υποχρέωση διατροφής των παππούδων και άλλων ανιόντων συγγενών προς τα τέκνα. Πιο μακρινοί συγγενείς έχουν υποχρέωση διατροφής εάν αυτή δεν μπορεί να εκπληρωθεί από τους πιο κοντινούς συγγενείς.

διατροφή σε άγαμη μητέρα για την κάλυψη εξόδων συντήρησης και άλλων εξόδων: προκύπτει εάν η μητέρα του παιδιού δεν έχει συνάψει γάμο με τον πατέρα του παιδιού. Στην περίπτωση αυτή, ο πατέρας υποχρεούται να καταβάλλει διατροφή για διάστημα δύο ετών από τη γέννηση του παιδιού και να συνεισφέρει εύλογα στα έξοδα που σχετίζονται με την εγκυμοσύνη και τον τοκετό.

Η υποχρέωση διατροφής προβλέπεται επίσης από τον νόμο περί σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης. Συγκεκριμένα προβλέπεται:

αμοιβαία υποχρέωση διατροφής μεταξύ συντρόφων. Το ύψος της υποχρέωσης διατροφής καθορίζεται έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι το υλικό και άυλο βιοτικό επίπεδο αμφοτέρων των συντρόφων είναι ουσιαστικά ίδιο

υποχρέωση διατροφής μετά τη λύση της συμβίωσης των συντρόφων – πρώην σύντροφος ο οποίος δεν είναι σε θέση να συντηρήσει τον εαυτό του μπορεί να ζητήσει από τον έτερο σύντροφο να συνεισφέρει εύλογο ποσό διατροφής ανάλογα με τις δυνατότητες και την οικονομική του κατάσταση. Εάν ένας από τους πρώην συντρόφους, ο οποίος δεν συνέβαλε στη μόνιμη λύση της σχέσης συμβίωσης, υφίσταται σοβαρή ζημία από τη λύση της συμβίωσης, είναι δυνατόν να λάβει διατροφή για διάστημα τριών ετών, ύψους ίδιου με εκείνου της υποχρέωσης διατροφής που θα προέκυπτε σε περίπτωση μη λύσης της σχέσης συμβίωσης.

Η υποχρέωση διατροφής ενός προσώπου προς άλλο πρόσωπο προβλέπεται από τον νόμο και δεν μπορεί να μεταβιβαστεί, να υποκατασταθεί ή να αποτελέσει αντικείμενο εκ των προτέρων παραίτησης.

Ένα από τα προαπαιτούμενα για τη χορήγηση διατροφής, το οποίο ισχύει σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες υφίσταται υποχρέωση διατροφής, είναι να μην αντιβαίνει αυτή στα χρηστά ήθη.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανήλικους ή ενήλικους;

Διατροφή μπορεί να χορηγηθεί εάν ο δικαιούχος δεν είναι ρεαλιστικά σε θέση να συντηρήσει τον εαυτό του. Η ικανότητα συντήρησης ερμηνεύεται κατά παράδοση αποκλειστικά ως η ικανότητα ικανοποιητικής κάλυψης όλων των αναγκών ενός προσώπου (υλικών, άυλων κ.λπ.). Εάν το τέκνο δεν είναι σε θέση να συντηρήσει τον εαυτό του και εξαρτάται για τη συντήρησή του από τον υπόχρεο της διατροφής, η υποχρέωση διατροφής δεν λήγει όταν το τέκνο ενηλικιωθεί (π.χ. εάν συνεχίζει τις σπουδές του) και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η υποχρέωση διατροφής μπορεί να συνεχιστεί καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του τέκνου και των γονέων (π.χ. εάν το τέκνο είναι ολικώς ανάπηρο και δεν θα μπορέσει ποτέ να συντηρήσει τον εαυτό του). Αντιθέτως, η υποχρέωση διατροφής μπορεί να λήξει ακόμη και πριν το τέκνο ενηλικιωθεί, εάν είναι σε θέση να συντηρεί τον εαυτό του ωριότερα. Επομένως, δεν υπάρχει συγκεκριμένο όριο ηλικίας.

Η ενηλικίωση έχει σημασία από διαδικαστική άποψη (π.χ. το δικαστήριο μπορεί να εκδώσει απόφαση διατροφής για ανήλικο τέκνο ακόμη και χωρίς σχετική αίτηση, αλλά θα χορηγήσει διατροφή σε ενήλικα τέκνα μόνον βάσει αίτησης).

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Μόνο δικαστήριο μπορεί να εκδώσει απόφαση διατροφής, βάσει αίτησης, ενώ όταν το τέκνο είναι ανήλικο, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει τη χορήγηση διατροφής στο τέκνο ακόμη και χωρίς αίτηση.

Επιπλέον των γενικών στοιχείων, στην αίτηση πρέπει να αναφέρονται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση των διαδίκων, περιγραφή των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών, προσδιορισμός των αποδεικτικών στοιχείων που υποβάλλει ο αιτών, από τα οποία πρέπει να προκύπτει σαφώς η αξίωση του αιτούντος.

Η αίτηση υποβάλλεται στο κατά τόπο αρμόδιο δικαστήριο. Βλέπε ερώτηση αριθ. 5.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιου βαθμού) ή ανήλικου;

Ο γονέας που ασκεί την επιμέλεια του τέκνου δικαιούται να υποβάλει αίτηση χορήγησης διατροφής από τον άλλο γονέα για λογαριασμό του τέκνου. Μπορεί επίσης να ενεργεί για λογαριασμό του τέκνου ως κηδεμόνας ή επίτροπος. Το τέκνο που έχει αποκτήσει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα πρέπει να υποβάλει αίτηση χορήγησης διατροφής στο όνομά του.

Αίτηση δεν μπορεί να υποβληθεί για λογαριασμό συγγενούς, με εξαίρεση τις περιπτώσεις στις οποίες το πρόσωπο δεν έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα και το δικαστήριο διορίζει κηδεμόνα από τους συγγενείς του προσώπου.

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο

Η διεθνής δικαιοδοσία σε υποθέσεις που αφορούν υποχρεώσεις διατροφής αξιολογείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής («κανονισμός περί υποχρεώσεων διατροφής»): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1409302593149&uri=CELEX%3A02009R0004-20130701>.

Ο κανονισμός δεν θίγει την εφαρμογή διεθνών συνθηκών των οποίων η Τσεχική Δημοκρατία είναι συμβαλλόμενο μέρος και οι οποίες αφορούν θέματα που ρυθμίζει ο κανονισμός περί υποχρεώσεων διατροφής. Ωστόσο, οι εν λόγω συνθήκες εφαρμόζονται μόνο σε σχέσεις με κράτη εκτός ΕΕ (αυτό αφορά κυρίως διμερείς συνθήκες περί νομικής συνδρομής συναφθείσες με κράτη εκτός ΕΕ ή τη διεθνή σύμβαση για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (νέα σύμβαση του Λουγκάνο, 30.10.2007) σε σχέση με τη Νορβηγία, την Ελβετία και την Ισλανδία) στις σχέσεις μεταξύ κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο κανονισμός περί υποχρεώσεων διατροφής υπερισχύει των διεθνών συνθηκών.

Στην Τσεχική Δημοκρατία, τα τοπικά δικαστήρια επιλαμβάνονται σε πρώτο βαθμό υποθέσεων που αφορούν υποχρεώσεις διατροφής.

Η δικαιοδοσία καθορίζεται κυρίως από τον κανονισμό περί υποχρεώσεων διατροφής, ο οποίος υπερισχύει της τσεχικής νομοθεσίας. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής, ο αιτών (ενάγων) μπορεί, κατά την επιλογή του, να υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο

α) του τόπου της συνήθους διαμονής του εναγομένου ή

β) του τόπου της συνήθους διαμονής του δικαιούχου της διατροφής. Διαφορετικά, κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 στοιχεία γ) και δ) του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής, η διαδικασία στην Τσεχική Δημοκρατία μπορεί να κινηθεί στο δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία για την εκδίκαση αγωγής σχετικά με τον καθορισμό της πατρότητας ή αγωγής σχετικά με τη γονική μέριμνα, εκτός εάν η δικαιοδοσία βασίζεται αποκλειστικά στην ιθαγένεια ενός των διαδίκων.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής, η δικαιοδοσία καθορίζεται επίσης με την παράσταση του εναγομένου ενώπιον του δικαστηρίου, εφόσον ο εναγόμενος δεν αμφισβητήσει ακολούθως τη δικαιοδοσία του δικαστηρίου ως πρώτη επόμενη νομική πράξη του.

Ακολουθούν οι κανόνες του τσεχικού δικαίου για τον καθορισμό της δικαιοδοσίας, οι οποίοι εφαρμόζονται μόνον σε υποθέσεις στις οποίες η δικαιοδοσία δεν καθορίζεται βάσει του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής (δηλαδή, για παράδειγμα, σε υπόθεση στην οποία η διεθνής δικαιοδοσία του τσεχικού δικαστηρίου βασίζεται στα άρθρα 6 και 7 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής (συντρέχουσα δικαιοδοσία, αναγκαστική δικαιοδοσία «forum necessitatis») ή σε διεθνή συνθήκη συναφείσα με κράτος εκτός ΕΕ): για τις διαδικασίες που αφορούν διατροφή ανήλικου τέκνου, αρμόδιο είναι το γενικό δικαστήριο στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται το ανήλικο τέκνο, δηλαδή το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου διαμένει το ανήλικο τέκνο, βάσει συμφωνίας των γονέων ή απόφασης του δικαστηρίου ή άλλων καθοριστικών στοιχείων. Σε κάθε άλλη περίπτωση, αρμόδιο είναι το γενικό δικαστήριο στη

δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται ο εναγόμενος. Το γενικό δικαστήριο στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται φυσικό πρόσωπο είναι το τοπικό δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου το εν λόγω πρόσωπο έχει την κατοικία του ή, εάν δεν έχει κατοικία, το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου διαμένει. Ως κατοικία νοείται ο τόπος στον οποίο το πρόσωπο κατοικεί με σκοπό να παραμείνει εκεί μόνιμα (ενδέχεται να υπάρχουν περισσότεροι τέτοιοι τόποι, οπότε στην περίπτωση αυτή το γενικό δικαστήριο είναι το δικαστήριο καθενός από τους τόπους αυτούς). Εάν εναγόμενος ο οποίος είναι πολίτης της Τσεχικής Δημοκρατίας δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία γενικού δικαστηρίου ή δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία γενικού δικαστηρίου στην Τσεχική Δημοκρατία, αρμόδιο δικαστήριο είναι εκείνο στην περιφέρεια του οποίου είχε την τελευταία γνωστή κατοικία του στην Τσεχική Δημοκρατία. Περιουσιακά δικαιώματα μπορούν να ασκηθούν στο τοπικό δικαστήριο της περιοχής όπου ο εναγόμενος κατέχει περιουσία, όταν ο εναγόμενος δεν υπάγεται σε κανένα άλλο αρμόδιο δικαστήριο στην Τσεχική Δημοκρατία.

6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Ο νόμος δεν απαιτεί την εκπροσώπηση του αιτούντος. Ωστόσο, ο αιτών μπορεί να αποφασίσει να εκπροσωπηθεί ενώπιον του δικαστηρίου βάσει πληρεξουσίου το οποίο χορηγεί σε εκπρόσωπο της επιλογής του, για παράδειγμα δικηγόρο.

Φυσικό πρόσωπο το οποίο δεν μπορεί να παρασταθεί ανεξάρτητα ενώπιον του δικαστηρίου πρέπει να εκπροσωπείται από νόμιμο αντιπρόσωπο ή κηδεμόνα. Σε περίπτωση ανήλικου τέκνου, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι είναι οι γονείς του.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Οι διαδικασίες που αφορούν υποθέσεις αμοιβαίων υποχρεώσεων διατροφής μεταξύ γονέων και τέκνων απαλλάσσονται πλήρως δικαστικών τελών. Σε άλλες διαδικασίες καθορισμού της διατροφής, συμπεριλαμβανομένης της αύξησής της, ο αιτών απαλλάσσεται από την καταβολή δικαστικού τέλους. Η απαλλαγή αυτή ισχύει επίσης για τις διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης.

Εάν ο αιτών εκπροσωπείται από δικηγόρο, πρέπει –εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετικά– να καταβάλει αμοιβή σύμφωνα με τον τιμοκατάλογο των δικηγόρων (ο οποίος μπορεί να μεταφορτωθεί στα αγγλικά από τον δικτυακό τόπο του τσεχικού δικηγορικού συλλόγου: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=2239>). Εφόσον κάτι τέτοιο δικαιολογείται από την κοινωνική και οικονομική κατάσταση του αιτούντος και εφόσον η υπόθεση δεν είναι αυθαίρετη ούτε πρόκειται για προδήλως αβάσιμη αίτηση ή για παρακώλυση της άσκησης δικαιωμάτων, το δικαστήριο μπορεί να διορίσει εκπρόσωπο χωρίς αμοιβή ή με μειωμένη αμοιβή, εάν αυτό είναι απολύτως απαραίτητο για την προστασία των συμφερόντων του αιτούντος υπό ορισμένες προϋποθέσεις, διορίζεται ως τέτοιος εκπρόσωπος δικηγόρος.

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης τιμαριθμικής προσαρμογής);

Η διατροφή καταβάλλεται ως επί το πλείστον σε χρήμα – σε τακτά επαναλαμβανόμενες μηνιαίες δόσεις, οι οποίες είναι πάντοτε πληρωτέες έναν μήνα νωρίτερα (εκτός εάν το δικαστήριο αποφασίσει κάτι διαφορετικό ή ο δικαιούχος συμφωνήσει διαφορετικούς όρους με τον υπόχρεο γονέα), μολονότι μπορεί επίσης να παρέχεται με άλλη μορφή, όπως παροχή στέγης, παροχές σε είδος κ.λπ.

Εκτός από τον καθορισμό όρων δεσμευτικών για τον υπόχρεο γονέα, η υποχρέωση διατροφής προς το τέκνο καθορίζει επίσης τις περιουσιακές σχέσεις και τις εύλογες ανάγκες του παιδιού, οι οποίες εξαρτώνται πρωτίστως από την ηλικία και την κατάσταση της υγείας του. Λαμβάνονται επίσης υπόψη ο τρόπος με τον οποίο το τέκνο προετοιμάζεται για τη μελλοντική σταδιοδρομία του, οι εξωσχολικές δραστηριότητές και τα ενδιαφέροντά του κ.λπ. Ωστόσο, πάγια αρχή είναι ότι το βιοτικό επίπεδο του τέκνου πρέπει να είναι ίδιο με εκείνο των γονέων του. Εφόσον το επιτρέπει η οικονομική κατάσταση του υποχρέου της διατροφής, η αποταμίευση μπορεί επίσης να θεωρηθεί ότι αποτελεί εύλογη ανάγκη του τέκνου. Κατά τον καθορισμό του εύρους των υποχρεώσεων διατροφής των γονέων, λαμβάνονται επίσης υπόψη ο γονέας που φροντίζει το παιδί και η έκταση στην οποία παρέχεται η συγκεκριμένη φροντίδα.

Η διατροφή μεταξύ συζύγων ανέρχεται σε ποσό το οποίο διασφαλίζει το ίδιο υλικό και άυλο βιοτικό επίπεδο για αμφότερα τα πρόσωπα, όπως προκύπτει από την ισότητα των φύλων στον γάμο.

Η διατροφή μεταξύ διαζευγμένων συζύγων χορηγείται όταν ένας εκ των διαζευγμένων συζύγων δεν είναι σε θέση να συντηρήσει τον εαυτό του και η αδυναμία αυτή προκύπτει από τον γάμο ή σε σχέση με τον γάμο και μπορεί δικαιολογημένα να ζητηθεί διατροφή από τον πρώην σύζυγο, ιδίως λαμβανομένης υπόψη της ηλικίας ή της κατάστασης της υγείας του διαζευγμένου συζύγου κατά τον χρόνο του διαζυγίου ή τη λήξη της επιμέλειας κοινού τέκνου των διαζευγμένων συζύγων. Το ποσό της διατροφής που χορηγείται είναι εύλογο. Όταν λαμβάνεται απόφαση επί του ποσού, λαμβάνονται υπόψη η διάρκεια του γάμου πριν από το διαζύγιο καθώς και άλλες απαιτήσεις οι οποίες προβλέπονται από τον νόμο.

Η διατροφή σε έγκυο παρέχεται υπό μορφή κάλυψης δαπανών που συνδέονται με την εγκυμοσύνη και τον τοκετό, σε εύλογο ύψος.

Το δικαστήριο χορηγεί διατροφή για σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης βάσει αίτησης, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις φροντίδας του κοινού νοικοκυριού. Το ύψος της υποχρέωσης διατροφής καθορίζεται ώστε να διασφαλίζεται ότι το υλικό και άυλο βιοτικό επίπεδο αμφοτέρων των συντρόφων είναι ουσιαστικά ίδιο.

Η υποχρέωση διατροφής σε περίπτωση λύσης της συμβίωσης καταχωρισμένων συντρόφων του ίδιου φύλου μπορεί να καθοριστεί κατόπιν αίτησης πρώην συντρόφου ο οποίος δεν είναι σε θέση να συντηρήσει τον εαυτό του. Ένας πρώην σύντροφος μπορεί να ζητήσει από τον άλλο πρώην σύντροφο να συνεισφέρει εύλογη διατροφή ανάλογα με την ικανότητα, τις δυνατότητες και την περιουσία του. Εάν δεν συμφωνήσουν, το δικαστήριο καθορίζει τη διατροφή βάσει αίτησης ενός εκ των πρώην συντρόφων. Εάν ένας από τους πρώην συντρόφους, ο οποίος δεν συνέβαλε στον μόνιμο κλονισμό της σχέσης συμβίωσης, υφίσταται σοβαρή ζημία από τη λύση της συμβίωσης, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει διατροφή από τον άλλο πρώην σύντροφο για μέγιστο διάστημα τριών ετών από τη λύση της συμβίωσης, ύψους ίδιου με εκείνο της υποχρέωσης διατροφής που θα προέκυπτε σε περίπτωση μη λύσης της συμβίωσης.

Το τσεχικό δίκαιο δεν αναγνωρίζει τη λεγόμενη αντικειμενική διατροφή με τη χρήση πινάκων, ποσοστών κ.λπ. και δεν δεσμεύεται από ελάχιστη ή μέγιστη διατροφή. Για την έκδοση της απόφασής του το δικαστήριο λαμβάνει επίσης υπόψη τη μοναδικότητα κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης, όπως το ενδεχόμενο περισσότερων υποχρεώσεων διατροφής, τις αυξημένες δαπάνες για ανάπηρο τέκνο κ.λπ. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης εκδίδει μόνον πίνακα συνιστώμενων ποσών: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=6223&d=315516>.

Οι δικαστικές αποφάσεις περί διατροφής εκδίδονται με την επιφύλαξη μεταβολής της κατάστασης. Επομένως, μπορούν να τροποποιηθούν εάν η κατάσταση του δικαιούχου ή του υποχρέου μεταβληθεί σημαντικά.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Το ποσό της διατροφής καταβάλλεται σε τακτά, επαναλαμβανόμενα, μηνιαία διαστήματα και είναι πάντοτε πληρωτέο έναν μήνα νωρίτερα, εκτός εάν το δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά ή ο υπόχρεος της διατροφής συμφωνήσει κάτι διαφορετικό με τον δικαιούχο. Σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις (π.χ. όταν ο υπόχρεος γονέας έχει μόνον εποχιακό εισόδημα, ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα υψηλού κινδύνου κ.λπ.), το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη διάθεση χρηματικού ποσού (υπό μορφή εγγύησης) για την κάλυψη μελλοντικής διατροφής. Ακολουθώντας, το δικαστήριο λαμβάνει περαιτέρω μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η καταβολή πληρωμών προς το τέκνο από το συγκεκριμένο ποσό, αντίστοιχων προς τις μηνιαίες πληρωμές διατροφής. Η διατροφή καταβάλλεται είτε στον δικαιούχο είτε στο πρόσωπο που ασκεί την επιμέλεια του δικαιούχου.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Βάσει της τεχνικής νομοθεσίας, μπορεί να υποβληθεί αίτηση στο αρμόδιο δικαστήριο ή πρόταση στον δικαστικό επιμελητή για αναγκαστική εκτέλεση. Γενικά, η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης (συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στην αίτηση) περιγράφεται στο έγγραφο πληροφοριών με τίτλο «Διαδικασίες για την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων». Στη συνέχεια παρέχονται λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την είσπραξη της διατροφής.

Δικαστική αναγκαστική εκτέλεση

Το γενικό δικαστήριο στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται ανήλικο τέκνο (βλ. απάντηση στην ερώτηση αριθ. 5, για τον ορισμό του γενικού δικαστηρίου στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται ανήλικο τέκνο) είναι αρμόδιο να ρυθμίσει και να διατάξει την αναγκαστική εκτέλεση απόφασης διατροφής που αφορά ανήλικο τέκνο. Το γενικό δικαστήριο στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται ο υπόχρεος (βλ. απάντηση στην ερώτηση αριθ. 5, για τον ορισμό του γενικού δικαστηρίου στη δικαιοδοσία του οποίου υπάγεται ο υπόχρεος) είναι αρμόδιο να αποφασίζει για άλλου είδους υποχρεώσεις διατροφής, συμπεριλαμβανομένης της διατροφής ενήλικων τέκνων.

Σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης διατροφής ανήλικου τέκνου, βάσει αίτησης ενός εκ των διαδίκων, το δικαστήριο παρέχει τη συνδρομή του για τον προσδιορισμό της κατοικίας του υποχρέου. Το δικαστήριο μπορεί να παράσχει επίσης περαιτέρω συνδρομή στον δικαιούχο προτού διατάξει την αναγκαστική εκτέλεση της απόφασης – για παράδειγμα, ζητώντας από τον υπόχρεο να παράσχει πληροφορίες σχετικά με το κατά πόσον και από ποιον λαμβάνει μισθό ή οποιοδήποτε τακτικό εισόδημα ή σε ποια τράπεζα ή ίδρυμα πληρωμών έχει λογαριασμούς και τους αριθμούς των εν λόγω λογαριασμών ή ζητώντας από τον υπόχρεο να προβεί σε δήλωση των περιουσιακών στοιχείων του. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να παράσχει τη συγκεκριμένη συνδρομή για είδη υποχρεώσεων διατροφής διαφορετικών από τη διατροφή ανήλικου τέκνου.

Διαδικασία εκτέλεσης

Αίτηση κίνησης διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης μπορεί να υποβληθεί σε κάθε δικαστικό επιμελητή στην Τσεχική Δημοκρατία. Κατάλογος των δικαστικών επιμελητών είναι διαθέσιμος στον δικτυακό τόπο του σώματος των αρμοδίων για την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων υπαλλήλων της Τσεχικής Δημοκρατίας: <http://www.ekcr.cz/seznam-exekutoru>. Όταν προβαίνει σε αναγκαστική εκτέλεση πληρωμής της διατροφής ανήλικου τέκνου, ο δικαστικός επιμελητής δεν δικαιούται να ζητήσει από τον δικαιούχο να καταβάλει εύλογη προκαταβολή για τα έξοδα της αναγκαστικής εκτέλεσης. Ένα από τα ενδεχόμενα μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης, σε περιπτώσεις που αφορούν πληρωμές διατροφής ανήλικου τέκνου, είναι η αναστολή της άδειας οδήγησης του υποχρέου.

Σε περίπτωση μη εκπλήρωσης της υποχρέωσης διατροφής, εκτός των μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης που αναφέρονται ανωτέρω, μπορούν να απαγγελθούν ποινικές κατηγορίες για υπόνοια τέλεσης της αξιόποινης πράξης της μη καταβολής υποχρεωτικής διατροφής. Στην περίπτωση της αξιόποινης πράξης της μη καταβολής υποχρεωτικής διατροφής, ο Ποινικός Κώδικας ορίζει ότι τελείται αξιόποινη πράξη από το πρόσωπο που, από δόλο ή από αμέλεια, δεν συμμορφώνεται με τη νόμιμη υποχρέωσή του για συντήρηση ή φροντίδα άλλου προσώπου για διάστημα άνω των τεσσάρων μηνών. Στην περίπτωση αυτή, η καταγγελία της αξιόποινης πράξης μπορεί να γίνει σε κάθε αστυνομικό τμήμα.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Γενικές πληροφορίες σχετικά με τη δικαστική αναγκαστική εκτέλεση ή τη διαδικασία εκτέλεσης (συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε δικαστική αναγκαστική εκτέλεση ή διαδικασία εκτέλεσης και σχετικά με τα διαθέσιμα μέσα προσφυγής) είναι διαθέσιμες στο έγγραφο πληροφοριών με τίτλο «Διαδικασίες για την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων».

Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας ορίζει ότι, εάν δεν ασκηθούν εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, τα δικαιώματα παραγράφονται και ο υπόχρεος δεν υποχρεούται να προβεί στην πληρωμή. Ωστόσο, εάν πραγματοποιήσει πληρωμή μετά τη λήξη της προθεσμίας, ο υπόχρεος δεν δικαιούται να απαιτήσει την επιστροφή των χρημάτων που κατέβαλε. Το δικαίωμα διατροφής δεν αποσβέννεται, αλλά το δικαίωμα σε επαναλαμβανόμενη παροχή μπορεί να υπόκειται σε απόσβεση. Η διάρκεια της περιόδου απόσβεσης ορίζεται συνήθως σε τρία έτη. Ωστόσο, εάν τα δικαιώματα αναγνωρίστηκαν με απόφαση δημόσιας αρχής (για παράδειγμα, δικαστήριο), η προθεσμία νόμιμης παραγραφής λήγει δέκα έτη από την ημερομηνία κατά την οποία αποφασίστηκε η εκτέλεση της απόφασης. Το δικαίωμα διατροφής δεν λήγει μετά το πέρας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου.

Διατροφή μπορεί να χορηγηθεί μόνον από την ημερομηνία έναρξης της δικαστικής διαδικασίας. Ωστόσο, διατροφή για τέκνο μπορεί να επιδικαστεί επίσης για μέγιστο χρονικό διάστημα τριών ετών πριν από την εν λόγω ημερομηνία. Η διατροφή για άγαμη μητέρα και η κάλυψη δαπανών που σχετίζονται με την εγκυμοσύνη και τον τοκετό μπορούν επίσης να επιδικαστούν αναδρομικά, αλλά όχι πέραν των δύο ετών από την ημερομηνία του τοκετού.

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Οι δημοτικές υπηρεσίες για την κοινωνική και νομική προστασία παιδιών-δημοτών ενός δήμου με εκτεταμένες εξουσίες, υποχρεούνται να παρέχουν συνδρομή για την άσκηση απαιτήσεων διατροφής για λογαριασμό του ανήλικου παιδιού και για την αναγκαστική εκτέλεση της διατροφής, συμπεριλαμβανομένης συνδρομής για την υποβολή αίτησης στο δικαστήριο.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Ο νόμος δεν αναγνωρίζει τέτοια δυνατότητα.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Ο δικαιούχος μπορεί να υποβάλει αίτηση συνδρομής για την είσπραξη της διατροφής στην Υπηρεσία Διεθνούς Νομικής Προστασίας των Παιδιών που εδρεύει στο Βrno (<http://www.umpod.cz/>).

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να επικοινωνήσει με τον οργανισμό χρησιμοποιώντας τα ακόλουθα στοιχεία:

Office for International Legal Protection of Children (Υπηρεσία Διεθνούς Νομικής Προστασίας των Παιδιών)

Šilingrovo náměstí 3/4

602 00 Brno

Czech Republic

Τηλ.: +420 542 215 522

Φαξ: +420 542 212 836

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: podatelna@umpod.cz

Στην πρώτη του επικοινωνία με την εν λόγω Υπηρεσία, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να παράσχει το πλήρες ονοματεπώνυμο και τα στοιχεία επικοινωνίας του (τηλέφωνο ή διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) καθώς και το όνομα και την ημερομηνία γέννησης του παιδιού το οποίο αφορά το ερώτημα ή η αίτηση. Εάν ο ενδιαφερόμενος ζητεί τη συνδρομή της Υπηρεσίας για την είσπραξη διατροφής από το εξωτερικό, πρέπει να υποβάλει πρώτα στην Υπηρεσία άτυπο έγγραφο αίτημα συνδρομής για την είσπραξη της διατροφής, μαζί με κατάλληλα συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο, το οποίο μπορεί να μεταφορτώσει στα τσεχικά από τον δικτυακό τόπο της Υπηρεσίας: <http://www.umpod.cz/vyzivne/postup-pri-vymahani-vyzivneho/>. Το αίτημα πρέπει να περιέχει βασικές πληροφορίες σχετικά με το παιδί και τον υπόχρεο και τα βασικά πραγματικά περιστατικά εξηγώντας για ποιον λόγο ο αιτών ζητεί την είσπραξη διατροφής. Στο αίτημα πρέπει να επισυνάπτονται αντίγραφα εγγράφων, ιδίως δικαστικών αποφάσεων που καθορίζουν υποχρέωση διατροφής. Ακολούθως, η Υπηρεσία

θα αξιολογήσει τη δυνατότητα εισπραξης της διατροφής στη συγκεκριμένη περίπτωση και, εφόσον είναι απαραίτητο, θα αποστείλει λεπτομερείς οδηγίες για τις περαιτέρω απαιτούμενες ενέργειες στην υπόθεση.

Κατόπιν αιτήματος της Υπηρεσίας, ενδέχεται να πρέπει να υποβληθούν πρόσθετα έγγραφα. Συνήθως, πρέπει να υποβληθεί η απόφαση που προβλέπει την υποχρέωση διατροφής μαζί με συμβολαιογραφικά επικυρωμένη μετάφραση στη γλώσσα του κράτους από το οποίο θα εισπραχθεί η διατροφή, συμπεριλαμβανομένων διαταγών που καθιστούν την απόφαση τελεσίδικη και εκτελεστή. Εάν η διατροφή πρέπει να εισπραχθεί από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δικαστήριο θα ετοιμάσει απόσπασμα της απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 56 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής. Συνήθως απαιτούνται επίσης πληρεξούσιο για την αλλοδαπή κρατική αρχή, βεβαίωση σπουδών για τον δικαιούχο διατροφής εάν είναι άνω των 15 ετών, ή βεβαίωση ζωής. Το τοπικό δικαστήριο του τόπου κατοικίας του αιτούντος οφείλει να τον βοηθήσει να εξασφαλίσει τη μετάφραση των εγγράφων (συνήθως πρόκειται για το δικαστήριο που αποφάνθηκε επί της υπόθεσης σε πρώτο βαθμό). Το δικαστήριο παρέχει όλα τα συμπληρωμένα έγγραφα στον αιτούντα ή τα διαβιβάζει απευθείας στην Υπηρεσία. Η Υπηρεσία εξετάζει τα παραληφθέντα έγγραφα και, εφόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις, υποβάλλει πρόταση στο αλλοδαπό δικαστήριο ή παραπέμπει το ζήτημα για περαιτέρω ενέργειες στην αρμόδια αλλοδαπή αρχή ή οργανισμό. Η Υπηρεσία ενημερώνει τον αιτούντα τακτικά για τις ενέργειές της, καθώς και για την πρόοδο και την έκβαση της διαδικασίας.

Εάν η διατροφή εισπραχθεί, είτε με νόμιμα μέσα είτε μέσω εκούσιας πληρωμής από τον υπόχρεο στον λογαριασμό αλλοδαπού συντρόφου, οι πληρωμές αυτές διαβιβάζονται συνήθως στον λογαριασμό της Υπηρεσίας άπαξ μηνιαίως (για διοικητικούς, λογιστικούς και ποσοτικούς λόγους) μέσω συνολικού εμβάσματος πληρωμής. Το οικονομικό τμήμα της Υπηρεσίας διαβιβάζει τις πληρωμές στον δικαιούχο εντός ενός μήνα, κατά το αίτημα του δικαιούχου. Εάν ο δικαιούχος εισπράξει απευθείας πληρωμές από τον υπόχρεο στο εξωτερικό, υποχρεούται να ενημερώσει πάραυτα την Υπηρεσία για τις εν λόγω πληρωμές. Οφείλει επίσης να την ενημερώσει για κάθε μεταβολή που μπορεί να επηρεάζει τη διαδικασία (αλλαγή διεύθυνσης, μεταβολή στη φροντίδα του παιδιού, ολοκλήρωση της εκπαίδευσης του παιδιού κ.λπ.).

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορείτε να καταθέσετε αίτηση στην αρμόδια Κεντρική Αρχή του Κράτους Μέλους στο οποίο έχετε την συνήθη κατοικία σας.

Αιτών διατροφή ο οποίος διαμένει στο εξωτερικό οφείλει να επικοινωνήσει με την αρμόδια αρχή στη συγκεκριμένη χώρα, η οποία θα επικοινωνήσει με την Υπηρεσία Διεθνούς Νομικής Προστασίας των Παιδιών (βλ. ανωτέρω στοιχεία επικοινωνίας με την Υπηρεσία).

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Μόλις παραλάβει αίτηση από άλλη χώρα, η Υπηρεσία Διεθνούς Νομικής Προστασίας των Παιδιών προβαίνει στις εξής ενέργειες:

εξετάζει κατά πόσον η αίτηση πληροί όλες τις απαιτήσεις των κανονισμών της ΕΕ και των διεθνών συμφωνιών ή ζητεί πρόσθετα έγγραφα αποστέλλει έγγραφη πρόσκληση στον υπόχρεο στην Τσεχική Δημοκρατία και του ζητεί να πληρώσει την οφειλή διατροφής και τα τακτικά ποσά διατροφής οικειοθελώς

εάν ο υπόχρεος δεν ανταποκριθεί, η Υπηρεσία εξακριβώνει την οικονομική του κατάσταση και υποβάλει στο αρμόδιο δικαστήριο στην Τσεχική Δημοκρατία αίτημα αναγνώρισης και εκτέλεσης της διαταγής. Η Υπηρεσία εκπροσωπεί τον αιτούντα (καθώς ο δικαιούχος διαμένει στο εξωτερικό) στη διαδικασία και προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια για την εξασφάλιση των πληρωμών της διατροφής και της διαβίβασης των ποσών που εισπράχθηκαν στη χώρα του εξωτερικού Η Υπηρεσία και η αλλοδαπή αρχή διαβίβασης ενημερώνονται αμοιβαία για τα μέτρα που λαμβάνουν καθώς και για την πρόοδο και την έκβαση της εκτέλεσης της απόφασης διατροφής.

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Οι διαδικασίες που αφορούν υποθέσεις αμοιβαίων υποχρεώσεων διατροφής μεταξύ γονέων και τέκνων απαλλάσσονται πλήρως δικαστικών τελών. Σε άλλες διαδικασίες καθορισμού της διατροφής, συμπεριλαμβανομένης της αύξησής της, ο αιτών απαλλάσσεται από την καταβολή δικαστικού τέλους. Η απαλλαγή αυτή ισχύει επίσης για τις διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης. Η εκπροσώπηση του αιτούντος από δικηγόρο δεν είναι υποχρεωτική στις διαδικασίες που αφορούν υποχρέωση διατροφής. Η Υπηρεσία Διεθνούς Νομικής Προστασίας των Παιδιών παρέχει τις υπηρεσίες της δωρεάν. Η Υπηρεσία εκπροσωπεί τον αιτούντα (τον δικαιούχο που διαμένει στο εξωτερικό) στις δικαστικές διαδικασίες, προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια για την εξασφάλιση της πληρωμής της διατροφής για λογαριασμό του, και διασφαλίζει τη διαβίβαση των εισπραχθέντων ποσών στο εξωτερικό.

Εφόσον κάτι τέτοιο δικαιολογείται από την κοινωνική και οικονομική κατάσταση του αιτούντος και εφόσον η υπόθεση δεν είναι αυθαίρετη ούτε πρόκειται για προδήλως αβάσιμη αίτηση ή για παρακώλυση της άσκησης δικαιωμάτων, το δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει, εν όλω ή εν μέρει, έναν διάδικο από την καταβολή δικαστικών τελών. Εάν διοριστεί εκπρόσωπος για διάδικο ο οποίος απαλλάχθηκε από την καταβολή δικαστικών τελών, η απαλλαγή αυτή ισχύει επίσης, στην έκταση για την οποία παρασχέθηκε, για τις δαπάνες σε μετρητά του εκπροσώπου και τα έξοδα της εκπροσώπησης. Διάδικος ο οποίος έτυχε απαλλαγής όσον αφορά την καταβολή δικαστικών τελών δεν μπορεί να υποχρεωθεί να καταβάλει εγγύηση σε σχέση με έξοδα της διεξαγωγής αποδείξεων ούτε να υποχρεωθεί να επιστρέψει στο κράτος τα έξοδα που το κράτος πραγματοποίησε (π.χ. μάρτυρες, εμπειρογνώμονες, διερμηνείς κ.λπ.). Τα έξοδα που πραγματοποιούνται σε σχέση με το γεγονός ότι ένας διάδικος παρίσταται στο δικαστήριο ομιλώντας τη γλώσσα του ή επικοινωνεί με τη χρήση συστημάτων επικοινωνίας για κωφούς ή κωφούς/τυφλούς βαρύνουν το κράτος και καμία αποζημίωση δεν μπορεί να ζητηθεί για τα εν λόγω έξοδα.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 359/1999 Coll., για την κοινωνική και νομική προστασία των παιδιών, όπως τροποποιήθηκε, όταν η Υπηρεσία Διεθνούς Νομικής Προστασίας των Παιδιών, ως η αρμόδια κεντρική αρχή στην Τσεχική Δημοκρατία, παρέχει κοινωνική και νομική προστασία σε σχέση με την αλλοδαπή, ασκεί τα ακόλουθα καθήκοντα:

εκτελεί καθήκοντα κεντρικής αρχής του κράτους σύμφωνα με τον κανονισμό περί υποχρεώσεων διατροφής

αναλαμβάνει τον ρόλο του κηδεμόνα του παιδιού

ζητά εκθέσεις σχετικά με την κατάσταση των παιδιών που είναι πολίτες της Τσεχικής Δημοκρατίας, αλλά δεν διαμένουν μόνιμα στο έδαφός της, από σχετικούς φορείς και άλλα νομικά και φυσικά πρόσωπα κατόπιν αιτήματος γονέων που διαμένουν στην Τσεχική Δημοκρατία ή των αρχών κοινωνικής και νομικής προστασίας

μεσολαβεί για την παράδοση προσωπικών εγγράφων και άλλων πράξεων σε χώρες του εξωτερικού και εφοδιάζει με έγγραφα και πράξεις από χώρες του εξωτερικού

συνεργάζεται με τις κρατικές αρχές ή άλλους ομολόγους της οργανισμούς στη χώρα του εξωτερικού, εφόσον είναι δεόντως εξουσιοδοτημένοι να ασκούν δραστηριότητες κοινωνικής και νομικής προστασίας στη χώρα τους, και με άλλες αρχές, φορείς και νομικά πρόσωπα, όπου είναι σκόπιμο

συνδράμει στην αναζήτηση των γονέων του παιδιού, εάν ο γονέας διαμένει/οι γονείς διαμένουν στο εξωτερικό, και συγγενών και προσώπων με υποχρέωση διατροφής, ερευνά την υλική και οικονομική κατάσταση για να καθορίσει τη διατροφή, μεσολαβεί στην υποβολή αιτημάτων για την αναγκαστική εκτέλεση της υποχρέωσης διατροφής, και ιδίως αιτημάτων για τη ρύθμιση της υποχρέωσης διατροφής και για τη μέριμνα του παιδιού καθώς και για τον καθορισμό της πατρότητας

μεριμνά για τη μετάφραση των πράξεων που απαιτούνται για την άσκηση της αρμοδιότητας όσον αφορά την κοινωνική και νομική προστασία βάσει διεθνών συνθηκών και των άμεσα εφαρμοστέων κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για τους σκοπούς της άσκησης των καθηκόντων της Υπηρεσίας, οι σχετικοί φορείς και άλλα φυσικά και νομικά πρόσωπα υποχρεούνται να της παρέχουν κάθε αναγκαία συνδρομή οι διατάξεις των κανονισμών για την αναγκαστική εκτέλεση εφαρμόζονται προσηκόντως όσον αφορά την υποχρεωτική συνδρομή τρίτων. Στον βαθμό που απαιτείται, υποχρεωτική συνδρομή παρέχεται επίσης, για παράδειγμα, από τα δικαστήρια, την Αστυνομία της Τσεχικής Δημοκρατίας, τις τράπεζες, τα ιδρύματα κοινωνικής ασφάλισης, τις Υπηρεσίες απασχόλησης, τους φορείς εκμετάλλευσης ταχυδρομικών υπηρεσιών, τους παρόχους ηλεκτρονικών υπηρεσιών, τις ασφαλιστικές εταιρείες, το Υπουργείο Εσωτερικών όσον αφορά την παροχή πληροφοριών από αρχεία μόνιμων κατοίκων και αλλοδαπών, κ.λπ.

Τελευταία επικαιροποίηση: 21/08/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Αξιώσεις διατροφής - Γερμανία

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Τα τέκνα ενδέχεται να έχουν υποχρέωση διατροφής προς τους γονείς τους.

Οι γονείς ενδέχεται να έχουν υποχρέωση διατροφής προς τα τέκνα τους.

Οι σύζυγοι ενδέχεται να έχουν υποχρέωση διατροφής μεταξύ τους.

Τα εγγόνια ή τα δισέγγονα ενδέχεται να έχουν υποχρέωση διατροφής προς τους παππούδες ή τους προπαππούδες τους.

Οι παππούδες ή οι προπαππούδες ενδέχεται να έχουν υποχρέωση διατροφής προς τα εγγόνια ή τα δισέγγονά τους.

Οι άγαμοι γονείς ενδέχεται να έχουν υποχρέωση διατροφής μεταξύ τους.

Οι καταχωρισμένοι σύντροφοι ενδέχεται να έχουν υποχρέωση διατροφής μεταξύ τους.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανηλίκους ή ενήλικους;

Δεν υπάρχει όριο ηλικίας για τη διατροφή τέκνου: η διατροφή πρέπει να καταβάλλεται για όσο διάστημα το τέκνο εξαρτάται από αυτήν, εκτός εάν η κατάσταση αυτή οφείλεται σε υπαιτιότητα του τέκνου. Ωστόσο, μόλις τα τέκνα ολοκληρώσουν την εκπαίδευση και την κατάρτισή τους αναμένεται κατά κανόνα ότι θα συντηρούν τον εαυτό τους. Η γερμανική νομοθεσία περί διατροφής ευνοεί γενικά τα ανήλικα τέκνα σε σχέση με τα ενήλικα τέκνα. Οι απαιτήσεις που επιβάλλονται στον υπόχρεο διατροφής είναι αυστηρότερες, και τα ανήλικα τέκνα έχουν συνήθως προτεραιότητα σε σχέση με τα τέκνα που έχουν ενηλικιωθεί.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Για την αναγνώριση υποχρέωσης διατροφής, ο δικαιούχος πρέπει κανονικά να απευθυνθεί σε δικαστήριο ή στην Υπηρεσία Πρόνοιας Νέων (*Jugendamt*) ή σε συμβολαιογράφο, ώστε να εξασφαλίσει εκτελεστό τίτλο (*vollstreckungsfähiger Titel*) βάσει του οποίου θα μπορεί να γίνει αναγκαστική είσπραξη χρηματικού ποσού.

Εάν η αξίωση αμφισβητηθεί, η υπόθεση θα κριθεί στο δικαστήριο. Ωστόσο, η υποχρέωση ικανοποίησης της αξίωσης μπορεί να αναγνωρισθεί ενώπιον συμβολαιογράφου ή ενώπιον της Υπηρεσίας Πρόνοιας Νέων. Το πεδίο αρμοδιότητας της Υπηρεσίας Πρόνοιας Νέων είναι πιο περιορισμένο από εκείνο του συμβολαιογράφου: η Υπηρεσία Πρόνοιας Νέων μπορεί να καταχωρίσει υποχρέωση συντήρησης τέκνου έως την ηλικία των 21 ετών ή αξίωση από μητέρα ή πατέρα η οποία προκύπτει από τη γέννηση τέκνου.

Οι διαφορές που αφορούν αξιώσεις διατροφής είναι υποθέσεις οικογενειακού δικαίου και εξετάζονται από το οικογενειακό δικαστήριο (*Familiengericht*). Η διαδικασία διέπεται από τον νόμο περί της διαδικασίας σε οικογενειακές υποθέσεις και σε υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit – FamFG*) και από τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (*Zivilprozessordnung – ZPO*).

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποίου βαθμού) ή ανηλίκου;

Σύμφωνα με το άρθρο 1629 παράγραφος 1 του Αστικού Κώδικα (*Bürgerliches Gesetzbuch – BGB*), οι γονείς εκπροσωπούν το τέκνο από κοινού ένας γονέας μπορεί να εκπροσωπεί το τέκνο μόνος εάν ασκεί τη γονική μέριμνα μόνος ή εάν εξουσιοδοτείται να λάβει απόφαση μόνος βάσει του άρθρου 1628 του Αστικού Κώδικα. Επομένως, ο γενικός κανόνας είναι ότι οι γονείς μπορούν να εγείρουν αξίωση διατροφής για λογαριασμό του τέκνου ως νόμιμοι εκπρόσωποί του. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 1629 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο του Αστικού Κώδικα, ο πατέρας και η μητέρα δεν δικαιούνται να εκπροσωπούν το τέκνο όταν, βάσει του άρθρου 1795 του Αστικού Κώδικα, ο κηδεμόνας δεν δικαιούται να εκπροσωπεί το τέκνο λόγω σύγκρουσης συμφερόντων. Μεταξύ άλλων περιπτώσεων, η διάταξη αυτή περιλαμβάνει τις νομικές διαφορές μεταξύ του τέκνου και του/της συζύγου του γονέα. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να διορισθεί ένα πρόσωπο, το οποίο ονομάζεται «πρόσθετος κηδεμόνας» (*Ergänzungspfleger*), και το οποίο ενεργεί ως εκπρόσωπος του τέκνου και εγείρει την αξίωση διατροφής για λογαριασμό του. Οι αξιώσεις διατροφής αποτελούν εξαίρεση στον γενικό κανόνα. Σύμφωνα με το άρθρο 1629 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο του Αστικού Κώδικα, εάν οι γονείς έχουν από κοινού τη μέριμνα του τέκνου, ο γονέας που έχει την επιμέλεια του τέκνου μπορεί να εγείρει αξίωση διατροφής για το τέκνο κατά του άλλου γονέα. Το άρθρο 1629 παράγραφος 3 του Αστικού Κώδικα τροποποιεί την προηγούμενη διάταξη όταν οι γονείς είναι παντρεμένοι, αλλά ζουν χωριστά ή εκκρεμεί μεταξύ τους δικαστική διαδικασία η οποία αφορά τον γάμο τους. Στην περίπτωση αυτή, ένας γονέας δικαιούται να εγείρει στο όνομά του αξίωση διατροφής για το τέκνο κατά του άλλου γονέα. Έτσι αποφεύγεται η εμπλοκή του τέκνου στη διαδικασία διαζυγίου των γονέων του.

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Σε υποθέσεις διατροφής, αρμόδια είναι τα οικογενειακά δικαστήρια (*Familiengerichte*), τα οποία είναι τμήματα των ειρηνοδικείων (*Amtsgerichte*). Το αρμόδιο κατά τόπον δικαστήριο προσδιορίζεται βάσει του άρθρου 232 του νόμου περί της διαδικασίας σε οικογενειακές υποθέσεις και σε υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας.

Ενώσω εκκρεμεί γαμική διαφορά, αρμόδιο κατά τόπον δικαστήριο είναι κατά κανόνα το πρωτοβάθμιο δικαστήριο που έχει επιληφθεί της διαδικασίας διαζυγίου. Διαφορετικά, η κατά τόπον αρμοδιότητα καθορίζεται βάσει του τόπου συνήθους διαμονής του εναγομένου. Διαφορετική είναι η διαδικασία η οποία

αφορά υποχρέωση διατροφής προς ανήλικο ή προς τέκνο που εξομοιώνεται με ανήλικο. Στην περίπτωση αυτή, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου συνήθους διαμονής του τέκνου ή του γονέα που εξουσιοδοτείται να ενεργεί για λογαριασμό του τέκνου. Ωστόσο, ο κανόνας αυτός δεν ισχύει εάν το τέκνο ή ο γονέας έχει τη συνήθη διαμονή του εκτός Γερμανίας.

Τέκνο το οποίο επιθυμεί να υποβάλει αίτηση διατροφής κατά αμφοτέρων των γονέων μπορεί να το πράξει ενώπιον του δικαστηρίου το οποίο είναι αρμόδιο να εκδικάσει αίτηση υποβληθείσα κατά ενός μόνον εκ των γονέων.

6 Ως απών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Καταρχήν, οι διάδικοι σε υποθέσεις διατροφής πρέπει να εκπροσωπούνται ενώπιον του δικαστηρίου από δικηγόρο. Ωστόσο, εκπροσώπηση από δικηγόρο δεν είναι απαραίτητη σε περίπτωση αίτησης έκδοσης προσωρινής διαταγής (*einstweilige Anordnung*). Το τέκνο δεν χρειάζεται δικηγόρο εάν η Υπηρεσία Πρόνοιας Νέων παρέχει συνδρομή και το εκπροσωπεί στην υποβολή της αίτησης διατροφής.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Σε περίπτωση ένδικης διαδικασίας διατροφής, επιβάλλονται δικαστικά έξοδα (τέλη και δαπάνες). Το δικαστικό τέλος (ίσο με το τριπλάσιο του βασικού δικαστικού τέλους) είναι πληρωτέο στο δικαστήριο κατά την υποβολή της αίτησης. Το ποσό του τέλους εξαρτάται από την αξία της αξίωσης (*Verfahrenswert*). Οι αμοιβές των δικηγόρων ορίζονται επίσης σε συνάρτηση με την αξία της αξίωσης. Η αξία που λαμβάνεται υπόψη σε υπόθεση διατροφής είναι το ποσό της διατροφής που ζητείται για τους πρώτους δώδεκα μήνες από την υποβολή της αίτησης, εφόσον δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό της ζητούμενης παροχής. Τυχόν ληξipρόθεσμα ποσά διατροφής προστίθενται κατά την υποβολή της αίτησης.

Παράδειγμα:

Ο νόμιμος εκπρόσωπος 10χρονου τέκνου υποβάλλει αίτηση για το ελάχιστο ποσό διατροφής (επί του παρόντος 364 ευρώ μηνιαίως): η αξία της αξίωσης είναι 4.368 ευρώ. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστικό τέλος για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας είναι 339 ευρώ (113 ευρώ x 3). Η σύζυγος αρχιτέκτονα υποβάλει αίτηση διαζυγίου και διατροφής υγειονομικής περίθαλψης ύψους 1.900 ευρώ μηνιαίως: η αξία της αξίωσης είναι 22.800 ευρώ. Το δικαστικό τέλος ανέρχεται σε 933 ευρώ (311 ευρώ x 3). Επομένως, τα έξοδα ποικίλλουν και δεν μπορεί να διατυπωθεί γενικός κανόνας. Όπου συντρέχει περίπτωση, η αμοιβή του δικηγόρου στον οποίο ανατίθεται η υπόθεση καταβάλλεται επιπλέον των δικαστικών εξόδων. Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα επίπεδα του βασικού τέλους για αξιώσεις αξίας έως 500.000 ευρώ:

Αξία αξίωσης έως € ...	Τέλος €...	Αξία αξίωσης έως € ...	Τέλος €...
300	25	40 000	398
600	35	45 000	427
900	45	50 000	456
1 200	55	65 000	556
1 500	65	80 000	656
2 000	73	95 000	756
2 500	81	110 000	856
3 000	89	125 000	956
3 500	97	140 000	1 056
4 000	105	155 000	1 156
4 500	113	170 000	1 256
5 000	121	185 000	1 356
6 000	136	200 000	1 456
7 000	151	230 000	1 606
8 000	166	260 000	1 756
9 000	181	290 000	1 906
10 000	196	320 000	2 056
13 000	219	350 000	2 206
16 000	242	380 000	2 356
19 000	265	410 000	2 506
22 000	288	440 000	2 656
25 000	311	470 000	2 806
30 000	340	500 000	2 956
35 000	369		

Τα έξοδα καταβάλλονται καταρχάς από τον διάδικο που καταδικάζεται στην πληρωμή τους με την απόφαση του δικαστηρίου. Καταρχήν, αυτός είναι ο ηττηθείς διάδικος.

Αιτούντες οι οποίοι λόγω της προσωπικής ή οικονομικής τους κατάστασης δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν στο σύνολο των δικαστικών εξόδων ή οι οποίοι μπορούν να τα πληρώσουν μόνον σε δόσεις, δικαιούνται να ζητήσουν νομική συνδρομή (*Verfahrenskostenhilfe*) για την κάλυψη των εξόδων της δικαστικής διαδικασίας διατροφής. Ωστόσο, η σκοπούμενη αγωγή ή η αντίκρουσή της πρέπει να έχουν εύλογες πιθανότητες επιτυχίας και δεν πρέπει να είναι προδήλως αβάσιμες. Ανάλογα με το εισόδημα και τα περιουσιακά στοιχεία του αιτούντος, η νομική συνδρομή παρέχεται για την κάλυψη των δικαστικών εξόδων και των εξόδων του δικηγόρου του διαδίκου, εν όλω ή εν μέρει.

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης τιμαριθμικής προσαρμογής);

Η διατροφή πρέπει να καταβάλλεται τακτικά. Το ύψος του καταβλητέου ποσού ορίζεται ανάλογα με τις απαιτήσεις και τις ανάγκες του δικαιούχου της διατροφής και με την ικανότητα πληρωμής του υπόχρεου διατροφής. Εν προκειμένω, τα εφετεία (*Oberlandesgerichte*) έχουν καταρτίσει πίνακες και κατευθυντήριες γραμμές για τον καθ' αποκοπή καθορισμό των στοιχείων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Πιο γνωστός είναι ο πίνακας του Ντίσελντορφ, με τον οποίο υπολογίζεται το ύψος της διατροφής τέκνου.

Εάν υπάρξει μεταβολή των πραγματικών συνθηκών στις οποίες βασίζονται οι δικαστικές αποφάσεις, αυτές μπορούν να τροποποιηθούν κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου της διατροφής ή του υποχρέου της διατροφής. Σε περίπτωση ανηλικού, η διατροφή του τέκνου μπορεί επίσης να συνδέεται με δείκτη,

σύμφωνα με το άρθρο 1612α παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο του Αστικού Κώδικα, οπότε, στην περίπτωση αυτή, αναφέρεται ως ποσοστό του εκάστοτε ισχύοντος ελάχιστου επιπέδου διατροφής. Το ελάχιστο επίπεδο διατροφής προβλέπεται στο άρθρο 1612α παράγραφος 1 δεύτερο και τρίτο εδάφιο του Αστικού Κώδικα, και αυξάνει βάσει κλίμακας τριών βαθμίδων καθώς το τέκνο μεγαλώνει. Εάν δικαστική απόφαση προβλέπει παροχή διατροφής συνδεδεμένη με δείκτη, η απόφαση δεν τροποποιείται κάθε φορά που το τέκνο εισέρχεται σε νέα ηλικιακή βαθμίδα.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Καταρχήν, η διατροφή πρέπει να καταβάλλεται μηνιαίως και προκαταβολικά στον δικαιούχο της διατροφής ή, σε περίπτωση ανηλικού, στον γονέα που έχει την επιμέλειά του ή στο πρόσωπο που δικαιούται σε κάθε περίπτωση να εισπράξει την πληρωμή.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Μια δυνατότητα είναι η αναγκαστική εκτέλεση (*Zwangsvollstreckung*) της βεβαιωθείσας αξίωσης διατροφής. Η αναγκαστική εκτέλεση πραγματοποιείται σύμφωνα με τους συνήθεις κανόνες.

Ωστόσο, η υποχρέωση του υποχρέου διατροφής ενισχύεται από το γεγονός ότι η μη εκπλήρωσή της συνιστά αξιόποινη πράξη.

Πρόσωπο που αθετεί υποχρέωση διατροφής μπορεί να καταδικαστεί σε ποινή φυλάκισης έως τρία έτη ή στην καταβολή προστίμου. Εάν είναι αναπόφευκτη η επιβολή στερητικής της ελευθερίας ποινής, το δικαστήριο μπορεί να αναστείλει την έκτιση της και να διατάξει τον καταδικασθέντα να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις διατροφής που τον βαρύνουν. Το δικαστήριο ανακαλεί την αναστολή εάν ο καταδικασθείς παραβιάσει σοβαρά ή με διαρκή τρόπο την απόφαση δημιουργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο υπόνοιες ότι ενδέχεται να τελέσει και άλλες αξιόποινες πράξεις και ιδίως να παραβιάσει την υποχρέωση διατροφής. Αντίθετα, σε περίπτωση προσώπου που παραβιάζει για πρώτη φορά τον νόμο, η εισαγγελία μπορεί να αναστείλει προσωρινά την άσκηση δίωξης ή το δικαστήριο μπορεί να αναστείλει προσωρινά την ποινική διαδικασία, εφόσον δοθεί ταυτόχρονα εντολή στον κατηγορούμενο να εκπληρώσει την υποχρέωση διατροφής συγκεκριμένου ποσού.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Τα κινητά περιουσιακά στοιχεία μπορούν να κατασχεθούν ως ενέχυρο (*Pfändung*) από τον δικαστικό επιμελητή (*Gerichtsvollzieher*) (άρθρο 808 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Οι περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται η συγκεκριμένη μορφή ενέχυρου προβλέπονται περιοριστικά στα άρθρα 811–812 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Εξαιρούνται από την κατάσχεση τα είδη που απαριθμούνται στο άρθρο 811 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Αυτό δεν ισχύει για τα αγαθά τα οποία αγοράστηκαν με παρακράτηση της κυριότητας έως την εξόφλησή τους (*Eigentumsvorbehalt*), όπως προβλέπεται στο άρθρο 811 παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Τα άρθρα 811a και 811b του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας επιτρέπουν την αντικατάσταση ειδών αξίας, τα οποία χαρακτηρίζονται ακατάσχετα βάσει του άρθρου 811, με είδη χαμηλότερης αξίας που εκτελούν την ίδια λειτουργία.

Η κατοικία του οφειλέτη μπορεί να ερευνηθεί χωρίς τη συγκατάθεσή του, μόνον βάσει δικαστικού εντάλματος (άρθρο 758a του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Την κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων ως ενέχυρου χειρίζεται το δικαστήριο που είναι αρμόδιο για τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης. Η κατάσχεση δεδουλευμένου εισοδήματος υπόκειται σε εξαιρέσεις οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 850 και επόμενα του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Το ύψος του ακατάσχετου δεδουλευμένου εισοδήματος του οφειλέτη καθορίζεται με βάση όχι μόνον το επίπεδο εισοδήματος του οφειλέτη αλλά λαμβάνοντας επίσης υπόψη τον αριθμό των προσώπων που δικαιούνται νόμιμα να λάβουν διατροφή από τον οφειλέτη. Για την υποβοήθηση του υπολογισμού, στο παράρτημα του άρθρου 850c του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας παρέχεται πίνακας των ορίων εξαιρέσεων. Ο πίνακας επανεξετάζεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα και το επίπεδο αναπροσαρμόζεται, εφόσον απαιτείται.

Εάν η εκτέλεση διενεργείται βάσει αξίωσης διατροφής ή αξίωσης που προκύπτει από αδικοπραξία (*unerlaubte Handlung*) εκ προθέσεως, τα άρθρα 850d και 850f του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας επιτρέπουν στο αρμόδιο για τη διαδικασία εκτέλεσης δικαστήριο, κατόπιν αίτησης του δανειστή, να καθορίσει διαφορετικό επίπεδο εξαιρέσεων από την κατάσχεση ως ενέχυρου. Ο οφειλέτης μπορεί επίσης να υποβάλει αίτηση για τον καθορισμό διαφορετικού επιπέδου εάν έχει ειδικές προσωπικές ανάγκες σύμφωνα με το άρθρο 850f παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Λογαριασμός του οποίου δικαιούχος είναι ο οφειλέτης μπορεί να εξαιρεθεί από την κατάσχεση, σύμφωνα με το άρθρο 850k του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Ο λογαριασμός αυτός ονομάζεται «λογαριασμός Ρ» (*P-Konto*). Προορίζεται να διασφαλίζει εύλογο βιοτικό επίπεδο στον οφειλέτη και στα πρόσωπα που εξαρτώνται από αυτόν. Καταρχάς, ο λογαριασμός Ρ προστατεύει αυτομάτως τα υπόλοιπα έως το επίπεδο της βασικής εξαίρεσης, το οποίο ανέρχεται επί του παρόντος σε 1.028,89 ευρώ ανά ημερολογιακό μήνα. Αυτή η βασική εξαίρεση μπορεί να αυξηθεί υπό ορισμένες περιστάσεις, για παράδειγμα, λόγω άλλων υποχρεώσεων διατροφής από τις οποίες δεσμεύεται ο οφειλέτης: η βασική εξαίρεση αυξάνεται κατά 387,22 ευρώ για το πρώτο πρόσωπο και, κατόπιν, κατά 215,73 ευρώ ανά πρόσωπο έως το πέμπτο πρόσωπο. Το επίδομα τέκνου και ορισμένες κοινωνικές παροχές απολαύουν πρόσθετης προστασίας. Για να τύχει της συγκεκριμένης προστασίας, ο οφειλέτης αρκεί συνήθως να παράσχει στην τράπεζα τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία. Σε ορισμένες περιπτώσεις (όπως όταν ο οφειλέτης έχει ειδικές ανάγκες λόγω ασθένειας), το ποσό του υπολοίπου του λογαριασμού που εξαιρείται από την κατάσχεση μπορεί να αναπροσαρμοστεί σε μεμονωμένη βάση από το αρμόδιο για τη διαδικασία εκτέλεσης δικαστήριο (άρθρο 850k παράγραφος 4 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Η απόφαση καταβολής διατροφής αποτελεί συνήθη εκτελεστό τίτλο (*Vollstreckungstitel*) χρηματικής αξίωσης και αυτό σημαίνει ότι, καταρχήν, ο δικαιούχος της διατροφής πρέπει να τηρεί τους συνήθεις κανόνες της εκτέλεσης και πρέπει να επιδιώκει ο ίδιος την εκτέλεση της αξίωσης.

Ωστόσο, η Υπηρεσία Πρόνοιας Νέων μπορεί να συμβάλει στην είσπραξη, εάν παρέχει συνδρομή στο τέκνο. Μπορεί να παράσχει συνδρομή σε τέκνο κατόπιν αίτησης γονέα ο οποίος ασκεί την αποκλειστική γονική μέριμνα του τέκνου ή, εάν οι γονείς ασκούν τη γονική μέριμνα από κοινού, κατόπιν αίτησης του γονέα που ασκεί την επιμέλεια του τέκνου.

Το ενδεχόμενο αυτό πρέπει να διακρίνεται από μια άλλη περίπτωση: πρόσωπο το οποίο δικαιούται διατροφή μπορεί να λαμβάνει ορισμένες κοινωνικές παροχές οι οποίες καλύπτουν ανάγκη την οποία θα κάλυπτε διαφορετικά η παροχή διατροφής. Εάν ο δικαιούχος των κοινωνικών παροχών έχει εκκρεμή αξίωση διατροφής κατά υποχρέου διατροφής, κατά κανόνα η αξίωση διατροφής μεταβιβάζεται στην αρμόδια δημόσια αρχή, η οποία στη συνέχεια ασκεί την αξίωση διατροφής στο όνομά της.

Σε ειδικές περιπτώσεις στις οποίες το τέκνο ανατρέφεται από έναν μόνο γονέα και ο άλλος γονέας δεν καταβάλλει διατροφή σε χρήμα, οι πληρωμές μπορούν να πραγματοποιηθούν για περιορισμένο χρονικό διάστημα βάσει του νόμου περί προκαταβολής διατροφής (*Unterhaltsvorschussgesetz – UVG*). Ακολούθως, το Ταμείο Προκαταβολών Διατροφής (*Unterhaltsvorschusskasse*) εισπράττει την αξίωση διατροφής που του έχει μεταβιβαστεί.

Επιπλέον, εάν ο υπόχρεος διατροφής δεν καταβάλλει διατροφή και πρέπει να καταβληθεί πρόνοιακή παροχή (*Sozialhilfe*) (εφόσον συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις για κάτι τέτοιο), οι αξιώσεις διατροφής μεταβιβάζονται στον φορέα κοινωνικής πρόνοιας (όπως για τις προαναφερθείσες προκαταβολές διατροφής), ο οποίος μπορεί στη συνέχεια να επιδιώξει την εκτέλεσή τους. Στην περίπτωση βασικού επιδόματος προσώπου που αναζητά εργασία (*Grundsicherung für Arbeitssuchende*), η μεταβίβαση πραγματοποιείται μόνον με έγγραφη ειδοποίηση από τον φορέα της παροχής προς τον υπόχρεο διατροφής.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Οι πληρωμές βάσει του νόμου περί προκαταβολής διατροφής και οι πρόνοιακές παροχές και το βασικό επίδομα προσώπου που αναζητά εργασία όπως αναφέρονται στην ερώτηση 12, αποτελούν αυτοτελείς κοινωνικές παροχές με ορισμένο αντικείμενο και όχι παροχές διατροφής με τη στενή του όρου έννοια.

Καταβάλλονται απευθείας στον αιτούντα από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές. Δεν εξαρτώνται από το κατά πόσον μπορεί να εισπραχθεί η αξίωση διατροφής. Οι δημόσιες αρχές στις οποίες έχει μεταβιβαστεί η αξίωση διατροφής μπορούν να επιδιώξουν την εκτέλεσή της στο όνομά τους.

Αντίθετα προς τις παροχές βάσει του νόμου περί προκαταβολής διατροφής και τις προνοιακές παροχές και το βασικό επίδομα προσώπου που αναζητά εργασία, η συνδρομή που παρέχει η Υπηρεσία Πρόνοιας Νέων όσον αφορά τις αξιώσεις δεν δημιουργεί χωριστό δικαίωμα πληρωμής από την αρμόδια δημόσια αρχή. Στην περίπτωση αυτή, ο ρόλος της δημόσιας αρχής περιορίζεται στην παροχή βοήθειας στον δικαιούχο ώστε να ασκήσει και να επιδιώξει την εκτέλεση της αξίωσης διατροφής.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Εάν δικαιούχος διατροφής επιθυμεί την εκτέλεση αξίωσης διατροφής κατά υποχρέου ο οποίος διαμένει στο εξωτερικό, μπορεί να ζητήσει βοήθεια από την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Δικαιοσύνης (Bundesamt für Justiz) στη Βόννη. Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας όρισε την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Δικαιοσύνης κεντρική αρχή για τις διασυνοριακές υποθέσεις διατροφής.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Αιτήσεις οι οποίες υποβάλλονται βάσει του άρθρου 55 του κανονισμού της ΕΕ για τις υποχρεώσεις διατροφής ή βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 1 και 2 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών του 1956 από δικαιούχο που διαμένει στη Γερμανία, πρέπει να υποβάλλονται στην κεντρική αρχή στην οποία απευθύνεται η αίτηση μέσω της αποστολής τους στην Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Δικαιοσύνης στη Βόννη.

Τα στοιχεία επικοινωνίας με την κεντρική αρχή είναι τα ακόλουθα:

Bundesamt für Justiz

53094 Bonn

Germany

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: [✉ auslandsunterhalt@bfj.bund.de](mailto:auslandsunterhalt@bfj.bund.de)

Τηλ.: +49(0)228 99410 40

Φαξ: +49(0)228 99410 5202

[✉ https://www.bundesjustizamt.de/](https://www.bundesjustizamt.de/)

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Ένα από τα νέα καθήκοντα που ανατέθηκαν στην κεντρική αρχή βάσει του κανονισμού της ΕΕ για τις υποχρεώσεις διατροφής, είναι η δυνατότητα επεξεργασίας ορισμένων αιτήσεων υποχρέων διατροφής.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Οι εν λόγω αιτήσεις πρέπει να υποβάλλονται μέσω της κεντρικής αρχής της χώρας διαμονής. Εκείνη τις διαβιβάζει στην κεντρική αρχή της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

Ανευ αντικειμένου.

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Κατά κανόνα, τα τέλη των διαδικασιών διατροφής προκαταβάλλονται. Στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού για τις υποχρεώσεις διατροφής, νομική συνδρομή παρέχεται σύμφωνα με τα άρθρα 44 έως 47 του κανονισμού. Η υποχρέωση προκαταβολής των τελών δεν ισχύει σε ορισμένες περιπτώσεις και ιδίως εάν παρέχεται νομική συνδρομή.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Η Γερμανία έχει παραχωρήσει στην κεντρική αρχή της –την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Δικαιοσύνης– τις αναγκαίες εξουσίες για την αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων που περιγράφονται στο άρθρο 51.

Τελευταία επικαιροποίηση: 01/06/2017

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [et](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Αξιώσεις διατροφής - Εσθονία

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Σύμφωνα με το εσθονικό Σύνταγμα, η υποχρέωση διατροφής συνίσταται στην υποχρέωση των μελών της οικογένειας να συντηρούν τα μέλη αυτής τα οποία χρειάζονται υποστήριξη.

Επίδομα διατροφής είναι το ποσό το οποίο επιδικάζεται ως διατροφή από το δικαστήριο, και το οποίο γενικά καταβάλλεται σε περιοδική βάση υπό τη μορφή χρηματικής καταβολής. Με αίτημα του δικαιούχου, το δικαστήριο μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να διατάξει την καταβολή της διατροφής ως εφάπαξ ποσού. Ο υπόχρεος διατροφής ανηλικού τέκνου μπορεί να ζητήσει, εφόσον συντρέχουν ικανοί λόγοι, να του επιτραπεί η παροχή της διατροφής σε μη χρηματική μορφή.

Κατά γενικό κανόνα, η υποχρέωση διατροφής ενός προσώπου το οποίο χρήζει υποστήριξης βαρύνει τους ανιόντες και κατιόντες πρώτου και δευτέρου βαθμού του προσώπου αυτού, με άλλα λόγια, τα ενήλικα τέκνα, οι γονείς και οι παππούδες/γιαγιάδες έχουν αμοιβαία υποχρέωση διατροφής αλλήλων. Οι σύζυγοι έχουν επίσης αμοιβαία υποχρέωση διατροφής των μελών της οικογένειας δια της εργασίας ή της περιουσίας τους, μεταξύ άλλων μέσω ενεργειών οι οποίες σκοπό έχουν την κάλυψη των εξόδων της κοινής κατοικίας και την ικανοποίηση των τακτικών και έκτακτων αναγκών του ετέρου συζύγου και των τέκνων. Η υποχρέωση διατροφής προσώπου το οποίο χρήζει υποστήριξης μπορεί να ισχύει και μεταξύ των πρώην συζύγων ή προσώπων τα οποία έχουν αποκτήσει από κοινού τέκνα χωρίς να έχουν τελέσει γάμο.

Η διατροφή καταβάλλεται με τη μορφή επιδόματος εκ μέρους του γονέα του ανήλικου τέκνου, ιδίως όταν ο γονέας δεν συνοικεί με το τέκνο ή δεν συμμετέχει στην ανατροφή του. Διαζευχθέν πρόσωπο έχει υποχρέωση διατροφής του/της πρώην συζύγου του κυρίως εάν, έπειτα από την έκδοση του διαζυγίου και λόγω της ευθύνης για την ανατροφή τέκνου, ο/η πρώην σύζυγός του δεν είναι σε θέση να συντηρήσει τον εαυτό του ή χρειάζεται υποστήριξη λόγω ηλικίας ή λόγω της κατάστασης της υγείας του/της. Όταν ο ένας γονέας τέκνου χρειάζεται υποστήριξη, ο άλλος γονέας έχει υποχρέωση να παρέχει διατροφή για χρονικό διάστημα 12 εβδομάδων έπειτα από τη γέννηση του τέκνου. Η υποχρέωση αυτή εξακολουθεί να ισχύει εάν ο γονέας χρειάζεται υποστήριξη ως αποτέλεσμα ιατρικού προβλήματος το οποίο προκλήθηκε από την ανατροφή του τέκνου, την εγκυμοσύνη ή τον τοκετό.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανήλικους ή ενήλικους;

Χρόνος ενηλικίωσης είναι τα 18 έτη. Πρόσωπα τα οποία δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους είναι ανήλικα. Το ανήλικο τέκνο έχει δικαίωμα διατροφής κυρίως έναντι των γονέων του, οι οποίοι φέρουν την υποχρέωση διατροφής του τέκνου ισότιμα. Τέκνο το οποίο έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και συνεχίζει τη βασική ή δευτεροβάθμια εκπαίδευσή του σε ίδρυμα βασικής εκπαίδευσης, ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή σε σχολή επαγγελματικής κατάρτισης, έχει επίσης δικαίωμα διατροφής, με ανώτατο όριο την ηλικία των 21 ετών.

Άλλοι ανιόντες ή κατιόντες οι οποίοι δεν είναι σε θέση να συντηρούν τον εαυτό τους έχουν δικαίωμα διατροφής εφόσον διαπιστωθεί ότι χρήζουν υποστήριξης.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Ο γονέας ανήλικου τέκνου μπορεί να υποχρεωθεί να παράσχει διατροφή. Σε περίπτωση που ο γονέας δεν καταβάλει τη διατροφή οικειοθελώς, μπορεί να υποβληθεί αίτηση ενώπιον των δικαστηρίων για την επιδίκαση διατροφής. Για την επιδίκαση διατροφής πρέπει να υποβληθεί είτε αίτηση κατά την επείγουσα διαδικασία διαταγής πληρωμής σε σχέση με τη χορήγηση επιδόματος διατροφής σε ανήλικο τέκνο είτε αγωγή διατροφής. Οι σχετικές αιτήσεις δεν βαρύνονται με τέλη υπέρ του δημοσίου όταν η αίτηση αφορά την επιδίκαση διατροφής υπέρ ανήλικου τέκνου.

Η επείγουσα διαδικασία διαταγής πληρωμής είναι μια απλοποιημένη διαδικασία κατά την οποία διατάσσεται η καταβολή διατροφής εφόσον αξιώνεται διατροφή υπέρ ανήλικου τέκνου, και εφόσον αναγράφεται το όνομα του υπόχρεου γονέα στο πιστοποιητικό γεννήσεως του τέκνου, το αιτούμενο ποσό διατροφής δεν υπερβαίνει το ποσό των 200 ευρώ μηνιαίως και ο καθ' ού η αίτηση γονέας δεν αμφισβητεί την καταβολή του επιδόματος διατροφής. Εάν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις υποβολής αίτησης διαταγής πληρωμής, πρέπει να υποβληθεί αγωγή ενώπιον του επαρχιακού δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του τέκνου υπέρ του οποίου αξιώνεται διατροφή.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την επείγουσα διαδικασία διαταγής πληρωμής για τη χορήγηση διατροφής υπέρ ανήλικου παρέχονται [εδώ](#).

Υπόδειγμα του δικογράφου της αγωγής για καταβολή διατροφής υπέρ ανήλικου παρατίθεται [εδώ](#).

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιου βαθμού) ή ανήλικου;

Τα ανήλικα τέκνα έχουν δικαίωμα διατροφής. Στον βαθμό που οι ανήλικοι έχουν μειωμένη ικανότητα προς δικαιοπραξία, η αγωγή διατροφής ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου για λογαριασμό του ανήλικου από τον νόμιμο εκπρόσωπό του, δηλ. από τον γονέα ο οποίος ασκεί την επιμέλεια. Εάν έχει διοριστεί νόμιμος κηδεμόνας για τον ανήλικο, η αγωγή ασκείται από τον κηδεμόνα υπό την ιδιότητά του ως νομίμου εκπροσώπου του ανήλικου.

Ενήλικος με πλήρη ικανότητα προς δικαιοπραξία μπορεί να ασκήσει την αγωγή διατροφής αυτοπροσώπως.

5 Αν σκοπεύω να προσφύω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Η υποβολή αίτησης στο δικαστήριο για τον εξαναγκασμό του γονέα να εκπληρώσει την υποχρέωση διατροφής έναντι του ανήλικου τέκνου του αντιμετωπίζεται ως υπόθεση διατροφής. Στις υποθέσεις διατροφής η αγωγή ασκείται ενώπιον του επαρχιακού δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του τέκνου. Εάν το τέκνο δεν κατοικεί στην Εσθονία, η αγωγή ασκείται στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου. Εάν ο εναγόμενος δεν κατοικεί στην Εσθονία, η αγωγή ασκείται στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντα.

Αίτηση διατροφής μπορεί να υποβληθεί κατά την επείγουσα διαδικασία της διαταγής πληρωμής (βλ. απάντηση στην ερώτηση 3).

6 Ως απάντ, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδίδμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Για τη δικαστική διεκδίκηση διατροφής τέκνου απαιτείται η άσκηση αγωγής, για την οποία δεν απαιτείται η συνδρομή νομικού συμβούλου ή οι υπηρεσίες άλλου μεσολαβητή. Το δικαστήριο διατάσσει την καταβολή διατροφής από τον χρόνο άσκησης της αγωγής, ενώ μπορεί επίσης, με βάση το αίτημα της αγωγής, να διατάξει την αναδρομική καταβολή της διατροφής για χρονικό διάστημα έως ένα έτος πριν από την άσκηση της αγωγής.

Υπόδειγμα του δικογράφου της αγωγής για καταβολή διατροφής υπέρ ανήλικου παρατίθεται [εδώ](#).

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Η άσκηση αγωγής για καταβολή διατροφής υπέρ ανήλικου ή η προσφυγή κατά την επείγουσα διαδικασία της διαταγής πληρωμής για την καταβολή διατροφής σε ανήλικο, δεν βαρύνεται με κάποιο τέλος υπέρ του δημοσίου.

Είναι δυνατή η αναζήτηση νομικής συνδρομής από το κράτος ή διαδικαστικής συνδρομής για την κάλυψη των διαδικαστικών εξόδων.

Στην περίπτωση της κρατικής νομικής συνδρομής διορίζεται ως δικηγόρος κάποιο μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου της Εσθονίας. Καθήκον του δικηγόρου είναι η εκπροσώπηση και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τον ενδιαφερόμενο διάδικο. Κρατική νομική συνδρομή παρέχεται σε πρόσωπα τα οποία λόγω της οικονομικής τους κατάστασης δεν είναι σε θέση να καταβάλουν τα έξοδα για επαγγελματικές νομικές υπηρεσίες κατά τον χρόνο στον οποίο χρειάζονται νομική υποστήριξη, ή είναι σε θέση να τα καταβάλουν μόνο εν μέρει ή με δόσεις, ή σε πρόσωπα των οποίων η οικονομική κατάσταση καθιστά αδύνατη τη διαβίωσή τους μετά την καταβολή των εξόδων για νομικές υπηρεσίες. Η χορήγηση κρατικής νομικής συνδρομής δεν απαλλάσσει τον διάδικο από τα λοιπά διαδικαστικά έξοδα.

Αίτηση χορήγησης κρατικής διαδικαστικής συνδρομής για την κάλυψη των διαδικαστικών εξόδων μπορεί να υποβάλλουν πρόσωπα τα οποία δεν είναι σε θέση να καταβάλουν τα σχετικά έξοδα λόγω της οικονομικής τους κατάστασης ή είναι σε θέση να τα καταβάλουν μόνο εν μέρει ή σε δόσεις. Πρέπει επίσης να συντρέχουν ικανοί λόγοι ώστε να θεωρείται ότι η συμμετοχή του ενδιαφερόμενου προσώπου στη σχετική διαδικασία έχει πιθανότητες επιτυχίας.

Το έντυπο της αίτησης για τη χορήγηση διαδικαστικής συνδρομής σε φυσικό πρόσωπο και η έκθεση προσωπικής και οικονομικής κατάστασης του αιτούντος και των μελών της οικογένειάς του διατίθενται [εδώ](#).

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης πηριθιμικής προσαρμογής);

Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την καταβολή σταθερού ή κυμαινόμενου ποσού ως επιδόματος διατροφής σε ανήλικο τέκνο, ορίζοντας τη βάση υπολογισμού του ποσού της διατροφής. Κατά γενικό κανόνα, τα δικαστήρια διατάσσουν την καταβολή της διατροφής σε μηνιαίες δόσεις. Η μηνιαία διατροφή που καταβάλλεται ανά τέκνο δεν μπορεί ωστόσο να είναι χαμηλότερη από 1/2 του κατώτατου μηνιαίου μισθού, όπως αυτός ορίζεται από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Εσθονίας (συνεπώς το ελάχιστο επίδομα διατροφής αντιστοιχούσε σε 177,50 ευρώ ανά τέκνο το 2014 και σε 195 ευρώ το 2015). Παρ' όλα αυτά, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον συντρέχουν ικανοί λόγοι, να μειώσει τη διατροφή σε ποσό το οποίο υπολείπεται του κατώτατου μηνιαίου μισθού που ορίζει η κυβέρνηση. Ικανοί λόγοι σε αυτή την περίπτωση είναι μεταξύ άλλων η ανικανότητα του γονέα για εργασία ή η υποχρέωσή του να καταβάλλει διατροφή σε άλλα εξαρτώμενα πρόσωπα.

Ο υπόχρεος διατροφής μπορεί, εφόσον συντρέχουν ικανοί λόγοι, να ζητήσει την παροχή της διατροφής με άλλο τρόπο. Οι γονείς μπορούν με αμοιβαία συμφωνία να ορίσουν λεπτομερώς τον τρόπο εκπλήρωσης της υποχρέωσης διατροφής προς το τέκνο, καθώς και τους όρους και την περιοδικότητα καταβολής της διατροφής.

Το αντικείμενο της διατροφής καθορίζεται με βάση τις ανάγκες και το σύνηθες επίπεδο διαβίωσης του τέκνου. Το σύνηθες επίπεδο διαβίωσης του τέκνου εξαρτάται από τα οικονομικά μέσα που διαθέτουν οι γονείς του. Σε περίπτωση μεταβολής των συνθηκών καταβολής της διατροφής, οποιοδήποτε των ενδιαφερομένων μερών μπορεί να υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο για την αύξηση ή μείωση του ποσού της διατροφής. Το τέλος υπέρ του δημοσίου που είναι καταβλητέο σε περίπτωση αίτησης μεταβολής του ποσού της διατροφής υπολογίζεται με βάση το ποσό που αναφέρεται στην αίτηση και το ποσό κατά το οποίο αυξάνεται η διατροφή.

Εφόσον η μεταβολή των συνθηκών γίνει δεκτή, το ποσό της διατροφής μπορεί γενικά να μεταβληθεί από τον χρόνο έκδοσης της απόφασης, δηλ. τυχόν καθυστερούμενα ποσά διατροφής δεν μεταβάλλονται.

Στην Εσθονία το ποσό της διατροφής αναπροσαρμόζεται αυτοδικαίως όταν η διατροφή που έχει επιδικασθεί δικαστικά συνδέεται με τον κατώτατο μηνιαίο μισθό που ορίζει η κυβέρνηση και το ποσό του εν λόγω μισθού μεταβληθεί. Πληροφορίες για τον κατώτατο μηνιαίο μισθό παρέχονται [εδώ](#).

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Κατά γενικό κανόνα, η διατροφή καταβάλλεται με τη μορφή περιοδικής χρηματικής παροχής. Ο υπόχρεος διατροφής ανήλικου τέκνου μπορεί να ζητήσει, εφόσον συντρέχουν ικανοί λόγοι, να του επιτραπεί η παροχή της διατροφής σε άλλη μορφή. Η διατροφή καταβάλλεται με τη μορφή επιδόματος εκ μέρους του γονέα του ανήλικου τέκνου, ιδίως όταν ο γονέας δεν συνοικεί με το τέκνο ή δεν συμμετέχει στην ανατροφή του. Η διατροφή προκαταβάλλεται για κάθε ημερολογιακό μήνα. Παρότι ο δικαιούχος της διατροφής είναι το τέκνο, η διατροφή γενικά καταβάλλεται από τον υπόχρεο γονέα στον άλλο. Είναι δυνατή η απευθείας καταβολή της διατροφής στο τέκνο δυνάμει κοινής συμφωνίας των γονέων ή δικαστικής απόφασης.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Σε περίπτωση που δικαστική απόφαση διατροφής έχει τεθεί σε ισχύ ή καταστεί άμεσα εκτελεστή, ο δε υπόχρεος γονέας δεν συμμορφώνεται προς αυτή, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να απευθυνθεί σε δικαστικό επιμελητή. Εάν ο υπόχρεος δεν προβεί σε καταβολή σύμφωνα με τους όρους και εντός της προθεσμίας που ορίζει η απόφαση, ο δικαστικός επιμελητής μεριμνά για την κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων του υποχρέου κατόπιν σχετικής αίτησης του προσώπου το οποίο έχει λάβει μέτρα για την εκτέλεση της απόφασης. Η κατάσχεση των περιουσιακών στοιχείων του υποχρέου προϋποθέτει την υποβολή της δικαστικής απόφασης στον δικαστικό επιμελητή μαζί με αίτηση αναγκαστικής εκτέλεσης. Στην αίτηση αναγκαστικής εκτέλεσης πρέπει επίσης να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τον υπόχρεο και τα περιουσιακά του στοιχεία (τον τόπο κατοικίας, στοιχεία επικοινωνίας, πληροφορίες σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία του υποχρέου). Εφόσον ο αιτών επιθυμεί την αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων που παρέχονται από τον νόμο για την είσπραξη της απαίτησης, πρέπει να επισημαίνεται στην αίτηση αναγκαστικής εκτέλεσης ότι ο αιτών ασκεί αξίωση για είσπραξη από τη δηλωθείσα ακίνητη και κινητή περιουσία του υποχρέου και τα δικαιώματά του. Κατά τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, η αξίωση διατροφής του τέκνου ικανοποιείται κατά προτεραιότητα έναντι άλλων αξιώσεων, ενώ δύνανται να κατασχεθούν περισσότερα περιουσιακά στοιχεία του υποχρέου για την ικανοποίηση της αξίωσης διατροφής.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Ο υπόχρεος διατροφής απαλλάσσεται από την υποχρέωσή του στο μέτρο που δεν είναι σε θέση, εν όψει των λοιπών υποχρεώσεών του και της περιουσιακής του κατάστασης, να παρέχει διατροφή σε άλλο πρόσωπο χωρίς να υπονομεύονται οι δικές του συνθήκες διαβίωσης. Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, οι γονείς δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση διατροφής έναντι των ανήλικων τέκνων τους. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να απαλλάξει τον υπόχρεο διατροφής, να περιορίσει το χρονικό διάστημα εκπλήρωσης της υποχρέωσης διατροφής ή να μειώσει το ύψος αυτής, όταν κρίνεται ιδιαίτερως καταχρηστικό να απαιτείται η εκπλήρωση της υποχρέωσης, π.χ. όταν ο δικαιούχος έχει περιέλθει σε ανάγκη οικονομικής υποστήριξης ως αποτέλεσμα δικών του μη συνενών πράξεων.

Αποζημιώσεις για βλάβη λόγω μη καταβολής διατροφής και μη εκπλήρωσης της σχετικής υποχρέωσης μπορεί να αξιωθεί αναδρομικά για μέγιστο χρονικό διάστημα ενός έτους. Ο χρόνος παραγραφής της υποχρέωσης καταβολής επιδόματος διατροφής στο πλαίσιο της υποχρέωσης διατροφής είναι τρία έτη ανά μεμονωμένη υποχρέωση. Ο χρόνος παραγραφής αρχίζει από το τέλος του ημερολογιακού έτους κατά το οποίο κατέστη απαιτητή η αξίωση που αντιστοιχεί στην υποχρέωση. Η υποχρέωση διατροφής αποτελεί προσωποπαγή υποχρέωση η οποία αποσβέννυται με τον θάνατο του δικαιούχου ή του υποχρέου.

Εξαιρέσεις προβλέπονται αναφορικά με την προκαταβολή της διατροφής και τον συμψηφισμό ανταπαιτήσεων του υποχρέου.

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Η κεντρική αρχή για διασυννοριακές υποθέσεις διατροφής είναι το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Η αρμόδια μονάδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης για διασυννοριακές υποθέσεις διατροφής είναι η Διεύθυνση Διεθνούς Δικαστικής Συνεργασίας που υπάγεται στον Τομέα Ποινικής Πολιτικής.

Αίτηση για τη χορήγηση [εξ](#) κρατικής νομικής συνδρομής μπορεί να υποβληθεί κατά τον χρόνο αίτησης διατροφής ενώπιον των δικαστηρίων. Δεν υπάρχει κάποιος ιδιαίτερος οργανισμός ή αρχή για την παροχή υποστήριξης σε υποθέσεις διατροφής στο εσωτερικό.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Ο γονέας ο οποίος ανατρέπει τέκνο έχει δικαίωμα να ζητήσει τη χορήγηση κρατικού επιδόματος διατροφής από το Συμβούλιο Κοινωνικής Ασφάλισης (*Sotsiaalkindlustusamet*). Το εν λόγω επίδομα συνίσταται στη χορήγηση προσωρινής βοήθειας από το κράτος στον γονέα ο οποίος ανατρέπει και συντηρεί μόνος του ένα παιδί. Το κράτος καταβάλλει διατροφή για λογαριασμό του γονέα ο οποίος δεν εκπληρώνει την υποχρέωση διατροφής που υπέχει, και έχει δικαίωμα αναγωγής κατά του τελευταίου. Το κρατικό επίδομα διατροφής καταβάλλεται στον δικαιούχο στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας για την υπόθεση διατροφής. Προϋπόθεση για τη λήψη του επιδόματος είναι η υποβολή αίτησης στο δικαστήριο από τον δικαιούχο για την καταβολή διατροφής είτε κατά την επείγουσα διαδικασία της διαταγής πληρωμής είτε δια της άσκησης τακτικής αγωγής.

Το κρατικό επίδομα διατροφής καταβάλλεται για μέγιστο χρονικό διάστημα **90 ημερών**. Το ημερήσιο ποσό του κρατικού επιδόματος αντιστοιχεί στο 1/3 του επιδόματος διατροφής τέκνου (3,20 ευρώ το 2014), το δε επίδομα καταβάλλεται μόνο μία φορά.

Περισσότερες πληροφορίες για την αίτηση χορήγησης επιδόματος παρέχονται σε αυτή την [ιστοσελίδα](#).

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Για τη λήψη διατροφής δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009, μπορεί να παρασχεθεί βοήθεια από τη Διεύθυνση Διεθνούς Δικαστικής Συνεργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Για την υποβολή αίτησης διατροφής στο εξωτερικό απαιτείται η υποβολή αίτησης για την εκκίνηση υπόθεσης διατροφής, στη Διεύθυνση Διεθνούς Δικαστικής Συνεργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Εσθονίας και στην αρμόδια αρχή του εξωτερικού. Στην αίτηση πρέπει να επισυνάπτεται αντίγραφο του πιστοποιητικού γεννήσεως του τέκνου ή των τέκνων ή της δικαστικής απόφασης δια της οποίας αναγνωρίζεται η πατρότητα του τέκνου. Εάν δεν έχει αναγνωριστεί η πατρότητα, αυτό πρέπει να επισημαίνεται στην αίτηση η οποία αποστέλλεται στο εξωτερικό.

Το έντυπο της αίτησης αναρτάται [εδώ](#).

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν με τη Διεύθυνση Διεθνούς Δικαστικής Συνεργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Εσθονίας τηλεφωνικά (+372 6 208 183, +372 6 208 186 και +372 6 208 190) ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (central.authority@just.ee).

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Στην περίπτωση αίτησης κατοίκου του εξωτερικού, για την καλύτερη διαχείριση της αίτησης, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να απευθυνθεί στην αρμόδια αρχή της χώρας κατοικίας του, η οποία εν συνεχεία επικοινωνεί με το Υπουργείο Δικαιοσύνης της Εσθονίας.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Βλέπε απάντηση στην ερώτηση 16.

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Το Πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 έχει επικυρωθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, της οποίας η Εσθονία είναι μέλος από την 1η Μαΐου 2004.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

Βλέπε απάντηση στην ερώτηση 18.

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Στις διασυνοριακές διαφορές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες αφορούν αιτήσεις διατροφής, παρέχεται κρατική νομική συνδρομή και κρατική διαδικαστική συνδρομή σύμφωνα με τον κανονισμό, διασφαλίζοντας έτσι την εκπροσώπηση του ενδιαφερομένου στη διαδικασία από πρόσωπο που διαθέτει επαρκή νομική κατάρτιση καθώς και την πρόσβαση του ενδιαφερομένου στη δικαιοσύνη δια της κάλυψης των διαδικαστικών του εξόδων. Οι κανόνες που διέπουν την κρατική νομική συνδρομή και τη διαδικαστική συνδρομή προβλέπουν την εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας, με την επιφύλαξη αντίθετης διάταξης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου.

Κατ' αρχήν, οι ίδιες εγγυήσεις οι οποίες ισχύουν για τους κατοίκους της Εσθονίας ισχύουν και για τους κατοίκους άλλων κρατών μελών της ΕΕ. Στις διασυνοριακές υποθέσεις διατροφής παρέχεται νομική συνδρομή και υποστήριξη καθώς και κρατική νομική συνδρομή και διαδικαστική συνδρομή από την κεντρική αρχή, δηλ. από τη Διεύθυνση Διεθνούς Δικαστικής Συνεργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, ενώ σε σχέση με θέματα τα οποία δεν ρυθμίζονται από τον κανονισμό, ακολουθείται η εθνική νομοθεσία.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Έχει συσταθεί κεντρική αρχή, η οποία είναι το Υπουργείο Δικαιοσύνης για θέματα διασυνοριακής δικαστικής συνεργασίας. Για τη χορήγηση διατροφής δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009, μπορεί να παρασχεθεί βοήθεια από τη Διεύθυνση Διεθνούς Δικαστικής Συνεργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, η οποία διεξάγει τη σχετική διαδικασία για τις διεθνείς αιτήσεις χορήγησης νομικής συνδρομής.

Τελευταία επικαιροποίηση: 16/10/2017

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δίκαιο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Αξιώσεις διατροφής - Ιρλανδία

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Με τη διαταγή καταβολής διατροφής μεταξύ συζύγων διατάσσεται η περιοδική ή εφάπαξ καταβολή ποσών από τον ένα σύζυγο για τη στήριξη του άλλου/της άλλης συζύγου, και όταν απαιτείται, η περιοδική καταβολή προς το πρόσωπο το οποίο ορίζεται στην απόφαση, ποσών προς όφελος των εξαρτώμενων μελών της οικογένειας, εάν υπάρχουν.

Η διαταγή καταβολής διατροφής σε εξαρτώμενο τέκνο απαιτεί την περιοδική ή εφάπαξ καταβολή από τον έναν γονέα προς τον άλλο, ή προς άλλο πρόσωπο που έχει τη γονική μέριμνα και την επιμέλεια του τέκνου, των ποσών που ορίζονται στην απόφαση περί στήριξης του τέκνου.

Η αξίωση διατροφής συνιστά απαίτηση παροχής οικονομικής στήριξης σε ένα πρόσωπο και, όταν η εν λόγω αξίωση καθίσταται εκτελεστή μέσω απόφασης δικαστηρίου, απαίτηση συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από δικαστική διαταγή διατροφής.

Διατροφή καταβάλλουν οι ακόλουθες κατηγορίες προσώπων:

Οι γονείς για τα τέκνα: Ναι

Τα τέκνα προς τους γονείς τους: Γενικά, όχι.

Διαζευγμένος σύζυγος προς τον άλλο σύζυγο: Ναι

Άλλα πρόσωπα:

Οι καταχωρισμένοι σύντροφοι και σύμβιοι, υπό τους όρους του Civil Partnership and Certain Rights and Obligations of Cohabitants Act 2010 (νόμος του 2010 σχετικά με το σύμφωνο συμβίωσης και με ορισμένα δικαιώματα και υποχρεώσεις των συμβίων)

Ο άγαμος γονέας στον έχοντα την επιμέλεια και φροντίδα του τέκνου τους

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανηλίκους ή ενήλικους;

Το εξαρτώμενο τέκνο που δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του, το εξαρτώμενο τέκνο κάτω των 23 ετών το οποίο κάνει σπουδές πλήρους παρακολούθησης ή το τέκνο οποιασδήποτε ηλικίας που είναι εξαρτώμενο λόγω αναπηρίας.

Οι γονείς υποχρεούνται να στηρίζουν οικονομικά τα παιδιά τους έτσι ώστε να ικανοποιούνται οι καθημερινές αλλά και οι έκτακτες οικονομικές τους ανάγκες.

Τα τέκνα κατά κανόνα δεν μπορούν να υποχρεωθούν να καταβάλουν διατροφή στους γονείς τους με εξαίρεση σπάνιες και εξαιρετικές περιστάσεις, στις οποίες περιουσιακά δικαιώματα με τη μορφή εμπιστευμάτων μεταβάλλονται μετά το διαζύγιο και περιέρχονται στα τέκνα.

Ο διαζευγμένος σύζυγος μπορεί να υποχρεωθεί στην καταβολή διατροφής υπέρ του άλλου συζύγου, σε περίπτωση που ο αιτών σύζυγος έχει αποδείξει ότι ο άλλος σύζυγος δεν έχει παράσχει τα απαραίτητα, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων.

Ο καταχωρισμένος σύντροφος ή σύμβιος υπό τους όρους του Civil Partnership and Certain Rights and Obligations of Cohabitants Act 2010 μπορεί να υποχρεωθεί να καταβάλει διατροφή στον άλλο καταχωρισμένο σύντροφο ή σύμβιο όταν ο αιτών καταχωρισμένος σύντροφος ή σύμβιος έχει αποδείξει ότι ο άλλος σύντροφος ή σύμβιος δεν έχει προσφέρει τα απαραίτητα, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων.

Οι γονείς, ανεξαρτήτως είναι παντρεμένοι ή όχι, έχουν το δικαίωμα να καταθέσουν αίτηση στο δικαστήριο ζητώντας την καταβολή διατροφής από τον άλλο γονέα για τα τέκνα τους. Στην ίδια ενέργεια μπορεί ομοίως να προβεί ο νόμιμος κηδεμόνας, η υπηρεσία υγείας ή οποιοδήποτε άτομο έχει νόμιμο καθήκον απέναντι στο εξαρτώμενο τέκνο.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Συνήθως η αίτηση για καταβολή διατροφής γίνεται στο δικαστήριο από το εξαρτώμενο πρόσωπο, το οποίο καταθέτει αγωγή κατά του άλλου προσώπου. Όσον αφορά τη διατροφή του τέκνου, η αίτηση συνήθως υποβάλλεται από τον γονέα ή άλλο πρόσωπο το οποίο έχει τη μέριμνα και επιμέλεια του τέκνου. Πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες που ακολουθούνται στις αιτήσεις διατροφής διατίθενται στην ενότητα του Οικογενειακού Δικαίου στον δικτυακό τόπο της υπηρεσίας των Δικαστηρίων (www.courts.ie).

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιου βαθμού) ή ανηλίκου;

Συνήθως ο αιτών σε υποθέσεις διατροφής είναι ο γονέας που έχει την επιμέλεια του τέκνου/των τέκνων. Στους αιτούντες μπορούν να συμπεριλαμβάνονται οι πρώην σύζυγοι καθώς και τα τέκνα αυτοπροσώπως. Οι διάδικοι πρέπει να διαθέτουν έννομο συμφέρον σε μια υπόθεση ώστε να διαθέτουν ενεργητική νομιμοποίηση να υποβάλλουν αίτηση καταβολής διατροφής. Στην περίπτωση μέλους της οικογένειας ή οικείου, ο αιτών απαιτείται να διαθέτει νόμιμες εξουσίες διαχείρισης των υποθέσεων του μέλους της οικογένειας ή του οικείου, όπως μέσω πληρεξουσίου. Οι γονείς ή οι νόμιμοι κηδεμόνες έχουν το δικαίωμα να αιτηθούν την καταβολή διατροφής για λογαριασμό ανήλικου τέκνου.

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Το περιφερειακό δικαστήριο (District Court) είναι αρμόδιο για την έκδοση διαταγών καταβολής διατροφής για τέκνο έως το ανώτατο ποσό των 150 EUR ανά εβδομάδα σε βάρος οποιουδήποτε γονέα και μέχρι το ποσό των 500 EUR ανά εβδομάδα υπέρ συζύγου/καταχωρισμένου συντρόφου. Εάν διεκδικούνται μεγαλύτερα ποσά, τότε πρέπει η σχετική αίτηση να κατατεθεί ενώπιον του κομητειακού δικαστηρίου (Circuit Court) ή του ανώτερου δικαστηρίου (High Court). Όταν ήδη εκκρεμεί διαδικασία γαμικής διαφοράς ενώπιον του κομητειακού δικαστηρίου (Circuit Court) ή του ανώτερου δικαστηρίου (High Court), τότε η αίτηση ασκείται υποχρεωτικά ενώπιον του ίδιου δικαστηρίου, ανεξαρτήτως του διεκδικούμενου ποσού.

6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδίδεμο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Όχι. Η αίτηση μπορεί να κατατεθεί αυτοπροσώπως σε περίπτωση που ο αιτών επιλέξει να μην δώσει εντολή σε δικηγόρο να τον εκπροσωπήσει. Το ευεργέτημα πενίας (civil legal aid) είναι διαθέσιμο στα μέρη οικογενειακής διαφοράς τα οποία χρειάζονται νομική βοήθεια, ανάλογα με την οικονομική τους κατάσταση.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Στην Ιρλανδία, όλες οι διαδικασίες οικογενειακού δικαίου απαλλάσσονται από δικαστικά τέλη. Το κόστος εξασφάλισης νομικών συμβουλών και εκπροσώπησης ποικίλλει. Ωστόσο, το ευεργέτημα πενίας χορηγείται με βάση την οικονομική κατάσταση του αιτούντος.

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης τιμαριθμικής προσαρμογής);

Το περιφερειακό δικαστήριο (District Court) είναι αρμόδιο για την έκδοση διαταγής καταβολής διατροφής για τέκνο έως το ανώτατο ποσό των 150 EUR ανά εβδομάδα σε βάρος οποιουδήποτε γονέα και μέχρι το ανώτατο ποσό των 500 EUR ανά εβδομάδα υπέρ συζύγου/καταχωρισμένου συντρόφου. Εάν διεκδικούνται μεγαλύτερα ποσά, τότε η σχετική αίτηση πρέπει να κατατεθεί ενώπιον του κομητειακού δικαστηρίου (Circuit Court) ή του ανώτερου δικαστηρίου (High Court).

Κατά τον προσδιορισμό της διατροφής, το δικαστήριο θα λάβει υπόψη τις εύλογες ανάγκες του δικαιούχου διατροφής (το άτομο που δικαιούται διατροφή) σε αντιπαράθεση με τη χρηματοδοτική ικανότητα του υπόχρεου διατροφής (το πρόσωπο το οποίο καλείται να καταβάλει τη διατροφή). Οι διάδικοι δικαιούνται να υποβάλουν αίτηση στο δικαστήριο με σκοπό την αναθεώρηση διαταγής καταβολής διατροφής σε περίπτωση μεταβολής της οικονομικής κατάστασης των διαδίκων.

Η διαταγή καταβολής διατροφής τίθεται σε ισχύ από την ημερομηνία που ορίζεται στην απόφαση, η οποία μπορεί να είναι προγενέστερη ή μεταγενέστερη της ημερομηνίας έκδοσης της διαταγής, αλλά όχι προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης.

Στη διαδικασία διαζυγίου και δικαστικού χωρισμού ενώπιον του κομητειακού δικαστηρίου (Circuit Court) ή του ανώτερου δικαστηρίου (High Court), μπορεί να αξιωθεί η αναδρομική καταβολή διατροφής το νωρίτερο από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Η διατροφή καταβάλλεται μέσω άμεσης πληρωμής στον δικαιούχο διατροφής. Εντούτοις, οι δικαιούχοι διατροφής δικαιούνται να ζητήσουν την καταβολή της διατροφής μέσω της γραμματείας του αρμόδιου δικαστηρίου. Αν το Δικαστήριο το κρίνει απαραίτητο, μπορεί να κατασχεθεί ο μισθός ή οι αμοιβές του υπόχρεου διατροφής, διατάσσοντας τον εργοδότη να αφαιρεί το ποσό της διατροφής ώστε να καταβάλλεται στον δικαιούχο.

Η διατροφή καταβάλλεται στον δικαιούχο διατροφής και σε όσους διαχειρίζονται τη διατροφή προς όφελος του δικαιούχου, όπως ο γονέας ή ο νόμιμος κηδεμόνας.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Εφόσον ο υπόχρεος διατροφής δεν καταβάλει τη διατροφή, ο δικαιούχος μπορεί να κινήσει διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου το οποίο εξέδωσε τη διαταγή καταβολής διατροφής ή ενώπιον του περιφερειακού δικαστηρίου (District Court), ανάλογα με την αποκατάσταση την οποία επιδιώκει.

Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την κατάσχεση των εισοδημάτων του υπόχρεου διατροφής, όπως αναφέρεται παραπάνω στο σημείο 1.

Σε περίπτωση που αυτό το ένδικο βοήθημα δεν φέρει αποτελέσματα, τότε το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τον υπόχρεο να καταβάλει το οφειλόμενο ποσό στον δικαιούχο. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του υπόχρεου, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την καταβολή στον δικαιούχο χρημάτων τα οποία οφείλονται στον υπόχρεο διατροφής από τρίτο πρόσωπο. Μπορεί επίσης να διατάξει την πώληση περιουσιακών στοιχείων του υπόχρεου για την ικανοποίηση εκκρεμών οφειλών.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Το περιφερειακό δικαστήριο (District Court) είναι αρμόδιο για την εκτέλεση αποφάσεων που έχουν εκδοθεί σε άλλα κράτη μέλη. Διαθέτει εξουσίες όσον αφορά την επιβολή ποινής για απειθεία ενώπιον του δικαστηρίου (άρθρα 9Α και 9Β του νόμου 1976) αλλά μόνον όσον αφορά διαταγές που έχουν πράγματι εκδοθεί από το περιφερειακό δικαστήριο. Δεν έχει εξουσία να επιβάλει ποινή για απειθεία σε διαταγή η οποία εκδόθηκε από άλλο δικαστήριο. Το περιφερειακό δικαστήριο περιορίζεται ουσιαστικά στην έκδοση διαταγής κατάσχεσης εισοδήματος (Attachment of Earnings Order), όταν είναι απαραίτητο, ή διαταγών αναγκαστικής κατάσχεσης ή κατάσχεσης στα χέρια τρίτου (σπανίως απαιτείται).

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Αποτελεί ευθύνη του κάθε δικαιούχου διατροφής να υποβάλει στο δικαστήριο αίτηση συνδρομής για την είσπραξη διατροφής. Παρόλο που υπάρχουν και άλλες νομικές οδοί, όπως η διαμεσολάβηση, τα δικαστήρια διαθέτουν την δέουσα και εκ του νόμου αρμοδιότητα για την αποκατάσταση της μη καταβολής διατροφής.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Όχι. Ο οφειλέτης είναι ο μόνος υπόχρεος να καταβάλει τη διατροφή, η οποία πρέπει να καταβληθεί απευθείας από τον ίδιο ή εκπίπτει στην πηγή από τον μισθό του.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Ο κανονισμός 4/2009, γνωστός ως ο κανονισμός περί υποχρεώσεων διατροφής, καλύπτει τις διασυνοριακές αιτήσεις διατροφής που προκύπτουν στο πλαίσιο οικογενειακών σχέσεων. Θεσπίζει κοινούς κανόνες για όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση και αποσκοπεί στη διασφάλιση της είσπραξης των αξιώσεων διατροφής ακόμα και όταν ο υπόχρεος ή δικαιούχος διατροφής βρίσκεται σε άλλη χώρα της ΕΕ.

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών περί διεκδίκησης διατροφής εις την αλλοδαπήν (σύμβαση της Νέας Υόρκης) τέθηκε σε ισχύ στην Ιρλανδία τον Νοέμβριο του 1995 μέσω του Νόμου περί Διατροφής του 1994 (Maintenance Act 1994). Η σύμβαση αυτή καταρτίστηκε για να επιτρέψει τη διεκδίκηση διατροφής στα συμβαλλόμενα κράτη από πρόσωπο που διαμένει σε ένα κράτος σε βάρος προσώπου που διαμένει σε άλλο κράτος.

Και τα δύο νομοθετήματα θεσπίζουν ένα δίκτυο κεντρικών αρχών σε κάθε συμβαλλόμενο κράτος. Οι αιτούντες/δικαιούχοι διατροφής/ενάγοντες μπορούν να υποβάλουν τις αιτήσεις τους ενώπιον κεντρικής αρχής η οποία στη συνέχεια τις διαβιβάζει στο αρμόδιο δικαστήριο και, σε ορισμένες περιπτώσεις, οργανώνει την παροχή νομικής συνδρομής. Τα στοιχεία επικοινωνίας για την κεντρική αρχή της Ιρλανδίας όσον αφορά την ανάκτηση διατροφής σε αλλοδαπό κράτος είναι τα εξής:

Department of Justice and Equality,

Bishop's Square,

Redmond's Hill,

Dublin 2,

Ιρλανδία.

Τηλ.: +353 (0)1 479 0200

Γραμμή χαμηλής χρέωσης (Locall): 1890 555 509

Φαξ: +353 (0)1 479 0201

Ηλ. ταχ.: mainrecov_inbox@justice.ie

Ο αιτών μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή του γραμματέα του περιφερειακού δικαστηρίου (District Court) όσον αφορά αποφάσεις του εν λόγω δικαστηρίου. Οι αιτούντες μπορούν επίσης να ζητήσουν συνδρομή για νομική εκπροσώπηση. Μπορεί να δικαιούνται το ευεργέτημα της πενίας και θα πρέπει να επικοινωνήσουν με το τοπικό γραφείο παροχής νομικών συμβουλών ως προς το ζήτημα αυτό. Τέλος, ο αιτών μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή του FLAC [Free Legal Advice Centre (Κέντρο Δωρεάν Νομικών Συμβουλών)], ανεξάρτητου εθελοντικού οργανισμού που διαχειρίζεται δίκτυο υπηρεσιών παροχής νομικών συμβουλών σε όλη την χώρα. Οι υπηρεσίες αυτές διατίθενται δωρεάν και προσφέρονται σε πλαίσιο εμπιστευτικότητας.

Σε διασυνοριακές υποθέσεις στις οποίες ο υπόχρεος διατροφής ζει σε άλλο κράτος, ο αιτών μπορεί να υποβάλει την αίτησή του μέσω της κεντρικής αρχής για την ανάκτηση διατροφής στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Ισότητας (Department of Justice and Equality).

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με την αρμόδια δικαστική γραμματεία ή οργανισμό μέσω τηλεφώνου, ταχυδρομείου, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή να μεταβείτε στη σχετική αρχή αυτοπροσώπως. Οι αιτούντες καλούνται να επισκεφθούν τον δικτυακό τόπο κάθε οργανισμού για περαιτέρω και πιο εξειδικευμένες πληροφορίες.

Τα στοιχεία επικοινωνίας για τις γραμματείες των δικαστηρίων είναι διαθέσιμα στον δικτυακό τόπο των Δικαστικών Υπηρεσιών (www.courts.ie).

Δείτε την ερώτηση 14.1 και μεταβείτε στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Ισότητας (www.justice.ie) για τα στοιχεία επικοινωνίας της κεντρικής αρχής της Ιρλανδίας για την ανάκτηση διατροφής σε αλλοδαπό κράτος.

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Βλ. ανωτέρω Ερώτηση 14.1

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Βλ. ανωτέρω Ερώτηση 14.2

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

Άνευ αντικειμένου.

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Ο αιτών/ενάγων δεν υποχρεούται να καταβάλει τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη. Οι αιτούντες μπορούν να επωφεληθούν από το ευεργέτημα πενίας και επομένως να λάβουν δωρεάν νομική βοήθεια: μόλις η ιρλανδική κεντρική αρχή λάβει την αίτηση, κατά περίπτωση, θα την προωθήσει προς εξέταση στο Legal Aid Board (Διεύθυνση Νομικής Βοήθειας).

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Το άρθρο 51 αναφέρεται στις ενέργειες στις οποίες προβαίνει η κεντρική αρχή όσον αφορά αιτήσεις δυνάμει του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής. Όσον αφορά την κήρυξη της εκτελεστότητας, η ιρλανδική κεντρική αρχή μπορεί να απευθύνει τα σχετικά αιτήματα στο Office of the Master of the High Court. Η ιρλανδική κεντρική αρχή προωθεί τις αιτήσεις για εκτέλεση απευθείας στα περιφερειακά δικαστήρια. Όσον αφορά την κίνηση δικαστικής διαδικασίας, η κεντρική αρχή μεριμνά για τη νομική εκπροσώπηση του αιτούντος μέσω του Legal Aid Board.

Τελευταία επικαιροποίηση: 06/11/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Αξιώσεις διατροφής - Ελλάδα

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Ο όρος «διατροφή» παραπέμπει στις άμεσες ανάγκες του ανθρώπου για επιβίωση, κατά βάση στην τροφή, στην πραγματικότητα, όμως, ο όρος διατροφή καλύπτει το σύνολο των βιοτικών αναγκών είτε αυτές ανάγονται στη φυσική συντήρηση του προσώπου, είτε στη μόρφωση, την καλλιέργεια ή την ψυχαγωγία του.

Η υποχρέωση διατροφής έχει αντικείμενο την καταβολή παροχών – καταρχήν χρηματικών – με τις οποίες καλύπτονται οι βιοτικές ανάγκες του δικαιούχου.

Υπόχρεοι διατροφής κατά σειρά με βάση την εγγύτητα του συγγενικού δεσμού, είναι:

α] Ο σύζυγος έστω και αν είναι διαζευγμένος [εφόσον υπάρχει υποχρέωση διατροφής μετά το διαζύγιο]

β] οι κατιόντες έναντι των ανιόντων κατά τη σειρά της εξ αδιαθέτου διαδοχής,

β] οι ανιόντες [γονείς, παππούδες: αν δεν υπάρχουν γονείς ή οι γονείς αδυνατούν] έναντι των άγαμων τέκνων τους (βιολογικών ή υιοθετημένων) κατά την διάρκεια, καταρχήν, της ανηλικότητας,

β] οι αδελφοί έναντι των αδελφών, ενώ

ειδική περίπτωση διατροφής αποτελούν:

γ] η διατροφή κατά την διάσταση και μετά το διαζύγιο ή την ακύρωση του γάμου καθώς και

δ] η διατροφή τέκνου γεννημένου χωρίς γάμο πριν από την αναγνώριση και η διατροφή της άγαμης μητέρας.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανηλίκους ή ενηλίκους;

Το τέκνο δικαιούται καταρχήν διατροφή από τους ανιόντες του [γονείς ή παππούδες] μέχρι την ενηλικίωσή του, δηλαδή μέχρι να συμπληρώσει τα 18 έτη.

Δικαιούται και μετά την ενηλικίωσή του, αν φοιτά ή σπουδάζει στα πλαίσια τριτοβάθμιας ή επαγγελματικής εκπαίδευσης εφόσον λόγω των σπουδών του δεν δύναται να εργασθεί και εφόσον δεν έχει προσωπική περιουσία μέσω της οποίας να μπορεί να καλύψει τις ανάγκες διατροφής του.

Γενικότερα, δικαίωμα διατροφής έχει μόνο όποιος δεν μπορεί να διατρέφει τον εαυτό του από την περιουσία του ή από εργασία κατάλληλη για την ηλικία του, την κατάσταση της υγείας του και τις λοιπές βιοτικές του συνθήκες ενόψει και των τυχόν αναγκών της εκπαίδευσής του, πλην όμως το ανήλικο τέκνο και αν ακόμη έχει περιουσία, έχει δικαίωμα διατροφής από τους γονείς του, εφόσον τα εισοδήματα της περιουσίας του ή το προϊόν της εργασίας του δεν αρκούν για την διατροφή του. Ωστόσο δεν έχει υποχρέωση διατροφής εκείνος που ενόψει και των λοιπών υποχρεώσεών του, δεν είναι σε θέση να τη δώσει χωρίς να διακινδυνεύσει η δική του διατροφή, πλην όμως ο κανόνας αυτός δεν ισχύει, όταν πρόκειται για διατροφή ανηλίκου τέκνου από τον γονέα του, εκτός αν αυτό μπορεί να στραφεί εναντίον άλλου υπόχρεου ή μπορεί να διατραφεί από την περιουσία του.

Προκειμένου για πρώην συζύγους:

Εφόσον ο ένας από αυτούς δεν μπορεί να εξασφαλίσει τη διατροφή του από τα εισοδήματά του ή από την περιουσία του, δικαιούται να ζητήσει διατροφή από τον άλλο αν κατά την έκδοση του διαζυγίου βρίσκεται σε ηλικία ή σε κατάσταση υγείας που δεν επιτρέπει να αναγκαστεί να αρχίσει ή να συνεχίσει την άσκηση κατάλληλου επαγγέλματος, ώστε να εξασφαλίζει από αυτό τη διατροφή του ή αν έχει την επιμέλεια ανηλίκου τέκνου και γι' αυτό το λόγο εμποδίζεται στην άσκηση του κατάλληλου επαγγέλματος ή αν δεν βρίσκει σταθερή κατάλληλη εργασία ή χρειάζεται κάποια επαγγελματική εκπαίδευση και στις δύο αυτές περιπτώσεις για ένα διάστημα που δεν μπορεί να ξεπεράσει τα τρία χρόνια από την έκδοση του διαζυγίου και σε κάθε άλλη περίπτωση που η επιδίκαση διατροφής κατά την έκδοση διαζυγίου επιβάλλεται από λόγους επιείκειας.

Η διατροφή όμως μπορεί ν' αποκλειστεί ή να περιοριστεί αν αυτό επιβάλλεται από σπουδαίους λόγους, ιδίως αν ο γάμος είχε μικρή χρονική διάρκεια ή αν ο δικαιούχος είναι υπαίτιος του διαζυγίου του ή προκάλεσε εκούσια την απορία του.

Καθένας από τους πρώην συζύγους είναι υποχρεωμένος να δίνει στον άλλο ακριβείς πληροφορίες για την περιουσία του και τα εισοδήματά του, εφόσον είναι χρήσιμες για τον καθορισμό του ύψους της διατροφής. Εξάλλου με αίτημα ενός από τους πρώην συζύγους, που διαβιβάζεται μέσω του αρμοδίου εισαγγελέα, ο εργοδότης η αρμόδια υπηρεσία και ο αρμόδιος οικονομικός έφορος είναι υποχρεωμένοι να δίνουν κάθε χρήσιμη πληροφορία για την περιουσιακή κατάσταση του άλλου συζύγου και για τα εισοδήματά του.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Ο κανόνας είναι ότι ο δικαιούχος διατροφής πρέπει να απευθυνθεί στο δικαστήριο για να ζητήσει διατροφή από τον υπόχρεο.

Σε περίπτωση εφαρμογής της Σύμβασης της Νέας Υόρκης «Περί διεκδικήσεως διατροφής στην αλλοδαπή - νδ 4421/1964» η αντιπροσωπεία διαβίβασης του αιτήματος διατροφής δικαιούχου που κατοικεί σε ένα συμβαλλόμενο κράτος ζητεί από την αντιπροσωπεία λήψεως του ομοίως συμβαλλομένου κράτους που κατοικεί ο υπόχρεος της διατροφής και προκειμένου για την Ελλάδα από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, τη λήψη όλων εκείνων των μέτρων που απαιτούνται για την καταβολή της διατροφής στον δικαιούχο. Πρακτικά το Υπουργείο Δικαιοσύνης αναθέτει σε πληρεξούσιο δικηγόρο την αναγνώριση του δικαιώματος ή την εκτέλεση αλλοδαπής δικαστικής απόφασης υπέρ του αλλοδαπού δικαιούχου, ο οποίος ασκεί όλα τα σχετικά ένδικα βοηθήματα και μέσα ενώπιον του ελληνικών δικαστηρίων.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιο βαθμού) ή ανηλίκου;

Για ανήλικο, ο οποίος δεν μπορεί σύμφωνα με το νόμο [άρθρο 63 ΚΠολΔ] να παρασταθεί ο ίδιος δικαστικά για να ζητήσει την αναγνώριση δικαιώματος διατροφής έναντι υποχρέου, θα ασκήσει σχετική αγωγή ο ασκών την επιμέλεια του [φυσικό πρόσωπο: γονείς ή άλλος ή νομικό πρόσωπο λχ κάποιο ίδρυμα].

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Αρμόδιο καθ' ύλην δικαστήριο για την έγερση αγωγής διατροφής από τον δικαιούχο κατά του υπόχρεου είναι πάντα το Μονομελές Πρωτοδικείο [άρθρα 17 αρ. 2 και 681B ΚΠολΔ].

Κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο είναι ή το δικαστήριο της κατοικίας ή διαμονής του δικαιούχου διατροφής [άρθρο 39Α ΚΠολΔ] ή του εναγομένου υποχρέου και εφόσον η αγωγή συνενώνεται με γαμικές διαφορές ή διαφορές σχέσεων γονέων – τέκνων και το δικαστήριο της τελευταίας κοινής διαμονής των συζύγων.

Σε περίπτωση κατεπίγουσας περίπτωσης ή επικείμενου κινδύνου δύναται ο δικαιούχος να ζητήσει με αίτηση ασφαλιστικών μέτρων από το κατά τόπον αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο να του επιδικάσει ως ασφαλιστικό μέτρο προσωρινή διατροφή, μέχρι να κριθεί οριστικά το δικαίωμά του με τακτική αγωγή κατά τα παραπάνω.

6 Ως απών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Είναι απαραίτητη η συνδρομή πληρεξούσιου δικηγόρου για την άσκηση της αγωγής διατροφής.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Απαιτείται η προκαταβολή των δικαστικών εξόδων του ενάγοντος δικαιούχου μέχρι του ποσού των 300 ευρώ [άρθρο 173 παρ. 4 ΚΠολΔ], το οποίο επιβαρύνει τον εναγόμενο – φερόμενο υπόχρεο για την καταβολή διατροφής. Η μη καταβολή των εξόδων από τον υπόχρεο στην δίκη διατροφής, η οποία πρέπει να γίνει μέχρι τη συζήτηση προσκομίζοντας τις σχετικές αποδείξεις στον γραμματέα, συνεπάγεται την πλάσματική ερημοδικία του, ο εναγόμενος δικάζεται δηλαδή ερήμην [άρθρο 175 ΚΠολΔ].

Ο ενάγων μπορεί να ζητήσει νομική βοήθεια με βάση το ν. 3226/2004 εφόσον έχει πολύ χαμηλό εισόδημα, προσκομίζοντας τα σχετικά δικαιολογητικά, κατόπιν άσκησης ξεχωριστής αίτησης ασφαλιστικών μέτρων στο Μονομελές Πρωτοδικείο.

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης πιναριθμικής προσαρμογής);

Ο καθορισμός της διατροφής από το δικαστήριο γίνεται λαμβανομένων υπόψη των αναγκαίων για την αξιοπρεπή διαβίωση και εκπαίδευση του δικαιούχου και των οικονομικών δυνατοτήτων του υπόχρεου και καθορίζεται για μια διετία. Μετά τη διετία ή αν οι συνθήκες τις οποίες έλαβε το δικαστήριο υπόψη του και

καθόρισε την διατροφή άλλαξαν, τότε καθέννας των διαδίκων, δηλαδή τόσο ο δικαιούχος όσο και ο υπόχρεος σε διατροφή μπορούν να ζητήσουν στην πρώτη περίπτωση νέο καθορισμό της διατροφής για τα επόμενα δύο χρόνια στη δε δεύτερη την μεταρρύθμιση της απόφασης και τον εκ νέου καθορισμό της διατροφής.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Καταρχήν η διατροφή προκαταβάλλεται σε χρήμα κατά μήνα στον ίδιο τον δικαιούχο της διατροφής.

Καταβολή του ποσού διατροφής εφάπαξ δεν επιτρέπεται εκτός από την περίπτωση της διατροφής μετά το διαζύγιο [άρθρο 1443 εδ. β ΑΚ].

Σε περίπτωση που πρόκειται για ανήλικο τέκνο, ή άλλο δικαιούχο τελούντα σε δικαστική συμπαράσταση η διατροφή καταβάλλεται στον ασκούντα την επιμέλειά του και εκπροσωπούντα αυτόν ή, αντίστοιχα, δικαστικό συμπαραστάτη του, οι οποίοι προφανώς θα ασκήσουν την σχετική αγωγή για λογαριασμό του δικαιούχου.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Σε περίπτωση που ο υπόχρεος διατροφής αρνείται να την καταβάλει τότε ο δικαιούχος θα προσπαθήσει να ικανοποιηθεί με την διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης κατά των περιουσιακών στοιχείων του υπόχρεου, εφόσον αυτός έχει.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Παύση της υποχρέωσης διατροφής επέρχεται όταν εκλείψουν οι όροι που δόθηκε άλλως και με το θάνατο δικαιούχου ή υποχρέου ενώ η αξίωση του δικαιούχου κατά του υποχρέου υπόκειται σε πενταετή παραγραφή και αρχίζει από τη γέννηση της αξίωσής του.

Οι αξιώσεις αυτών [λχ ιδρύματος] που κατέβαλαν σε δικαιούχο διατροφή, έναντι του αρχικού υποχρέου υπόκεινται σε πενταετή παραγραφή [άρθρο 250 αρ. 17 ΑΚ].

Η άγαμη μητέρα δικαιούται να απαιτήσει από τον πατέρα του τέκνου τα έξοδα του τοκετού και διατροφή για περιορισμένο χρονικό διάστημα [δύο μήνες πριν τον τοκετό και τέσσερις μήνες ή το πολύ ένα έτος [με την συνδρομή ειδικών περιπτώσεων], μετά τον τοκετό εφόσον υπάρχει δικαστική αναγνώριση της πατρότητας και απορία της μητέρας. Η αξίωση της άγαμης μητέρας παραγράφεται τρία έτη μετά τον τοκετό, και στρέφεται και κατά των κληρονόμων του πατέρα.

Κατάσχεση μισθού υποχρέου για αξιώσεις διατροφής επιτρέπεται μέχρι το 1/2 του καταβλητέου μισθού και γίνεται και σε καταθέσεις του ποσού σε πιστωτικά ιδρύματα [άρθρο 982 παρ. 2 εδ. δ και 3 ΚΠολΔ].

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Όχι εκτός από την περίπτωση αλλοδαπού δικαιούχου, ο οποίος θα ασκήσει τα σχετικά δικαιώματά του με την βοήθεια του Υπουργείου Δικαιοσύνης [βλ παραπάνω απάντηση το 3ο ερώτημα].

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Όχι στην Ελλάδα.

[Εξαιρείται η περίπτωση στην οποία κάποιο ίδρυμα ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου αναλάβει την επιμέλεια ανηλίκου, οπότε και φέρει την υποχρέωση διατροφής εν γένει και έτσι υποκαθίσταται αυτοδικαίως [άρθρο 1490 ΑΚ] στα δικαιώματα του δικαιούχου διατροφής. Ωστόσο, σε καμία περίπτωση, δεν μπορεί να υποχρεωθεί σε προεξόφληση, ακόμη και δικαστικά αναγνωρισμένης αξίωσης διατροφής, στον δικαιούχο ανήλικο της διατροφής που του οφείλεται από κάποιον άλλο υπόχρεο.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Με βάση τις διατάξεις των άρθρων 51 και 56 του άνω Κανονισμού η Κεντρική Αρχή του κράτους μέλους του αιτούντα διατροφή συνεργάζεται με την Κεντρική Αρχή του κράτους μέλους του υποχρέου για την καταβολή διατροφής προκειμένου οι αρχές να διαβιβάζουν και παραλαμβάνουν τις αιτήσεις, β) κινούν ή διευκολύνουν την κίνηση διαδικασιών σε σχέση με τις αιτήσεις αυτές. Όσον αφορά τις αιτήσεις αυτές, οι κεντρικές αρχές λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε: α) να παρέχουν νομική αρωγή ή να διευκολύνουν την παροχή της, οσάκις το απαιτούν οι περιστάσεις, β) να διευκολύνουν τον εντοπισμό του υποχρέου ή του δικαιούχου διατροφής, ιδίως κατ' εφαρμογή των άρθρων 61, 62 και 63 του Κανονισμού, γ) να διευκολύνουν την απόκτηση σχετικών πληροφοριών όσον αφορά τα εισοδήματα και, εφόσον απαιτείται, την περιουσιακή κατάσταση του υποχρέου ή του δικαιούχου διατροφής, συμπεριλαμβανομένου του εντοπισμού των περιουσιακών του στοιχείων, ιδίως κατ' εφαρμογή των άρθρων 61, 62 και 63, δ) να ενθαρρύνουν τους φιλικούς διακανονισμούς με στόχο την εκούσια καταβολή της διατροφής, κατά περίπτωση μέσω διαμεσολάβησης, συνδιαλλαγής ή ανάλογων διαδικασιών, ε) να διευκολύνουν την περαιτέρω εκτέλεση των αποφάσεων επί υποχρεώσεων διατροφής, συμπεριλαμβανομένων των τόκων υπερημερίας, στ) να διευκολύνουν τη συλλογή και την ταχεία μεταφορά των πληρωμών διατροφής, ζ) να διευκολύνουν την απόκτηση έγγραφων ή άλλων αποδεικτικών στοιχείων, με την επιφύλαξη του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1206/2001, η) να παρέχουν συνδρομή για τη διαπίστωση συγγένειας εφόσον τούτο απαιτείται για την είσπραξη διατροφής, θ) να κινούν ή να διευκολύνουν την κίνηση διαδικασιών για την επίτευξη τυχόν απαραίτητων προσωρινών μέτρων εδαφικού χαρακτήρα, με τα οποία επιδιώκεται να εξασφαλισθεί το αποτέλεσμα εκκρεμούς αίτησης διατροφής, ι) να διευκολύνουν την κοινοποίηση ή επίδοση πράξεων, με την επιφύλαξη του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1393/2007.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Με την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, της οποίας η διεύθυνση είναι Λ. Μεσογείων αριθμός 96, Αθήνα - Ελλάδα, Τ.Κ. 11527, τηλέφωνο +30.210.7767322 civilunit@justice.gov.gr

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορείτε να καταθέσετε αίτηση στην αρμόδια Κεντρική Αρχή του Κράτους Μέλους στο οποίο έχετε την συνήθη κατοικία σας.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

Η Ελλάδα δεσμεύεται από το Πρωτόκολλο της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής. Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο, οι υποχρεώσεις διατροφής διέπονται από το δίκαιο του κράτους μέλους της συνήθους διαμονής του δικαιούχου διατροφής, επομένως αν ο δικαιούχος διατροφής διαμένει στην Ελλάδα, εφαρμοστέο είναι το ελληνικό δίκαιο.

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Με βάση το κεφάλαιο V του Κανονισμού ΕΚ 4/2009 του Συμβουλίου, προβλέπεται δικαίωμα νομικής αρωγής, το οποίο περιλαμβάνει την παροχή νομικών συμβουλών με σκοπό να επιτευχθεί διευθέτηση της διαφοράς πριν να κινηθεί δικαστική διαδικασία, τη νομική συνδρομή για την υποβολή υπόθεσης ενώπιον δικαστικής ή άλλης αρχής και εκπροσώπηση ενώπιον του δικαστηρίου, την απαλλαγή ή ανάληψη των δικαστικών εξόδων και των αμοιβών προσώπων στα οποία το δικαστήριο αναθέτει την εκτέλεση πράξεων κατά τη δίκη, στα κράτη μέλη στα οποία ο ηττηθείς διάδικος βαρύνεται με τα έξοδα του αντιδίκου, εάν ο δικαιούχος της νομικής αρωγής ηττηθεί, αυτό περιλαμβάνει τα έξοδα του αντιδίκου εφόσον θα τα κάλυπτε σε περίπτωση που ο δικαιούχος της νομικής

αρωγής είχε τη συνήθη διαμονή του στο κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου, την διερμηνεία, τη μετάφραση των εγγράφων που απαιτούνται από το δικαστήριο ή την αρμόδια αρχή και προσκομίζονται από τον δικαιούχο της νομικής αρωγής, εφόσον είναι απαραίτητα για την επίλυση της διαφοράς, έξοδα μετακίνησης στα οποία υποβάλλεται ο δικαιούχος της νομικής αρωγής, εφόσον η αυτοπρόσωπη παρουσία στο δικαστήριο των προσώπων που εμπλέκονται στην εκδίκαση του αιτήματος του δικαιούχου επιβάλλεται από το δικαιο ή από το δικαστήριο του εν λόγω κράτους μέλους και το δικαστήριο αποφασίζει ότι τα αφορώμενα πρόσωπα δεν δύνανται να μετάσχουν άλλως στη διαδικασία κατά τρόπο ικανοποιητικό για το δικαστήριο.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Η Κεντρική Αρχή μεταξύ άλλων έχει τακτική επικοινωνία με τις αρμόδιες αρχές προκειμένου να διευκολύνει α) τον εντοπισμό του υποχρέου ή του δικαιούχου της διατροφής, β) την απόκτηση σχετικών πληροφοριών όσον αφορά τα εισοδήματα και, εφόσον απαιτείται, την περιουσιακή κατάσταση του υποχρέου ή του δικαιούχου διατροφής συμπεριλαμβανομένου του εντοπισμού των περιουσιακών του στοιχείων, και γ) να ενθαρρύνει την εκούσια καταβολή της διατροφής.

Τελευταία επικαιροποίηση: 01/12/2014

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Αξιώσεις διατροφής - Ισπανία

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Ο όρος «διατροφή» καλύπτει όλα όσα είναι απαραίτητα από την άποψη της τροφής, της στέγασης, της ένδυσης και της ιατρικής περίθαλψης.

Η διατροφή περιλαμβάνει επίσης την εκπαίδευση και την κατάρτιση του δικαιούχου διατροφής όσο είναι ανήλικος, αλλά και μετά τη ενηλικίωσή του, αν εξακολουθεί να σπουδάζει για λόγους οι οποίοι δεν μπορούν να αποδοθούν σε υπαιτιότητά του. Σε περίπτωση λύσης του γάμου, μπορεί να ζητηθεί, κατά τη διαδικασία δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου, διατροφή για τα παιδιά που ζουν στο σπίτι και δεν είναι οικονομικά ανεξάρτητα.

Τα έξοδα κήσης και τοκετού περιλαμβάνονται στη διατροφή, εκτός αν καλύπτονται με άλλο τρόπο.

Πλήρης αμοιβαία υποχρέωση διατροφής υπάρχει μεταξύ:

1. - συζύγων.
2. - ανιόντων και κατιόντων.

Τα αδέρφια δικαιούνται να λαμβάνουν μόνο τη αναγκαία βοήθεια διαβίωσης, αν τη χρειάζονται για οποιονδήποτε λόγο που δεν μπορεί να αποδοθεί σε υπαιτιότητά τους, συμπεριλαμβανομένης, όταν χρειάζεται, της βοήθειας που απαιτείται για την εκπαίδευσή τους.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανήλικους ή ενήλικους;

Τα τέκνα δικαιούνται διατροφή μέχρι την ενηλικίωσή τους, η οποία ετέρχεται στην Ισπανία κατά το 18ο έτος της ηλικίας, εκτός αν ο ανήλικος διαθέτει επαρκή δικά του εισοδήματα. Μετά την ενηλικίωση, η υποχρέωση διατροφής διατηρείται για τα τέκνα για όσο διάστημα αυτά δεν είναι οικονομικά ανεξάρτητα, δεν έχουν περατώσει την εκπαίδευσή τους ή δεν εργάζονται άνευ υπαιτιότητάς τους. Για τους ανήλικους, πρέπει να λαμβάνονται επίσης υπόψη τα άρθρα του Αστικού Κώδικα για τις κοινές συνθέσεις της ακυρότητας του γάμου, της διάστασης ή του διαζυγίου (άρθρο 90 και επόμενα).

Όσο τα παιδιά είναι ανήλικα, το επίδομα διατροφής αποτελεί προτεραιότητα και αναπόφευκτη υποχρέωση.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Οι αιτήσεις πρέπει να υποβάλλονται στα τακτικά δικαστήρια και αρμόδια είναι τα πρωτοδικεία (Juzgados de Primera Instancia).

Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Οι αιτήσεις εξετάζονται με προφορική ακροαματική διαδικασία. Αν ζητηθεί διατροφή ως συμπληρωματικό μέτρο στο πλαίσιο διαδικασίας δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου ή στο πλαίσιο μέτρων που αφορούν τις σχέσεις γονέων-τέκνων σε περίπτωση ρήξης της έγγαμης σχέσης, η αίτηση διατροφής εξετάζεται από κοινού με την εν λόγω διαδικασία με προφορική ακροαματική διαδικασία που έχει κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιο βαθμού) ή ανήλικου;

Η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται προσωπικά από τον ενδιαφερόμενο, εκτός αν αυτός είναι ανήλικος, οπότε η αίτηση υποβάλλεται από το πρόσωπο που είναι εκ του νόμου υπεύθυνο για τον ανήλικο, την εισαγγελική αρχή (*el Fiscal*) ή την υπηρεσία προστασίας ανηλίκων. Ωστόσο, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί μέσω εκπροσώπου, εφόσον αυτός εξουσιοδοτήθηκε με έγγραφο που συντάχθηκε ενώπιον συμβολαιογράφου, γραμματέα δικαστηρίου ή προξένου οποιασδήποτε διπλωματικής αποστολής της Ισπανίας στην αλλοδαπή.

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Σύμφωνα με τον γενικό κανόνα, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του υποχρέου της διατροφής. Εάν υπάρχουν περισσότεροι συνυπόχρεοι (πατέρας και μητέρα), αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας οποιουδήποτε εξ αυτών. Εάν ο υπόχρεος δεν διαμένει στην Ισπανία, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της τελευταίας κατοικίας του στην Ισπανία. Σε κάθε άλλη περίπτωση, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του δικαιούχου της διατροφής.

6 Ως απών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Είναι απαραίτητη η συνδρομή πληρεξουσίου δικηγόρου (*Abogado*) και η εκπροσώπηση από νόμιμο εκπρόσωπο (*Procurador*).

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Στην Ισπανία δεν προβλέπεται η καταβολή τελών για τις αξιώσεις που αποσκοπούν αποκλειστικά στην εξασφάλιση διατροφής, με εξαίρεση τις αμοιβές των δικηγόρων, των νόμιμων εκπροσώπων και των εμπειρογνομόνων, αν αυτοί χρησιμοποιηθούν.

Οι αμοιβές των δικηγόρων και των νόμιμων εκπροσώπων ορίζονται σε συνάρτηση με το ύψος της αξίωσης. Παρέχεται οικονομική βοήθεια για την κάλυψη των δικαστικών εξόδων, εάν ο αιτών ή το πρόσωπο για το οποίο ζητείται διατροφή δεν διαθέτει οικονομικά μέσα, ενδέχεται δε τα πρόσωπα αυτά να δικαιούνται δωρεάν νομική συνδρομή σύμφωνα με τις κλίμακες που προβλέπονται στο άρθρο 3 του νόμου 1/1996 της 10ης Ιανουαρίου 1996 περί δωρεάν νομικής συνδρομής. Η συνδρομή συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών από δικηγόρο ή νόμιμο εκπρόσωπο που διορίζεται από το δικαστήριο για την άσκηση της αξίωσης, το δε κράτος βαρύνεται επίσης με τα τυχόν δικαστικά έξοδα που αφορούν πληρωμές προς εμπειρογνώμονες μάρτυρες ή τα έξοδα δημοσίευσης αποφάσεων.

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης πημαριθμικής προσαρμογής);

Στις περισσότερες περιπτώσεις, θεσπίζονται τακτικές πληρωμές, οι οποίες, σύμφωνα με τον νόμο, καταβάλλονται μηνιαίως και προκαταβολικά. Είναι εξαιρετικά σπάνιο να προβλεφθεί μία εφάπαξ πληρωμή αυτό συμβαίνει μόνον όταν πρέπει να εξοφληθούν καθυστερημένες οφειλές διατροφής, όταν ο

υπόχρεος διατροφής δεν διαθέτει σταθερά περιουσιακά στοιχεία και αυτός είναι ο καλύτερος τρόπος για τη διασφάλιση μελλοντικών πληρωμών, ή κατόπιν συμφωνίας των διαδίκων. Για τον υπολογισμό του ύψους της διατροφής, το δικαστήριο εφαρμόζει αφηρημένο νομικό κανόνα ο οποίος λαμβάνει υπόψη τρεις εκφάνσεις της αναλογικότητας: τις ανάγκες του δικαιούχου της διατροφής τις οικονομικές δυνατότητες του υποχρέου της διατροφής και τις οικονομικές δυνατότητες άλλων προσώπων που είναι επίσης υπόχρεα να συνεισφέρουν στη διατροφή (συνυπόχρεοι διατροφής) στον ίδιο βαθμό με τον κύριο οφειλέτη της διατροφής. Η δικαστική απόφαση με την οποία καθορίζεται το ύψος της διατροφής πρέπει να προβλέπει τη βάση επί της οποίας θα πραγματοποιηθούν οι μελλοντικές αναπροσαρμογές. Η αναπροσαρμογή επέρχεται αυτομάτως, λόγω της παρέλευσης του χρόνου, και ο υπόχρεος της διατροφής είναι εκείνος ο οποίος πρέπει να φροντίσει για την καταβολή του αναπροσαρμοσμένου ποσού. Εάν ο υπόχρεος της διατροφής δεν πραγματοποιήσει την αναπροσαρμογή, την πραγματοποιεί το δικαστήριο, κατόπιν αίτησης του δικαιούχου της διατροφής. Το ποσό των πληρωμών διατροφής δύναται να αναπροσαρμοστεί (και πάλι κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου) σε περίπτωση ουσιαστικής μεταβολής των πραγματικών περιστατικών που λήφθηκαν υπόψη για τον καθορισμό του δικαιούχου της διατροφής με αποτέλεσμα να απαιτείται μεγαλύτερη παροχή (για παράδειγμα, σε περίπτωση επιδείνωσης ασθένειας) το ποσό πρέπει να μειωθεί εάν επιδεινωθεί η οικονομική κατάσταση του υποχρέου της διατροφής ή εάν βελτιωθεί η οικονομική κατάσταση του δικαιούχου της διατροφής. Τέλος, διατροφή δύναται να μην οφείλεται πλέον όταν παύσουν να υφίστανται οι λόγοι καταβολής της.

Το γενικό δικαστικό συμβούλιο (Consejo General del Poder Judicial, CGPJ) έχει συντάξει πίνακες για τον υπολογισμό των παροχών διατροφής. Πρόκειται για κατευθυντήριες γραμμές που βασίζονται στις ανάγκες των παιδιών, λαμβάνοντας υπόψη το εισόδημα των γονέων και τον αριθμό των παιδιών στην οικογένεια. Το κόστος της στέγασης και της σχολικής φοίτησης δεν περιλαμβάνεται στον υπολογισμό και, ως εκ τούτου, η τελική διατροφή πρέπει να προσαρμόζεται, σε κάθε επιμέρους περίπτωση, λαμβανομένου υπόψη του κόστους αυτού. Βλ. http://www.poderjudicial.es/cgjp/es/Poder_Judicial.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Συνήθως η διατροφή καταβάλλεται σε χρήμα. Υπάρχουν, ωστόσο, δύο εξαιρέσεις: ο οφειλέτης μπορεί να επιλέξει να εκπληρώσει την υποχρέωσή του παρέχοντας σίτιση και κατάλυμα στο σπίτι του στον δικαιούχο της διατροφής η προσφυγή στη δυνατότητα αυτή περιορίζεται αυστηρά από τη νομολογία εάν δεν υπάρχουν εγγυήσεις καλών σχέσεων η καταβολή της διατροφής με την παράδοση αγαθών ή τη χορήγηση δικαιωμάτων αποτελεί εξαίρεση και προσήκει μόνον για την εξόφληση καθυστερημένων παροχών, εάν υπάρχει κίνδυνος εξαφάνισης των αγαθών ή εάν ο υπόχρεος της διατροφής δεν διαθέτει περιουσιακά στοιχεία. Η διατροφή καταβάλλεται άμεσα στον δικαιούχο. Συνηθέστερος τρόπος είναι η πραγματοποίηση τραπεζικού εμβάσματος. Εάν ο δικαιούχος της διατροφής είναι ανήλικος ή δεν διαθέτει δικαιοπρακτική ικανότητα, η πληρωμή πραγματοποιείται στον νόμιμο εκπρόσωπό του.

Σε διαδικασίες που αφορούν ρήξη της έγγραφης σχέσης ή σχέσεις γονέων-τέκνων, τα δικαστήρια επιτρέπουν, ως μορφή πληρωμής της διατροφής, την απευθείας καταβολή στον πιστωτή ορισμένων εξόδων που αφορούν ανήλικο τέκνο (π.χ. σχολική φοίτηση, ιατρική ασφάλιση κ.λπ.)

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Σε μια τέτοια περίπτωση, ο δικαιούχος της διατροφής μπορεί να υποβάλει αίτηση αναγκαστικής εκτέλεσης της δικαστικής απόφασης που αναγνώρισε το δικαίωμά του σε παροχές διατροφής. Στην Ισπανία υπάρχουν οι ακόλουθοι τρόποι αναγκαστικής εκτέλεσης: κατάσχεση εισοδήματος (εξαιρουμένου του ελάχιστου ποσού που είναι απαραίτητο για τη διαβίωση του υποχρέου, το οποίο καθορίζει το δικαστήριο) παρακράτηση επιστροφής φόρων κατάσχεση τραπεζικών λογαριασμών παρακράτηση επιδομάτων κοινωνικών ασφαλίσεων κατάσχεση αγαθών και εκποίηση αυτών σε πλειστηριασμό σε ορισμένες περιπτώσεις, η μη πραγματοποίηση των πληρωμών διατροφής μπορεί να συνιστά αξιόποινη πράξη και ο παραβάτης απειλείται με ποινή φυλάκισης.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Για τις οφειλές πληρωμών διατροφής, δεν υπάρχουν ποσοτικά όρια στην κατάσχεση των λογαριασμών ή των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, εν αντιθέσει με ό,τι ισχύει για άλλες οφειλές. Η δυνατότητα κίνησης διαδικασίας για την επιβολή της συμμόρφωσης προς τις σχετικές υποχρεώσεις υπόκειται σε πενταετή παραγραφή.

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Σε περιπτώσεις αξιώσεων πληρωμής διατροφής σε ανήλικους ή πρόσωπα που στερούνται δικαιοπρακτικής ικανότητας, η εισαγγελική αρχή μπορεί να προσφερθεί να εκπροσωπήσει τον δικαιούχο.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Το «Ταμείο Εγγύησης Πληρωμών Διατροφής», το οποίο συστάθηκε με τον νόμο 42/2006 της 28ης Δεκεμβρίου 2006 και ρυθμίζεται με το βασιλικό διάταγμα 1618/2007 της 7ης Δεκεμβρίου 2007, είναι ταμείο χωρίς νομική προσωπικότητα το οποίο έχει ως στόχο να εξασφαλίσει ότι τα ανήλικα τέκνα λαμβάνουν διατροφή που έχει αναγνωρισθεί, αλλά δεν έχει καταβληθεί, και η οποία οφείλεται βάσει συμφωνίας που έχει εγκριθεί από δικαστήριο ή βάσει δικαστικής απόφασης σε διαδικασία δικαστικού χωρισμού, διαζυγίου, κήρυξης γάμου ως άκυρου, σχέσεων γονέων-τέκνων ή διατροφής, με την καταβολή ποσού που θα θεωρηθεί προκαταβολή.

Για να στοιχειοθετείται δικαίωμα προκαταβολής από το Ταμείο αυτό, η απόφαση αναγνώρισης της διατροφής πρέπει να έχει εκδοθεί από ισπανικό δικαστήριο.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Ναι, βάσει των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διεθνών συμβάσεων για την πληρωμή διατροφής τις οποίες έχει κυρώσει η Ισπανία, ο δικαιούχος διατροφής μπορεί να ζητήσει τη βοήθεια της κεντρικής αρχής της Ισπανίας, η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Με κάθε μέσο επικοινωνίας, μπορείτε να έλθετε σε επαφή με τη Γενική Υποδιεύθυνση Διεθνούς Νομικής Συνεργασίας (*Subdirección General de Cooperación Jurídica Internacional*) του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Calle San Bernardo No 62, 28071 Madrid. Τηλέφωνο: 00 34 91 3902228/2295/4437. Φαξ: 00 34 91 3904457

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Δικαιούχος διατροφής ο οποίος διαμένει σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να επικοινωνήσει με την κεντρική αρχή του εν λόγω κράτους, παρέχοντας αποδείξεις για το δικαίωμα σε πληρωμές διατροφής που του έχει αναγνωρισθεί, και να ζητήσει από την κεντρική αρχή να επικοινωνήσει με την ισπανική κεντρική αρχή ώστε αυτή να κινήσει τη διαδικασία εκτέλεσης στην Ισπανία. Η διαδικασία αυτή διεξάγεται σύμφωνα με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις διεθνείς συμβάσεις σχετικά με την καταβολή διατροφής που έχει κυρώσει η Ισπανία.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Υπό τις προϋποθέσεις που θεσπίζουν οι αρχές του οικείου κράτους.

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι, η Ευρωπαϊκή Ένωση (και επομένως, η Ισπανία) κύρωσε το πρωτόκολλο στις 8 Απριλίου 2010.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής, οι διάδικοι σε διαφορά εμπίπτουσα στον παρόντα κανονισμό έχουν αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη εντός άλλου κράτους μέλους, μεταξύ άλλων στις διαδικασίες εκτέλεσης και άσκησης προσφυγής, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του σχετικού κεφαλαίου. Επιπλέον, το κράτος μέλος στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί νομική συνδρομή για όλες τις αιτήσεις διατροφής οι οποίες απορρέουν από σχέση γονέα-τέκνου και αφορούν τέκνο ηλικίας κάτω του εικοστού πρώτου έτους, οι οποίες υποβάλλονται από τον δικαιούχο διατροφής δυνάμει του άρθρου 56.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Η Ισπανία πρόσθεσε στον νόμο 1/1996 της 10ης Ιανουαρίου 1996 περί δωρεάν νομικής συνδρομής το κεφάλαιο VIII με τίτλο «Δωρεάν νομική συνδρομή σε διασυνοριακές διαφορές στην Ευρωπαϊκή Ένωση», διά του οποίου ρυθμίζεται το συγκεκριμένο δικαίωμα όσον αφορά φυσικά πρόσωπα, ανεξάρτητα από το κατά πόσον είναι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα σε κράτος μέλος της ΕΕ.

Τελευταία επικαιροποίηση: 30/05/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Αξιώσεις διατροφής - Γαλλία

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Στο γαλλικό δίκαιο, ο όρος «υποχρέωση διατροφής» αναφέρεται στην υποχρέωση που επιβάλλεται από τον νόμο προς πρόσωπο που διαθέτει τα μέσα να καλύψει τις ανάγκες ενός άλλου προσώπου με το οποίο συνδέεται με δεσμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγένειας. Ως εκ τούτου, διατροφή μπορούν να λάβουν διάφορα πρόσωπα, και ιδίως τα εξής:

σύζυγος από τον/την άλλο/-η σύζυγο (άρθρα 212 και 214 του αστικού κώδικα)

τα τέκνα από τους γονείς τους (άρθρα 203, 371-2 και 373-2-2 του αστικού κώδικα)

οι πατέρες, οι μητέρες και άλλοι ανιόντες από τα τέκνα τους (άρθρο 205 του αστικού κώδικα)

οι πεθεροί και οι πεθερές από τους γαμπρούς και τις νύφες τους (άρθρο 206 του αστικού κώδικα)

ο/η επιζών/-ούσα σύζυγος που βρίσκεται σε κατάσταση ανάγκης (άρθρο 767 του αστικού κώδικα).

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανηλίκους ή ενήλικους;

Ο νόμος δεν ορίζει όριο ηλικίας για τη διατροφή των τέκνων. Η υποχρέωση των γονέων να συντηρούν και να παρέχουν εκπαίδευση στο τέκνο δεν παύει αυτοδικαίως με την ενηλικίωση του τέκνου (άρθρο 371-2 του αστικού κώδικα). Πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των εξής δύο περιόδων:

για όσο διάστημα το παιδί είναι ανήλικο ή, εάν είναι ενήλικο, για όσο διάστημα δεν είναι οικονομικά ανεξάρτητο, οι γονείς έχουν απέναντί του υποχρέωση συντήρησης και εκπαίδευσης, με σκοπό να του παρασχεθούν οι απαραίτητες συνθήκες για την ανάπτυξη και την εκπαίδευσή του·

εφόσον παύσει η υποχρέωση συντήρησης και εκπαίδευσης, ισχύει το γενικό καθεστώς υποχρέωσης διατροφής, στο πλαίσιο του οποίου ο αιτών πρέπει να αποδείξει ότι βρίσκεται σε κατάσταση ανάγκης (άρθρα 205 και 207 του αστικού κώδικα).

Η συνεισφορά μπορεί να καταβάλλεται εν όλω ή εν μέρει στα χέρια του ενήλικου τέκνου.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Εάν η διατροφή δεν καταβληθεί αυτοβούλως, ο δικαιούχος της διατροφής, ο εκπρόσωπός του ή το πρόσωπο που έχει αναλάβει κατά κύριο λόγο τη φροντίδα του δικαιούχου θα πρέπει να προσφύγει στο δικαστήριο ζητώντας να καθοριστεί η διατροφή και να υποχρεωθεί ο υπόχρεος στην καταβολή της.

Το αίτημα καταβολής διατροφής μπορεί να είναι το κύριο αντικείμενο της δίκης, ή να διατυπωθεί, για παράδειγμα, στο πλαίσιο διαδικασίας διαζυγίου ή καθορισμού των λεπτομερειών άσκησης της γονικής μέριμνας.

Για τα αιτήματα καταβολής διατροφής μεταξύ ενηλίκων, ο αιτών πρέπει να αποδείξει ότι βρίσκεται σε κατάσταση ανάγκης και ότι αδυνατεί να καλύψει τις ανάγκες διατροφής του. Ωστόσο, εάν ο δικαιούχος αθετεί και ο ίδιος σημαντικά τις υποχρεώσεις του προς τον υπόχρεο, ο δικαστής μπορεί να απαλλάξει τον τελευταίο από την υποχρέωση καταβολής διατροφής εν όλω ή εν μέρει (άρθρο 207 του αστικού κώδικα).

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιο βαθμού) ή ανηλίκου;

Στο γαλλικό δίκαιο, ο ανήλικος δεν θεωρείται δικαιούχος διατροφής. Δικαιούχος διατροφής θεωρείται μόνο ο γονέας ή ο τρίτος που αναλαμβάνει μ' αυτήν την ιδιότητα την επιμέλεια του ανηλίκου και που μπορεί να στραφεί κατά του άλλου γονέα ή κατά των γονέων με σκοπό τον προσδιορισμό διατροφής για την εκπαίδευση και τη συντήρηση του τέκνου.

Οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας μπορούν να ενεργούν αντί και για λογαριασμό του δικαιούχου διατροφής σε περίπτωση απραξίας αυτού, βάσει του άρθρου 205 του αστικού κώδικα (άρθρο L 132-7 του κώδικα κοινωνικής δράσης και οικογενειακών υποθέσεων).

Τα νοσοκομεία και τα δημόσια ιδρύματα υγείας/ιδρύματα υποδοχής έχουν δικαίωμα να στραφούν απευθείας κατά των υπόχρεων διατροφής προς νοσηλευόμενα πρόσωπα (άρθρο L6145-11 του κώδικα δημόσιας υγείας).

Πρόσωπο που βρίσκεται υπό κηδεμονία πρέπει να εκπροσωπείται από τον κηδεμόνα του (άρθρο 475 του αστικού κώδικα).

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο

Η αγωγή υποβάλλεται ενώπιον του **δικαστή οικογενειακών υποθέσεων** του πολυμελούς πρωτοδικείου (tribunal de grande instance) (άρθρο L. 213-3 του κώδικα περί οργάνωσης των δικαστηρίων).

Με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής, το άρθρο 1070 του γαλλικού κώδικα πολιτικής δικονομίας προβλέπει ότι αρμόδιο δικαστήριο οικογενειακών υποθέσεων είναι:

το δικαστήριο του τόπου κατοικίας της οικογένειας

εάν οι γονείς ζουν χωριστά, το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του γονέα με τον οποίο διαμένουν συνήθως τα ανήλικα τέκνα σε περίπτωση κοινής άσκησης της γονικής μέριμνας ή του τόπου κατοικίας του γονέα που ασκεί μόνος τη μέριμνα. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του μέρους το οποίο δεν κίνησε τη διαδικασία.

Σε περίπτωση από κοινού αίτησης, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας ενός εκ των μερών και επιλέγεται από τα μέρη.

Ωστόσο, όταν η διαφορά αφορά μόνο την καταβολή διατροφής, τη συνεισφορά για τη συντήρηση και την εκπαίδευση του τέκνου, τη συνεισφορά στα βάρη του γάμου ή ανισταθμιστική παροχή, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του δικαιούχου συζύγου ή του γονέα που έχει αναλάβει κατά κύριο λόγο τη φροντίδα των τέκνων, ακόμα και ενηλίκων.

6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Η διαδικασία είναι προφορική και η εκπροσώπηση δεν είναι υποχρεωτική ο αιτών μπορεί να εμφανιστεί αυτοπροσώπως ενώπιον του δικαστή με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Η διαδικασία κινείται με κλήτευση (παρέμβαση δικαστικού επιμελητή) ή με απλή αίτηση προς το δικαστήριο.

Εάν ζητείται διατροφή στο πλαίσιο διαδικασίας διαζυγίου, ο αιτών πρέπει να εκπροσωπείται από δικηγόρο.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Στην πρωτόδικη διαδικασία δεν επιβάλλονται τέλη. Στη δευτεροβάθμια διαδικασία, καταβάλλεται τέλος 225 ευρώ.

Ο αιτών μπορεί να λάβει νομική αρωγή (ευεργέτημα πενίας), υπό ορισμένες προϋποθέσεις ως προς τους πόρους του.

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης τιμαριθμικής προσαρμογής);

Η συνεισφορά στη συντήρηση και την εκπαίδευση του τέκνου μπορεί να λάβει τις ακόλουθες μορφές:

μηνιαία καταβολή στον δικαιούχο γονέα (η συνηθέστερη περίπτωση)

απευθείας ανάληψη των εξόδων του παιδιού

δικαίωμα χρήσης και κατοικίας σε ακίνητο που ανήκει στον υπόχρεο ή παραχώρηση επικαρπίας ή διάθεση προσοδοφόρου αγαθού στον δικαιούχο.

Η συνεισφορά υπολογίζεται σε συνάρτηση με τους πόρους του κάθε γονέα και τις ανάγκες του τέκνου. Από το 2010, το υπουργείο δικαιοσύνης δημοσιεύει **καθαρά ενδεικτικό** πίνακα αναφοράς, ο οποίος καταρτίζεται σε συνάρτηση με τα έσοδα του υπόχρεου και του δικαιούχου, του αριθμού των συντηρούμενων τέκνων και του εύρους του δικαιώματος επικοινωνίας και φιλοξενίας. Ο δικαστής προβλέπει συστηματικά στην απόφασή του την **τιμαριθμική προσαρμογή** της διατροφής (βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή για νοικοκυριά σε αστικές περιοχές).

Άλλες κατηγορίες διατροφής:

Για τον καθορισμό του ύψους της **συνεισφοράς συζύγου στα βάρη του γάμου**, ο δικαστής πρέπει να λάβει υπόψη το σύνολο των βαρών του οικείου προσώπου τα οποία αντιστοιχούν σε χρήσιμες ή αναγκαίες δαπάνες. Η συνεισφορά συνίσταται σε χρηματική παροχή, σε ανάληψη δανείου ή ακόμα και σε διαμονή στη συζυγική οικία.

Στην περίπτωση της **διατροφής προς σύζυγο λόγω διαζυγίου στο πλαίσιο του καθήκοντος αρωγής**, μπορεί να προβλεφθεί η ανάληψη του συνόλου ή μέρους των μηνιαίων δόσεων δανείου ωστόσο, τα δικαστήρια δείχνουν προτίμηση για τη μηνιαία καταβολή. Η παροχή αυτή καθορίζεται σύμφωνα με το **βιοτικό επίπεδο το οποίο μπορεί να διεκδικήσει ο/η σύζυγος που ζητά τη διατροφή, λαμβάνοντας υπόψη τα μέσα του/της άλλου/-ης συζύγου**.

Διατροφή που καταβάλλεται στους γονείς του άλλου συζύγου και στους ανιόντες αντιστοιχεί μόνο στο **επίπεδο ανάγκης του απύοντος και στην περιουσία του υπόχρεου**. Το δικαστήριο μπορεί, ακόμα και αυτεπαγγέλτως και ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης, να εξαρτήσει τη διατροφή από ρήτρα διακύμανσης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (άρθρο 208 του αστικού κώδικα).

Είναι πάντα δυνατή η αναθεώρηση του ύψους της διατροφής, με την επιφύλαξη ότι ο αιτών θα τη δικαιολογήσει με βάση νέα στοιχεία που επηρεάζουν τους πόρους του δικαιούχου και/ή του υπόχρεου και/ή τις ανάγκες του παιδιού/του υπόχρεου.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Ο αστικός κώδικας δεν προκρίνει καμία μέθοδο πληρωμής. Οι όροι πληρωμής μπορούν να καθοριστούν με συμφωνία μεταξύ των μερών. Εάν δεν υπάρχει σχετική συμφωνία, ο δικαστής καθορίζει τους όρους πληρωμής στην απόφασή του.

Η διατροφή καταβάλλεται απευθείας στον δικαιούχο ή στην υπηρεσία, στο νοσοκομείο, στο δημόσιο ίδρυμα υποδοχής ή στο ίδρυμα υγείας το οποίο προσέφυγε στο δικαστήριο αντί και για λογαριασμό του δικαιούχου.

Σε ό,τι αφορά τη συμβολή στη συντήρηση του τέκνου, πρέπει να σημειωθεί ότι η διατροφή μπορεί να αντικατασταθεί, εν όλω ή εν μέρει, από την καταβολή χρηματικού ποσού σε διαπιστευμένο φορέα ο οποίος είναι επιφορτισμένος να καταβάλλει στο τέκνο τιμαριθμικά προσαρμοζόμενη πρόσοδο (άρθρο 373-2-3 του αστικού κώδικα). Ο δικαστής μπορεί να αποφασίσει επίσης την απευθείας καταβολή της διατροφής στο ανήλικο τέκνο.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Ο δικαιούχος που διαθέτει εκτελεστό τίτλο μπορεί να επισπεύσει μέτρα εκτέλεσης επί της περιουσίας του υπόχρεου μέσω δικαστικού επιμελητή (με την εξαίρεση κατάσχεσης ακινήτου ή αμοιβών, για την οποία απαιτείται προηγούμενη δικαστική απόφαση). Για να βρει τις απαραίτητες πληροφορίες για τον εντοπισμό του υπόχρεου ή της περιουσίας του, ο δικαστικός επιμελητής διαθέτει ευρείες εξουσίες έρευνας ενώπιον των διοικητικών αρχών.

Οι κύριες διαδικασίες εκτέλεσης στις οποίες μπορεί να καταφύγει ο δικαιούχος διατροφής είναι οι ακόλουθες:

διαδικασία απευθείας καταβολής (άρθρα L 213-1 και R 213-1 και επόμενα του κώδικα διαδικασιών εκτέλεσης σε αστικές υποθέσεις): στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, μπορεί να ανακτηθεί το ποσό καθυστερούμενης διατροφής για τους τελευταίους έξι μήνες καθώς και το ποσό της τρέχουσας διατροφής. Ο δικαστικός επιμελητής ενημερώνει τον τρίτο στα χέρια του οποίου γίνεται η κατάσχεση (εργοδότη, τραπεζικό ίδρυμα ή τρίτον οφειλέτη του υπόχρεου της διατροφής) για την υποχρέωσή του να καταβάλει απευθείας στον δικαστικό επιμελητή το ποσό της διατροφής

κατάσχεση αμοιβών (άρθρα L 3252-1 και R 3252-1 και επ. του κώδικα εργασίας): η κατάσχεση πρέπει να εγκριθεί από τον πρωτόδικη

κατάσχεση στα χέρια τρίτου (άρθρα L 211-1, L 162-1, R 211-1 και R 162-1 και επόμενα του κώδικα διαδικασιών εκτέλεσης σε αστικές υποθέσεις), στο

πλαίσιο της οποίας επιτρέπεται η κατάσχεση απαιτήσεων του υπόχρεου (συνηθέστερη περίπτωση αποτελεί η κατάσχεση τραπεζικού λογαριασμού)

κατάσχεση και πώληση (άρθρα L 221-1 και R 221-1 και επόμενα του κώδικα πολιτικής διαδικασίας εκτέλεσης): κατάσχεση υλικών κινητών πραγμάτων (τηλεόραση, αυτοκίνητο κ.λπ.)

κατάσχεση ακινήτων (άρθρα L 311-1 και R 311-1 και επόμενα του κώδικα διαδικασιών εκτέλεσης σε αστικές υποθέσεις): αφορά ακίνητα ιδιοκτησίας του οφειλέτη. Η πώληση του ακινήτου πρέπει να εγκριθεί από τον δικαστή της εκτέλεσης.

Τα έξοδα του δικαστικού επιμελητή βαρύνουν εξ ολοκλήρου τον υπόχρεο διατροφής.

Στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας, ο υπόχρεος μπορεί να καταδικαστεί για **εγκατάλειψη οικογένειας**. Το αδίκημα αυτό επισύρει φυλάκιση δύο ετών και χρηματική ποινή 15.000 ευρώ (άρθρο 227-3 του ποινικού κώδικα).

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Σε υποθέσεις διατροφής, κάθε οφειλόμενη πληρωμή υπόκειται σε πενταετή παραγραφή που υπολογίζεται από την εκάστοτε προθεσμία καταβολής (άρθρο 2224 του αστικού κώδικα).

Η διαδικασία απευθείας καταβολής δεν μπορεί να εφαρμοστεί για ποσό η καταβολή του οποίου έχει καθυστερήσει για περισσότερο από έξι μήνες. Τούτο όμως δεν αποκλείει τη χρήση άλλων μέσων εκτέλεσης για την είσπραξη παλαιότερων ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Οι διαδικασίες εκτέλεσης περιορίζονται στις αναγκαίες για την είσπραξη της απαίτησης ενέργειες και δεν πρέπει να γίνεται κατάχρηση κατά την επιλογή των σχετικών μέτρων.

Ορισμένα πράγματα χαρακτηρίζονται ακατάσχετα από τον νόμο: διατροφές, κινητά πράγματα που είναι απαραίτητα για τη διαβίωση και την εργασία του οφειλέτη, αντικείμενα απαραίτητα σε άτομα με αναπηρία, ορισμένα ελάχιστα κοινωνικά επιδόματα και οικογενειακές παροχές. Ακατάσχετα είναι επίσης ποσά σε τραπεζικό λογαριασμό ύψους έως και το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα (revenu de solidarité active) όπως αυτό ορίζεται για ένα πρόσωπο. Σε περίπτωση κατάσχεσης αμοιβών, το κατασχεσίμο ποσό προσδιορίζεται σε συνάρτηση με το ύψος της αμοιβής και των συντηρούμενων προσώπων του υπόχρεου.

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Οι φορείς που καταβάλλουν οικογενειακές παροχές μπορούν να υποκαταστήσουν δικαιούχο διατροφής στα δικαιώματά του υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Στην περίπτωση αυτή, μπορούν να κινήσουν διαδικασία στο όνομα και για λογαριασμό του δικαιούχου. Επιπλέον, εάν οι ιδιωτικές διαδικασίες εκτέλεσης είναι ατελέςφορες, είναι εφικτό να απευθυνθούν στον εισαγγελέα ώστε να κινήσει, μέσω του οργάνου είσπραξης δημόσιων εσόδων, διαδικασίες δημόσιας ανάκτησης χρέους.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Οι φορείς που καταβάλλουν οικογενειακές παροχές μπορούν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να καταβάλουν στον δικαιούχο επίδομα οικογενειακής στήριξης ως προκαταβολή επί της οφειλόμενης διατροφής.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Εάν ο υπόχρεος κατοικεί στο εξωτερικό και ο δικαιούχος στη Γαλλία, ο δικαιούχος μπορεί να απευθυνθεί στο γραφείο είσπραξης απαιτήσεων διατροφής του Υπουργείου Εξωτερικών και Διεθνούς Ανάπτυξης της Γαλλίας. Το εν λόγω γραφείο θα επικοινωνήσει με την κεντρική αρχή του κράτους διαμονής του υπόχρεου προκειμένου να προβεί στην είσπραξη της απαίτησης.

Ο δικαιούχος μπορεί επίσης να επικοινωνήσει με το γαλλικό ταμείο οικογενειακών επιδομάτων (CAF), το οποίο μπορεί να του παράσχει οικονομική στήριξη σε που ο υπόχρεος αθετήσει τις υποχρεώσεις του, ακόμα και στην περίπτωση που ο υπόχρεος βρίσκεται στο εξωτερικό.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Η επικοινωνία με τη γαλλική κεντρική αρχή μπορεί να γίνει ταχυδρομικώς, τηλεφωνικώς ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: Ministère des Affaires étrangères et du développement international (Υπουργείο Εξωτερικών και Διεθνούς Ανάπτυξης) Bureau de recouvrement des créances alimentaires (γραφείο είσπραξης απαιτήσεων διατροφής)

27, rue de la Convention

CS 91533

75 720 Paris cedex 15

Τηλ.: + 33 (0) 1 43 17 91 99

Φαξ: +33 (0)1 43 17 81 97

Ηλ. ταχυδρομείο: [✉ recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr](mailto:recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr)

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορείτε να καταθέσετε αίτηση στην αρμόδια Κεντρική Αρχή του Κράτους Μέλους στο οποίο έχετε την συνθήκη κατοικία σας.

Εάν ο υπόχρεος κατοικεί στη Γαλλία και ο δικαιούχος στο εξωτερικό, ο δικαιούχος **θα πρέπει να επικοινωνήσει με την κεντρική αρχή του κράτους στο οποίο κατοικεί**. Στη συνέχεια, η αιτούσα κεντρική αρχή θα επικοινωνήσει με τη γαλλική κεντρική αρχή (γραφείο είσπραξης απαιτήσεων διατροφής του Υπουργείου Εξωτερικών), η οποία και θα λάβει τα αναγκαία μέτρα για την είσπραξη της οφειλής.

Ο δικαιούχος που διαθέτει εκτελεστή απόφαση μπορεί επίσης να αναθέσει απευθείας σε δικαστικό επιμελητή την είσπραξη της απαίτησής του (χωρίς τη μεσολάβηση των κεντρικών αρχών). Στην περίπτωση αυτή, δεν μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή της κεντρικής αρχής.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, ελλείψει δικαστικής απόφασης που να προσδιορίζει τον λόγο της διατροφής, η κεντρική αρχή του αιτούντος κράτους μέλους μπορεί να διαβιβάσει αίτηση για λήψη απόφασης στο γραφείο είσπραξης απαιτήσεων διατροφής, ζητώντας τον καθορισμό του λόγου της διατροφής με απόφαση γαλλικού δικαστηρίου (παράρτημα VII του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009).

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Η επικοινωνία με τη γαλλική κεντρική αρχή μπορεί να γίνει ταχυδρομικώς, τηλεφωνικώς ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο:

Ministère des Affaires étrangères et du développement international (Υπουργείο Εξωτερικών και Διεθνούς Ανάπτυξης)

Bureau de recouvrement des créances alimentaires (γραφείο είσπραξης απαιτήσεων διατροφής)

27, rue de la Convention

CS 91533

75 720 Paris cedex 15

Τηλ.: + 33 (0) 1 43 17 91 99

Φαξ: +33 (0)1 43 17 81 97

Ηλ. ταχυδρομείο: [✉ recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr](mailto:recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr)

Εάν ο δικαιούχος αποφασίσει να χρησιμοποιήσει απευθείας τις υπηρεσίες δικαστικού επιμελητή, μπορεί να βρει τα σχετικά στοιχεία επικοινωνίας στην ενότητα «Εξεύρεση δικαστικού επιμελητή» (*Trouver un huissier*) ή στην ιστοσελίδα του εθνικού επιμελητηρίου δικαστικών επιμελητών (Chambre nationale des huissiers de justice).

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

Άνευ αντικειμένου.

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Η νομική αρωγή μπορεί να είναι πλήρης ή μερική. Παρέχεται:

αυτοδικαίως για παιδιά ηλικίας κάτω των 21 ετών δυνάμει του άρθρου 46 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009

στις υπόλοιπες περιπτώσεις, εφόσον ο αιτών πληροί τα κριτήρια πόρων τα οποία ορίζονται από τον νόμο (νόμος αριθ. 91-647 της 10ης Ιουλίου 1991 σχετικά με τη δικαστική συνδρομή και διάταγμα αριθ. 91-1266 της 19 Δεκεμβρίου 1991).

Η νομική αρωγή περιλαμβάνει, στη Γαλλία, την αμοιβή του δικηγόρου που ορίζεται με την απόφαση νομικής αρωγής για τη δικαστική διαδικασία, καθώς και την αμοιβή του δικαστικού επιμελητή που ορίζεται από την ίδια την απόφαση για τη διαδικασία είσπραξης της απαίτησης.

Οι αιτήσεις νομικής αρωγής που σχετίζονται με υποχρεώσεις διατροφής ακολουθούν την ίδια διαδικασία με εκείνες που υποβάλλονται στο πλαίσιο άλλων διασυνοριακών διαφορών σύμφωνα με την οδηγία **2003/8/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Ιανουαρίου 2003**.

Η αίτηση νομικής αρωγής υποβάλλεται από δικαιούχο διατροφής στα γαλλικά στην υπηρεσία για την πρόσβαση στο δίκαιο και στη δικαιοσύνη και αρωγής προς τους παθόντες (SADJAV), η διεύθυνση της οποίας είναι η ακόλουθη:

Ministère de la Justice (Υπουργείο Δικαιοσύνης)

Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes (Υπηρεσία για την πρόσβαση στο δίκαιο και στη δικαιοσύνη και αρωγής προς τους παθόντες)

Bureau de l'aide juridictionnelle (Γραφείο νομικής αρωγής)

13, Place Vendôme

75042 PARIS cedex 01

Τηλ.: 01 44 77 71 86

Φαξ: 01 44 77 70 50

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Το γραφείο εισπραξης απαιτήσεων διατροφής επιβεβαιώνει την παραλαβή της αίτησης που υποβλήθηκε από την αλλοδαπή κεντρική αρχή και των δικαιολογητικών που παραστέθηκαν. Ελέγχει αν ο φάκελος είναι πλήρης και αν τα έγγραφα, ιδίως τα δικαστικά, είναι ακριβή και μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Με σκοπό την πρόληψη προβλημάτων στην εκτέλεση, το γραφείο εισπραξης απαιτήσεων διατροφής ζητά από τη διαβιβάζουσα αρχή διευκρινίσεις και/ή άλλα αποσπάσματα ή μεταφράσεις αποσπασμάτων, όταν αυτό απαιτείται. Το γραφείο εισπραξης απαιτήσεων διατροφής διευκολύνει την κίνηση διαδικασιών που σχετίζονται με τις αιτήσεις του άρθρου 56, διαβιβάζοντας τις τελευταίες στις κατά τόπον αρμόδιες δικαστικές αρχές.

Το γραφείο εισπραξης απαιτήσεων διατροφής συμβάλλει στον εντοπισμό του υπόχρεου και διευκολύνει την αναζήτηση πληροφοριών ως προς τους οικονομικούς του πόρους, απευθυνόμενο στον εισαγγελέα και στις υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιων Οικονομικών, κατ' εφαρμογή των άρθρων 61,62 και 63 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009.

Η κεντρική αρχή διευκολύνει επίσης τον φιλικό διακανονισμό μέσω απευθείας επικοινωνίας με τον υπόχρεο και μεταβιβάζοντας στον δικαιούχο τις προτάσεις του υπόχρεου σχετικά με οικειοθελή πληρωμή μέσω της κεντρικής αρχής του κράτους κατοικίας του δικαιούχου.

Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί φιλικός διακανονισμός, είναι δυνατή η κίνηση διαδικασίας δικαστικής εισπραξης, στο μέτρο που η αλλοδαπή απόφαση είναι εκτελεστή στη Γαλλία. Το γραφείο εισπραξης απαιτήσεων διατροφής βρίσκεται σε επαφή με τους δικαστικούς επιμελητές που έχουν επιφορτιστεί με την εισπραξη ώστε να εξασφαλιστεί η ορθή εξέλιξη των διαδικασιών εκτέλεσης.

Είναι πάντα τακτική του γραφείου εισπραξης απαιτήσεων διατροφής να ζητά να δίνεται πάγια εντολή τραπεζικού εμβάσματος.

Εφόσον απαιτείται η διαπίστωση της συγγένειας για την εισπραξη της διατροφής, το γραφείο εισπραξης απαιτήσεων διατροφής υποδεικνύει στον δικαιούχο την αρχή που είναι αρμόδια για την εν λόγω διαδικασία.

Τελευταία επικαιροποίηση: 01/06/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [it](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Αξιώσεις διατροφής - Ιταλία

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Στην ιταλική έννομη τάξη ισχύουν διάφορες ονομασίες, προϋποθέσεις και ποσά οικογενειακών επιδομάτων, ανάλογα με τη σχέση που συνδέει τον υπόχρεο και τον δικαιούχο.

Η «υποχρέωση διατροφής» (obbligazione alimentare) συνίσταται στην παροχή υλικής υποστήριξης σε πρόσωπο το οποίο δεν είναι σε θέση να συντηρήσει τον εαυτό του. Η σχετική υποχρέωση βαρύνει τα πρόσωπα τα οποία ορίζονται στον νόμο, στο πλαίσιο του καθήκοντος οικογενειακής αλληλεγγύης.

Οι κανόνες που διέπουν αυτό το είδος διατροφής ορίζονται στα άρθρα 433 και επ. του Αστικού Κώδικα. Διατροφή καταβάλλεται όταν:

- υφίσταται συγκεκριμένη νομική σχέση μεταξύ του υποχρέου και του δικαιούχου της διατροφής
- ο δικαιούχος, ο οποίος δεν είναι σε θέση να κερδίσει τα προς το ζην, βρίσκεται σε κατάσταση οικονομικής δυσπραγίας.

Υπόχρεοι διατροφής είναι οι εξής, με την ακόλουθη σειρά:

ο/η σύζυγος,

τα τέκνα,

οι γονείς, ή ελλείψει αυτών, οι κατ' ευθεία γραμμή ανιόντες,

οι σύζυγοι των τέκνων,

οι γονείς των συζύγων,

οι αδελφοί και αδελφές.

Η υποχρέωση διατροφής βαρύνει τον συγγενή με τον πλησιέστερο βαθμό συγγένειας, κατά την ανωτέρω σειρά. Σε περίπτωση περισσότερων προσώπων με τον ίδιο βαθμό συγγένειας, η υποχρέωση κατανέμεται μεταξύ τους αναλόγως με την οικονομική τους κατάσταση.

Το ποσό της διατροφής ορίζεται με βάση τις ανάγκες του δικαιούχου και την οικονομική κατάσταση του κατά περίπτωση υποχρέου. Ωστόσο, αυτό το είδος διατροφής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό το οποίο απαιτείται για την κάλυψη των βασικών αναγκών του δικαιούχου, λαμβανομένης υπόψη της κοινωνικής του θέσης.

«Συζυγική διατροφή» (assegno di mantenimento) είναι η παροχή οικονομικής υποστήριξης από τον έναν σύζυγο στον άλλο σε περίπτωση διάστασης ή διαζυγίου, η οποία σκοπό έχει να διασφαλίσει ότι ο δικαιούχος της διατροφής είναι σε θέση να διατηρήσει το επίπεδο ζωής το οποίο διατηρούσε κατά τη διάρκεια του γάμου. Η σχετική υποχρέωση δεν προϋποθέτει την οικονομική δυσπραγία του δικαιούχου και η σχετική αξίωση μπορεί να ασκηθεί ακόμη και σε περίπτωση που ο δικαιούχος είναι εργαζόμενος. Χωρεί επίσης παραίτηση από τη σχετική αξίωση και αντικατάστασή της από εφάπαξ καταβολή.

Δεδομένου ότι η εν λόγω διατροφή σκοπό έχει να διασφαλίσει ότι ο δικαιούχος σύζυγος μπορεί να διατηρήσει ένα επίπεδο ζωής αντίστοιχο με εκείνο το οποίο διατηρούσε πριν από τη λύση του γάμου, συνήθως υπερβαίνει το ποσό της γενικής υποχρέωσης διατροφής (assegno alimentare). Ωστόσο, συζυγική διατροφή δεν καταβάλλεται όταν ο αιτών θεωρείται υπεύθυνος για τη λύση του γάμου.

Ο όρος «συζυγική διατροφή» αναφέρεται επίσης στην οικονομική υποστήριξη την οποία καταβάλλουν οι γονείς στα τέκνα τους έπειτα από τον χωρισμό τους ή την έκδοση διαζυγίου.

Τα τέκνα έχουν δικαίωμα διατροφής έναντι των γονέων τους αναλόγως με την οικονομική τους κατάσταση και την ικανότητά τους για επαγγελματική ή οικιακή εργασία. Σε περίπτωση χωρισμού των γονέων ή έκδοσης διαζυγίου, το δικαστήριο διατάσσει την καταβολή τακτικής διατροφής και ορίζει το ποσό αυτής με βάση τις ανάγκες του τέκνου, το επίπεδο ζωής το οποίο αυτό απολάμβανε ενόσω ζούσε και με τους δύο γονείς, τον χρόνο που διανύει με κάθε γονέα, την οικονομική δυνατότητα και των δύο γονέων και την οικονομική αξία των οικιακών και λοιπών καθηκόντων οικογενειακής φροντίδας τα οποία εκτελεί ο κάθε γονέας.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανηλίκους ή ενήλικους;

Τα τέκνα έχουν δικαίωμα διατροφής έναντι των γονέων τους έως την ενηλικίωσή τους, αναλόγως με την οικονομική τους κατάσταση και την ικανότητά τους για επαγγελματική ή οικιακή εργασία. Σε περίπτωση χωρισμού των γονέων ή έκδοσης διαζυγίου, το δικαστήριο διατάσσει την καταβολή τακτικής διατροφής (βλ. προηγούμενη ενότητα).

Εάν το τέκνο έχει ενηλικιωθεί, όμως δεν έχει καταστεί οικονομικά ανεξάρτητο, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την καταβολή τακτικής διατροφής από τον ένα ή και από τους δύο γονείς, συνήθως απευθείας στο τέκνο. Αφότου το ενήλικο τέκνο καταστεί οικονομικά ανεξάρτητο, εάν στη συνέχεια βρεθεί πάλι σε οικονομική δυσπραγία, οι γονείς έχουν μόνο την «υποχρέωση διατροφής» (*obbligazione alimentare*).

Σε περίπτωση που το ενήλικο τέκνο πάσχει από σοβαρή αναπηρία, ισχύουν οι κανόνες για τη διατροφή ανηλίκων.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Για να του χορηγηθεί διατροφή («*alimenti*»), ο δικαιούχος πρέπει να υποβάλει αίτηση («*atto di citazione*») στο αρμόδιο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του, επισυνάπτοντας σε αυτή όλα τα δικαιολογητικά τα οποία αποδεικνύουν την οικονομική του δυσπραγία.

Με την έναρξη της δικαστικής διαδικασίας ο δικαιούχος μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο τη χορήγηση προσωρινής διατροφής έως την έκδοση της οριστικής απόφασης.

Αίτηση διατροφής τέκνου ή συζύγου μπορεί να υποβληθεί είτε αυτοτελώς είτε στο πλαίσιο της διαδικασίας δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου. Διατροφή μπορεί επίσης να επιδικάσει το δικαστήριο κατά την πρώτη ακρόαση της υπόθεσης.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιου βαθμού) ή ανηλίκου;

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009, σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής στα κράτη μέλη, δικαιοδοσία έχει:

- α) το δικαστήριο του τόπου της συνήθους διαμονής του εναγομένου, ή
- β) το δικαστήριο του τόπου της συνήθους διαμονής του δικαιούχου διατροφής, ή
- γ) το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το δικαίό του για την εκδίκαση αγωγής σχετικά με την προσωπική κατάσταση, όταν η αίτηση διατροφής είναι παρεπόμενη της αγωγής αυτής, εκτός εάν η δικαιοδοσία αυτή βασίζεται αποκλειστικά στην ιθαγένεια ενός των διαδίκων, ή
- δ) το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το δικαίό του για την εκδίκαση αγωγής σχετικά με τη γονική μέριμνα, όταν η αίτηση διατροφής είναι παρεπόμενη της αγωγής αυτής, εκτός εάν η διεθνής δικαιοδοσία βασίζεται αποκλειστικά στην ιθαγένεια ενός των διαδίκων.

6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο στις υποθέσεις διατροφής πρέπει να υποβληθεί από δικηγόρο ο οποίος εκπροσωπεί τον δικαιούχο δικαστικά.

Συνδρομή από δικηγόρο δεν απαιτείται όταν η απόφαση περί διατροφής περιλαμβάνεται στη συμφωνία μεταξύ των συζύγων για χωρισμό. Σε αυτή την περίπτωση, η συμφωνία υποβάλλεται στο δικαστήριο, το οποίο την ελέγχει και την εγκρίνει.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Το πρόσωπο το οποίο εγείρει αξίωση διατροφής ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων υποχρεούται να καταβάλει δικαστικό ένσημο (*contributo unificato di iscrizione a ruolo*, «*ενιαίο τέλος εγγραφής στο γενικό πινάκιο*»). Το ποσό του εν λόγω ενσήμου ποικίλλει με βάση το είδος και την αξία της αξίωσης. Η απόφαση του δικαστηρίου επίσης βαρύνεται με δικαστικό ένσημο.

Ωστόσο, δεν καταβάλλεται δικαστικό ένσημο στις υποθέσεις διατροφής τέκνων.

Οι διάδικοι υποχρεούνται να καταβάλουν την αμοιβή των δικηγόρων οι οποίοι τους εκπροσωπούν στο δικαστήριο.

Πρόσωπα τα οποία δεν διαθέτουν τα απαραίτητα μέσα μπορούν να ζητήσουν τον διορισμό δικηγόρου χωρίς αμοιβή, με επιβάρυνση του Δημοσίου (νομική συνδρομή).

Δικαίωμα νομικής συνδρομής έχουν τα πρόσωπα το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα των οποίων δεν υπερβαίνει το ποσό των 10.766,33 ευρώ. Εάν ο ενδιαφερόμενος συνοικεί με τον/τη σύζυγό του ή με άλλα μέλη της οικογένειάς του, για να υπολογιστεί το συνολικό ετήσιο εισόδημα προστίθενται τα εισοδήματα όλων των μελών της οικογένειας, συμπεριλαμβανομένων του αιτούντος. Σε αυτή την περίπτωση, το ανώτατο εισόδημα για την παροχή νομικής συνδρομής αυξάνεται κατά 1.032,91 ευρώ ανά μέλος της οικογένειας με το οποίο συνοικεί ο αιτών.

Οι αιτήσεις παροχής νομικής συνδρομής υποβάλλονται στον Δικηγορικό Σύλλογο (*Consiglio dell'Ordine degli Avvocati*) της έδρας του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου. Η αίτηση υποβάλλεται με τη μορφή του σχετικού εντύπου που διατίθεται από τη διοικητική υπηρεσία του Δικηγορικού Συλλόγου καθώς και στον ιστότοπο του Δικηγορικού Συλλόγου. Το έντυπο πρέπει να συνοδεύεται από τα έγγραφα τα οποία αναφέρονται σε αυτό.

Στην αίτηση πρέπει να παρατίθενται τα περιστατικά τα οποία θεμελιώνουν το αίτημα νομικής συνδρομής και τη νομική βάση της αξίωσης, και να συμπεριλαμβάνονται οι σχετικές έγγραφες αποδείξεις. Ο Δικηγορικός Σύλλογος δεν εγκρίνει την παροχή νομικής συνδρομής στις περιπτώσεις όπου η αξίωση η οποία ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου είναι προδήλως αβάσιμη.

Σε περίπτωση έγκρισης της αίτησης από τον Δικηγορικό Σύλλογο, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να διορίσει δικηγόρο από τον σχετικό κατάλογο δικηγόρων εξουσιοδοτημένων για νομική συνδρομή. Ορισμένοι Δικηγορικοί Σύλλογοι επιλέγουν οι ίδιοι τον δικηγόρο ο οποίος θα αναλάβει την υπόθεση.

Αίτηση παροχής νομικής συνδρομής μπορεί να υποβληθεί σε οποιοδήποτε στάδιο ή βαθμό της διαδικασίας και αυτή ισχύει για όλους τους βαθμούς δικαιοδοσίας, εφόσον ο αιτών εξακολουθεί να στερείται τα αναγκαία οικονομικά μέσα.

Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης παροχής νομικής συνδρομής, ο αιτών μπορεί να υποβάλει εκ νέου αίτηση ενώπιον του δικαστηρίου το οποίο έχει αρμοδιότητα να δικάσει την υπόθεση.

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης τιμариθμικής προσαρμογής);

Η δικαστική απόφαση η οποία ορίζει το ποσό της διατροφής το οποίο είναι καταβλητέο και διατάσσει την καταβολή του, αποτελεί καταψηφιστική απόφαση και επομένως συνιστά εκτελεστό τίτλο.

Η δικαστική απόφαση η οποία αναγνωρίζει το δικαίωμα διατροφής, επιβάλλει υποχρέωση στον υπόχρεο να παράσχει στον δικαιούχο τα αναγκαία μέσα για την κάλυψη των βασικών του αναγκών (έξοδα διαβίωσης, στέγης και ένδυσης, καθώς και το κόστος των αγαθών και υπηρεσιών που απαιτούνται για τη διατήρηση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης). Κατά τον υπολογισμό του ποσού της διατροφής το δικαστήριο πρέπει να λαμβάνει υπόψη του και την οικονομική κατάσταση του υποχρέου.

Στη δικαστική απόφαση η οποία ορίζει το ποσό της διατροφής το οποίο είναι καταβλητέο στον εν διαστάσει σύζυγο πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και το επίπεδο διαβίωσης των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου.

Στη δικαστική απόφαση η οποία ορίζει το ποσό της διατροφής το οποίο είναι καταβλητέο σε ανήλικα τέκνα ή σε ανήλικα τέκνα τα οποία δεν είναι οικονομικά ανεξάρτητα, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες εκπαίδευσης των τέκνων.

Το ποσό της διατροφής αναπροσαρμόζεται αυτομάτως με βάση τους δείκτες της εθνικής στατιστικής υπηρεσίας (ISTAT) ή άλλες παραμέτρους οι οποίες συμφωνούνται μεταξύ των μερών ή ορίζονται στη δικαστική απόφαση.

Το καταβλητέο ποσό διατροφής μπορεί να τροποποιηθεί αργότερα με σχετικό αίτημα του δικαιούχου ή του υποχρέου προς το αρμόδιο δικαστήριο, το οποίο είναι συνήθως αυτό που εξέδωσε την αρχική απόφαση.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Το δικαστήριο καθορίζει τους όρους καταβολής της διατροφής.

Σε περίπτωση δικαστικού χωρισμού των συζύγων, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τρίτα πρόσωπα τα οποία έχουν υποχρέωση τακτικής ή μη τακτικής καταβολής πληρωμών προς τον υπόχρεο διατροφής (π.χ. τον εργοδότη του) να καταβάλουν μέρος του εν λόγω ποσού απευθείας στον δικαιούχο σύζυγο.

Η διατροφή καταβάλλεται στο πρόσωπο προς το οποίο αυτή οφείλεται.

Η διατροφή ανήλικων τέκνων καταβάλλεται συνήθως στον σύζυγο ο οποίος ασκεί την επιμέλεια.

Η διατροφή για ανήλικο τέκνο το οποίο δεν είναι οικονομικά ανεξάρτητο, η οποία διατάσσεται από το δικαστήριο, καταβάλλεται απευθείας στο τέκνο.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Εάν το πρόσωπο το οποίο διατάσσεται στην παροχή διατροφής δεν καταβάλει αυτήν οικειοθελώς, ο δικαιούχος μπορεί να καταφύγει στα συνήθη μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης των οικονομικών υποχρεώσεων.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Το δικαίωμα διατροφής δεν υπόκειται καθεαυτό σε παραγραφή. Τυχόν μεμονωμένες ληξιπρόθεσμες δόσεις οι οποίες δεν έχουν καταβληθεί, υπόκεινται σε πενταετή παραγραφή (άρθρο 2948 παράγραφος 2 του Αστικού Κώδικα). Επίσης, ο χρόνος παραγραφής αναστέλλεται μεταξύ των συζύγων και μεταξύ οποιωνδήποτε προσώπων ασκούν τη γονική μέριμνα επί του δικαιούχου της διατροφής.

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Στην Ιταλία δεν υπάρχει κάποιος φορέας ή αρχή η οποία παρέχει συνδρομή στην είσπραξη της διατροφής. Ο δικαιούχος της διατροφής, ενεργών είτε αυτοπροσώπως, εφόσον είναι ενήλικος, είτε δια του νομίμου εκπροσώπου του εφόσον δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του, πρέπει να εγείρει αγωγή ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων με τη συνδρομή δικηγόρου.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Όχι.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Πρόσωπο το οποίο δικαιούται να εισπράξει διατροφή από κάτοικο άλλης χώρας, δύναται να λάβει συνδρομή από την κεντρική αρχή της Ιταλίας. Το πρόσωπο αυτό πρέπει να υποβάλει, μέσω της ιταλικής κεντρικής αρχής, αίτηση αναγνώρισης και κήρυξης εκτελεστότητας και εκτέλεσης της απόφασης δια της οποίας αναγνωρίζεται το δικαίωμά του για διατροφή, στην κεντρική αρχή του κράτους μέλους στο οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του ο υπόχρεος διατροφής, κατ' εφαρμογή του συστήματος συνεργασίας που προβλέπεται στο κεφάλαιο VII του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009.

Η Διεύθυνση Ανηλίκων του Υπουργείου Δικαιοσύνης (*Ministero della Giustizia Dipartimento per la Giustizia Minorile*) αποτελεί την κεντρική αρχή της Ιταλίας η οποία έχει οριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 49 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009, ως αρμόδια για την είσπραξη διατροφής σε διασυνοριακές διαφορές στον ευρωπαϊκό δικαστικό χώρο.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με την κεντρική αρχή της Ιταλίας στην ακόλουθη διεύθυνση:

Ministero della Giustizia, Dipartimento per la Giustizia Minorile

Via Damiano Chiesa 23

00136 Rome

Τηλ. +39 668188325

Φαξ +39 668808085

Δ/ση ηλ. ταχυδρομείου: acitalia0409.dgm@giustizia.it

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Δικαιούχος ο οποίος κατοικεί στο εξωτερικό και επιθυμεί την εκτέλεση στην Ιταλία απόφασης δια της οποίας αναγνωρίζεται το δικαίωμά του για διατροφή, δύναται να ζητήσει τη συνδρομή της κεντρικής αρχής του κράτους μέλους στο οποίο κατοικεί, και να υποβάλει δια της εν λόγω αρχής αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 56, κάνοντας χρήση του συστήματος συνεργασίας που θεσπίζεται στο κεφάλαιο VII του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009.

Συνεπώς, η αίτηση δεν μπορεί να αποσταλεί απευθείας στην κεντρική αρχή της Ιταλίας ή σε άλλες αρχές ή ιδιωτικούς φορείς της Ιταλίας.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Όσον αφορά την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις, εφαρμόζεται απευθείας το σύστημα που προβλέπεται στο κεφάλαιο V του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009.

Εν ολίγοις, αυτό σημαίνει ότι για τις αιτήσεις διατροφής οι οποίες υποβάλλονται μέσω του συστήματος του Κεφαλαίου VII και οι οποίες απορρέουν από γονική σχέση, ακολουθείται η κατωτέρω διαδικασία:

- στις περιπτώσεις που αφορούν αναγνώριση ή αναγνώριση και κήρυξη εκτελεστότητας μιας απόφασης, και εκτέλεση απόφασης η οποία έχει εκδοθεί σε κράτος μέλος ή έχει ήδη αναγνωρισθεί, εάν ο δικαιούχος δεν έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του, η νομική συνδρομή παρέχεται αυτοδικαίως, ανεξαρτήτως του εισοδήματος του δικαιούχου ή της εκτιμώμενης βασιμότητας της αίτησης, όπως απαιτείται με βάση τους γενικούς κανόνες (βλ. απάντηση 7)
- σε άλλες περιπτώσεις (αιτήσεις έκδοσης ή τροποποίησης απόφασης), εάν η αίτηση αφορά πρόσωπο το οποίο δεν έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του, για την παροχή νομικής συνδρομής απαιτείται εκτίμηση της βασιμότητας της αίτησης, όχι όμως και του εισοδήματος του αιτούντος

- σε περίπτωση που ο αιτών έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του, μπορεί να τύχει νομικής συνδρομής εφόσον πληροί τα γενικά εισοδηματικά κριτήρια και εφόσον κρίνεται βάσιμη η αίτηση σύμφωνα με την ιταλική νομοθεσία (βλ. απάντηση 7).
Στην περίπτωση αίτησης διατροφής η οποία δεν ερείδεται σε γονική σχέση (επομένως και στην περίπτωση αίτησης η οποία υποβάλλεται από τον σύζυγο ή από άλλο πρόσωπο το οποίο συνδέεται με τον δικαιούχο με συγγένεια εξ αίματος ή εξ αγχιστείας), νομική συνδρομή παρέχεται εφόσον πληρούνται τα γενικά κριτήρια εισοδήματος και βασιμότητας της αίτησης σύμφωνα με την ιταλική νομοθεσία (βλ. απάντηση 7).
Το κριτήριο της συνέχειας εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις: αιτών ο οποίος έχει τύχει πλήρους ή μερικής νομικής συνδρομής στο κράτος μέλος προέλευσης, έχει δικαίωμα να λάβει νομική συνδρομή σε υπόθεση η οποία φέρεται ενώπιον των ιταλικών δικαστηρίων για την αναγνώριση, εκτέλεση ή εκτέλεση μιας απόφασης.
Εφόσον πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις, η κεντρική αρχή της Ιταλίας προωθεί την αίτηση νομικής συνδρομής στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, μαζί με όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία έχει υποβάλει ο αιτών.
Ο Δικηγορικός Σύλλογος αποφασίζει κατά πόσο πρέπει να χορηγηθεί νομική συνδρομή σύμφωνα με τα ανωτέρω κριτήρια.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Η κεντρική αρχή της Ιταλίας εφαρμόζει τις ακόλουθες μεθόδους για τον χειρισμό των αιτημάτων συνεργασίας τα οποία υποβάλλονται σύμφωνα με το κεφάλαιο VII:

προωθεί την φιλική επίλυση των διαφορών καλώντας τον υπόχρεο να εκπληρώσει οικειοθελώς την υποχρέωση παροχής διατροφής ζητεί από τον υπόχρεο να επικοινωνήσει με την κεντρική αρχή προκειμένου να ορίσουν από κοινού τη διαδικασία επίλυσης της διαφοράς εντοπίζει τον υπόχρεο κάνοντας χρήση της βάσης δεδομένων του εθνικού μητρώου δήμων της Ιταλίας (*Indice nazionale dei comuni italiani*) και του μητρώου διοίκησης φυλακών (*Amministrazione penitenziaria*) ή απευθυνόμενη στα τοπικά δημοτολόγια συλλέγει πληροφορίες σχετικά με το εισόδημα και την περιουσιακή κατάσταση του υποχρέου, με τη συνδρομή της φορολογικής αστυνομίας (*polizia tributaria*) διευκολύνει την απόκτηση έγγραφων αποδεικτικών στοιχείων, δυνάμει του άρθρου 51 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) του κανονισμού, σε συνεργασία με τις δικαστικές αρχές διευκολύνει την παροχή νομικής συνδρομής όπως διευκρινίζεται στις απαντήσεις 7 και 18 ανωτέρω.

Τελευταία επικαιροποίηση: 22/01/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Αξιώσεις διατροφής - Κύπρος

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Αναφέρονται στην υποχρέωση των γονέων να διατρέφουν το ανήλικο τέκνο τους από κοινού, αναλόγως των οικονομικών δυνατοτήτων τους, είτε βρίσκονται μαζί είτε τελούν σε διάσταση. Η υποχρέωση διατροφής επεκτείνεται και στον/στην πρώην σύζυγο σε περίπτωση που αυτός/ή δεν είναι σε θέση να συντηρεί τον εαυτό του από τους οικονομικούς του πόρους.

Τα άτομα τα οποία υπόκεινται σε υποχρέωση διατροφής είναι οι γονείς προς τα παιδιά και/ή πρώην σύζυγοι μεταξύ τους και τα ενήλικα τέκνα προς τους γονείς εφόσον αυτοί αδυνατούν να διατρέφουν τον εαυτό τους από την περιουσία τους ή τα εισοδήματά τους.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανήλικους ή ενήλικους;

Η υποχρέωση διατροφής σταματά με την ενηλικίωση του παιδιού δηλ. όταν αυτό φτάσει το 18ο έτος της ηλικίας του, εκτός εάν μετά την ενηλικίωση του το παιδί δεν είναι σε θέση να συντηρεί τον εαυτό του. Αυτό ισχύει στις περιπτώσεις όπου το παιδί πάσχει από σωματική ή διανοητική ασθένεια ή όταν δεν εργάζεται λόγω φοίτησης του σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά ή Επαγγελματικά Ιδρύματα ή όταν πρόκειται για άρρεν τέκνο και υπηρετεί την υποχρεωτική στρατιωτική θητεία του.

Σύμφωνα με το Κυπριακό δίκαιο και, συγκεκριμένα, το άρθρο 34 του Περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμου, Ν.216/90, υποχρέωση διατροφής υπέχει και το ανήλικο τέκνο προς τους γονείς.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Θα πρέπει να αποταθείτε σε Δικαστήριο και, συγκεκριμένα, στο Οικογενειακό Δικαστήριο της Επαρχίας όπου διαμένει.

Η διαδικασία ξεκινά με εναρκτήρια αίτηση διεκδίκησης διατροφής συνοδευόμενη από ένορκη δήλωση του αιτητή, η οποία καταχωρείται στο Πρωτοκολλητήριο του Δικαστηρίου. Η αίτηση επιδίδεται στον καθ' ου η αίτηση ή στην καθ' ης η αίτηση (υπόχρεος διατροφής) στους οποίους δίδεται το δικαίωμα να ακουστούν και να καταχωρήσουν ένσταση. Σε περίπτωση που τα δύο μέρη συναινούν, εκδίδεται εκ συμφώνως διάταγμα διατροφής. Σε αντίθετη περίπτωση η αίτηση ορίζεται για ακρόαση και το Δικαστήριο αποφασίζει στη βάση της μαρτυρίας που τα δύο μέρη θα προσκομίσουν.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιου βαθμού) ή ανηλίκου;

Όταν ο δικαιούχος είναι ανήλικος (δηλ., τέκνο κάτω των 18 χρόνων) αίτηση γίνεται από τον κηδεμόνα του δικαιούχου (π.χ. την μητέρα), εκ μέρους και προς όφελος του.

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Σύμφωνα με το άρθρο 12 του Περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμου 23/90 (ως τροποποιήθη), όταν ο δικαιούχος είναι ανήλικος το Δικαστήριο το οποίο κέκτηται δικαιοδοσίας είναι αυτό του τόπου διαμονής του δικαιούχου ή του υπόχρεου διατροφής (άρθρο 12(1)(β)). Στις υπόλοιπες περιπτώσεις (όταν, δηλαδή, ο δικαιούχος είναι ενήλικας), το αρμόδιο δικαστήριο είναι αυτό του τόπου διαμονής ή διεξαγωγής των εργασιών του αιτητή (δικαιούχου) ή του υπόχρεου διατροφής (άρθρο 12(1)(α)).

6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Ο αιτητής δύναται να απευθυνθεί στο Δικαστήριο είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω δικηγόρου.

Αναφορικά με τη διαδικασία, παρακαλώ δέστε την παράγραφο 3 πιο πάνω.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Η διαδικασία συνεπάγεται την καταβολή εξόδων υπό μορφή δικηγορικών εξόδων (εάν ο αιτητής αντιπροσωπεύεται από δικηγόρο) και πραγματικών εξόδων προς το Δικαστήριο. Το ύψος καθορίζεται από Κανονισμούς που εκδίδει κατά καιρούς το Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου. Το ακριβές ύψος των εξόδων καθορίζεται από τη διάρκεια ή/και την πολυπλοκότητα της διαδικασίας. Σε περίπτωση που ο αιτητής έχει ανεπαρκή οικονομικά μέσα, δύναται να αιτηθεί για δωρεάν νομική αγωγή στη βάση του νόμου Ν.165(Ι)/2002 ως έχει τροποποιηθεί.

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης πηραριθμικής προσαρμογής);

Το είδος της διατροφής που επιδικάζεται από το Δικαστήριο είναι από γονέα προς τέκνο, τέκνο προς γονέα και πρώην σύζυγο προς πρώην σύζυγο. Το ύψος της διατροφής υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες του δικαιούχου και την οικονομική δυνατότητα του υπόχρεου διατροφής. Η διατροφή περιλαμβάνει όλα όσα είναι αναγκαία για τη συντήρηση και την ευημερία του δικαιούχου και, επιπλέον, τα έξοδα εκπαίδευσης του, ανάλογα με την περίπτωση (άρθρο 37, Ν. 216/90).

Το διάταγμα διατροφής δύναται να αναθεωρηθεί από το Δικαστήριο στη βάση αίτησης του αιτητή (ή του αντιπροσώπου του) σε περίπτωση που τα έξοδα διαβίωσης του δικαιούχου ή οι οικογενειακές συνθήκες αλλάξουν ή σε περίπτωση μετατροπής των συνθηκών του υπόχρεου διατροφής (άρθρο 38(1), Ν. 216/90).

Ο Νόμος (άρθρο 38(2), Ν. 216/90) προνοεί, ανεξάρτητα από τη μετατροπή των συνθηκών και των εξόδων, για αυτόματη αύξηση του ποσού της διατροφής κατά δέκα τοις εκατόν (10%) ανά περίοδο εικοσιτεσσάρων (24) μηνών εκτός εάν το Δικαστήριο διατάξει διαφορετικά.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Η διατροφή καταβάλλεται στο δικαιούχο της ή στον κηδεμόνα του δικαιούχου ή στο δικηγόρο των π^ο πάνω μηνιαίως, μέσω τραπεζικής εντολής, επιταγής ή μετρητών.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Σε περίπτωση που ο δυνάμει διατάγματος υπόχρεος σε διατροφή αρνείται να καταβάλει διατροφή, η διατροφή εισπράττεται με τρόπο παραπλήσιο της εισπραξης χρηματικής ποινής. Η διαδικασία περιλαμβάνει και την έκδοση φυλακιστηρίου εντάλματος (άρθρο 40, Ν.216/90).

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Σύμφωνα με το Νόμο 232/91, άρθρο 9(3), ο υπόχρεος διατροφής απαλλάσσεται της υποχρέωσης για καταβολή ποσού που οφείλεται, δυνάμει διατάγματος διατροφής, για περίοδο μεγαλύτερη των δύο χρόνων.

Από τον υπολογισμό όμως της χρονικής περιόδου αφαιρείται οποιαδήποτε περίοδος απουσίας του υπόχρεου διατροφής από την Κυπριακή Δημοκρατία.

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Δεν υπάρχει τέτοια Αρχή ή Οργανισμός σε εθνικό επίπεδο.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Παρακαλώ δέστε την απάντηση πιο πάνω.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Ναι, σε αυτή την περίπτωση ο αιτητής/δικαιούχος μπορεί να αποταθεί για βοήθεια στην Κεντρική Αρχή της Δημοκρατίας, δηλαδή, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή ο δικηγόρος του δύναται να απευθυνθεί στην Κεντρική Αρχή τηλεφωνικώς, γραπτώς (με επιστολή ή τηλεμοιότυπο ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) ή με προσωπική συνάντηση.

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Σε περίπτωση που ο αιτητής/δικαιούχος βρίσκεται σε άλλη χώρα και ο υπόχρεος διατροφής στην Κύπρο, ο αιτητής δύναται να αποταθεί για βοήθεια στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ως η Κεντρική Αρχή, μέσω της αντίστοιχης Κεντρικής Αρχής του Κράτους στο οποίο βρίσκεται, αλλά όχι απευθείας.

Διαζευκτικά, μπορεί να αποταθεί απευθείας στο δικαστήριο μέσω του δικηγόρου του.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Στην προκειμένη περίπτωση η Κεντρική Αρχή της Κύπρου μπορεί να ειδοποιηθεί τηλεφωνικώς ή γραπτώς (με επιστολή ή τηλεμοιότυπο ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) και να παράσχει βοήθεια στην προώθηση γραπτού αιτήματος διατροφής στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο.

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι, η Κύπρος δεσμεύεται από το Πρωτόκολλο της Χάγης του 2007.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

Δεν ισχύει στην παρούσα περίπτωση.

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Με την εφαρμογή του νέου Κανονισμού για τις διατροφές (ΕΚ 4/2009) οι αιτήσεις πλέον προωθούνται απευθείας στο αρμόδιο Δικαστήριο της Δημοκρατίας μέσω της Κεντρικής Αρχής της Δημοκρατίας.

Η πρόσβαση στη δικαιοσύνη διευκολύνεται, επίσης, με τη δυνατότητα παροχής νομικής αρωγής τόσο στη βάση της εθνικής νομοθεσίας, Νόμος 165(Ι)/2002, όσο και στα πλαίσια της σχετικής Οδηγίας της ΕΕ περί Νομικής Αρωγής σε Διασυνοριακές Διαφορές.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Προς την ορθότερη εφαρμογή του άρθρου 51, η Κεντρική Αρχή συνεργάζεται στενά με άλλες αρμόδιες αρχές του κράτους με σκοπό, μεταξύ άλλων, την εξασφάλιση αιτούμενων πληροφοριών, όπως η διεύθυνση διαμονής και εργασίας του οφειλέτη, τα εισοδήματά του κ.τ.λ., τον εντοπισμό του και την επίδοση σε αυτόν δικαστικών εγγράφων μέσω της εξασφάλισης και παροχής προς τις δικαστικές αρχές έγκυρης διεύθυνσης επίδοσης.

Παρά τη δυνατότητα παροχής νομικής αρωγής, τα πιο πάνω, καθώς και η προώθηση αιτήματος στη βάση του Καν.4/2009, παρέχονται στους αιτητές μέσω της Κεντρικής Αρχής έτσι ζήτημα νομικής αρωγής δεν εγείρεται.

Τελευταία επικαιροποίηση: 20/08/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Αξιώσεις διατροφής - Λετονία

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Η εθνική νομοθεσία της Λετονίας δεν περιέχει γενικό ορισμό της υποχρέωσης διατροφής. Ωστόσο, επικρατεί κοινή αντίληψη σχετικά με ορισμένα ζητήματα που σχετίζονται με την υποχρέωση διατροφής άλλου προσώπου. Για παράδειγμα, ως διατροφή τέκνου νοείται η δαπάνη την οποία κάθε γονέας οφείλει να καταβάλλει για το παιδί του, ανεξαρτήτως της οικονομικής του κατάστασης. Το ελάχιστο ποσό διατροφής τέκνου έχει οριστεί από το κράτος (Υπουργικό Συμβούλιο - «Ministru kabinets»). Ο ορισμός της διατροφής τέκνου προβλέπεται στον νόμο περί εγγυητικού ταμείου αξιώσεων διατροφής. Για πολλά θέματα που αφορούν υποχρεώσεις διατροφής οι οποίες ενδέχεται να αναφέρονται με διαφορετική ονομασία, π.χ. «διατροφή» (*uzturīdzekļi*) ή «μέσα διατήρησης του επιπέδου ευημερίας» (*līdzekļi iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai*), η κοινή αντίληψη που επικρατεί απορρέει από τη νομολογία των δικαστηρίων. Για παράδειγμα, γίνεται γενικά δεκτό ότι στις σχέσεις των συζύγων ως διατροφή νοείται η μακροπρόθεσμη οικονομική ενίσχυση την οποία παρέχει ο ένας σύζυγος στον άλλο, όταν το επίπεδο διαβίωσης του τελευταίου έχει χειροτερεύσει.

Πρόσωπα υπόχρεα σε παροχή διατροφής:

Υποχρέωση των γονέων έναντι των τέκνων

Οι γονείς έχουν υποχρέωση διατροφής του τέκνου έως ότου αυτό καταστεί ικανό να συντηρεί τον εαυτό του. Συνεπώς, η υποχρέωση διατροφής του τέκνου δεν παύει κατά την ενηλικίωσή του. Εντούτοις, το δικαστήριο αξιολογεί κατά πόσο απαιτείται η παροχή διατροφής μετά την ενηλικίωση του τέκνου εάν αυτό έχει διακόψει την εκπαίδευση ή την επαγγελματική του κατάρτιση και δεν συντηρεί τον εαυτό του μολονότι είναι σε θέση να συντηρηθεί με ίδια μέσα. Πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι η υποχρέωση των γονέων για παροχή διατροφής στα τέκνα τους πρέπει να είναι ανάλογη προς την οικονομική τους κατάσταση. Ωστόσο, κάθε γονέας έχει υποχρέωση να καταβάλλει το ελάχιστο ποσό διατροφής που ορίζεται από το κράτος, ανεξαρτήτως της οικονομικής του κατάστασης. Η υποχρέωση συντήρησης του παιδιού είναι δεσμευτική, ανεξαρτήτως εάν το παιδί συνοικεί με έναν γονέα, με τους δύο γονείς, ή αλλού. Η χορήγηση διατροφής στο τέκνο συνίσταται στην εξασφάλιση τροφής, ένδυσης, στέγης, ιατρικής περίθαλψης, προσωπικής φροντίδας και εκπαίδευσης και στην εν γένει ανατροφή του (διασφάλιση τόσο της φυσικής όσο και της πνευματικής του ανάπτυξης λαμβανομένων δεόντως υπόψη της προσωπικότητας, των ικανοτήτων και ενδιαφερόντων του, και της προετοιμασίας του τέκνου για την ομαλή ένταξή του στην κοινωνία).

Υποχρέωση των τέκνων έναντι των γονέων

Η υποχρέωση των τέκνων να διατρέφουν τους γονείς τους βαρύνει όλα τα τέκνα ισότιμα. Εάν η οικονομική κατάσταση των τέκνων είναι άνιση, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει την αντίστοιχη υποχρέωση εκάστου τέκνου ανάλογα με την οικονομική του κατάσταση.

Υποχρέωση μεταξύ συζύγων

Σε περίπτωση ακύρωσης του γάμου και εφόσον μόνο ο ένας σύζυγος γνώριζε ότι ο γάμος ήταν ακυρώσιμος κατά τον χρόνο τέλεσής του, ο άλλος σύζυγος, ο οποίος δεν το γνώριζε, έχει δικαίωμα να ζητήσει από τον σύζυγό του την παροχή οικονομικών μέσων σε βαθμό σύμμετρο προς την οικονομική κατάσταση του τελευταίου, προκειμένου να διατηρήσει το επίπεδο διαβίωσής του. Παρομοίως, από την έκδοση διαζυγίου και μετά, ο ένας σύζυγος μπορεί να ζητήσει από τον άλλο την παροχή οικονομικών μέσων σε βαθμό σύμμετρο προς την οικονομική κατάσταση του άλλου συζύγου, προκειμένου να διατηρήσει το επίπεδο διαβίωσής του.

Δεν υφίσταται υποχρέωση παροχής οικονομικών πόρων στον πρώην σύζυγο προκειμένου αυτός να διατηρήσει το επίπεδο διαβίωσής του, εάν: το χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από την έκδοση του διαζυγίου ή την ακύρωση του γάμου είναι ίσο με τη διάρκεια του λυθέντος γάμου ή, σε περίπτωση γάμου που έχει ακυρωθεί, με τη διάρκεια της συμβίωσης

ο πρώην σύζυγος έχει τελέσει νέο γάμο

το εισόδημα του πρώην συζύγου διασφαλίζει τη συντήρησή του

ο πρώην σύζυγος δεν αξιοποιεί τους πόρους που αντλεί από την εργασία του

ο πρώην σύζυγος που φέρει την υποχρέωση διατροφής δεν διαθέτει επαρκή μέσα για τη διαβίωσή του ή έχει καταστεί ανίκανος προς εργασία

ο πρώην σύζυγος έχει διαπράξει αδίκημα κατά του άλλου συζύγου ή αδίκημα κατά της ζωής, υγείας, ελευθερίας, περιουσίας ή τιμής των ανιόντων ή κατιόντων του άλλου συζύγου

ο πρώην σύζυγος άφησε αβοήθητο τον άλλο σύζυγο ενώ είχε τη δυνατότητα να τον βοηθήσει

ο πρώην σύζυγος έχει δολίως υποβάλει ψευδή έγκληση σε σχέση με τη διάπραξη αδικήματος κατά οποιουδήποτε προσώπου από αυτά που αναφέρονται στο σημείο 6

ο πρώην σύζυγος διήγε βίο ανήθικο ή ασύδοτο

οποιοσδήποτε των συζύγων έχει αποβιώσει ή τεκμαίρεται θανάτων

συντρέχουν άλλοι σημαντικοί λόγοι.

Υποχρέωση των παππούδων και των γιαγιάδων έναντι των εγγονών

Εάν δεν υπάρχουν γονείς ή οι γονείς δεν είναι σε θέση να συντηρούν το τέκνο, η σχετική υποχρέωση βαρύνει εξίσου τους παππούδες και τις γιαγιάδες του τέκνου. Εάν η οικονομική κατάσταση των παππούδων και των γιαγιάδων είναι άνιση, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους ανάλογα με την οικονομική τους κατάσταση.

Υποχρέωση των εγγονών έναντι των παππούδων και των γιαγιάδων

Η υποχρέωση διατροφής των παππούδων και των γιαγιάδων, όπου αυτό είναι απαραίτητο, βαρύνει αντίστοιχα και εξίσου όλους τους εγγονούς. Εάν η οικονομική κατάσταση των εγγονών είναι άνιση, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους ανάλογα με την οικονομική τους κατάσταση.

Υποχρέωση διατροφής δυνάμει σύμβασης διατροφής

Υποχρέωση διατροφής μπορεί να συσταθεί μεταξύ δύο προσώπων δυνάμει σύμβασης διατροφής. Σύμφωνα με τη σύμβαση διατροφής, ένα πρόσωπο παρέχει σε άλλο συγκεκριμένη οικονομική ωφέλεια σε χρήμα ή σε είδος, και το τελευταίο αναλαμβάνει σε αντάλλαγμα να συντηρεί το πρώτο καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του, εκτός εάν έχει συμφωνηθεί άλλο χρονικό διάστημα. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας, η διατροφή περιλαμβάνει τη χορήγηση τροφής, στέγης, ένδυσης και φροντίδας. Σε περίπτωση που ο δικαιούχος διατροφής είναι ανήλικος, περιλαμβάνονται επίσης η ανατροφή και πρωτοβάθμια εκπαίδευσή του.

Υποχρέωση διατροφής που απορρέει από σωματική βλάβη

Σε περίπτωση που ο υπόχρεος παροχής διατροφής αποβιώσει ως αποτέλεσμα σωματικής βλάβης, η σχετική υποχρέωση περιέρχεται στο πρόσωπο το οποίο ευθύνεται για τον θάνατό του. Το ποσό της σχετικής αποζημίωσης ορίζεται από το δικαστήριο κατά τη διακριτική του ευχέρεια, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία του θανόντος, την ικανότητά του να συντηρεί τον εαυτό του πριν από τον θάνατό του, και τέλος, τις ανάγκες του δικαιούχου της διατροφής. Εάν ο δικαιούχος της διατροφής διαθέτει επαρκή μέσα διαβίωσης, δεν υφίσταται σχετική αξίωση.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανήλικους ή ενηλικίους;

Οι γονείς έχουν υποχρέωση διατροφής του τέκνου έως ότου αυτό καταστεί ικανό να συντηρεί τον εαυτό του. Συνεπώς, η υποχρέωση διατροφής του τέκνου δεν παύει κατά την ενηλικίωσή του. Εντούτοις, το δικαστήριο αξιολογεί κατά πόσο απαιτείται η παροχή διατροφής μετά την ενηλικίωση του τέκνου εάν αυτό έχει διακόψει την εκπαίδευση ή την επαγγελματική του κατάρτιση και δεν συντηρεί τον εαυτό του μολονότι είναι σε θέση να συντηρηθεί με ίδια μέσα.

Η λετονική νομοθεσία δεν ορίζει σε τι συνίστανται τα μέσα τα οποία διασφαλίζουν το προηγούμενο επίπεδο διαβίωσης του δικαιούχου διατροφής. Επίσης, δεν ορίζει σε τι συνίσταται η σχετική υποχρέωση έναντι των γονέων ή παππούδων/γιαγιάδων.

Ορίζει ωστόσο τη διατροφή του τέκνου, ως εξασφάλιση τροφής, ένδυσης, στέγης, ιατρικής περίθαλψης, προσωπικής φροντίδας και εκπαίδευσης και εν γένει ανατροφής του (διασφάλιση τόσο της φυσικής όσο και της πνευματικής του ανάπτυξης, λαμβανομένων δεόντως υπόψη της προσωπικότητας, των ικανοτήτων και ενδιαφερόντων του, και της προετοιμασίας του τέκνου για την ομαλή ένταξη του στην κοινωνία). Το ποσό της διατροφής εξαρτάται από το δικαίωμα του τέκνου στη διασφάλιση κατάλληλων συνθηκών διαβίωσης και από τις πραγματικές ανάγκες του τέκνου.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Για την επιδίκαση διατροφής οποιασδήποτε μορφής ο αιτών οφείλει να υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Ο αιτών πρέπει να υποβάλει στο δικαστήριο αίτηση και κάθε άλλο αναγκαίο έγγραφο.

Οι γονείς τέκνου μπορούν να καταρτίσουν σύμβαση υπό τη μορφή συμβολαιογραφικής πράξης (*notarial akts*) για τη χορήγηση μηνιαίου επιδόματος διατροφής. Η σχετική συμφωνία αποτελεί σύμβαση αστικού δικαίου, η οποία γεννά νομικές συνέπειες, υπό την έννοια ότι δεσμεύει τα μέρη και υποχρεώνει αυτά σε σεβασμό και τήρηση των διατάξεων της νομικά καταρτισθείσας σύμβασης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του ενός γονέα προς τις διατάξεις σύμβασης περί περιοδικής χορήγησης διατροφής, η σύμβαση μπορεί να υποβληθεί σε δικαστικό επιμελητή (*tiesu izpildītājs*) προς εκτέλεση.

Στη Λετονία έχει συσταθεί το Εγγυητικό Ταμείο Αξιώσεων Διατροφής (*Uzturlīdzekļu garantiju fonds*), το οποίο έχει ως στόχο τη χορήγηση διατροφής σε ανηλίκους από τον προϋπολογισμό του κράτους. Διαχειριστής των περιουσιακών στοιχείων είναι η Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής (*Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija*). Η Διοίκηση του Ταμείου υπάγεται απευθείας στο Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Η χορήγηση επιδόματος διατροφής από το Εγγυητικό Ταμείο επιτρέπεται εφόσον έχει προηγηθεί η αξίωση διατροφής μέσω της δικαστικής διαδικασίας. Σε περίπτωση μη ικανοποίησης της αξίωσης δια αναγκαστικής εκτέλεσης, ο δικαιούχος μπορεί να υποβάλει αίτηση στη Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου.

Η Διοίκηση του Ταμείου προκαταβάλλει το επίδομα διατροφής μόνο εφόσον έχει κηρυχθεί αδύνατη η εκτέλεση δικαστικής απόφασης δια της οποίας διατάσσεται η παροχή διατροφής σύμφωνα με την ισχύουσα δικονομική διαδικασία, ή σε περίπτωση που ο υπόχρεος έχει συμμορφωθεί προς τη δικαστική απόφαση παροχής της διατροφής, όμως δεν καταβάλλει το ελάχιστο ποσό διατροφής που έχει ορίσει το κράτος.

Καθήκον της Διοίκησης του Ταμείου είναι να ενεργεί ως όργανο εκτέλεσης κατά του οφειλέτη, χωρίς να απαιτείται ειδική δικαστική απόφαση, για την ανάκτηση κάθε επιδόματος διατροφής που έχει καταβάλει το Ταμείο.

Η διαδικασία χορήγησης επιδόματος διατροφής από τη Διοίκηση του Ταμείου έχει ως εξής:

Ο αιτών δικαιούχος του επιδόματος διατροφής τέκνου μπορεί να υποβάλει έγγραφη αίτηση απευθείας στη Διοίκηση του Ταμείου, μαζί με τα κατωτέρω έγγραφα:

αντίγραφο της δικαστικής απόφασης επιδίκασης διατροφής

έκθεση δικαστικού επιμελητή δια της οποίας πιστοποιείται ότι δεν κατέστη δυνατή η εκτέλεση της απόφασης διατροφής κατά του οφειλέτη ή ότι ο οφειλέτης έχει συμμορφωθεί προς τη δικαστική απόφαση παροχής διατροφής, όμως δεν έχει καταβάλει το ελάχιστο ποσό διατροφής που ορίζεται από το κράτος. Η ανωτέρω έκθεση πρέπει να υποβληθεί στη Διοίκηση του Ταμείου εντός ενός μήνα από την έκδοσή της

εάν η αίτηση χορήγησης επιδόματος διατροφής υποβάλλεται από εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο του δικαιούχου, το έγγραφο της πληρεξουσιότητάς του.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποίου βαθμού) ή ανηλίκου;

Ναι, εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος μπορεί να υποβάλει αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς ή οικείου προσώπου. Στην περίπτωση ανηλίκου, η αξίωση μπορεί να ασκηθεί από εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο, π.χ. από τους γονείς ή τον κηδεμόνα.

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Σύμφωνα με τους κανόνες δικαιοδοσίας, αρμόδιο για θέματα διατροφής πάσης φύσεως είναι το επαρχιακό (δημοτικό) δικαστήριο (*rajona (pilsētas) tiesa*).

Στη Λετονία η αρμοδιότητα του δικαστηρίου απορρέει από τα εξής:

κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής, («κανονισμός περί διατροφής»)

διμερείς και πολυμερείς συμβάσεις οι οποίες είναι δεσμευτικές για τη Δημοκρατία της Λετονίας

Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, όταν δεν ισχύουν οι διατάξεις του κανονισμού περί διατροφής ή οι διατάξεις διμερών ή πολυμερών συμβάσεων.

Στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ορίζεται η αρμοδιότητα των δικαστηρίων στις υποθέσεις διατροφής ως εξής:

αγωγή μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του εναγομένου

αγωγή κατά προσώπου αγνώστου τόπου κατοικίας ή κατά προσώπου το οποίο δεν διαθέτει τόπο μόνιμης διαμονής στη Λετονία μπορεί να ασκηθεί στο

δικαστήριο του τόπου ακίνητης περιουσίας του εναγομένου ή ενώπιον του δικαστηρίου του τελευταίου γνωστού τόπου κατοικίας του εναγομένου

αγωγή για την καταβολή διατροφής τέκνου ή γονέα μπορεί επίσης να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του ενάγοντος

αγωγή διατροφής λόγω πρόκλησης σωματικής βλάβης μπορεί επίσης να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του ενάγοντος ή του τόπου όπου προκλήθηκε η σωματική βλάβη.

6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Για την άσκηση αγωγής ή αξίωσης ενώπιον των δικαστηρίων, ο αιτών δεν απαιτείται να χρησιμοποιήσει δικηγόρο ή άλλον μεσάζοντα. Επίσης ο αιτών δεν απαιτείται να επιδώσει την εξώδικη επίλυση της διαφοράς προτού επισπεύσει τη δικαστική διαδικασία.

Ωστόσο, πριν από την εκδίκαση της διαφοράς ο δικαστής οφείλει να προσπαθήσει να συμβιβάσει τα μέρη. Για τον λόγο αυτό συνιστάται στα μέρη να έλθουν σε κοινή συμφωνία πριν από την εκδίκαση της διαφοράς.

Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν σχετικά με τα ζητήματα διατροφής χωρίς να προσφύγουν στα δικαστήρια.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Σύμφωνα με το άρθρο 43 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, τα κατωτέρω πρόσωπα απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής δικαστικών εξόδων στο κράτος: κρατικό τέλος (*valsts nodeva*), δικαστικό ένσημο (*kancelejas nodeva*) και διαδικαστικά έξοδα (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*):

ο ενάγων, σε αγωγή καταβολής διατροφής τέκνου ή γονέα ή αγωγή αναγνώρισης της πατρότητας, εάν η σχετική αγωγή ασκείται μαζί με αγωγή διατροφής τέκνου

ο αιτών στην αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπής δικαστικής απόφασης που αφορά τη χορήγηση διατροφής τέκνου ή γονέα

ο ενάγων σε αξιώσεις που απορρέουν από σωματική βλάβη που προκάλεσε ακρωτηριασμό ή άλλη βλάβη της υγείας ή θάνατο

ο εναγόμενος σε αγωγή μείωσης του επιδόματος διατροφής τέκνου ή γονέα που έχει χορηγηθεί δικαστικά.

Η αγωγή (*prasības pieteikumu*) μπορεί να συνίσταται σε αυτοτελή αγωγή ή ανταγωγή, σε αίτηση η οποία υποβάλλεται σε σχέση με διαφορά η οποία

επισπεύδεται από τρίτο με αυτοτελή αξίωση σε σχέση με το αντικείμενο της διαφοράς, σε αίτηση η οποία υποβάλλεται στο πλαίσιο ειδικής διαδικασίας ή σε άλλη αίτηση η οποία υποβάλλεται στο δικαστήριο και προβλέπεται από τη νομοθεσία. Το κρατικό τέλος που καταβάλλεται σε σχέση με κάθε αγωγή ή αίτηση

έχει ως εξής:

για διαφορές έως 2 134 ευρώ: 15% του αξιούμενου ποσού, με ελάχιστο όριο τα 71,14 ευρώ

για διαφορές αξίας από 2 135 έως 7 114 ευρώ: 320,10 ευρώ συν 4% επί του ποσού που αξιώνεται πέραν των 2 134 ευρώ

για διαφορές αξίας από 7 115 έως 28 457 ευρώ: 519,30 ευρώ συν 3,2% επί του ποσού που αξιώνεται πέραν των 7 114 ευρώ

για διαφορές αξίας από 28 458 έως 142 287 ευρώ: 1 202,28 ευρώ συν 1,6% επί του ποσού που αξιώνεται πέραν των 28 457 ευρώ

για διαφορές αξίας 142 288 έως 711 435 ευρώ: 3 023,56 ευρώ συν 1% επί του ποσού που αξιώνεται πέραν των 142 287 ευρώ

για διαφορές άνω των 711 435 ευρώ: 8 715,04 ευρώ συν 0,6% επί του ποσού που αξιώνεται πέραν των 711 435 ευρώ.

Στις υποθέσεις διατροφής ως αξιούμενο ποσό θεωρείται το συνολικό ποσό το οποίο είναι καταβλητέο σε χρονικό διάστημα ενός έτους.

Στη Λετονία, νομική αρωγή σε ενάγοντες ή αιτούντες οι οποίοι δικαιούνται νομικής αρωγής σύμφωνα με τον κανονισμό περί διατροφής παρέχεται από την κεντρική αρχή, η οποία έχει καθιερωθεί δυνάμει του κανονισμού, και η οποία είναι η Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής. Η Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής παρέχει νομική αρωγή και εκπροσώπηση ενώπιον των λετονικών δικαστηρίων και οργάνων εκτέλεσης σε υπηκόους της Λετονίας δικαιούχους διατροφής και σε αλλοδαπούς δικαιούχους διατροφής οι οποίοι στοιχειοθετούν δικαίωμα νομικής αρωγής σύμφωνα με τον κανονισμό.

Στις περιπτώσεις που δεν προβλέπονται από τον κανονισμό περί διατροφής, το λετονικό κράτος παρέχει νομική αρωγή σε πρόσωπα ειδικού καθεστώτος ή σε πρόσωπα των οποίων η περιουσιακή κατάσταση ή το εισόδημα δεν διασφαλίζει την προστασία των δικαιωμάτων τους. Νομική αρωγή παρέχεται σύμφωνα με τον νόμο περί κρατικής νομικής αρωγής.

Σε αυτές τις περιπτώσεις παρέχεται νομική αρωγή για την κάλυψη των εξόδων κατάρτισης των διαδικαστικών εγγράφων, των εξόδων παροχής συμβουλών κατά τη δικαστική διαδικασία και των εξόδων δικαστικής εκπροσώπησης. Στις διασυνοριακές διαφορές, πέραν της νομικής αρωγής που παρέχεται κατά τα ανωτέρω, παρέχονται και υπηρεσίες διερμηνείας, μετάφρασης συγκεκριμένων δικαστικών ή εξωδικαστικών εγγράφων ή εγγράφων που υποβάλλονται από τον αιτούντα και τα οποία απαιτούνται για την επιδίκαση της υπόθεσης, και σε ορισμένες περιπτώσεις, κάλυψη των εξόδων μετακίνησης για παράσταση στην ακροαματική διαδικασία. Το κράτος δεν καλύπτει τα δικαστικά έξοδα. Τα δικαστικά έξοδα περιλαμβάνουν το κρατικό τέλος, το δικαστικό ένσημο και τα διαδικαστικά έξοδα, όπως είναι τα ποσά τα οποία είναι καταβλητέα στους μάρτυρες και εμπειρογνώμονες, τα έξοδα εξέτασης μαρτύρων, τα έξοδα επίδοσης αντιγράφου της αγωγής ή αίτησης και της κλήσης κλπ. Ωστόσο, το δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει ένα πρόσωπο εν όλω ή εν μέρει από την καταβολή των δικαστικών εξόδων στο κράτος ή να διατάξει την καταβολή των δικαστικών εξόδων σε δόσεις, αφού του αξιολογήσει την οικονομική κατάσταση του εν λόγω προσώπου.

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης τιμαριθμικής προσαρμογής);

Στις περιπτώσεις όπου το δικαστήριο διατάσσει τη χορήγηση επιδόματος διατροφής τέκνου, μπορεί να διατάξει τη χορήγησή της υπό τη μορφή ορισμένου χρηματικού ποσού ή σε άλλη μορφή, π.χ. υπό τη μορφή τροφής, ένδυσης, στέγης κλπ. ή έναν συνδυασμό χρηματικής καταβολής και παροχής σε είδος.

Κατά την επιδίκαση του τελικού ποσού διατροφής το δικαστήριο λαμβάνει κατ' αρχήν υπόψη του την οικονομική κατάσταση των μερών, τις συνθήκες διαβίωσής τους και την οικογενειακή τους κατάσταση, αξιολογώντας δεόντως τις αποδείξεις που αυτά προσκομίζουν.

Κατά την επιδίκαση διατροφής υπέρ τέκνου, το δικαστήριο αξιολογεί όλες τις περιστάσεις και αποδείξεις της υπόθεσης και ορίζει το ποσό της διατροφής. Το ελάχιστο ποσό διατροφής το οποίο κάθε γονέας υποχρεούται να καταβάλλει σύμφωνα με τους ορισμούς του κράτους, ανά τέκνο και σε μηνιαία βάση από τον χρόνο γεννήσεως του τέκνου έως την ηλικία των 7 ετών, είναι 25% του κατώτατου μηνιαίου μισθού που ορίζεται από το κράτος. Για κάθε τέκνο ηλικίας 7 έως 18 ετών, το ελάχιστο ποσό διατροφής ορίζεται σε 30% του κατώτατου μηνιαίου μισθού που ορίζεται από το κράτος.

Μετά την επιδίκαση της διατροφής, οποιαδήποτε μεταβολή στο ποσό ή το χρονικό διάστημα καταβολής της διατροφής ή απαλλαγή από τη σχετική υποχρέωση απαιτεί την υποβολή νέας αίτησης εκ μέρους του ενδιαφερομένου. Εφόσον υποβληθεί σχετική νέα αίτηση, το δικαστήριο μπορεί να αναθεωρήσει το ποσό της διατροφής στο πλαίσιο νέας διαδικασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβολές που έχουν επέλθει στην οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των μερών, και να αυξήσει ή μειώσει αντίστοιχα το ποσό της διατροφής.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Ο υπόχρεος καταβάλλει τη διατροφή στον δικαιούχο. Εάν η αξίωση διατροφής ασκείται για λογαριασμό ανηλίκου από τον γονέα ή τον κηδεμόνα του, η διατροφή καταβάλλεται στον τελευταίο για λογαριασμό του ανηλίκου. Παραδοσιακά, η διατροφή καταβάλλεται σε περιοδική βάση και κατά ορισμένο ποσό, π.χ. με τη μορφή κρατήσεων από τον μισθό του υπόχρεου. Σπανιότερα η διατροφή καταβάλλεται με άλλη μορφή.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Εάν ο υπόχρεος δεν καταβάλλει οικειοθελώς τη διατροφή στον δικαιούχο, ο τελευταίος πρέπει να ζητήσει την έκδοση εντολής εκτέλεσης (*izpildu raksts*) από το δικαστήριο το οποίο έκρινε τη διαφορά. Η εντολή εκτέλεσης ή εντολή εκτέλεσης η οποία εκδίδεται σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να υποβληθεί προς εκτέλεση σε δικαστικό επιμελητή (*tiesu izpildītājs*) εντός 10 ετών από τον χρόνο κατά τον οποίο κατέστη εκτελεστή η δικαστική απόφαση ή η εντολή του δικαστή, εφόσον δεν ισχύει άλλος χρόνος παραγραφής. (Σε περίπτωση που έχει διαταχθεί δικαστικά η καταβολή της διατροφής σε περιοδικές δόσεις, η εντολή εκτέλεσης ισχύει καθ' όλο το χρονικό διάστημα καταβολής της διατροφής, ο δε χρόνος παραγραφής αρχίζει από τον χρόνο λήξης κάθε δόσης). Ο δικαστικός επιμελητής αρχίζει τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης κατόπιν σχετικής έγγραφης αίτησης του δικαιούχου της διατροφής. Ο δικαστικός επιμελητής είναι υποχρεωμένος να δεχθεί την εντολή εκτέλεσης εάν ο τόπος κατοικίας, ο τόπος εργασίας ή ο τόπος της περιουσίας του οφειλέτη υπάγεται στην περιφέρεια της αρμοδιότητάς του (*iecirknis*). Ο δικαστικός επιμελητής μπορεί επίσης να δεχθεί εντολή εκτέλεσης η οποία πρόκειται να εκτελεσθεί εντός της περιφέρειας αρμοδιότητάς του περιφερειακού δικαστηρίου (*apgabaltiesa*) στο οποίο αυτός υπάγεται, εντός της οποίας έχει αυτός αρμοδιότητα να ενεργεί.

Τα μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης περιλαμβάνουν: την κατάσχεση της κινητής περιουσίας του οφειλέτη, συμπεριλαμβανομένης της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, και την εκποίηση της ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη· την κατάσχεση χρηματικών αξιώσεων του οφειλέτη κατά τρίτων (αξιώσεις για μισθούς, αντίστοιχες καταβολές ή άλλο εισόδημα του οφειλέτη, και καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα)· εκτέλεση κατά της ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη, δια της εκποίησης των σχετικών περιουσιακών στοιχείων· λοιπά μέτρα εκτέλεσης που ορίζονται στην απόφαση.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 570 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, δεν χωρεί εκτέλεση κατά της περιουσίας του οφειλέτη όταν αυτός εργάζεται ή εισπράττει σύνταξη ή υποτροφία και το προς εκτέλεση ποσό δεν υπερβαίνει το τμήμα του μηνιαίου εισοδήματος κατά του οποίου χωρεί εκτέλεση σύμφωνα με τον νόμο. Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας ορίζει τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων κατά των οποίων δεν χωρεί εκτέλεση, π.χ. συγκεκριμένες οικιακές συσκευές, οικιακός εξοπλισμός, η αναγκαία ένδυση του οφειλέτη και των μελών της οικογένειάς του ή λοιπών εξαρτώμενων προσώπων. Σύμφωνα με το άρθρο 594 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, έως την πλήρη εξόφληση του χρέους του οφειλέτη γίνονται κρατήσεις από τον μισθό του ή από αντίστοιχα ποσά τα οποία είναι καταβλητέα σε αυτόν, σύμφωνα με τα έγγραφα της εκτέλεσης, με την επιφύλαξη των κατωτέρω:

Στις περιπτώσεις εκτέλεσης υπέρ ανηλίκου ή του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής, ποσοστό του μισθού ή αντίστοιχων καταβολών προς τον οφειλέτη που αντιστοιχεί σε 50% του κατώτατου μηνιαίου μισθού πρέπει να παραμείνει άθικτο, ενώ για κάθε εξαρτώμενο ανήλικο μέλος της οικογένειας του οφειλέτη το σχετικό ποσό αντιστοιχεί στο ποσό του αντίστοιχου κρατικού κοινωνικού επιδόματος.

Σε άλλες υποθέσεις διατροφής, το ποσό των κρατήσεων από τον μισθό και από λοιπές καταβολές προς τον οφειλέτη αντιστοιχεί σε 50%, χωρίς ωστόσο να θίγεται ο κατώτατος μηνιαίος μισθός, ενώ για κάθε εξαρτώμενο ανήλικο μέλος της οικογένειας του οφειλέτη το σχετικό ποσό αντιστοιχεί στο ποσό του αντίστοιχου κρατικού κοινωνικού επιδόματος.

Σύμφωνα με το άρθρο 632 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ο δικαιούχος διατροφής δυνάμει δικαστικής απόφασης ή ο υπόχρεος διατροφής μπορεί να ασκήσει ανακοπή κατά των ενεργειών εκτέλεσης του δικαστικού επιμελητή ή κατά τυχόν άρνησης του τελευταίου να προβεί στις σχετικές ενέργειες, εξαιρουμένων συγκεκριμένων περιπτώσεων. Η ανακοπή ασκείται ενώπιον του επαρχιακού ή δημοτικού δικαστηρίου της έδρας του δικαστικού επιμελητή εντός 10 ημερών από την διενέργεια των αμφισβητούμενων πράξεων, ή (σε περίπτωση που ο ανακόπτων δεν ενημερώθηκε σχετικά με τον χρόνο ή τον τόπο εκτέλεσης των πράξεων αυτών) από τον χρόνο κατά τον οποίο ο ανακόπτων έλαβε γνώση των σχετικών πράξεων. Σύμφωνα με το άρθρο 634 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, εάν ακυρωθεί δικαστική απόφαση η οποία έχει εκτελεστεί και στην εκ νέου εκδίκαση της υπόθεσης εκδοθεί απόφαση απορριπτική της αίτησης ή απόφαση δια της οποίας ματαιώνεται η δικαστική διαδικασία ή κηρύσσεται η διαφορά μη δεκτική δικαστικής εκτίμησης, ανατρέπεται η εκτέλεση της απόφασης και επιστρέφονται στον εναγόμενο όλα τα περιουσιακά στοιχεία επί των οποίων έλαβε χώρα εκτέλεση υπέρ του ενάγοντος δυνάμει της ακυρωθείσας απόφασης.

Σύμφωνα με το άρθρο 546 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, έγγραφα εκτέλεσης μπορούν να υποβληθούν για τη διενέργεια αναγκαστικής εκτέλεσης εντός 10 ετών από τον χρόνο κατά τον οποίο κατέστη εκτελεστή η απόφαση του δικαστηρίου ή του δικαστή, εφόσον δεν ισχύει άλλος χρόνος παραγραφής σύμφωνα με τον νόμο. Σε περίπτωση που έχει διαταχθεί δικαστικά η καταβολή της διατροφής σε περιοδικές δόσεις, το έγγραφο εκτέλεσης ισχύει καθ' όλο το χρονικό διάστημα καταβολής της διατροφής, ο δε χρόνος παραγραφής αρχίζει από τον χρόνο λήξης κάθε δόσης.

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Αίτηση προς τη Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής για τη χορήγηση διατροφής σε ανήλικο μπορεί να γίνει από κάποιο πρόσωπο σε περίπτωση που η εκτέλεση της δικαστικής απόφασης χορήγησης διατροφής σύμφωνα με την ισχύουσα πολιτική διαδικασία έχει κηρυχθεί ατελέσφορη ή ο υπόχρεος συμμορφώνεται με τη δικαστική απόφαση διατροφής αλλά αδυνατεί να καταβάλει το ελάχιστο οριζόμενο ποσό διατροφής.

Σύμφωνα με τον κανονισμό περί διατροφής, κάποιο πρόσωπο μπορεί να υποβάλει αίτηση στην Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής για τη χορήγηση διατροφής από υπόχρεο ο οποίος δεν βρίσκεται πλέον στη Λετονία. Για τους σκοπούς του κανονισμού, η Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής εκτελεί τα καθήκοντα της κεντρικής αρχής της Λετονίας.

Σύμφωνα με τον κανονισμό περί διατροφής, πρόσωπο το οποίο δικαιούται διατροφής μπορεί να υποβάλει αίτηση στη Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής και αίτηση προς άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για:

την έκδοση απόφασης η οποία διατάσσει τη χορήγηση διατροφής στη χώρα όπου έχει τον τόπο κατοικίας του ο εναγόμενος·

την αναπροσαρμογή του ποσού της διατροφής (αύξηση ή μείωση)·

την έκδοση απόφασης η οποία διατάσσει τη χορήγηση διατροφής και την αναγνώριση της πατρότητας τέκνου στη χώρα όπου έχει τον τόπο κατοικίας του ο εναγόμενος·

την αναγνώριση απόφασης χορήγησης διατροφής λετονικού δικαστηρίου, την αναγνώριση της εκτελεστότητάς της ή την εκτέλεσή της.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Η Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής μπορεί να ενεργεί για λογαριασμό του υπόχρεου καταβολής διατροφής σε ανήλικο, εφόσον έχει κηρυχθεί αδύνατη η εκτέλεση δικαστικής απόφασης δια της οποίας διατάσσεται η παροχή διατροφής σύμφωνα με την ισχύουσα δικονομική διαδικασία, ή σε περίπτωση που ο υπόχρεος έχει συμμορφωθεί προς τη δικαστική απόφαση παροχής της διατροφής, όμως δεν καταβάλλει το ελάχιστο ποσό διατροφής που έχει ορίσει το κράτος. Σε περίπτωση καταβολής της διατροφής από τη Διοίκηση του Ταμείου, η τελευταία έχει δικαίωμα να λάβει μέτρα για την ανάκτηση των καταβληθέντων νομιμοτόκως (βλέπε ερωτήσεις 3 ανωτέρω).

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Εάν ο δικαιούχος και ο ανήλικος έχουν τον τόπο μόνιμης διαμονής τους στη Λετονία, ο δε υπόχρεος διατροφής έχει την κατοικία του σε άλλη χώρα, ο δικαιούχος μπορεί πάντα να απευθυνθεί στη Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής, εφόσον η εκτέλεση δικαστικής απόφασης διατροφής σύμφωνα με την ισχύουσα πολιτική διαδικασία έχει κηρυχθεί ατελέσφορη ή αν ο υπόχρεος συμμορφώνεται με τη δικαστική απόφαση διατροφής αλλά αδυνατεί να καταβάλει το ελάχιστο ποσό διατροφής.

Εάν ο υπόχρεος έχει την κατοικία του σε άλλη χώρα και δεν διαθέτει περιουσιακά στοιχεία στη Λετονία κατά των οποίων χωρεί εκτέλεση, ο δικαιούχος πρέπει να επιδιώξει την αναγνώριση και εκτέλεση της δικαστικής απόφασης στην αντίστοιχη χώρα προτού απευθυνθεί στη Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής. Εάν η εκτέλεση της απόφασης στην αντίστοιχη χώρα είναι αδύνατη, ο δικαιούχος μπορεί να ζητήσει από την Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής να ενεργήσει στη θέση του υπόχρεου σε σχέση με το εκτελεστό μέρος της διατροφής.

Η Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής εκτελεί καθήκοντα κεντρικής αρχής σύμφωνα με τον κανονισμό περί διατροφής (βλέπε ερωτήσεις 3 και 13). Συνεπώς, μπορεί κανείς να απευθυνθεί σε αυτή προκειμένου να λάβει υποστήριξη στο πλαίσιο του κανονισμού.

Σε περίπτωση που έχει εκδοθεί απόφαση εκτέλεσης διατροφής από λετονικό δικαστήριο και πρόσωπο το οποίο κατοικεί στη Λετονία επιθυμεί την αναγνώριση και/ή εκτέλεση της απόφασης αυτής σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή επιθυμεί την έκδοση απόφασης κατά υπόχρεου διατροφής ο οποίος κατοικεί σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, η Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής μπορεί να παράσχει συνδρομή στο πρόσωπο αυτό, σύμφωνα με τον κανονισμό περί διατροφής, προκειμένου να διαβιβαστεί η απόφαση του λετονικού δικαστηρίου στην αντίστοιχη χώρα προς αναγνώριση και/ή εκτέλεση και να εκδοθεί απόφαση επί της αιτήσεώς του.

Η Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής μπορεί να υπεισέλθει στην υποχρέωση του οφειλέτη και να καταβάλει η ίδια το επίδομα διατροφής ανηλίκου καθώς και να παρέχει πληροφορίες επί θεμάτων διατροφής

(βλέπε ερωτήσεις 3 και 13).

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής (*Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Διεύθυνση: Pulkveža Brieža iela 15, Rīga

LV-1010, Latvia

Τηλέφωνο: +371 67830626

Φαξ: +371 67830636

e-mail: pasts@ugf.gov.lv

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Εάν ο δικαιούχος της διατροφής βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ και ο υπόχρεος βρίσκεται στη Λετονία, ο δικαιούχος μπορεί να απευθυνθεί, σύμφωνα με τον κανονισμό περί διατροφής, στην κεντρική αρχή της χώρας όπου κατοικεί ο ίδιος. Στην αίτησή του μπορεί να ζητά την έκδοση απόφασης δια της οποίας θα διατάσσεται η χορήγηση διατροφής στη Λετονία όπου κατοικεί ο υπόχρεος, ή την έκδοση απόφασης δια της οποίας θα διατάσσεται η χορήγηση διατροφής ταυτόχρονα με την αναγνώριση της πατρότητας στη Λετονία, ή την έκδοση απόφασης δια της οποίας κηρύσσεται εκτελεστική στη Λετονία απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου δια της οποίας διατάσσεται η χορήγηση διατροφής ή απόφαση η οποία εκτελεί την αλλοδαπή απόφαση. Σύμφωνα με τον κανονισμό, η κεντρική αρχή της άλλης χώρας διενεργεί όλες τις απαραίτητες διατυπώσεις και διαβιβάζει την αίτηση στην κεντρική αρχή της Λετονίας, όπως αυτή έχει οριστεί σύμφωνα με τον κανονισμό. Η κεντρική αρχή της Λετονίας, δηλαδή η Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής, βοηθά τον αλλοδαπό αιτούντα κατά την υποβολή αλλοδαπής δικαστικής απόφασης για εκτέλεση ή αναγνώριση και εκτέλεση στη Λετονία ή κατά την υποβολή αίτησης για τη χορήγηση διατροφής ενώπιον των λετονικών δικαστηρίων του τόπου κατοικίας του υπόχρεου, ή κατά την υποβολή αίτησης για τη χορήγηση διατροφής ταυτόχρονα με την αναγνώριση της πατρότητας στη Λετονία.

Εάν έχει κηρυχθεί αδύνατη η εκτέλεση δικαστικής απόφασης δια της οποίας διατάσσεται η παροχή διατροφής σύμφωνα με την ισχύουσα αστική διαδικασία ή ο υπόχρεος έχει μεν συμμορφωθεί προς τη δικαστική απόφαση χορήγησης διατροφής, αδυνατεί όμως να καταβάλει το ελάχιστο ποσό διατροφής, τότε πρόσωπο το οποίο συνοικεί μόνιμα με το τέκνο του στη Λετονία, και εφόσον αμφότεροι έχουν δηλωμένο τόπο κατοικίας στη Λετονία, μπορεί να ζητήσει από τη Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής τη χορήγηση διατροφής.

Σύμφωνα με τον κανονισμό περί διατροφής, ο αιτών οφείλει να απευθυνθεί στην κεντρική αρχή της χώρας στην οποία κατοικεί. Κάτοικος της Λετονίας μπορεί να ζητήσει από τη Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων:

την έκδοση απόφασης η οποία διατάσσει την χορήγηση διατροφής σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου έχει τον τόπο κατοικίας του ο εναγόμενος·

την έκδοση απόφασης η οποία διατάσσει την χορήγηση διατροφής μαζί με την αναγνώριση πατρότητας σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου έχει τον τόπο κατοικίας του ο εναγόμενος·

εάν έχει ήδη εκδοθεί απόφαση χορήγησης διατροφής, την αναγνώριση, ή την κήρυξη της εκτελεστότητας και την εκτέλεση της απόφασης σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου έχει τον τόπο κατοικίας του ο εναγόμενος.

Εάν έχει κηρυχθεί αδύνατη η εκτέλεση δικαστικής απόφασης δια της οποίας διατάσσεται η παροχή διατροφής σύμφωνα με την ισχύουσα αστική διαδικασία ή ο υπόχρεος έχει μεν συμμορφωθεί προς τη δικαστική απόφαση χορήγησης διατροφής, αδυνατεί όμως να καταβάλει το ελάχιστο ποσό διατροφής, τότε πρόσωπο το οποίο συνοικεί μόνιμα με το τέκνο του στη Λετονία, και εφόσον αμφότεροι έχουν δηλωμένο τόπο κατοικίας στη Λετονία, μπορεί να ζητήσει από τη Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής τη χορήγηση διατροφής.

Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής (*Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Διεύθυνση: Pulkveža Brieža iela. 15, Rīga

LV-1010, Latvia

Τηλέφωνο: +371 67830626

Φαξ: +371 67830636

e-mail: pasts@ugf.gov.lv

Σύμφωνα με τον κανονισμό περί διατροφής, η Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής εκτελεί τα καθήκοντα της κεντρικής αρχής της Λετονίας. Η Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής προκαταβάλλει το επίδομα διατροφής στον δικαιούχο, για λογαριασμό του υπόχρεου, εφόσον έχει κηρυχθεί αδύνατη η εκτέλεση δικαστικής απόφασης δια της οποίας διατάσσεται η παροχή διατροφής σύμφωνα με την ισχύουσα αστική διαδικασία, ή σε περίπτωση που ο υπόχρεος έχει μεν συμμορφωθεί προς τη δικαστική απόφαση παροχής της διατροφής, όμως δεν καταβάλλει το ελάχιστο ποσό διατροφής.

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Η Λετονία δεσμεύεται από το Πρωτόκολλο της Χάγης του 2007.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

Η Λετονία δεσμεύεται από το Πρωτόκολλο της Χάγης του 2007.

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Σύμφωνα με το άρθρο 43 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, τα κατωτέρω πρόσωπα απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής δικαστικών εξόδων στο κράτος:

ο ενάγων, σε αγωγή καταβολής διατροφής τέκνου ή γονέα ή αγωγή αναγνώρισης της πατρότητας, εάν η σχετική αγωγή ασκείται μαζί με αγωγή διατροφής τέκνου

ο αιτών, στην αίτηση αναγνώρισης ή αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπής δικαστικής απόφασης που αφορά τη χορήγηση διατροφής τέκνου ή γονέα· ο εναγόμενος, σε αγωγή μείωσης του επιδόματος διατροφής τέκνου ή γονέα που έχει χορηγηθεί δικαστικά.

Εάν η αίτηση χορήγησης διατροφής για τη διατήρηση του επιπέδου διαβίωσης του αιτούντος υποβάλλεται από τον πρώην σύζυγο ή από πρόσωπο το οποίο επιδιώκει την αναγνώριση ή την αναγνώριση και εκτέλεση απόφασης αλλοδαπού δικαστηρίου σχετικά με τη χορήγηση διατροφής σε πρώην σύζυγο ή άλλο πρόσωπο, δύναται με το τέταρτο εδαφίου του άρθρου 43, το δικαστήριο ή ο δικαστής μπορεί, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική κατάσταση του αιτούντος, να απαλλάξει αυτόν εν όλω ή εν μέρει από την καταβολή δικαστικών εξόδων στο κράτος ή να αναστείλει την καταβολή τους ή να διατάξει την καταβολή των δικαστικών εξόδων σε δόσεις.

Στη Λετονία, νομική αρωγή σε ενάγοντες ή αιτούντες οι οποίοι δικαιούνται νομικής αρωγής σύμφωνα με τον κανονισμό περί διατροφής παρέχεται από την κεντρική αρχή, η οποία έχει καθιερωθεί δυνάμει του κανονισμού, και η οποία είναι η Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής. Η Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής παρέχει νομική αρωγή και εκπροσώπηση ενώπιον των λετονικών δικαστηρίων και οργάνων εκτέλεσης σε υπηκόους της Λετονίας δικαιούχους διατροφής και σε αλλοδαπούς δικαιούχους διατροφής οι οποίοι στοιχειοθετούν δικαίωμα νομικής αρωγής σύμφωνα με τον κανονισμό.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Η Λετονία έχει τροποποιήσει αρκετούς εθνικούς νόμους και κανονισμούς προκειμένου η κεντρική αρχή που έχει καθιερωθεί σύμφωνα με τον κανονισμό περί διατροφής να εκτελεί τα καθήκοντα του άρθρου 51. Όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, η νομοθεσία της Λετονίας διασφαλίζει την παροχή νομικής αρωγής σε διασυνοριακούς δικαιούχους ή αιτούντες οι οποίοι δικαιούνται νομικής αρωγής σύμφωνα με τον κανονισμό, συμπεριλαμβανομένης της εκπροσώπησης του δικαιούχου ενώπιον των δικαστηρίων και των οργάνων εκτέλεσης. Προκειμένου να προσδιορίσει τον τόπο κατοικίας του υπόχρεου ή δικαιούχου στη Λετονία ή να συγκεντρώσει πληροφορίες για το εισόδημα του υπόχρεου ή δικαιούχου και για τυχόν περιουσιακά τους στοιχεία στη Λετονία, η λετονική κεντρική αρχή, δηλαδή η Διοίκηση του Εγγυητικού Ταμείου Αξιώσεων Διατροφής, έχει άμεση πρόσβαση σε διάφορα μητρώα της Λετονίας στα οποία τηρούνται οι αντίστοιχες πληροφορίες. Οι πληροφορίες, τις οποίες η κεντρική αρχή μπορεί να λαμβάνει απευθείας από τα αντίστοιχα μητρώα, της

επιτρέπουν να συγκεντρώνει έγγραφα και αποδείξεις. Για την επίσπευση ή διευκόλυνση της δικαστικής διαδικασίας, τη διασφάλιση των αναγκαίων προσωρινών μέτρων και τη συλλογή αποδείξεων, η Διοίκηση του Ταμείου έχει το δικαίωμα να υποβάλλει αιτήσεις ενώπιον των λετονικών δικαστηρίων για λογαριασμό των αντίστοιχων δικαιούχων ή αιτούντων. Η Διοίκηση του Ταμείου μπορεί να ασκήσει απευθείας, για λογαριασμό του δικαιούχου, αγωγή για την ανάθεση της γονικής μέριμνας ανήλικου, εφόσον η αγωγή αυτή ασκείται ταυτόχρονα με την αγωγή διατροφής.

Τελευταία επικαιροποίηση: 07/02/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Αξιώσεις διατροφής - Λουξεμβούργο

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Ο κανόνας «στην παροχή διατροφής δεν χωρούν καθυστερήσεις» σημαίνει ότι σκοπός της διατροφής είναι να καλύπτει άμεσες και μελλοντικές ανάγκες και όχι παρελθούσες δαπάνες. Από νομικής άποψης, ο κανόνας αυτός εισάγει μαχητό τεκμήριο, καθώς δεν ισχύει εάν ο δικαιούχος αποδείξει είτε ότι ανέλαβε οικονομική υποχρέωση για την επιβίωσή του είτε ότι δεν παρέμεινε αδρανής ή ότι αδυνατούσε να μεριμνήσει για τον σκοπό αυτό.

Οι απαιτήσεις διατροφής που δεν σχετίζονται με βιοτικές ανάγκες δεν αποζημιώνονται.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανήλικους ή ενήλικους;

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Ο αιτών διατροφή πρέπει κατά κανόνα να προσφύγει στο Ειρηνοδικείο. Εάν η αίτηση διατροφής συνοδεύει αίτηση διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού, την αίτηση διατροφής εξετάζει το πρωτοδικείο (Tribunal d'arrondissement) που είναι αρμόδιο για την αίτηση διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποίου βαθμού) ή ανήλικου;

Σε περίπτωση επιτροπείας ή κηδεμονίας, αίτηση διατροφής μπορεί να υποβληθεί από τον επίτροπο ή αντιστοίχως τον κηδεμόνα για λογαριασμό του γονέα ή του ανήλικου τέκνου.

Αίτηση διατροφής για λογαριασμό ανήλικου τέκνου μπορεί να υποβάλει και ο γονέας ή οι γονείς που έχουν την επιμέλειά του.

Το ανήλικο τέκνο δεν έχει, λόγω ιδιότητας, δικαιοπρακτική ικανότητα για να υποβάλει το ίδιο αίτηση διατροφής.

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Όσον αφορά τις αιτήσεις για καταβολή ή αναθεώρηση διατροφής, ο αιτών έχει τη δυνατότητα να προσφύγει είτε στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του είτε στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του καθού.

6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Εφόσον δεν πρόκειται για διαδικασία διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού, ο αιτών μπορεί να προσφύγει στο Ειρηνοδικείο με απευθείας κλήση η οποία πρέπει να επιδοθεί στον αντίδικο μέσω δικαστικού επιμελητή. Η παράσταση δικηγόρου δεν είναι υποχρεωτική.

Εάν το αίτημα διατροφής υποβάλλεται στο πλαίσιο αγωγής διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού, αρμόδιο δικαστήριο είναι το πρωτοδικείο (Tribunal d'arrondissement), η δε κλήση επιδοείται στον αντίδικο μέσω δικαστικού επιμελητή. Στην περίπτωση αυτή είναι υποχρεωτική η παράσταση δικηγόρου.

Σε κάθε περίπτωση, ο αιτών υποχρεούται να προσκομίσει στο δικαστήριο κάθε έγγραφο που αποδεικνύει ότι δεν είναι σε θέση να συντηρήσει τον εαυτό του. Τέτοια αποδεικτικά είναι, για παράδειγμα, καταστάσεις μισθοδοσίας, βεβαιώσεις φορολογικής απαλλαγής, βεβαιώσεις ανεργίας ή αναρρωτικής άδειας μακράς διάρκειας, μισθώματα, τέκνα που βαρύνουν τον αιτούντα και έξοδα συντήρησης και εκπαίδευσής τους, δάνεια, κ.λπ.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Στις δαπάνες που προβλέπονται προς διεξαγωγή της δίκης περιλαμβάνονται τα δικαστικά έξοδα και η αποζημίωση για τη διαδικασία που υποχρεούται να καταβάλει, εν όλω ή εν μέρει, ο ηττηθείς διάδικος. Στα παραπάνω προστίθεται, ανάλογα με την περίπτωση, η αμοιβή δικηγόρου.

Τα πρόσωπα με εισόδημα που θεωρείται ανεπαρκές σύμφωνα με τη νομοθεσία του Λουξεμβούργου μπορούν να τύχουν του ευεργετήματος πενίας. Για τον σκοπό αυτό, οφείλουν να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο διαθέσιμο στην κεντρική υπηρεσία κοινωνικής πρόνοιας και να το αποστείλουν στον πρόεδρο του κατά τόπον αρμόδιου δικηγορικού συλλόγου ο οποίος λαμβάνει τη σχετική απόφαση.

Το ευεργέτημα πενίας καλύπτει όλα τα έξοδα που αφορούν τις δίκες, τις διαδικασίες ή τις πράξεις για τις οποίες χορηγείται. Καλύπτει για παράδειγμα τα τέλη χαρτοσήμου και πρωτοκόλλου, τα παράβολα γραμματείας, τις αμοιβές των δικηγόρων, τα τέλη και τα έξοδα δικαστικού επιμελητή, έξοδα και αμοιβές συμβολαιογράφων, τα έξοδα και τις αμοιβές τεχνικών, τα τέλη μαρτύρων, τις αμοιβές μεταφραστών και διερμηνέων, τα τέλη για πιστοποιητικά εφαρμοστέου δικαίου, έξοδα μετακίνησης, τέλη και έξοδα διατυπώσεων εγγραφών, υποθηκών και ενεχύρων καθώς και τα έξοδα δημοσιεύσεων στον Τύπο, εάν είναι αναγκαίο.

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης τιμαριθμικής προσαρμογής);

Είδος διατροφής

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και μετά την έκδοση απόφασης διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού, η διατροφή λαμβάνει συνήθως τη μορφή μηνιαίας προσόδου. Εξάλλου, μπορεί να λάβει και τη μορφή κεφαλαίου, το οποίο μπορεί να συνίσταται σε χρηματικό ποσό ή σε μεταβίβαση περιουσιακού στοιχείου. Όσον αφορά τη συμβολή στη συντήρηση και την εκπαίδευση του τέκνου, η διατροφή μπορεί να λάβει τη μορφή μηνιαίας προσόδου, όμως μπορεί να λάβει, εν όλω ή εν μέρει, και τη μορφή άμεσης επιβάρυνσης με δαπάνες που πραγματοποιούνται προς όφελος του τέκνου. Τέλος, η υποχρέωση διατροφής μπορεί να εκπληρώνεται με τη μορφή της παραχώρησης δικαιώματος χρήσης και οίκησης.

Εάν ο υπόχρεος διατροφής αποδείξει ότι δεν είναι σε θέση να την καταβάλει, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη στέγαση, διατροφή και συντήρηση των τέκνων στην κατοικία του υπόχρεου διατροφής.

Υπολογισμός του ποσού διατροφής

Δεν υπάρχει κλίμακα αναφοράς. Το ποσό της διατροφής υπολογίζεται σε συνάρτηση με τους πόρους του υπόχρεου και τις ανάγκες του δικαιούχου.

Αναπροσαρμογή

Για να προσαρμόζεται η διατροφή στις εξελίξεις του κόστους ζωής, ο δικαστής μπορεί να αποφασίσει, ακόμα και αυτεπαγγέλτως, ότι η διατροφή θα αναπροσαρμόζεται με βάση την προβλεπόμενη από τον νόμο ρήτρα διακύμανσης.

Αναθεώρηση

Εφόσον προκύψουν νέα στοιχεία, η ορισθείσα διατροφή μπορεί να αναθεωρηθεί, προς τα άνω ή προς τα κάτω, ή ακόμα και να καταργηθεί. Αν δεν μπορεί να επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ των μερών, η αναθεώρηση διενεργείται από τον δικαστή.

Η αρχή της αναπροσαρμογής της διατροφής ανάλογα με τις ανάγκες του δικαιούχου και την περιουσία του υπόχρεου στηρίζεται σε λόγους δημόσιας τάξης.

Η αρχή αυτή προβλέπει ότι ο δικαστής έχει το δικαίωμα να τροποποιεί ποσό διατροφής το οποίο έχει καθορισθεί με κοινή συμφωνία των διαδίκων. Το δικαίωμα αυτό δεν υφίσταται μόνο σε περίπτωση μεταβολής της κατάστασης του δικαιούχου και του υπόχρεου, αλλά και ελλείψει μεταβολής, εάν το δικαστήριο κρίνει το ποσό ανεπαρκές ή υπερβολικό.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και μετά την έκδοση απόφασης διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού, η διατροφή καταβάλλεται στον δικαιούχο σύζυγο.

Η συνεισφορά για τη συντήρηση και την εκπαίδευση του τέκνου καταβάλλεται από τον ένα γονέα στον άλλον ή στο πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί η επιμέλεια του τέκνου. Αν το τέκνο είναι ενήλικο, ο δικαστής μπορεί να αποφασίσει, ή οι γονείς μπορούν να συμφωνήσουν, ότι η συνεισφορά αυτή θα καταβάλλεται εν όλω ή εν μέρει στο ίδιο το τέκνο.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Ο δικαιούχος μπορεί να χρησιμοποιήσει διάφορα μέσα για να αναγκάσει τον απειθή οφειλέτη να καταβάλει τη διατροφή.

Στο πεδίο του αστικού δικαίου:

Ο δικαιούχος έχει στη διάθεσή του διάφορα μέσα:

Μπορεί να προσφύγει στη δικαιοσύνη προκειμένου να καρπωθεί, αντί του πρώην συντρόφου και με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων τρίτων, αποδοχές και προϊόντα από την εργασία του πρώην συντρόφου, καθώς και συντάξεις και επιδόματα που δικαιούται ο τελευταίος, όπως και κάθε άλλο ποσό που του οφείλεται από τρίτους, σε αναλογία και υπό τους όρους που καθορίζονται από το δικαστήριο. Μια τέτοια απόφαση υπόκειται σε αναθεώρηση σε περίπτωση μεταβολής των περιστάσεων.

Ο δικαιούχος μπορεί να χρησιμοποιήσει τα γενικά μέσα εκτέλεσης, όπως κατάσχεση π.χ. των καταθέσεων τραπεζικού λογαριασμού, κατάσχεση κινητού αντικειμένου (π.χ. αυτοκινήτου, κοσμημάτων, κ.λπ.) και κατάσχεση ακινήτου (π.χ. οικίας, αγροτεμαχίου κ.λπ.).

Στο πεδίο του ποινικού δικαίου:

Ο δικαιούχος μπορεί να καταθέσει μήνυση για τα ακόλουθα ποινικά αδικήματα:

Το αδίκημα της εγκατάλειψης οικογενείας τιμωρείται με φυλάκιση ενός μήνα έως ενός έτους και με χρηματική ποινή ύψους 251 ευρώ έως 2.500 ευρώ ή με μία από τις ποινές αυτές (άρθρο 391α του ποινικού κώδικα). Ως εγκατάλειψη οικογενείας νοείται η παράλειψη του υπόχρεου να εκπληρώσει, εν όλω ή εν μέρει, τις υποχρεώσεις διατροφής που έχει βάσει του νόμου έναντι του δικαιούχου, είτε εξαιτίας της άρνησής του να εκπληρώσει αυτές τις υποχρεώσεις ενώ είναι σε θέση να το πράξει είτε εξαιτίας αδυναμίας η οποία οφείλεται σε δική του υπαιτιότητα.

Υποχρέωση διατροφής έχουν οι γονείς έναντι των τέκνων, οι σύζυγοι ο ένας έναντι του άλλου και ο υιοθετών γονέας έναντι του υιοθετημένου τέκνου. Το αδίκημα της εγκατάλειψης οικογενείας τιμωρείται επίσης με την καταβολή αποζημίωσης για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης συνεπεία της λύσης του γάμου.

Της δίωξης του αδικήματος προηγείται προφορική εξέταση του οφειλέτη διατροφής από όργανο της αστυνομίας του Μεγάλου Δουκάτου. Εάν ο τόπος κατοικίας του οφειλέτη της διατροφής δεν είναι γνωστός, δεν απαιτείται προφορική εξέταση.

Το αδίκημα της δόλιας αφερεγγυότητας τιμωρείται με φυλάκιση έξι μηνών έως τριών ετών και με χρηματική ποινή ύψους 500 έως 12.500 ευρώ ή με μία από τις ποινές αυτές (άρθρο 391β του ποινικού κώδικα). Ως αφερεγγυότητα οφειλόμενη σε δόλια συμπεριφορά νοείται η αφερεγγυότητα ή η επιδείνωση της αφερεγγυότητας του υπόχρεου της διατροφής την οποία προκαλεί ο ίδιος, πριν από την έκδοση της δικαστικής απόφασης, αυξάνοντας το παθητικό ή μειώνοντας το ενεργητικό της περιουσίας του ή μεταβιβάζοντας σε τρίτους τα περιουσιακά του στοιχεία, με σκοπό να αποφύγει την υποχρεωτική καταβολή διατροφής βάσει απόφασης αστικού δικαστηρίου.

Για την εφαρμογή του άρθρου 391β του ποινικού κώδικα, ισχύ απόφασης περί καταβολής διατροφής έχουν και οι δικαστικές αποφάσεις και οι δικαστικές αναγνωρισμένες συμβάσεις με αντικείμενο την υποχρέωση καταβολής παροχών, ενισχύσεων ή τη συμμετοχή στα βάρη του γάμου, καθώς και οι όροι διατροφής που περιέχονται σε συμβάσεις οι οποίες συνήφθησαν προ του συναινετικού διαζυγίου.

Το τρίτο εδάφιο δεν ισχύει για την παράβαση του άρθρου 391β του ποινικού κώδικα.

11 Παρακαλέστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Οι αγωγές για καταβολή διατροφής και τόκων υπερημερίας επί ισόβιων προσόδων παραγράφονται εντός πενταετίας.

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου, το Εθνικό Ταμείο Αλληλεγγύης μπορεί να προβεί σε είσπραξη της διατροφής που οφείλεται σε σύζυγο, ανιόντα ή κατιόντα. Όσον αφορά τα προς είσπραξη ποσά, το Ταμείο υποκαθιστά τον δικαιούχο στις αξιώσεις που προβάλλει και στις εγγυήσεις των οποίων απολαύει για την είσπραξη της διατροφής. Αφ' ης στιγμής γνωστοποιείται στον οφειλέτη το προς είσπραξη ποσό, ο οφειλέτης υποχρεούται να το καταθέσει στον πρόεδρο του Εθνικού Ταμείου Αλληλεγγύης.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Το Εθνικό Ταμείο Αλληλεγγύης μπορεί, υπό προϋποθέσεις, να καταβάλει τη διατροφή αντί του οφειλέτη. Το αίτημα είσπραξης υποβάλλεται από τον δικαιούχο ή τον νόμιμο εκπρόσωπό του στον πρόεδρο του Εθνικού Ταμείου Αλληλεγγύης.

Το αίτημα γίνεται δεκτό από τον πρόεδρο ή τον αναπληρωτή του εφόσον ο δικαιούχος αποδείξει ότι:

- α) έχει τη νόμιμη κατοικία του στη χώρα και ότι ο ίδιος ή ο νόμιμος εκπρόσωπός του διαμένει στη χώρα επί μία πενταετία
- β) δικαιούται διατροφή βάσει δικαστικής απόφασης εκτελεστής στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου
- γ) η είσπραξη του συνόλου ή μέρους της διατροφής δεν ήταν δυνατόν να πραγματοποιηθεί μέσω της λήψης μέτρων αναγκαστικής εκτελέσεως του ιδιωτικού δικαίου
- δ) βρίσκεται σε δυσχερή οικονομική κατάσταση.

Ακόμη και εάν η προϋπόθεση της περίπτωσης γ) δεν πληρούται, το αίτημα γίνεται δεκτό, εφόσον τα μέσα αναγκαστικής εκτέλεσης δεν τελεσφορήσουν ή ο οφειλέτης διαμένει στο εξωτερικό. Αρμόδιο για τυχόν προσφυγές κατά των αποφάσεων αυτών είναι το ειρηνοδικείο του τόπου κατοικίας του δικαιούχου. Η προσφυγή στο ειρηνοδικείο πρέπει να ασκείται εντός σαράντα ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης του προέδρου του Ταμείου.

Οι δικαιούχοι τυχάνουν αυτοδικαίως του ευεργετήματος πενίας. Στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της έγκρισης του αιτήματος και της παύσης των πληρωμών από το Ταμείο, ο δικαιούχος δεν μπορεί να αξιώσει την καταβολή διατροφής από τον υπόχρεο.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Σύμφωνα με τη Σύμβαση της Νέας Υόρκης της 20ής Ιουνίου 1956 και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2008 για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής, οι αιτούντες που διαμένουν στο Λουξεμβούργο μπορούν, εάν ο υπόχρεος βρίσκεται στο εξωτερικό, να απευθύνονται στον Γενικό Εισαγγελέα (Procureur Général d'Etat). Ο Γενικός Εισαγγελέας, ως κεντρική αρχή, διαβιβάζει το αίτημα και τα συναφή έγγραφα στην κεντρική αρχή του κράτους διαμονής του οφειλέτη προκειμένου αυτή να παρέμβει υπέρ της είσπραξης της οφειλόμενης διατροφής από τον δικαιούχο.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Ο δικαιούχος διατροφής απευθύνει το αίτημά του στην αρχή που είναι αρμόδια για τη διαβίβασή του, στην προκειμένη περίπτωση στον Γενικό Εισαγγελέα, χρησιμοποιώντας τα έντυπα που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009.

Γενικός Εισαγγελέας (Procureur Général d'Etat)

Cité Judiciaire

Bâtiment CR

L-2080 Luxembourg

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Οι αιτούντες που διαμένουν εκτός Λουξεμβούργου πρέπει να απευθύνονται στην κεντρική αρχή της χώρας διαμονής τους. Δεν μπορούν να απευθύνονται απευθείας σε οργανισμούς ή διοικητικές αρχές του Λουξεμβούργου.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Άνευ αντικειμένου.

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Στην περίπτωση αιτημάτων βάσει αυτού του κανονισμού, σε δικαιούχους ηλικίας κάτω των 21 ετών παρέχεται νομική αρωγή εντελώς δωρεάν, ανεξαρτήτως των προβλεπόμενων από την εθνική νομοθεσία.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Για να είναι εφικτή η αρωγή της κεντρικής αρχής σύμφωνα με το άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής, το Λουξεμβούργο ψήφισε τον νόμο της 3ης Αυγούστου 2011 για την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού, καθώς και έναν κανονισμό για την εφαρμογή των άρθρων 2 και 3 του νόμου της 3ης Αυγούστου 2011 (Mémorial A N° 175 της 12 Αυγούστου 2011).

Τα νομοθετικά αυτά κείμενα παρέχουν στον Γενικό Εισαγγελέα απευθείας πρόσβαση σε ορισμένες βάσεις δεδομένων.

Σχετικοί σύνδεσμοι

 Legilux

Τελευταία επικαιροποίηση: 09/05/2017

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Αξιώσεις διατροφής - Ουγγαρία

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Η υποχρέωση διατροφής βαρύνει γενικά τους κατ' ευθεία γραμμή συγγενείς μεταξύ τους:

- Οι γονείς έχουν υποχρέωση διατροφής των τέκνων και τα τέκνα έχουν αντίστοιχη υποχρέωση έναντι των γονέων.

- Σε περίπτωση που τέκνο το οποίο έχει δικαίωμα διατροφής δεν έχει γονείς που φέρουν αντίστοιχη υποχρέωση, αυτή βαρύνει τους απώτερους συγγενείς του τέκνου.

- Σε περίπτωση που πρόσωπο το οποίο έχει δικαίωμα διατροφής δεν έχει τέκνα, η σχετική υποχρέωση βαρύνει τους απώτερους κατιόντες του (άρθρο 4:196 (1) έως (4) του Αστικού Κώδικα).

Ανήλικος ο οποίος δεν έχει κατ' ευθεία γραμμή συγγενείς οι οποίοι δύνανται να υποχρεωθούν να τον διατρέφουν, πρέπει να συντηρείται από τα μεγαλύτερα αδέρφια του, εφόσον αυτά είναι σε θέση να εκπληρώσουν την σχετική υποχρέωση χωρίς να υπονομεύεται η ικανότητά τους να συντηρούν τον εαυτό τους, τους συζύγους ή συντρόφους τους και τους λοιπούς εξαρτώμενους κατ' ευθεία γραμμή συγγενείς τους (άρθρο 4:197 του Αστικού Κώδικα).

Οι συνοικούντες σύζυγοι έχουν υποχρέωση να διατρέφουν στην οικία τους τα ανήλικα εξαρτώμενα μέλη αλλήλων (προγονούς) τα οποία εγκαθιστά στην κοινή κατοικία ο άλλος σύζυγος με τη συναίνεση του διατρέφοντος συζύγου (άρθρο 4:198(1) του Αστικού Κώδικα).

Οι προγονοί έχουν υποχρέωση διατροφής των συζύγων των γονέων τους εφόσον αυτοί έχουν ανάγκη διατροφής και έχουν μεριμνήσει για τη διατροφή των προγονών τους για μεγάλο χρονικό διάστημα (άρθρο 4:199(1) του Αστικού Κώδικα).

Τα ανάδοχα τέκνα έχουν υποχρέωση διατροφής του προσώπου το οποίο τα έχει φροντίσει στην οικία του για μεγάλο χρονικό διάστημα χωρίς να έχει αξιώσει αποζημίωση και χωρίς να είναι ο φυσικός, θετός ή νέος σύζυγος του γονέα τους (ανάδοχος γονέας) (άρθρο 4:199(2) του Αστικού Κώδικα).

Διατροφή μπορεί να αξιώσει ο σύζυγος από τον άλλο σύζυγο σε περίπτωση δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου, εφόσον ο ίδιος δεν είναι σε θέση να συντηρεί τον εαυτό του και έχει περιέλθει σε αυτή την κατάσταση χωρίς δική του υπαιτιότητα (άρθρο 4:29(1) του Αστικού Κώδικα).

Στην περίπτωση δικαστικού χωρισμού, ο πρώην σύντροφος ο οποίος αδυνατεί να συντηρήσει τον εαυτό του χωρίς δική του υπαιτιότητα, μπορεί να αξιώσει διατροφή από τον πρώην σύντρόφό του, εφόσον η σχέση τους διήρκεσε τουλάχιστον ένα έτος και οι σύντροφοι απέκτησαν τέκνο (άρθρο 4:86(1) του Αστικού Κώδικα).

Υπάρχουν δύο είδη διατροφής: διατροφή σε είδος και χρηματική διατροφή (επίδομα διατροφής).

Σε περίπτωση ανηλικού, «υποχρέωση διατροφής» σημαίνει ότι ο γονέας του τέκνου έχει δικαίωμα και υποχρέωση να φροντίζει το τέκνο του στο πλαίσιο της οικογένειας, να ανατρέφει το τέκνο και να παρέχει τα αναγκαία μέσα για τη σωματική, νοητική, συναισθηματική και ηθική ανάπτυξη του τέκνου – ιδίως στέγη, τροφή και ένδυση – καθώς και για την εκπαίδευση και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη του τέκνου.

Ο γονέας ο οποίος φροντίζει το τέκνο και συνοικεί μαζί του στην ίδια οικία, τού παρέχει σε είδος τα αναγκαία μέσα για την κάλυψη των αναγκών του, ενώ ο γονέας ο οποίος δεν συνοικεί με το τέκνο (ή συνοικεί μαζί του, όμως δεν συνεισφέρει στη διατροφή του) φροντίζει για το τέκνο κυρίως παρέχοντάς του επίδομα διατροφής.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανήλικους ή ενήλικους;

Όλοι οι ανήλικοι (πρόσωπα τα οποία δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους) έχουν δικαίωμα διατροφής κατά νόμιμο τεκμήριο χρέας. Τέκνα τα οποία δεν έχουν συμπληρώσει το 20ό έτος της ηλικίας τους έχουν επίσης δικαίωμα διατροφής, εφόσον φοιτούν σε ίδρυμα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ανήλικοι ικανοί προς εργασία (άνω των 18 ετών) οι οποίοι συνεχίζουν την εκπαίδευσή τους έχουν δικαίωμα διατροφής, ανεξαρτήτως εάν πληρούται το νόμιμο τεκμήριο χρέας, εφόσον η διατροφή είναι απαραίτητη για τη συνέχιση των σπουδών τους εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος. Το τέκνο οφείλει να ενημερώσει τον γονέα χωρίς καθυστέρηση σχετικά με την πρόθεσή του να συνεχίσει τις σπουδές του (άρθρο 4:220(1) του Αστικού Κώδικα).

Στην έννοια των σπουδών εμπερικλείεται οποιοδήποτε πρόγραμμα ή εκπαίδευση απαιτείται για την απόκτηση προσόντων με σκοπό την επαγγελματική σταδιοδρομία, καθώς και η προπτυχιακή, μεταπτυχιακή ή ανώτερη επαγγελματική εκπαίδευση που λαμβάνει το τέκνο σε διαρκή βάση.

Εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, οι γονείς μπορεί να έχουν υποχρέωση διατροφής τέκνου ηλικίας 25 ετών ή και πέραν αυτών (άρθρο 4:220(5) του Αστικού Κώδικα).

Ωστόσο, οι γονείς δεν έχουν υποχρέωση διατροφής ενήλικου τέκνου το οποίο σπουδάζει, εάν το τέκνο θεωρείται ανάξιο διατροφής, δεν εκπληρώνει τις φοιτητικές ή εξεταστικές του υποχρεώσεις με δική του υπαιτιότητα ή εάν η παροχή διατροφής θα υπονόμει την ικανότητα του γονέα να συντηρήσει τον εαυτό του ή τυχόν ανήλικο τέκνο του. Ενήλικο τέκνο θεωρείται επίσης ανάξιο διατροφής, εάν δεν διατηρεί σχέσεις με τον υπόχρεο διατροφής γονέα, χωρίς εύλογη αιτία (άρθρο 4:220(3) και (4) του Αστικού Κώδικα).

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Για το ποσό και τη μορφή της διατροφής ισχύουν οι όροι της συμφωνίας μεταξύ του δικαιούχου και του υποχρέου της διατροφής (δηλ. των γονέων, στην περίπτωση διατροφής τέκνου). Ελλείψει σχετικής συμφωνίας, ο δικαιούχος της διατροφής μπορεί να υποβάλει αίτημα διατροφής ενώπιον των δικαστηρίων. Ελλείψει συμφωνίας μεταξύ των γονέων, το δικαστήριο αποφαινεται επί του επιδόματος διατροφής το οποίο είναι καταβλητέο στο τέκνο.

Για τη διατροφή ανήλικου μπορεί να ασκήσει σχετική αγωγή η υπηρεσία κηδεμονίας, ενώ για τη διατροφή γονέα η αρμόδια τοπική αρχή, με τη συναίνεση του γονέα. Συγγενείς οι οποίοι έχουν υποχρέωση και διατρέφουν ή φροντίζουν πρόσωπο το οποίο δικαιούται διατροφής, μπορούν να ασκήσουν αγωγή για ίδιο λογαριασμό κατά των λοιπών προσώπων τα οποία έχουν υποχρέωση διατροφής.

Ο γονέας ή άλλος νόμιμος εκπρόσωπος τέκνου το οποίο δικαιούται διατροφής, μπορεί να ζητήσει την προκαταβολή του επιδόματος διατροφής από την υπηρεσία κηδεμονίας, εφόσον δεν κατέστη δυνατή η είσπραξη του επιδόματος διατροφής κατά τους έξι, τουλάχιστον, προγενέστερους μήνες.

Στο σχετικό αίτημα πρέπει να δηλώνεται ότι δεν συντρέχουν λόγοι απόρριψης του αιτήματος προκαταβολής της διατροφής και να αναφέρονται οι λόγοι και τα πραγματικά περιστατικά τα οποία δικαιολογούν το αίτημα.

Το αίτημα πρέπει να συνοδεύεται από τα εξής έγγραφα: τις σχετικές δηλώσεις εισοδήματος: τελεσίδικη δικαστική απόφαση η οποία ορίζει το επίδομα διατροφής του τέκνου ή έγγραφο το οποίο αποδεικνύει την εγγραφή του τέκνου σε ίδρυμα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κατά περίπτωση: έκθεση κατάσχεσης περιουσιακών στοιχείων η οποία φέρει ημερομηνία εντός των τελευταίων έξι μηνών και πιστοποιεί την αναστολή της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης ή έγγραφο το οποίο αποδεικνύει την επίσπευση δικαστικής διαδικασίας για την είσπραξη του οφειλόμενου επιδόματος διατροφής.

Η υπηρεσία κηδεμονίας οφείλει να πιστοποιήσει ότι κατέστη προσωρινά αδύνατη η είσπραξη του επιδόματος διατροφής, δηλ. τουλάχιστον επί χρονικό διάστημα έξι μηνών πριν από την υποβολή του αιτήματος.

Το αίτημα προκαταβολής της διατροφής μπορεί να γίνει δεκτό εάν: ο δικαιούχος της διατροφής έχει ζητήσει την αναγκαστική εκτέλεση της δικαστικής απόφασης δια της οποίας του επιδικάστηκε διατροφή και δεν κατέστη δυνατή η κατάσχεση των μισθών ή άλλου τακτικού εισοδήματος ή περιουσιακών στοιχείων του υποχρέου· ή, ανεστάνη η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης· ή, το ποσό το οποίο καταβλήθηκε μερικώς ή το εισπραχθέν ποσό δεν υπερβαίνει το 50% του επιδόματος διατροφής που όρισε το δικαστήριο.

Εφόσον υπάρξει ανάγκη, η υπηρεσία κηδεμονίας ζητεί από το δικαστήριο ή τον δικαστικό επιμελητή πληροφορίες σχετικά με το αποτέλεσμα της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης την οποία έχει επισπεύσει ο αιτών. Εφόσον απαιτείται για την αποσαφήνιση των πραγματικών περιστατικών, η υπηρεσία κηδεμονίας ζητεί λεπτομερή στοιχεία σχετικά με την κατάσχεση από τον εργοδότη του υποχρέου.

Στην κοινοποίηση έναρξης της διαδικασίας, η υπηρεσία κηδεμονίας καλεί τον υπόχρεο να καταβάλει άμεσα το επίδομα διατροφής και να προβεί σε σχετική δήλωση.

Η υπηρεσία κηδεμονίας κοινοποιεί την απόφασή της στον εργοδότη του υποχρέου, στο δικαστήριο της αναγκαστικής εκτέλεσης, στον ανεξάρτητο δικαστικό επιμελητή, στο γραφείο του εισαγγελέα ο οποίος είναι αρμόδιος στην περιφέρεια του δικαιούχου και του υποχρέου, στον συμβολαιογράφο της περιφέρειας κατοικίας του υποχρέου, ως φορολογικής αρχής, και στην υπηρεσία της Βουδαπέστης ή της τοπικής αυτοδιοίκησης η οποία προκαταβάλλει το επίδομα διατροφής.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποίου βαθμού) ή ανήλικου;

Ναι, ο γονέας ή ο νόμιμος εκπρόσωπος ανήλικου δικαιούχου διατροφής μπορεί να ζητήσει την προκαταβολή του επιδόματος διατροφής από την υπηρεσία κηδεμονίας.

Συγγενείς οι οποίοι έχουν υποχρέωση και διατρέφουν ή φροντίζουν πρόσωπο το οποίο δικαιούται διατροφής, μπορούν να ασκήσουν αγωγή για ίδιο λογαριασμό κατά των λοιπών προσώπων τα οποία έχουν υποχρέωση διατροφής.

Για τη χορήγηση διατροφής σε ανήλικο μπορεί να ασκήσει σχετική αγωγή η υπηρεσία κηδεμονίας, ενώ για τη χορήγηση διατροφής σε γονέα η αρμόδια τοπική αρχή, με τη συναίνεση του γονέα.

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Με βάση τους γενικούς κανόνες δικαιοδοσίας, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του καθ' ού (υποχρέου).

Σε περίπτωση που ο υπόχρεος δεν έχει διεύθυνση κατοικίας στην Ουγγαρία, αρμόδια είναι τα δικαστήρια του τόπου διαμονής του. Σε περίπτωση που ο τόπος διαμονής του υποχρέου είναι άγνωστος ή βρίσκεται στο εξωτερικό, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου της τελευταίας κατοικίας του υποχρέου στην Ουγγαρία. Σε περίπτωση που ο τόπος της τελευταίας κατοικίας του υποχρέου στην Ουγγαρία δεν μπορεί να προσδιοριστεί ή σε περίπτωση που ο υπόχρεος δεν κατοικούσε στην Ουγγαρία, αρμόδια είναι τα δικαστήρια του τόπου κατοικίας του αιτούντος ή, ελλείψει αυτής, του τόπου διαμονής του.

Εάν ο τόπος εργασίας και ο τόπος κατοικίας του υποχρέου δεν βρίσκονται στην ίδια περιοχή, το δικαστήριο παραπέμπει την υπόθεση, κατόπιν αιτήσεως του υποχρέου η οποία υποβάλλεται έως την πρώτη επ' ακροατηρίου συζήτηση, στο δικαστήριο του τόπου εργασίας του υποχρέου, προκειμένου αυτό να διεξαγάγει την ακροαματική διαδικασία και να εκδώσει απόφαση (άρθρο 29 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Αγωγή διατροφής μπορεί επίσης να ασκηθεί ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του αιτούντος (άρθρο 34(1) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Πληροφορίες για τα αρμόδια δικαστήρια παρέχονται [εδώ](#).

6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Ο αιτών δεν χρειάζεται τη συνδρομή εκπροσώπου για να προσφύγει στο δικαστήριο. Ο αιτών μπορεί να υποβάλει ο ίδιος αίτηση ενώπιον του δικαστηρίου (χωρίς να υποχρεούται να διορίσει εκπρόσωπο) (βλ. ερωτήσεις 3, 4 και 5).

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Ανεξαρτήτως του εισοδήματος και της οικονομικής τους κατάστασης, οι διάδικοι – εφόσον δεν απαλλάσσονται από τα δικαστικά έξοδα με βάση τον νόμο ή δύναμι έμεσα και γενικά εφαρμοστέας διάταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή διεθνούς συμφωνίας – έχουν δικαίωμα μετάθεσης των δικαστικών εξόδων της διαδικασίας για την επιδίκαση διατροφής, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων είσπραξης του επιδόματος διατροφής από τον φορέα ο οποίος καταβάλλει τις αποδοχές του υποχρέου ή από άλλο πρόσωπο, των εξόδων ακύρωσης ή μεταβολής του επιδόματος διατροφής, των εξόδων περάτωσης ή περιορισμού της αναγκαστικής εκτέλεσης για την καταβολή του επιδόματος διατροφής και, σε περίπτωση διασυνοριακών υποθέσεων διατροφής, των εξόδων εύρεσης και διαβίβασης των προσωπικών δεδομένων του υποχρέου.

Σε περίπτωση μετάθεσης της καταβολής των εξόδων:

α) το Δημόσιο καλύπτει τα έξοδα της διαδικασίας (αμοιβές μαρτύρων και πραγματογνωμόνων, διερμηνέων, διαχειριστών και δικηγόρων, έξοδα διεξαγωγής της δίκης και αυτοψίας κλπ.), εξαιρουμένων των εξόδων τα οποία δεν καλύπτονται από την απόφαση περί μετάθεσης και τα οποία συνεπώς προκαταβάλλονται από τον διάδικο·

β) διατάσσεται η μετάθεση της καταβολής των δικαστικών εξόδων που βαρύνουν τον διάδικο.

Ακόμη και σε περίπτωση που δεν υπάρχει διεθνής συμφωνία ή αμοιβαιότητα, οι αλλοδαποί έχουν επίσης δικαίωμα μετάθεσης της καταβολής των εξόδων. Εάν, σε περίπτωση μετάθεσης των εξόδων, το δικαστήριο διατάξει τον διάδικο να αναλάβει τα έξοδα της διαδικασίας, αυτός βαρύνεται με όλα τα έξοδα τα οποία έχει προκαταβάλει το Δημόσιο και με όλα τα καταγεγραμμένα τέλη υπέρ του Δημοσίου.

Τα δικαστικά τέλη ανέρχονται σε ποσοστό 6% ή σε 15.000 φιορίνια (HUF) κατ' ελάχιστο και 1.500.000 φιορίνια (HUF) κατά μέγιστο ποσό. Στην περίπτωση δίκης για αξιώσεις διατροφής, βάση υπολογισμού των τελών αποτελεί το μη καταβληθέν ακόμη επίδομα διατροφής, με ανώτατο όριο το επίδομα διατροφής ενός έτους.

Εάν ο διάδικος δεν διαθέτει επαρκή μέσα για την καταβολή των δικαστικών εξόδων, μπορεί να υποβάλει στο δικαστήριο αίτηση απαλλαγής.

Για τη διευκόλυνση της άσκησης των δικαιωμάτων τους, τα φυσικά πρόσωπα (συμπεριλαμβανομένων των παρεμφαινόντων) τα οποία αδυνατούν να καταβάλουν τα έξοδα της διαδικασίας με βάση το εισόδημα και την οικονομική τους κατάσταση, απαλλάσσονται εν όλω ή εν μέρει από την καταβολή των εξόδων αυτών, κατόπιν σχετικού αιτήματος.

Πρόσωπα των οποίων το εισόδημα (μισθός, σύνταξη ή άλλο τακτικό εισόδημα) δεν υπερβαίνει την ισχύουσα κατώτατη σύνταξη η οποία ορίζεται με βάση την έτη απασχόλησης, και τα οποία δεν διαθέτουν άλλα περιουσιακά στοιχεία πέραν των συνήθων ειδών οικοσκευής και επίπλωσης, απαλλάσσονται από την καταβολή των εξόδων. Απαλλαγή από την καταβολή των εξόδων παρέχεται επίσης στους δικαιούχους επιδομάτων τα οποία χορηγούνται σε πρόσωπα ευρισκόμενα σε ηλικία απασχόλησης ή πρόσωπα τα οποία συνοικούν με στενό συγγενή τους ο οποίος δικαιούται αντίστοιχων επιδομάτων, χωρίς να εξετάζεται το εισόδημα και η οικονομική κατάσταση των προσώπων αυτών.

Η απαλλαγή από την καταβολή των εξόδων περιλαμβάνει τα ακόλουθα ευεργετήματα:

α) απαλλαγή από την καταβολή δικαστικών τελών·

β) απαλλαγή από την προκαταβολή των εξόδων της διαδικασίας (αμοιβές μαρτύρων και πραγματογνωμόνων, διερμηνέων, διαχειριστών και δικηγόρων, έξοδα διεξαγωγής της δίκης και αυτοψίας κλπ.), και – με την επιφύλαξη αντίθετης διάταξης του νόμου – απαλλαγή από την καταβολή τους γενικά·

γ) απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής εγγύησης για τα έξοδα της διαδικασίας·

δ) αίτημα έγκρισης της εκπροσώπησης από δικηγόρο, όπου επιτρέπεται από τον νόμο.

Η απαλλαγή από την καταβολή των εξόδων εγκρίνεται από το δικαστήριο, κατόπιν αιτήματος. Το δικαστήριο επίσης διατάσσει την ενδεχόμενη άρση της απαλλαγής.

8 Τι ειδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης πημαριθμικής προσαρμογής);

Ελλείπει συμφωνίας μεταξύ των γονέων, το δικαστήριο αποφαινεται επί του επιδόματος διατροφής.

Κατά τον προσδιορισμό του επιδόματος διατροφής, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τα εξής:

α) τις εύλογες ανάγκες του τέκνου (τακτικές δαπάνες οι οποίες απαιτούνται για τη διαβίωση, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ανατροφή και εκπαίδευση του τέκνου)·

β) το εισόδημα και την οικονομική κατάσταση αμφοτέρων των γονέων·

γ) τυχόν λοιπά τέκνα τα οποία συνοικούν με τους γονείς (φυσικά, θετά ή ανάδοχα τέκνα) και τέκνα έναντι των οποίων οι γονείς έχουν υποχρέωση διατροφής·

δ) το εισόδημα του τέκνου, και

ε) τα επιδόματα προστασίας ανηλίκων, οικογενειακά επιδόματα, επιδόματα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας τα οποία παρέχονται στο τέκνο και στον γονέα για την ανατροφή του τέκνου (άρθρο 4:218(2) του Αστικού Κώδικα).

Το επίδομα διατροφής καταβάλλεται υπό τη μορφή σταθερού ποσού. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αυτόματη αναπροσαρμογή του ποσού της διατροφής σε ετήσια βάση, σύμφωνα με τον δείκτη τιμών καταναλωτή που δημοσιεύεται ετησίως από την κεντρική στατιστική υπηρεσία της Ουγγαρίας, από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους (άρθρο 4:207 του Αστικού Κώδικα). Το καταβλητέο ποσό διατροφής ανά τέκνο ορίζεται γενικά σε ποσοστό 15-25% του μέσου εισοδήματος του υποχρέου διατροφής. Γενικά κατά τον προσδιορισμό του μέσου εισοδήματος του υποχρέου διατροφής, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ετήσιο εισόδημα του υποχρέου κατά το έτος που προηγήθηκε της έναρξης της δικαστικής διαδικασίας για την επιδίκαση διατροφής (άρθρο 4:218(4) του Αστικού Κώδικα).

Σε περίπτωση που, λόγω τροποποίησης της συμφωνίας των μερών ή λόγω μεταβολής των συνθηκών βάσει των οποίων το δικαστήριο όρισε το ποσό της διατροφής, απειλούνται τα ζωτικά έννομα συμφέροντα οποιουδήποτε διαδίκου, εάν ο διάδικος αυτός συνεχίσει την καταβολή της διατροφής υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, αυτός μπορεί να ζητήσει την αναπροσαρμογή του ποσού της διατροφής ή τη μεταβολή των όρων καταβολής της. Τροποποίηση της συμφωνίας διατροφής δεν μπορεί να ζητήσει το πρόσωπο το οποίο κατά τον χρόνο κατάρτισης της συμφωνίας διατροφής όφειλε να έχει προβλέψει τη μεταβολή των συνθηκών που το αφορούν ούτε το πρόσωπο το οποίο ευθύνεται για τη μεταβολή αυτή.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Ο υπόχρεος διατροφής οφείλει να καταβάλει το επίδομα διατροφής στον δικαιούχο σε περιοδική βάση (π.χ. μηνιαίως) και εκ των προτέρων.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Εάν ο υπόχρεος δεν καταβάλει το επίδομα διατροφής οικειοθελώς, ο δικαιούχος μπορεί να ασκήσει σχετική αξίωση ενώπιον του δικαστηρίου, το οποίο μπορεί να διατάξει την αναγκαστική εκτέλεση της απόφασης διατροφής. Αξίωση διατροφής η οποία ανάγεται σε χρόνο μεγαλύτερο των έξι μηνών στο

παρελθόν, υπόκειται σε αναγκαστική εκτέλεση αναδρομικά εφόσον υπάρχει εύλογη αιτία για την καθυστερημένη υποβολή της αίτησης εκ μέρους του δικαιούχου. Αξίωση διατροφής η οποία ανάγεται σε χρόνο μεγαλύτερο των τριών ετών στο παρελθόν, δεν υπόκειται σε αναγκαστική εκτέλεση (άρθρο 4:208 (3) του Αστικού Κώδικα).

Για τη διατροφή που οφείλεται σε ανήλικο μπορεί να ασκήσει σχετική αγωγή η υπηρεσία κηδεμονίας, ενώ για τη διατροφή που οφείλεται σε γονέα κινείται αντίστοιχα η αρμόδια τοπική αρχή, με τη συναίνεση του γονέα (άρθρο 4:208(1) του Αστικού Κώδικα).

Συγγενείς οι οποίοι έχουν υποχρέωση διατροφής και διατρέφουν ή φροντίζουν πρόσωπο το οποίο δικαιούται διατροφής, μπορούν να ασκήσουν αγωγή για ίδιο λογαριασμό κατά των λοιπών προσώπων τα οποία έχουν υποχρέωση διατροφής (άρθρο 4:208(2) του Αστικού Κώδικα).

Στην απόφαση δια της οποίας διατάσσεται η καταβολή διατροφής από πρόσωπο το οποίο λαμβάνει μισθό, το δικαστήριο καλεί τον εργοδότη του εν λόγω προσώπου, κατόπιν σχετικού αιτήματος του δικαιούχου, να αφαιρέσει το ποσό που ορίζεται στην απόφαση από τον μισθό του υποχρέου και να το καταβάλει στον δικαιούχο της διατροφής.

Σε περίπτωση που το δικαστήριο δεν εκδώσει σχετική διάταξη και εν συνεχεία υποβληθεί αίτηση αναγκαστικής εκτέλεσης της απόφασης του δικαστηρίου ή της συμφωνίας των μερών η οποία έχει επικυρωθεί με απόφαση του δικαστηρίου, το δικαστήριο διατάσσει αναγκαστική εκτέλεση για την καταβολή της διατροφής εκδίδοντας σχετική εντολή κατάσχεσης, εφόσον το ποσό που παρακρατείται από τον μισθό του υποχρέου επαρκεί για την κάλυψη του οφειλόμενου ποσού.

Το παρακρατούμενο ποσό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% του μισθού του εργαζομένου. Ποσοστό έως 33% τυχόν παροχών ανεργίας που καταβάλλονται στον υπόχρεο (επίδομα ανεργίας, προσυνταξιοδοτικό επίδομα ανεργίας, συμπλήρωμα εισοδήματος και επίδομα προσώπου που τελεί σε αναζήτηση εργασίας) μπορεί να αφαιρεθεί ως επίδομα διατροφής.

Σε περίπτωση που ο υπόχρεος δεν έχει τακτικό εισόδημα ή το ποσό το οποίο θα παρακρατηθεί από το εισόδημά του δεν καλύπτει το οφειλόμενο ποσό, το δικαστήριο διατάσσει αναγκαστική εκτέλεση εκδίδοντας σχετική έγγραφη εντολή εκτέλεσης. Σε αυτή την περίπτωση, η αναγκαστική εκτέλεση διεξάγεται όχι μόνο επί των μισθών του υποχρέου, αλλά και επί άλλων περιουσιακών του στοιχείων τα οποία προβλέπονται στον νόμο περί αναγκαστικής εκτέλεσης.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Πληροφορίες για τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης αποφάσεων παρέχονται στη σχετική ιστοσελίδα.

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή το οποίο μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Βλέπε απάντηση στην ερώτηση 10 ανωτέρω.

Ο γονέας ή άλλος νόμιμος εκπρόσωπος τέκνου το οποίο δικαιούται διατροφής, μπορεί να ζητήσει την προκαταβολή του επιδόματος διατροφής από την υπηρεσία κηδεμονίας, εφόσον δεν κατέστη δυνατή η είσπραξη του επιδόματος διατροφής κατά τους τελευταίους έξι, τουλάχιστον, μήνες.

Στην κοινοποίηση έναρξης της διαδικασίας, η υπηρεσία κηδεμονίας καλεί τον υπόχρεο να καταβάλει άμεσα το επίδομα διατροφής και να προβεί σε σχετική δήλωση.

Η υπηρεσία κηδεμονίας κοινοποιεί την απόφασή της στον εργοδότη του υποχρέου, στο δικαστήριο της αναγκαστικής εκτέλεσης, στον ανεξάρτητο δικαστικό επιμελητή, στο γραφείο του εισαγγελέα ο οποίος είναι αρμόδιος στην περιφέρεια του δικαιούχου και του υποχρέου, στον συμβολαιογράφο της περιφέρειας κατοικίας του υποχρέου, ως φορολογικής αρχής, και στην υπηρεσία της Βουδαπέστης και της τοπικής αυτοδιοίκησης η οποία προκαταβάλλει το επίδομα διατροφής.

Η μη καταβολή του επιδόματος διατροφής συνιστά ποινικό αδίκημα. Η υπαίτια μη εκπλήρωση νόμιμης υποχρέωσης διατροφής η οποία θεμελιώνεται σε εκτελεστή απόφαση κρατικής αρχής, επισύρει ποινή φυλάκισης δύο ετών.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Ναι (βλέπε ερώτηση 3).

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης της Ουγγαρίας παρέχει συνδρομή κατόπιν αιτήματος προσώπου το οποίο διαμένει στην Ουγγαρία, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 και τις διεθνείς συνθήκες, σε διαρκή συνεργασία με την κεντρική αρχή η οποία είναι αρμόδια για θέματα διατροφής στο αντίστοιχο κράτος μέλος. Ο αιτών μπορεί να ζητήσει την εκτέλεση της απόφασης διατροφής του ουγγρικού δικαστηρίου στο εξωτερικό ή, ελλείψει σχετικής απόφασης, την αναγνώριση της υποχρέωσης διατροφής στο εξωτερικό ή την αύξηση του ποσού διατροφής το οποίο είναι καταβλητέο στο εξωτερικό. Το επίσημο αίτημα δεν υποβάλλεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης αλλά στο αρμόδιο τοπικό δικαστήριο, το οποίο καθορίζεται με βάση τον τόπο κατοικίας, τον τόπο διαμονής ή τον τόπο εργασίας του αιτούντος, ή στο τοπικό δικαστήριο το οποίο εξέδωσε την πρωτοβάθμια απόφαση της οποίας ζητείται η αναγκαστική εκτέλεση. Για την υποβολή του αιτήματος ή τη διεξαγωγή δικαστικής διαδικασίας στο εξωτερικό, δεν είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση από δικηγόρο. Εφόσον δεν υπάρχει εκπροσώπηση από δικηγόρο, το δικαστήριο βοηθεί τον αιτούντα κατά την υποβολή του αιτήματός του. Το δικαστήριο εν συνεχεία προωθεί το αίτημα και τα σχετικά έγγραφα στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης διαβιβάζει μεταφρασμένο το αίτημα στην κεντρική αρχή του αντίστοιχου κράτους μέλους η οποία είναι αρμόδια για θέματα διατροφής. Η κεντρική αρχή προβαίνει στα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη της δικαστικής διαδικασίας κατά του υποχρέου. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης ενημερώνει τον αιτούντα διαρκώς σχετικά με την πρόοδο της διαδικασίας, με βάση τις πληροφορίες που λαμβάνει από το εξωτερικό.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διεύθυνση Διεθνούς Ιδιωτικού Δικαίου (Igazságügyi Minisztérium, Nemzetközi Magánjogi Főosztály)

Διεύθυνση: H-1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 2-4.

Ταχυδρομική διεύθυνση: H-1357 Budapest, Pf. 2.

Τηλέφωνο: +36 (1) 795-4846

Φαξ: +36 (1) 795-0463

Δ/ση ηλ. ταχυδρομείου: nmfo@im.gov.hu

Δικτυακός τόπος: <http://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/nemzetkozi-gyermekelviteli-es-tartasdjijal-kapcsolatos-ugyek>

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Όχι, το αίτημα πρέπει να υποβληθεί μέσω της κεντρικής αρχής η οποία είναι αρμόδια για θέματα διατροφής στο κράτος μέλος στο οποίο κατοικεί ο αιτών.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Οι κεντρικές αρχές των κρατών μελών παρατίθενται [εδώ](#).

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δικαίωμα θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Σε σχέση με τα αιτήματα που λαμβάνει, το Υπουργείο Δικαιοσύνης επικοινωνεί με την αρμόδια υπηρεσία για την παροχή νομικής συνδρομής προκειμένου να διοριστεί δικηγόρος για τον αιτούντα, εφόσον αυτός είναι κάτοικος εξωτερικού. Στην περίπτωση του άρθρου 46 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009, χορηγείται πλήρης απαλλαγή από τα έξοδα, η δε αμοιβή του δικηγόρου καταβάλλεται επίσης από το Δημόσιο. Στις περιπτώσεις του άρθρου 47, τα μέρη έχουν δικαίωμα μετάθεσης του χρόνου καταβολής των εξόδων σύμφωνα με την συγγραφική νομοθεσία. Δυνάμει αυτού του δικαιώματος, το Δημόσιο προκαταβάλλει τα έξοδα της διαδικασίας (π.χ. δικαστικά τέλη, αμοιβές δικηγόρων), ανεξαρτήτως της οικονομικής κατάστασης του ενδιαφερομένου, σε περίπτωση όμως που αυτός ηττηθεί στη διαδικασία, το δικαστήριο μπορεί να τον διατάξει να καταβάλει τα σχετικά έξοδα. Εάν ο αιτών αποδείξει ότι λόγω της οικονομικής του κατάστασης δικαιούται πλήρους απαλλαγής από τα έξοδα σύμφωνα με την συγγραφική νομοθεσία, δεν καταβάλλει τα έξοδα ακόμη και εάν ηττηθεί στη διαδικασία.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Η εφαρμογή του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής στην Ουγγαρία διέπεται από τον [Νόμο LXVII του 2011](#).

Τελευταία επικαιροποίηση: 05/10/2017

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Αξιώσεις διατροφής - Κάτω Χώρες

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Η διατροφή αποτελεί υποχρέωση συνεισφοράς στην κάλυψη του κόστους διαβίωσης του δικαιούχου της διατροφής. Υποχρέωση διατροφής απορρέει από συγγένεια εξ αίματος και εξ αγχιστείας, καθώς και από (προηγούμενο) γάμο.

Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα:

- οι γονείς στα τέκνα τους
- τα τέκνα στους γονείς τους
- διαζευγμένος σύζυγος στον άλλο σύζυγο (πρώην σύντροφοι σε σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης)

Η υποχρέωση διατροφής που υφίσταται μεταξύ συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου συνεχίζεται μετά τη λύση του γάμου. Το δικαστήριο δύναται, με την απόφαση της έκδοσης διαζυγίου ή με μεταγενέστερη απόφαση, να επιδικάσει, κατόπιν αίτησης του δικαιούχου διατροφής πρώην συζύγου, διατροφή σε βάρος του ενός πρώην συζύγου και υπέρ του άλλου, εφόσον τα εισοδήματα αυτού δεν επαρκούν για την κάλυψη του κόστους διαβίωσής του και δεν αναμένεται ευλόγως να αποκτήσει επαρκή προς τούτο εισοδήματα. Για τον καθορισμό του ύψους της διατροφής, ο δικαστής λαμβάνει υπόψη του τις ανάγκες του ενός πρώην συζύγου και τα μέσα (τους οικονομικούς πόρους) του άλλου πρώην συζύγου. Σημασία μπορεί να έχουν και μη οικονομικοί παράγοντες, όπως η διάρκεια του γάμου ή της συμβίωσης. Εάν το δικαστήριο δεν προσδιορίσει το χρονικό όριο ισχύος της υποχρέωσης διατροφής, η υποχρέωση διατροφής παύει αυτόματα έπειτα από 12 έτη. Κατόπιν αιτήματος του πρώην συζύγου που αιτείται τη διατροφή, το δικαστήριο δύναται να παρατείνει την εν λόγω περίοδο, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ο εν λόγω πρώην σύζυγος αντιμετωπίζει ιδιαίτερες οικονομικές δυσχέρειες. Σε περίπτωση βραχυβίου γάμου (διάρκειας μικρότερης από 5 έτη) στη διάρκεια του οποίου δεν αποκτήθηκαν παιδιά, η υποχρέωση διατροφής καταρχήν δεν δύναται να έχει μεγαλύτερη διάρκεια από τον ίδιο τον γάμο.

Τα ανωτέρω ισχύουν επίσης όσον αφορά τη διατροφή μεταξύ πρώην συντρόφων βάσει σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης.

Οι πρώην σύζυγοι δύνανται να καταρτίζουν εξωδικαστικά συμφωνίες ως προς τη μεταξύ τους διατροφή. Συνήθως, οι εν λόγω συμφωνίες περιλαμβάνονται στη συμφωνία περί διαζυγίου. Στην πράξη, αυτή η συμφωνία επικυρώνεται από το δικαστήριο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας για την έκδοση του διαζυγίου. Η εν λόγω επικύρωση παρέχει στον δικαιούχο της διατροφής μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου.

Λοιπές κατηγορίες υποχρεώσεων διατροφής:

Σύζυγοι/σύντροφοι βάσει σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης

Οι σύζυγοι και οι σύντροφοι βάσει σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης πρέπει να συμμετέχουν και οι δύο, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, στα έξοδα του νοικοκυριού. Δύνανται να καταρτίζουν λοιπές σχετικές συμφωνίες με προαγμαία σύμφωνα ή σύμφωνα συμβίωσης.

Βιολογικός πατέρας/σύντροφος της μητέρας

Ο βιολογικός πατέρας του τέκνου οφείλει να καταβάλλει διατροφή για το τέκνο που έχει γεννηθεί (αλλά όχι αναγνωρισθεί) από αυτόν, εφόσον το τέκνο δεν έχει νόμιμο συγγενικό δεσμό με τον εν λόγω άνδρα ή με άλλον άνδρα (με άλλα λόγια, εφόσον ελλείπει ο νόμιμος πατέρας). Η ίδια υποχρέωση υφίσταται για τον σύντροφο της μητέρας που συναίνεσε σε πράξη που θα μπορούσε να έχει οδηγήσει στην τεκνοποίηση.

Κοινή επιμέλεια

Ο μη γονέας που έχει την επιμέλεια τέκνου από κοινού με τον γονέα υπέχει υποχρέωση διατροφής απέναντι στο τέκνο αυτό (άρθρο 1:253w BW). Η υποχρέωση διατροφής διαρκεί έως τη συμπλήρωση του εικοστού πρώτου έτους της ηλικίας του τέκνου, οπότε παύει η κοινή επιμέλεια λόγω ενηλικίωσης του τέκνου.

Σε ποιες περιπτώσεις;

Γενικά, η υποχρέωση καταβολής διατροφής ισχύει μόνο εάν ο δικαιούχος διατροφής είναι άπορος. Ένα πρόσωπο θεωρείται άπορο εάν δεν έχει επαρκή έσοδα διαβίωσης, ούτε μπορεί ευλόγως να αναμένεται ότι θα αποκτήσει.

Εξαίρεση

Εξαίρεση στον κανόνα αυτό συνιστά η περίπτωση της υποχρέωσης γονέων και βιολογικού πατέρα για διατροφή των ανήλικων και νέων ενήλικων παιδιών τους (ηλικίας έως 21 ετών). Σε αυτές τις περιπτώσεις, η υποχρέωση διατροφής υφίσταται ακόμη κι αν οι δικαιούχοι δεν είναι άποροι.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανηλίκους ή ενήλικους;

Στην περίπτωση τέκνων κάτω των 18 ετών (ανήλικα τέκνα), οι γονείς οφείλουν να καταβάλλουν τις δαπάνες για τη φροντίδα και ανατροφή τους. Αυτό αφορά το κόστος διαβίωσης και τις λοιπές δαπάνες που ανακύπτουν κατά την ανατροφή του τέκνου, όπως τις δαπάνες εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας. Οι γονείς οφείλουν να καλύπτουν τις δαπάνες φροντίδας και ανατροφής ανάλογα με τα μέσα που διαθέτουν. Η εν λόγω υποχρέωση υφίσταται ακόμη και αν το τέκνο διαθέτει δικά του μέσα και/ή εισοδήματα.

Για τα τέκνα ηλικίας 18, 19 και 20 ετών («νέοι ενήλικες»), οι γονείς είναι υπεύθυνοι για την κάλυψη του κόστους διαβίωσης και εκπαίδευσης. Η έννοια του κόστους διαβίωσης και εκπαίδευσης είναι η ίδια με αυτή του κόστους για τη φροντίδα και ανατροφή κατά την παιδική ηλικία. Η εν λόγω υποχρέωση διατροφής είναι δεν προϋποθέτει ανάγκη των δικαιούχων διατροφής.

Η εκτεταμένη υποχρέωση διατροφής υφίσταται για αυτή την κατηγορία παιδιών ακόμη και αν έχουν δικό τους εισόδημα από εργασία ή δικούς τους πόρους, ή αν είναι παντρεμένα. Ωστόσο, από το εισόδημα του παιδιού καθορίζεται σε τι βαθμό έχει ανάγκη από διατροφή.

Στην περίπτωση των τέκνων ηλικίας 21 ετών και άνω, οι γονείς έχουν υποχρέωση διατροφής μόνο εάν το τέκνο έχει ανάγκη διατροφής και δεν είναι σε θέση να φροντίσει τον εαυτό του. Για παράδειγμα, εάν το παιδί πάσχει από σωματική ή νοητική αναπηρία.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Το ποσό που πρέπει να καταβάλλει ο υπόχρεος διατροφής μπορεί να καθορισθεί είτε από τα ίδια τα μέρη και να αναφέρεται σε συμφωνία, είτε με δικαστική απόφαση.

Στη δίκη διαζυγίου, συνήθως το δικαστήριο καλείται να αποφανθεί και για τη διατροφή του πρώην συζύγου ή των τέκνων.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιο βαθμού) ή ανηλίκου;

Όχι: η αίτηση πρέπει να υποβάλλεται από τον δικηγόρο του δικαιούχου διατροφής. Οι δικαιούχοι διατροφής δεν επιτρέπεται να υποβάλουν αίτηση χωρίς δικηγόρο. Οι ανήλικοι εκπροσωπούνται από τον νόμιμο αντιπρόσωπό τους (συνήθως γονέα).

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Η διεθνής δικαιοδοσία (είναι αρμόδιο δικαστήριο των Κάτω Χωρών;) διαφέρει από την εσωτερική αρμοδιότητα (ποιο δικαστήριο των Κάτω Χωρών είναι αρμόδιο;).

Διεθνής δικαιοδοσία εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Όσον αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων των Κάτω Χωρών, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζεται ο λεγόμενος κανονισμός «[Bruxelles I](#)». Ο εν λόγω κανονισμός περιλαμβάνει κανόνες για τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων ως προς τις αξιώσεις διατροφής.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού, υπόχρεος διατροφής (εναγόμενος) που κατοικεί στις Κάτω Χώρες ενάγεται, καταρχήν, από τον δικαιούχο διατροφής (ενάγοντα) ενώπιον των δικαστηρίων των Κάτω Χωρών.

Ο κανονισμός «Bruxelles I» περιλαμβάνει επίσης έναν εναλλακτικό κανόνα για τις υποχρεώσεις διατροφής. Το άρθρο 5 παράγραφος 2 ορίζει ότι εναγόμενος που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος:

ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου ο δικαιούχος της διατροφής έχει την κατοικία ή την συνήθη διαμονή του,

ή, εφόσον πρόκειται για αγωγή παρεπόμενη δίκης σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση προσώπων, π.χ. δίκης για την έκδοση διαζυγίου ή τον καθορισμό της πατρότητας, ενώπιον του δικαστηρίου που κατά το δικαίωμα δικάζοντος δικαστή έχει διεθνή δικαιοδοσία στην περίπτωση της δίκης αυτής, εκτός αν η διεθνής αυτή δικαιοδοσία θεμελιώνεται μόνο στην ιθαγένεια ενός των διαδίκων.

Στην πρώτη περίπτωση, δικαιούχος διατροφής που κατοικεί στις Κάτω Χώρες δύναται να εναγάγει υπόχρεο διατροφής που κατοικεί στη Γαλλία, για παράδειγμα, ενώπιον δικαστηρίου των Κάτω Χωρών, το οποίο έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2. Το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγόντος διαθέτει διεθνή δικαιοδοσία.

Επιπλέον, όσον αφορά τις υποχρεώσεις διατροφής εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δικαίωμα, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής είναι σε ισχύ από τη 18η Ιουνίου 2011.

Οι κανόνες για τη διεθνή δικαιοδοσία που περιλαμβάνονται στον κανονισμό για τις υποχρεώσεις διατροφής συνάδουν εν πολλοίς με τους κανόνες του κανονισμού «Bruxelles I». Ο γενικός κανόνας είναι ότι τα δικαστήρια του τόπου της συνήθους διαμονής του εναγόμενου ή του δικαιούχου διατροφής έχουν τη διεθνή δικαιοδοσία να επιλαμβάνονται των υποθέσεων διατροφής. Σε αντίθεση με τον κανονισμό «Bruxelles I», για την εφαρμογή του κανονισμού για τις υποχρεώσεις διατροφής δεν απαιτείται να βρίσκεται ο τόπος της συνήθους διαμονής του εναγόμενου στο έδαφος κράτους μέλους.

Διεθνής δικαιοδοσία εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ως προς τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων των Κάτω Χωρών εκτός του πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ισχύουν τα ακόλουθα. Εάν ο εναγόμενος (δικαιούχος ή υπόχρεος διατροφής) κατοικεί εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τότε δεν εφαρμόζεται ο προαναφερθείς κανονισμός «Bruxelles I» και τα δικαστήρια των Κάτω Χωρών διαθέτουν διεθνή δικαιοδοσία βάσει του κώδικα πολιτικής δικονομίας (*Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering*). Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο των Κάτω Χωρών που έχει αρμοδιότητα για το διαζύγιο δύναται να εκδώσει προσωρινές ρυθμίσεις σχετικά με το διαζύγιο ή συμπληρωματικές διατάξεις όπως για την καταβολή διατροφής και τη συνέχιση της παραμονής στην οικογενειακή στέγη. Τα δικαστήρια των Κάτω Χωρών έχουν επίσης διεθνή δικαιοδοσία να αποφασίσουν σχετικά με ανεξάρτητη αγωγή διατροφής εάν ο ενάγων ή τουλάχιστον ένα από τα ενδιαφερόμενα μέρη που αναφέρονται στην αγωγή ζει στις Κάτω Χώρες ή, εφόσον η υπόθεση συνδέεται αρκετά με τη δικαιοδοσία των Κάτω Χωρών, εάν τα μέρη επιλέξουν τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων των Κάτω Χωρών ή εάν ο οικείος διάδικος εμφανιστεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και δεν προβάλει ένσταση έλλειψης διεθνούς δικαιοδοσίας.

Εσωτερική αρμοδιότητα

Όσον αφορά την εσωτερική αρμοδιότητα των δικαστηρίων των Κάτω Χωρών, ο κανόνας σχετικά με το είδος του δικαστηρίου (Πρωτοδικείο, Εφετείο, Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών) που έχει αρμοδιότητα είναι ότι αρμόδιο για υποθέσεις διατροφής είναι το Πρωτοδικείο. Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας ορίζει το κατά τόπον αρμόδιο Πρωτοδικείο. Αρμόδιο είναι το Πρωτοδικείο του τόπου κατοικίας είτε του εναγόντος (ενός από του εναγόντες) είτε ενός από τα ενδιαφερόμενα μέρη που αναφέρονται στην αγωγή ή, ελλείψει τόπου κατοικίας ενός από τα εν λόγω μέρη, το δικαστήριο του τόπου πραγματικής διαμονής ενός από τα μέρη.

6 Ως απών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Το αίτημα παροχής, μεταβολής ή παύσης διατροφής πρέπει να υποβάλλεται από δικηγόρο. Ο δικηγόρος εκπροσωπεί τον ενάγοντα ενώπιον του δικαστηρίου. Ονόματα και διευθύνσεις δικηγόρων υπάρχουν στον ιστότοπο του [εθνικού δικηγορικού συλλόγου](#)

Υπάρχει επίσης [Ένωση δικηγόρων οικογενειακού δικαίου και διαμεσολαβητών διαζυγίου](#), τα μέλη της οποίας ειδικεύονται σε ζητήματα διαζυγίου και διατροφής, μεταξύ άλλων. Ειδικεύονται επίσης στη διαμεσολάβηση σε περιπτώσεις διαζυγίου και σε όλα όσα αυτή περιλαμβάνει.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Στην περίπτωση δικαστικής διαδικασίας, πρέπει να καταβάλλεται δικαστική δαπάνη ως συμβολή στο κόστος απονομής της δικαιοσύνης. Πρόκειται για το τέλος γραμματείας δικαστηρίου. Επιπροσθέτως, πρέπει να καταβληθεί και η αμοιβή του δικηγόρου και του δικαστικού επιμελητή.

Εάν ο διάδικος δεν μπορεί να καταβάλει όλο το ποσό της δαπάνης δικηγόρου, μπορεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να τύχει νομικής συνδρομής. Πρόκειται τότε για «υπόθεση νομικής συνδρομής». Το κράτος πληρώνει μέρος των εξόδων και ο διάδικος πληρώνει μια «προσωπική συμβολή». Το ποσό αυτής της «προσωπικής συμβολής» εξαρτάται από το εισόδημα και τα οικονομικά μέσα του διαδίκου. Το [Συμβούλιο Νομικής Συνδρομής](#) χορηγεί νομική συνδρομή. Ο διάδικος πρέπει να υποβάλει αίτηση για νομική συνδρομή στο Συμβούλιο Νομικής Συνδρομής στην περιφέρεια (=περιφέρεια Εφετείου) στην οποία βρίσκεται το γραφείο του δικηγόρου. Στην πράξη, συχνά η αίτηση συντάσσεται από τον δικηγόρο, εάν ο διάδικος έχει επικοινωνήσει μαζί του πριν από την υποβολή της αίτησης για νομική συνδρομή.

Περαιτέρω, πρέπει να υποβληθεί «δήλωση εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων» (η οποία μπορεί να ληφθεί από την αρμόδια δημοτική αρχή του τόπου διαμονής). Η εν λόγω δήλωση πρέπει να σταλεί μαζί με την αίτηση στο Συμβούλιο Νομικής Συνδρομής, το οποίο ερευνά αν ο διάδικος πληροί τις προϋποθέσεις για νομική συνδρομή. Σε καταφατική περίπτωση, εκδίδεται απόδειξη δικαιώματος νομικής συνδρομής. Το τέλος γραμματείας δικαστηρίου επίσης μειώνεται σε αυτές τις περιπτώσεις.

Το δικαίωμα νομικής συνδρομής ισχύει επίσης σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών, δηλ. αν ο αιτών δεν κατοικεί στις Κάτω Χώρες. Τούτο προβλέπεται στην ευρωπαϊκή οδηγία [για τη διασυνοριακή νομική συνδρομή](#). Νομική συνδρομή μπορεί να ζητηθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 23Α έως 23Κ του νόμου περί νομικής συνδρομής (*Wet op de rechtsbijstand*), μέσω του Συμβουλίου Νομικής Συνδρομής στη Χάγη, με χρήση του στερεότυπου εντύπου που προβλέπει η ανωτέρω οδηγία, το οποίο είναι πανομοιότυπο για όλα τα κράτη μέλη.

Εάν είναι απαραίτητο, το [Συμβούλιο Νομικής Συνδρομής](#) μπορεί να βοηθήσει στην επιλογή δικηγόρου. Η διεύθυνση του Συμβουλίου παρατίθεται στην απάντηση της ερώτησης 14.2.

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης τιμαριθμικής προσαρμογής);

Στην απόφασή του, το δικαστήριο θα λάβει υπόψη του τις ανάγκες του προσώπου που ζητεί ή εισπράττει διατροφή και τα μέσα (οικονομικούς πόρους) του προσώπου από το οποίο ζητείται να καταβάλλει ή το οποίο καταβάλλει διατροφή. Οι έννοιες των αναγκών και των μέσων είναι συγγενείς. Το δικαστήριο διαθέτει ορισμένο βαθμό ελευθερίας να αποφασίζει ανάλογα με τις συνθήκες της κάθε περίπτωσης. Το δικαστικό σώμα έχει εκδώσει κατευθυντήριες οδηγίες (τα λεγόμενα πρότυπα *Trema*), οι οποίες ωστόσο δεν είναι δεσμευτικές για το δικαστήριο.

Τα ακόλουθα εισοδήματα και έξοδα είναι σημαντικές παράμετροι που συνυπολογίζονται στη δικαστική απόφαση:

εισόδημα από απασχόληση

εισόδημα από συμπληρωματική απασχόληση

υποτροφίες για σπουδές

παροχές

συντάξεις

εισόδημα από (υπ)εκμίσθωση

τόκοι και λοιπά εισοδήματα από περιουσιακά στοιχεία

συμβολή στα έξοδα του νοικοκυριού άλλων προσώπων με τα οποία υπάρχει συμβίωση

υφιστάμενες δυνατότητες να αυξηθεί το εισόδημα (ικανότητα απόκτησης εισοδήματος)

δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων

καταβολές μισθωμάτων

αποπληρωμή ενυπόθηκου δανείου και τόκων, καθώς και πάγιες επιβαρύνσεις. Το τμήμα του ενυπόθηκου δανείου που δεν έχει εξοφληθεί ακόμη πρέπει

επίσης να αναφέρεται εδώ

ασφαλιστήρια συμβόλαια

απαραίτητα τακτικά έξοδα ταξιδιού

οικονομικές υποχρεώσεις προς άλλα πρόσωπα

κόστος ειδικής θεραπευτικής αγωγής του δικαιούχου διατροφής και /ή μελών της οικογένειάς του

δαπάνες που συνδέονται με την παραγωγή εισοδήματος

τυχόν δηλώσεις οφειλών

Νόμιμη τιμαριθμική αναπροσαρμογή

Κάθε έτος, ο Υπουργός Δικαιοσύνης καθορίζει το ποσοστό αύξησης, βάσει νόμου, της διατροφής που έχει επιδικάσει το δικαστήριο ή της συνεισφοράς που έχει ορισθεί με συμφωνία. Κατά τον υπολογισμό της εν λόγω ποσοστιαίας αύξησης, ο Υπουργός εξετάζει τη μισθολογική εξέλιξη στις επιχειρήσεις και το δημόσιο, καθώς και σε άλλους τομείς. Το ποσοστό αυτό δημοσιεύεται στο *Staatscourant* (την Εφημερίδα της Κυβέρνησης των Κάτω Χωρών).

Υπάρχουν αρκετές εξαιρέσεις από την αυτόματη αναπροσαρμογή του ύψους της διατροφής. Τα μέρη καθώς και το Δικαστήριο μπορούν να αποκλείσουν τη νόμιμη τιμαριθμική αναπροσαρμογή ή να καθορίσουν εναλλακτική μέθοδο αναπροσαρμογής.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Η διατροφή σε πρώην σύζυγο καταβάλλεται απευθείας στον δικαιούχο της διατροφής. Η διατροφή ανηλικού που έχει επιδικαστεί από το δικαστήριο καταβάλλεται απευθείας στον γονέα (ή κηδεμόνα) που έχει την επιμέλεια του τέκνου.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικιοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Εάν η υποχρέωση διατροφής έχει επιδικαστεί από το δικαστήριο και ο υπόχρεος της διατροφής καθυστερεί την καταβολή της διατροφής τέκνου και/ή συζύγου /καταχωρισμένου συντρόφου, η επιβολή της συμμόρφωσης είναι δυνατή μέσω του [Εθνικού Γραφείου Είσπραξης Διατροφών](#) (LBIO) του Ρότερνταμ. Η επιβολή της συμμόρφωσης δύναται επίσης να ανατεθεί σε δικαστικό επιμελητή. Ελλείψει δικαστικής απόφασης, η υπόθεση πρέπει να αχθεί ενώπιον Δικαστηρίου. Για τον σκοπό αυτόν, πρέπει να χρησιμοποιηθεί δικηγόρος.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Στην περίπτωση κατάσχεσης παροχών ή μισθών, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το ακατάσχετο. Η προθεσμία παραγραφής των αξιώσεων διατροφής που καταβάλλεται μηνιαίως είναι 5 έτη. Εάν σε δικαστική απόφαση αναγράφονται τα καθυστερούμενα ποσά διατροφής, δηλαδή εάν στην πράξη αναφέρεται πάγιο ποσό, η προθεσμία παραγραφής ανέρχεται σε είκοσι έτη. Προς αποφυγή τυχόν παραγραφής της αξίωσης, η προθεσμία παραγραφής πρέπει να ανασταλεί.

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Στην περίπτωση υπερημερίας ως προς τη διατροφή τέκνου και/ή συζύγου/καταχωρισμένου συντρόφου, αρμόδια αρχή είναι το [Εθνικό Γραφείο Είσπραξης Διατροφών](#) (LBIO).

Το LBIO πρέπει να εξουσιοδοτηθεί προς τούτο από τον δικαιούχο διατροφής. Το LBIO δύναται, εάν είναι αναγκαίο, να προβεί στην είσπραξη με επίσπευση εκτέλεσης. Το LBIO δύναται, επί παραδείγματι, να προβεί σε κατάσχεση του μισθού, των παροχών ή της κινητής ή ακίνητης περιουσίας του υπόχρεου σε διατροφή.

Οι υπηρεσίες του LBIO προσφέρονται δωρεάν εάν αμφότερα τα μέρη είναι κάτοικοι Κάτω Χωρών. Το LBIO, όταν παραλαμβάνει αίτημα βοήθειας στην είσπραξη, επιχειρεί αρχικά μεθόδους που δεν προκαλούν δαπάνες, όπως σύντομη διαμεσολάβηση και/ή παροχή εξηγήσεων. Η προσπάθεια αυτή αποδεικνύεται επιτυχής στα τρία τέταρτα περίπου των υποθέσεων. Ωστόσο, κάθε φορά που το LBIO αναλαμβάνει την είσπραξη, ο υπόχρεος σε διατροφή αποδίδει στο LBIO τις δαπάνες είσπραξης. Το LBIO επιβάλλει συμπληρωματικό τέλος για την είσπραξη, το οποίο ισούται με το 15% των μηνιαίων οφειλόμενων ποσών και των καθυστερούμενων ποσών διατροφής. Τυχόν δαπάνες εκτέλεσης ανακτώνται επίσης από τον υπόχρεο σε διατροφή.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Παρότι το LBIO είναι κρατική υπηρεσία, δεν προκαταβάλλονται ποσά διατροφής. Το κράτος μπορεί να προκαταβάλει τέτοια ποσά σε περίπτωση διατροφής ανηλίκου ή νομικής συνδρομής.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Το LBIO είναι επίσης αρμόδιο για τη διεθνή είσπραξη διατροφών. Τα καθήκοντα αυτά απορρέουν από δύο συμβάσεις που έχουν υπογράψει οι Κάτω Χώρες. Οι Κάτω Χώρες αποτελούν συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης της Νέας Υόρκης της 20ής Ιουνίου 1956 περί διεκδικήσεως διατροφής στην αλλοδαπή.

Πρόκειται για σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή, στόχος της οποίας είναι να διευκολύνει την είσπραξη διατροφής σε διεθνείς περιπτώσεις. Προς τούτο, η σύμβαση έχει θεσπίσει σύστημα αρχών διαβίβασης και παραλαβής, οι οποίες βοηθούν τον δικαιούχο διατροφής στην εκτέλεση των αξιώσεων διατροφής. Το LBIO αποτελεί την αρχή διαβίβασης και παραλαβής στις Κάτω Χώρες.

Οποιοσδήποτε διαμένει στις Κάτω Χώρες και αντιμετωπίζει προβλήματα με την είσπραξη διατροφής από υπόχρεο διατροφής που διαμένει στο εξωτερικό (δηλ. σε χώρα που είναι συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης της Νέας Υόρκης) μπορεί να επικαλεσθεί τη σύμβαση της Νέας Υόρκης. Η σύμβαση αφορά τις διατροφές για ανηλίκους και για συζύγους/καταχωρισμένους συντρόφους.

Από την 1η Αυγούστου 2014 η Σύμβαση της 23ης Νοεμβρίου 2007 για την είσπραξη, σε διεθνές επίπεδο, απαιτήσεων διατροφής παιδιών και άλλων μορφών οικογενειακής διατροφής δεσμεύει τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός από τη Δανία) και άλλα συμβαλλόμενα κράτη. Πλέον των κρατών μελών της Ε.Ε, η Σύμβαση είναι επίσης σε ισχύ στην Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τη Νορβηγία και την Ουκρανία. Στις σχέσεις μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ, υπερισχύει ο κανονισμός για τις υποχρεώσεις διατροφής [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 4/2009].

Η Σύμβαση της Χάγης για τις υποχρεώσεις διατροφής εφαρμόζεται για τέκνα που δεν έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας τους. Δύνανται να εκτείνεται και σε άλλα μέλη της οικογένειας, σε περίπτωση που αμφοτέρωτα συμβαλλόμενα κράτη που εμπλέκονται στην υπόθεση έχουν προβεί σε σχετική δήλωση.

Για την παροχή των υπηρεσιών του LBIO, απαιτείται η υποβολή του εντύπου αίτησης «[Είσπραξη διεθνούς διατροφής](#)». Το συγκεκριμένο έντυπο διατίθεται προς μεταφόρτωση στον δικτυακό τόπο του [LBIO](#).

Οι ενέργειες του LBIO και των ίδιων των αλλοδαπών αρχών στο πλαίσιο της σύμβασης της Νέας Υόρκης και της συνθήκης με τις Ηνωμένες Πολιτείες παρέχονται καταρχήν δωρεάν. Δαπάνες δύνανται να προκύψουν σε σχέση με νομικές διαδικασίες στο εξωτερικό ή με την είσπραξη της διατροφής.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Για διατροφή τέκνων και συζύγων/καταχωρισμένων συντρόφων:

Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen ([LBIO](#))

Postbus 8901

3009 AX Ρότερνταμ

Για νομική συνδρομή:

[Raad voor Rechtsbijstand](#),

Postbus 450

2501 JW Χάγη

Τηλ.: +31703701414

Για νομική συνδρομή σε διασυνοριακές υποθέσεις:

Raad voor Rechtsbijstand

Regiokantoor Den Haag

Υπόψη: Jan Ouwehand

Laan van Meerdervoort 51B

2517 AE Χάγη

Τηλ.: 0031 0 88 787 1320

Διεύθυνση ηλ. ταχυδρομείου: j.ouwehand@rvr.org

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Το LBIO εισπράττει επίσης ποσά διατροφής που οφείλονται από υπόχρεους διατροφής που διαμένουν στις Κάτω Χώρες κατόπιν αιτήματος δικαιούχων διατροφής που διαμένουν στο εξωτερικό. Δικαιούχος διατροφής που είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος και επιδιώκει να αξιώσει διατροφή από υπόχρεο διατροφής που διαμένει στις Κάτω Χώρες, δύναται να επικαλεστεί τις διατάξεις της Σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή, το εν λόγω πρόσωπο οφείλει να υποβάλει αίτημα στην αρχή διαβίβασης της χώρας του, η οποία στη συνέχεια επικοινωνεί με την αρχή παραλαβής των Κάτω Χωρών (το LBIO). Η αρχή παραλαβής στη συνέχεια λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την είσπραξη της διατροφής.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Για τα στοιχεία επικοινωνίας, βλ. απάντηση στην ερώτηση 14.2.

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δικαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντιστοίχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

Άνευ αντικειμένου.

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Στην περίπτωση δικαστικής διαδικασίας, πρέπει να καταβάλλεται δικαστική δαπάνη ως συμβολή στο κόστος απονομής της δικαιοσύνης. Πρόκειται για το τέλος γραμματείας δικαστηρίου. Επιπροσθέτως, πρέπει να καταβληθεί και η αμοιβή του δικηγόρου και του δικαστικού επιμελητή. Εάν ο διάδικος δεν μπορεί να καταβάλει όλο το ποσό της δαπάνης δικηγόρου, μπορεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να τύχει νομικής συνδρομής. Πρόκειται τότε για «υπόθεση νομικής συνδρομής». Το κράτος πληρώνει μέρος των εξόδων και ο διάδικος πληρώνει μια «προσωπική συμβολή». Το ποσό αυτής της «προσωπικής συμβολής» εξαρτάται από το εισόδημα και τα οικονομικά μέσα του διαδίκου.

Το Συμβούλιο Νομικής Συνδρομής χορηγεί νομική συνδρομή. Ο διάδικος πρέπει να υποβάλει αίτηση για νομική συνδρομή στο Συμβούλιο Νομικής Συνδρομής στην περιφέρεια (=περιφέρεια Εφετείου) στην οποία βρίσκεται το γραφείο του δικηγόρου. Στην πράξη, συχνά η αίτηση συντάσσεται από τον δικηγόρο, εάν ο διάδικος έχει επικοινωνήσει μαζί του πριν από την υποβολή της αίτησης για νομική συνδρομή. Περαιτέρω, πρέπει να υποβληθεί «δήλωση εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων» (η οποία μπορεί να ληφθεί από την αρμόδια δημοτική αρχή του τόπου διαμονής). Η εν λόγω δήλωση πρέπει να σταλεί μαζί με την αίτηση στο Συμβούλιο Νομικής Συνδρομής, το οποίο ερευνά αν ο διάδικος πληροί τις προϋποθέσεις για νομική συνδρομή. Σε καταφατική περίπτωση, εκδίδεται απόδειξη δικαιώματος νομικής συνδρομής. Το τέλος γραμματείας δικαστηρίου επίσης μειώνεται σε αυτές τις περιπτώσεις. Το δικαίωμα

νομικής συνδρομής ισχύει επίσης σε περίπτωση διασυννοριακών διαφορών, δηλ. αν ο αιτών δεν κατοικεί στις Κάτω Χώρες. Τούτο προβλέπεται στην ευρωπαϊκή οδηγία για τη διασυννοριακή νομική συνδρομή. Νομική συνδρομή μπορεί να ζητηθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 23Α έως 23Κ του νόμου περί νομικής συνδρομής, μέσω του Συμβουλίου Νομικής Συνδρομής στη Χάγη, με χρήση του στερεότυπου εντύπου που προβλέπει η ανωτέρω οδηγία, το οποίο είναι πανομοιότυπο για όλα τα κράτη μέλη. Εάν είναι απαραίτητο, το Συμβούλιο Νομικής Συνδρομής μπορεί να βοηθήσει στην επιλογή δικηγόρου.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Δεν έχει πραγματοποιηθεί καμία τροποποίηση βάσει του άρθρου 51 του κανονισμού.

Τελευταία επικαιροποίηση: 12/09/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [pl](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Αξιώσεις διατροφής - Πολωνία

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Σύμφωνα με το άρθρο 128 του Κώδικα Οικογενειακού Δικαίου, ως «υποχρέωση διατροφής» ορίζεται η υποχρέωση των συγγενών εξ αίματος σε ευθεία γραμμή και των αδελφών να παρέχουν μεταξύ αλλήλων τα αναγκαία μέσα διαβίωσης (συμπεριλαμβανομένης της ένδυσης, τροφής, στέγασης, θέρμανσης και ιατροφαρμακευτικής περιθαλψής), και, όπου απαιτείται, ανατροφής (συμπεριλαμβανομένης της φροντίδας για τη σωματική και διανοητική ανάπτυξη και για την πρόσβαση στην εκπαίδευση και στα πολιτιστικά αγαθά).

Ως «διατροφή» ορίζεται χρηματική παροχή ή παροχή σε είδος. Στην περίπτωση ανηλίκου, η διατροφή περιλαμβάνει την προσωπική συνεισφορά στην ανατροφή του και την προσωπική εργασία στην κοινή κατοικία στο πλαίσιο της υποχρέωσης παροχής διατροφής.

Ως «αξίωση διατροφής» νοείται το δικαίωμα ενός προσώπου να απαιτήσει την εκπλήρωση της υποχρέωσης διατροφής την οποία υπέχει άλλο πρόσωπο έναντι του ίδιου.

Κατά κανόνα, η υποχρέωση διατροφής γεννάται στο πλαίσιο διαφόρων οικογενειακών δεσμών. Ανάλογα με το είδος των εν λόγω δεσμών, το πολωνικό δικαιο διακρίνει τις ακόλουθες περιπτώσεις υποχρέωσης διατροφής:

1. Υποχρέωση διατροφής μεταξύ συγγενών (η διατροφή τέκνου αποτελεί συγκεκριμένη μορφή της εν λόγω υποχρέωσης): Στην περίπτωση συγγενών δικαιούνται διατροφής μόνον πρόσωπα τα οποία βρίσκονται σε οικονομική δυσπραγία. Οι γονείς υποχρεούνται να καταβάλλουν διατροφή στα τέκνα τους τα οποία δεν είναι ακόμη σε θέση να συντηρούν τον εαυτό τους, εκτός εάν τα έσοδα από την περιουσία των τέκνων αρκούν για την κάλυψη των δαπανών για τη συντήρηση και ανατροφή τους. Τέκνα τα οποία έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους δεν έχουν δικαίωμα διατροφής, παρά μόνο εφόσον επιθυμούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους και η επίδοσή τους μέχρι τον χρόνο εκείνο δικαιολογεί τη σχετική απόφαση, καθώς και σε περίπτωση που η χορήγηση διατροφής δικαιολογείται για λόγους υγείας ή προσωπικής κατάστασης του τέκνου. Επίσης, οι γονείς δεν έχουν υποχρέωση διατροφής τέκνων τα οποία έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και τα οποία, ενώ έχουν προετοιμαστεί για επαγγελματική απασχόληση, ξεκινούν σπουδές τις οποίες εν συνεχεία αμελούν ή δεν παρουσιάζουν ικανοποιητική πρόοδο σε αυτές, δεν λαμβάνουν επαρκή βαθμολογία ή δεν επιτυγχάνουν στις εξετάσεις εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών και εξ αυτού του λόγου αποτυγχάνουν στην ολοκλήρωση των σπουδών τους εντός του χρονικού διαστήματος το οποίο προβλέπεται στο σχετικό πρόγραμμα σπουδών.

Εάν δεν είναι δυνατή η χορήγηση διατροφής ή η χορήγησή της ενέχει σημαντικές δυσκολίες, ενδέχεται να διαταχθούν άλλοι συγγενείς να αναλάβουν τη σχετική υποχρέωση (π.χ. ο παππούς και η γιαγιά του τέκνου, δηλ. οι γονείς του υποχρέου που δεν μπορεί να εντοπιστεί)

2. Υποχρέωση διατροφής από σχέση υιοθεσίας: Εάν η υιοθεσία έχει ως αποκλειστική συνέπεια τη δημιουργία σχέσης μεταξύ του υιοθετούντος και του υιοθετούμενου, η υποχρέωση διατροφής του πρώτου έναντι του δεύτερου υπερσχύει της σχετικής υποχρέωσης των ανιόντων και αδελφών του υιοθετούμενου έναντι του ίδιου, ενώ η υποχρέωση διατροφής του υιοθετούμενου έναντι των ανιόντων και αδελφών του έπεται κάθε άλλης σχετικής υποχρέωσης του υιοθετούμενου. Άλλως, ισχύουν για τον υιοθετούμενο οι κανόνες που περιγράφονται στο σημείο 1

3. Υποχρέωση διατροφής μεταξύ συγγενών εξ αγχιστείας (πεθεράς, πεθερού, τέκνων αυτών): Δικαίωμα διατροφής θεμελιώνουν μόνο πρόσωπα τα οποία βρίσκονται σε οικονομική δυσπραγία και εφόσον στη συγκεκριμένη περίπτωση η επιβολή της υποχρέωσης διατροφής συνάδει με τις αρχές της κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Σύμφωνα με την πολωνική νομοθεσία και νομολογία, ο όρος «οικονομική δυσπραγία» αναφέρεται στην αδυναμία ενός ατόμου να ικανοποιεί τις εύλογες ανάγκες του με τα δικά του μέσα και προσπάθειες

4. Υποχρέωση διατροφής μεταξύ συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου: Σύμφωνα με το άρθρο 27 του Κώδικα Οικογενειακού Δικαίου, τα μέλη της οικογένειας μπορούν να απαιτήσουν «ισότιμο βιοτικό επίπεδο» για όλα τα μέλη της οικογένειας

5. Υποχρέωση διατροφής μεταξύ πρώην συζύγων μετά τη λύση του γάμου: Εάν μόνον ένας από τους συζύγους κρίθηκε υπεύθυνος για τη λύση της έγγαμης σχέσης, το δε διαζύγιο επιδεινώνει σημαντικά την οικονομική κατάσταση του άλλου συζύγου, αυτός(-ή) μπορεί να απαιτήσει την ικανοποίηση των εύλογων αναγκών του/της, ακόμη και εάν δεν αντιμετωπίζει οικονομική δυσπραγία. Σε άλλες περιπτώσεις, ο/η σύζυγος που αντιμετωπίζει οικονομική δυσπραγία μπορεί να αξιώσει διατροφή από τον/την πρώην σύζυγο ανάλογα με τις εύλογες ανάγκες του/της και τα εισοδήματα και οικονομικές δυνατότητες του/της πρώην συζύγου. Η υποχρέωση διατροφής έναντι του/της πρώην συζύγου παύει να ισχύει όταν αυτός(-ή) τελήσει νέο γάμο. Ωστόσο, στην περίπτωση που υπόχρεος διατροφής είναι ο/η πρώην σύζυγος που δεν έχει κριθεί υπεύθυνος/η για τη λύση του γάμου, η υποχρέωση διατροφής λήγει πέντε έτη έπεται από την έκδοση του διαζυγίου, εκτός εάν το δικαστήριο παρατείνει το χρονικό αυτό διάστημα με αίτημα του δικαιούχου της διατροφής, επί τη βάση έκτακτων συνθηκών

6. Υποχρέωση του πατέρα τέκνου γεννημένου εκτός γάμου για διατροφή της μητέρας: Ο πατέρας ο οποίος δεν είναι σύζυγος της μητέρας υποχρεούται να συμβάλλει, αναλόγως των δυνατοτήτων του, στις δαπάνες εγκυμοσύνης και τοκετού καθώς και στη συντήρηση της μητέρας για περίοδο τριών μηνών κατά τη διάρκεια της λοχείας. Εάν συντρέχουν ικανοί λόγοι, η μητέρα μπορεί να απαιτήσει από τον πατέρα να συμβάλει στις δαπάνες συντήρησής της για χρονικό διάστημα πέραν των τριών μηνών.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανηλίκους ή ενήλικους;

Οι γονείς έχουν υποχρέωση διατροφής των τέκνων εκείνων τα οποία δεν είναι σε θέση να συντηρήσουν τον εαυτό τους. Δεδομένου ότι η εκπαίδευση είναι υποχρεωτική έως την ηλικία των 18 ετών, τα τέκνα έχουν συνήθως δικαίωμα διατροφής έως τον χρόνο ενηλικίωσης ή ακόμη και έως τον χρόνο απόκτησης μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ή ολοκλήρωσης της ανώτερης επαγγελματικής τους εκπαίδευσης.

Κρατικό επίδομα διατροφής χορηγείται στους δικαιούχους έως το 18ο έτος της ηλικίας τους. Οι δικαιούχοι λαμβάνουν το σχετικό επίδομα έως την ηλικία των 25 ετών, εφόσον συνεχίζουν τις σπουδές τους σε σχολές ή ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα, ή για αόριστο χρονικό διάστημα εφόσον φέρουν πιστοποίηση ως πάσχοντες από βαριά αναπηρία.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Ναι. Προβλέπονται οι ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Ο υπόχρεος της διατροφής εκπληρώνει οικειοθελώς την υποχρέωση διατροφής.
2. Τα μέρη καταρτίζουν συμφωνία σχετικά με την υποχρέωση διατροφής.
3. Εάν ο υπόχρεος διατροφής αθετήσει την υποχρέωσή του, ο δικαιούχος μπορεί να ασκήσει αγωγή διατροφής ενώπιον του ειρηνοδίκου (*sąd rejonowy*) του τόπου κατοικίας του (άρθρο 32 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) ή της κατοικίας του εναγομένου (άρθρο 27 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Εναλλακτικά, η σχετική αξίωση μπορεί να ασκηθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού ενώπιον του αρμόδιου πρωτοδικείου (*sąd okręgowy*).

Η άσκηση της αγωγής διατροφής δεν βαρύνεται με δικαστικό ένσημο. Ωστόσο, η αγωγή πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις του δικογράφου, δηλ. να αναφέρει τα εξής: το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται, τα ονόματα και επώνυμα των διαδίκων και των νομίμων εκπροσώπων και πληρεξουσίων δικηγόρων τους, το είδος του δικογράφου, ακριβή περιγραφή του αιτήματος, το ποσό της αξίωσης, τα πραγματικά περιστατικά τα οποία θεμελιώνουν το αίτημα και τα οποία, όπου απαιτείται, θεμελιώνουν τη δικαιοδοσία του δικαστηρίου, την υπογραφή του ενάγοντος ή του νομίμου εκπροσώπου ή πληρεξουσίου δικηγόρου του (με συνημμένο το έγγραφο της πληρεξουσότητας), κατάλογο συνημμένων, τον τόπο κατοικίας ή έδρας των διαδίκων και των νομίμων εκπροσώπων και πληρεξουσίων δικηγόρων τους, και περιγραφή της αξίωσης. Σε τυχόν μεταγενέστερα δικόγραφα είναι υποχρεωτική η αναγραφή του αριθμού της υπόθεσης.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιου βαθμού) ή ανηλίκου;

Αίτηση χορήγησης διατροφής μπορεί να υποβληθεί για λογαριασμό του δικαιούχου από τα κατωτέρω πρόσωπα:

- από δικηγόρο (πέραν του δικηγόρου ή νομικού συμβούλου, καθήκοντα δικηγόρου μπορούν να εκτελέσουν τα ακόλουθα πρόσωπα: γονείς, σύζυγος, αδελφοί, ανιόντες ή πρόσωπα τα οποία συνδέονται με τον δικαιούχο δια υιοθεσίας, καθώς και το πρόσωπο το οποίο διαχειρίζεται την περιουσία του δικαιούχου)
- από εκπρόσωπο του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης αρμόδιο για θέματα κοινωνικής συνδρομής (σύμφωνα με τον νόμο, της 12ης Μαρτίου 2004, περί κοινωνικής συνδρομής (*Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Dziennik Ustaw)* 2004, τεύχος 64, θέμα 593), οι εν λόγω εκπρόσωποι είναι διευθυντές των δημοτικών κέντρων κοινωνικής πρόνοιας ή των περιφερειακών κέντρων οικογενειακής υποστήριξης)
- από εκπρόσωπο κοινωνικού φορέα ο οποίος παρέχει υπηρεσίες οικογενειακής υποστήριξης (οι σχετικοί φορείς παρατίθενται στον Κανονισμό της 10ης Νοεμβρίου 2000 του Υπουργείου Δικαιοσύνης: *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως* 2000, τεύχος 100, θέμα 1080)
- από εισαγγελέα, όπου αυτό απαιτείται για την προστασία του κράτους δικαίου και του δημοσίου συμφέροντος.

Οι νόμιμοι εκπρόσωποι ενεργούν για λογαριασμό των ανηλίκων οι οποίοι έχουν δικαίωμα διατροφής. Μετά την ενηλικίωσή τους ωστόσο, τα τέκνα πρέπει να ενεργούν για ίδιο λογαριασμό.

Πρόσωπο το οποίο συνοικεί με τον δικαιούχο διατροφής ή τον γνωρίζει, χωρίς όμως να φέρει κάποια από τις ανωτέρω ιδιότητες, δεν έχει δικαίωμα να ενεργεί για λογαριασμό του δικαιούχου.

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τα ειρηνοδίκεια είναι καθ' ύλην αρμόδια για τις υποθέσεις διατροφής. Κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του δικαιούχου διατροφής ή του τόπου κατοικίας του υποχρέου. Τα δικαστήρια τα οποία έχουν αρμοδιότητα σε συγκεκριμένες δημοτικές ενότητες παρατίθενται στον Κανονισμό της 25ης Οκτωβρίου 2012 του Υπουργείου Δικαιοσύνης περί καθορισμού της έδρας και αρμοδιότητας των εφετείων, πρωτοδικείων και ειρηνοδικείων (*Εφημερίδα της Κυβερνήσεως* 2012, θέμα 1223).

Τα πρωτοδικεία είναι αρμόδια για υποθέσεις οι οποίες αφορούν στην αναγνώριση αποφάσεων των δικαστηρίων των κρατών μελών της ΕΕ στην Πολωνία (άρθρο 11511 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) εφόσον έχει εκδοθεί απόφαση σε χρόνο κατά τον οποίο το κράτος όπου αυτή εκδόθηκε δεν δεσμευόταν από το Πρωτόκολλο της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με το Εφαρμοστέο Δίκαιο στις Υποχρεώσεις Διατροφής (ΕΕ L 331 της 16.12.2009, σ. 17).

Αλλοδαπές αποφάσεις οι οποίες έχουν εκδοθεί μετά την 18η Ιουνίου 2011 σε χώρες της ΕΕ εκτός της Κροατίας, της Δανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, κηρύσσονται εκτελεστές από ειρηνοδίκείο σύμφωνα με το άρθρο 115311 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Στις υποθέσεις διατροφής δεν είναι απαραίτητη η εκπροσώπηση από δικηγόρο. Οι διάδικοι μπορούν να ενεργούν είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω επαγγελματιών πληρεξουσίων.

Βλ. σημεία 7 και 20 για αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα αυτεπάγγελτου διορισμού δικηγόρου για την εκπροσώπηση του δικαιούχου διατροφής.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Σύμφωνα με το πολωνικό δίκαιο, το πρόσωπο το οποίο αξιώνει την χορήγηση διατροφής και το πρόσωπο κατά του οποίου στρέφεται η αξίωση για μείωση της διατροφής απαλλάσσονται από τα δικαστικά έξοδα (άρθρο 96 παράγραφος 1 σημείο 2 του νόμου, της 28ης Ιουλίου 2005, περί δικαστικών εξόδων σε αστικές υποθέσεις (*Εφημερίδα της Κυβερνήσεως* 2005, τεύχος 167, θέμα 1398, όπως τροποποιήθηκε). Τα πρόσωπα αυτά απαλλάσσονται πλήρως, γεγονός που σημαίνει ότι δεν υποβάλλονται σε δικαστικά έξοδα, έξοδα για την άσκηση έφεσης ή έξοδα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Επίσης, ο διάδικος ο οποίος απαλλάσσεται των δικαστικών εξόδων μπορεί να ζητήσει τη χορήγηση νομικής συνδρομής με τον διορισμό δικηγόρου αυτεπαγγέλτως. Εφόσον γίνει δεκτό το αίτημα διορισμού δικηγόρου, η αμοιβή του δικηγόρου καταβάλλεται από τον αντίδικο του προσώπου υπέρ του οποίου διορίζεται ο δικηγόρος. Σε περίπτωση που το πρόσωπο αυτό ηττηθεί στη δίκη, η αμοιβή του δικηγόρου του καταβάλλεται από το Δημόσιο Ταμείο.

Τα σχετικά δικαιώματα των υπηκόων των κρατών μελών ρυθμίζονται από τον νόμο, της 17ης Δεκεμβρίου 2004, περί νομικής συνδρομής σε αστικές διαφορές οι οποίες εκδικάζονται σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (*Εφημερίδα της Κυβερνήσεως* 2005, τεύχος 10, θέμα 67, όπως τροποποιήθηκε).

Πληροφορίες σχετικά με τον εν λόγω νόμο περιλαμβάνονται στις πληροφορίες που έχει υποβάλει η Πολωνία σχετικά με τη νομική συνδρομή.

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης τιμριθμικής προσαρμογής);

Το ύψος της διατροφής εξαρτάται από το εισόδημα και την οικονομική δυνατότητα του υποχρέου καθώς και από τις εύλογες ανάγκες του δικαιούχου. Οι εύλογες ανάγκες του δικαιούχου περιλαμβάνουν οτιδήποτε απαιτείται για τη διαβίωσή του, τόσο από άποψη υλικών αγαθών όσο και άποψη άυλων (πολιτισμικών ή ηθικών) αναγκών. Οι ανάγκες των ανηλίκων περιλαμβάνουν και το κόστος ανατροφής τους. Κατά την εκτίμηση του εισοδήματος και της οικονομικής δυνατότητας του υποχρέου, δεν λαμβάνεται υπόψη το πραγματικό του εισόδημα αλλά το εισόδημα το οποίο αυτός θα μπορούσε να έχει εάν

αξιοποιούσε πλήρως τις δυνατότητές του. Αυτό σημαίνει ότι ακόμη και ένας άνεργος ο οποίος δεν έχει σταθερό εισόδημα μπορεί να διαταχθεί να καταβάλει διατροφή και να υποβληθεί σε αναγκαστική εκτέλεση σε περίπτωση μη καταβολής της διατροφής.

Σε περίπτωση μεταβολής των συνθηκών, μπορεί να ζητηθεί η τροποποίηση της απόφασης περί διατροφής ή η κατάρτιση συμφωνίας διατροφής. Σχετικό αίτημα μπορεί να υποβάλει οποιοδήποτε των μερών σε μια σχέση διατροφής. Ανάλογα με τις πραγματικές συνθήκες, μπορεί ο εκάστοτε ενδιαφερόμενος να ζητήσει την ακύρωση της υποχρέωσης διατροφής ή την αύξηση ή μείωση του ποσού της διατροφής. Το ποσό της διατροφής μπορεί να μεταβληθεί σε περίπτωση μεταβολής των εύλογων αναγκών του δικαιούχου ή της οικονομικής δυνατότητας του υποχρέου.

Δεν ισχύει κάποιο συγκεκριμένο ποσό διατροφής στην Πολωνία, το δε ποσό της διατροφής δεν υπολογίζεται ως σταθερό ποσοστό του εισοδήματος του υποχρέου. Το 2014, ο κατώτατος μικτός μισθός αντιστοιχούσε σε 1.680 πολωνικά ζλότι (PLN) (περίπου 400 ευρώ). Το 2013, ο μέσος μικτός μηνιαίος μισθός αντιστοιχούσε σε 3.650 PLN (περίπου 900 ευρώ). Στην πράξη, στις περισσότερες περιπτώσεις το ποσό της διατροφής που επιδικάζεται από τα δικαστήρια κυμαίνεται μεταξύ 300 PLN και 1.000 PLN μηνιαίως ανά τέκνο. Το ποσό της διατροφής δεν υπόκειται σε αυτόματη αναπροσαρμογή με βάση την ηλικία του τέκνου ή το ποσοστό του πληθωρισμού.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Το πρόσωπο το οποίο ορίζεται ως υπόχρεος καταβολής της διατροφής στη σχετική απόφαση, φέρει την υποχρέωση καταβολής της διατροφής. Κατά κανόνα, διατροφή η οποία επιδικάζεται στην Πολωνία είναι καταβλητέα σε πολωνικά ζλότι (PLN) στον νόμιμο εκπρόσωπο του ανηλίκου (σε μετρητά ή με τραπεζικό έμβασμα) σε μηνιαία βάση, συνήθως έως τη 10η ημέρα κάθε μήνα. Σε περίπτωση καθυστέρησης στην καταβολή, η απόφαση προβλέπει τον υπολογισμό νόμιμου τόκου (από το 2008, το επιτόκιο είναι 13% ετησίως) επί του ανεξόφλητου ποσού (βλ. τις πληροφορίες που παρέχονται από την Πολωνία σχετικά με τον νόμιμο τόκο).

Συνεπώς, κατά κανόνα η υποχρέωση διατροφής βαρύνει αποκλειστικά το πρόσωπο το οποίο υποχρεούται να καταβάλει διατροφή. Σε περίπτωση που το πρόσωπο αυτό δεν καταβάλει οικειοθελώς τη διατροφή, ο δικαιούχος μπορεί να αιτηθεί την αναγκαστική εκτέλεση της απόφασης από την αρμόδια αρχή (συνήθως από δικαστικό επιμελητή). Η αναγκαστική εκτέλεση μπορεί επίσης να διενεργηθεί αυτεπαγγέλτως με αίτημα του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου το οποίο εξέδωσε την απόφαση με την οποία προσδιορίστηκε το ύψος της διατροφής. Ο δικαιούχος διατροφής μπορεί επίσης να προσκομίσει τον εκτελεστό τίτλο στον εργοδότη του υποχρέου ή στην υπηρεσία που καταβάλλει τη σύνταξη του υποχρέου και να ζητήσει την παρακράτηση της διατροφής από το ποσό που καταβάλλεται στον υπόχρεο. Το σχετικό αίτημα είναι δεσμευτικό για τον οργανισμό πληρωμής.

Η αναγκαστική εκτέλεση κατά της ακίνητης περιουσίας του υποχρέου προϋποθέτει την υποβολή ξεχωριστής αίτησης.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Εάν ο υπόχρεος καταβολής διατροφής δεν εκπληρώσει τη σχετική του υποχρέωση οικειοθελώς, μπορεί να εξαναγκαστεί να το πράξει (βλ. σημείο 9).

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 209 του Ποινικού Κώδικα, η επανειλημμένη παράλειψη καταβολής της διατροφής αποτελεί ποινικό αδίκημα που επισύρει πρόστιμο, ποινές μη περιοριστικές της ελευθερίας ή ποινή φυλάκισης έως δύο έτη.

Στο άρθρο 5 παράγραφος 3 σημείο 3 του νόμου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2007, περί παροχής συνδρομής σε δικαιούχους διατροφής (*Εφημερίδα της Κυβερνήσεως* 2009, τεύχος 1, θέμα 7, όπως τροποποιήθηκε) προβλέπεται ότι η αρμόδια αρχή μπορεί να ζητήσει την αναστολή της άδειας οδήγησης του υποχρέου.

Σε περίπτωση άκαρπης αναγκαστικής εκτέλεσης, ο δικαστικός επιμελητής δύναται να αιτηθεί την εγγραφή του υποχρέου στο μητρώο αφερέγγυων οφειλετών.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συνομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 1083 παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αναγκαστική εκτέλεση για εκκρεμείς καταβολές διατροφής στην πληρότητά τους χωρεί με τη μορφή κατάσχεσης του υπολοίπου του τραπεζικού λογαριασμού του υποχρέου.

Σύμφωνα με το άρθρο 833 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ο μισθός του υποχρέου υπόκειται σε κατάσχεση, στο μέτρο που ορίζεται στον Κώδικα Εργατικής Νομοθεσίας. Κατά κανόνα, ο μισθός υπόκειται σε κατάσχεση σε ποσοστό 60%. Επιτρέπεται επίσης η κατάσχεση ποσών τα οποία χορηγούνται από το Δημόσιο για ειδικούς σκοπούς, ιδίως επιχορηγήσεις και επιδόματα, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει τα 3/5 (άρθρο 831 παράγραφος 1 σημείο 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Σύμφωνα με το άρθρο 829 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, τα κατωτέρω εξαιρούνται από την αναγκαστική εκτέλεση:

- οικιακά είδη και είδη ρουχισμού απαραίτητα στον υπόχρεο και τα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειάς του, καθώς και είδη ρουχισμού απαραίτητα για την παροχή υπηρεσιών ή την εκτέλεση της επαγγελματικής τους εργασίας
- εργαλεία και λοιπά αντικείμενα απαραίτητα στον υπόχρεο για την εκτέλεση επικερδούς εργασίας, εξαιρουμένων τυχόν μηχανοκίνητων οχημάτων
- αποθέματα τροφίμων και καυσίμων τα οποία είναι απαραίτητα στον υπόχρεο και τα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειάς του για χρονικό διάστημα ενός μήνα
- χρηματικά ποσά τα οποία απαιτούνται για την συντήρηση του υποχρέου και της οικογένειάς του για χρονικό διάστημα δύο εβδομάδων
- είδη τα οποία είναι απαραίτητα για σπουδές, προσωπικά έγγραφα, είδη διακόσμησης, αντικείμενα θρησκευτικής χρήσης και είδη καθημερινής χρήσης τα οποία θα μπορούσαν να πωληθούν μόνο σε τιμή σημαντικά κατώτερη της αξίας τους, έχουν όμως σημαντική χρησιμότητα για τον υπόχρεο.

Επίσης, στο άρθρο 831 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προβλέπεται ειδικότερα ότι εξαιρούνται από την αναγκαστική εκτέλεση τα επιδόματα κοινωνικής συνδρομής όπως ορίζονται στον νόμο, της 12ης Μαρτίου 2004, περί κοινωνικής συνδρομής (*Εφημερίδα της Κυβερνήσεως* 2013, θέμα 182, όπως τροποποιήθηκε), καθώς και ποσά καταβλητέα στον υπόχρεο διατροφής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το Εθνικό Ταμείο Υγείας (*Narodowy Fundusz Zdrowia*) για την παροχή επιδομάτων υγειονομικής περίθαλψης υπό την έννοια του νόμου, της 27ης Αυγούστου 2004, περί επιδομάτων υγειονομικής περίθαλψης που χορηγούνται από δημόσιους πόρους (*Εφημερίδα της Κυβερνήσεως* 2008, τεύχος 164, θέμα 1027, όπως τροποποιήθηκε) προτού τα επιδόματα αυτά καταβληθούν, σε ποσοστό έως 75% ανά καταβολή.

Στο άρθρο 137 παράγραφος 1 του Κώδικα Οικογενειακού Δικαίου προβλέπεται ότι οι αξιώσεις διατροφής παραγράφονται σε τρία έτη.

Στο άρθρο 121 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προβλέπεται ότι ο χρόνος παραγραφής δεν αρχίζει ή, εφόσον έχει αρχίσει, αναστέλλεται, στην περίπτωση αξιώσεων διατροφής τέκνων κατά των γονέων τους σε όλη τη διάρκεια άσκησης της γονικής μέριμνας.

Σε περίπτωση που ο υπόχρεος διατροφής αμφισβητεί την υποχρέωσή του έναντι ενήλικου τέκνου του, ο δικαστικός επιμελητής μπορεί να ζητήσει από τον δικαιούχο να προσκομίσει βεβαίωση στην οποία πιστοποιείται ότι αυτός συνεχίζει τις σπουδές του, ότι δεν διαθέτει εισοδήματα ή ότι υποβάλλεται σε ιατροφαρμακευτική αγωγή και επομένως εξακολουθεί να χρειάζεται την οικονομική υποστήριξη του υποχρέου.

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Όπως προαναφέρθηκε στο σημείο 4, αίτηση χορήγησης διατροφής μπορεί να υποβληθεί για λογαριασμό του δικαιούχου, μεταξύ άλλων, από τους διευθυντές των κέντρων κοινωνικής συνδρομής, από συγκεκριμένους φορείς κοινωνικής πρόνοιας, από τους εκπροσώπους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης οι οποίοι είναι αρμόδιοι για θέματα κοινωνικής πρόνοιας και, σε ορισμένες περιπτώσεις, από τις εισαγγελικές αρχές. Οι φορείς αυτοί μπορούν επίσης να υποστηρίξουν τον δικαιούχο συμμετέχοντας στην εκκρεμή δίκη για τη χορήγηση διατροφής. Καθόν τους είναι να παράσχουν υποστήριξη στον δικαιούχο κατά την εκδίκαση της υπόθεσης.

Τα πρωτοδικεία παρέχουν συνδρομή στον δικαιούχο διατροφής κατά την υποβολή της αίτησης είσπραξης διατροφής στο εξωτερικό.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Ο νόμος, της 7ης Σεπτεμβρίου 2007, περί παροχής συνδρομής στους δικαιούχους διατροφής (*Εφημερίδα της Κυβερνήσεως* 2009, τεύχος 1, θέμα 7, όπως τροποποιήθηκε), ορίζει τους κανόνες που διέπουν τη χορήγηση κρατικής συνδρομής στους δικαιούχους διατροφής στις περιπτώσεις όπου η αναγκαστική εκτέλεση απέβη ανεπιτυχής.

Η χορήγηση επιδόματος από ταμείο διατροφής είναι δυνατή μόνο εφόσον το κατά κεφαλήν οικογενειακό εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 725 PLN (περίπου 170 ευρώ) μηνιαίως. Προς τον σκοπό αυτό απαιτείται η υποβολή σχετικής αίτησης στην αρμόδια δημοτική ή κοινοτική υπηρεσία του τόπου κατοικίας του δικαιούχου διατροφής.

Ωστόσο, εάν ο δικαιούχος προκαταβολής διατροφής διαμένει σε ίδρυμα το οποίο παρέχει φροντίδα ολόκληρο το εικοσιτετράωρο (π.χ. σε κέντρο κοινωνικής πρόνοιας, οικοτροφείο, σωφρονιστικό ίδρυμα ανηλίκων ή κρατητήριο) ή σε ανάδοχη οικογένεια ή εάν έχει τελέσει γάμο ή έχει τέκνο και δικαιούται οικογενειακού επιδόματος, δεν λαμβάνει την προκαταβολή.

Ο νόμος εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις όπου ο δικαιούχος διατροφής είναι κάτοικος Πολωνίας κατά το χρονικό διάστημα χορήγησης της προκαταβολής.

Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση <http://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/fundusz-alimentacyjny/swiadczenia-z-funduszu-alimentacyjnego/>

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

Εάν ο υπόχρεος διατροφής είναι κάτοικος εξωτερικού, ο δε δικαιούχος της διατροφής είναι κάτοικος Πολωνίας, το πρωτοδικείο του τόπου κατοικίας του δικαιούχου παρέχει συνδρομή στον δικαιούχο κατά την υποβολή της αίτησης χορήγησης διατροφής, δίνοντάς του κάθε αναγκαία πληροφορία και βοήθεια για τη συμπλήρωση των απαιτούμενων εγγράφων και ελέγχοντας τη νομότυπη υποβολή της αίτησης.

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Ναι.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Το Μέρος Α της αίτησης η οποία υποβάλλεται δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής, συμπληρώνεται από το πρωτοδικείο.

Sąd Okręgowy	Adres do korespondencji	Tel ++48	Faks ++48	Poczta elektroniczna
Sąd Okręgowy w Białymstoku	ul. Marii Skłodowskiej-Curie 1 15-950 Białystok	85 7459220	85 7424640	oz@bialystok.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej	ul. Cieszyńska 10 43-300 Bielsko-Biała	33 4990424 33 4990488	33 4990488	bpokusa@bielsko-biala.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Bydgoszczy	ul. Wały Jagiellońskie 2 85-128 Bydgoszcz	52 3253155	52 3253255	oz@bydgoszcz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Częstochowie	ul. Dąbrowskiego 23/35 42-200 Częstochowa	34 3684425	34 3684427 34 3684708	prezes@czestochowa.so.gov.pl so.czystochowa@czestochowa.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Elblągu	pl. Konstytucji 1 82-300 Elbląg	55 6112409 55 6112408	55 6112215	oddzial.administracyjny@elblag.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Gdańsku	ul. Nowe Ogrody 30/34 80-803 Gdańsk	58 3213141 58 3213119	58 3213140 58 3213119	section.oz@gdansk.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Gliwicach	ul. Kościuszki 15 44-100 Gliwice	32 3380052	32 3380102	oz@gliwice.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim	ul. Mieszka I 33 66-400 Gorzów Wielkopolski	95 7256718	95 7202807 95 7256790	msamolak@gorzow-wlkp.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze	ul. Wojska Polskiego 56 58-500 Jelenia Góra	75 6415113	75 6415113	oz@jelenia-gora.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Kaliszu	al. Wolności 13 62-800 Kalisz	62 7657700	62 7574936	administracja2@kalisz.so.gov.pl administracja@kalisz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Katowicach	ul. Francuska 38 40-028 Katowice	32 6070183 32 6070498	32 6070184 32 6070211	obrot_zagraniczny@katowice.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Kielcach	ul. Seminarajska 12 a 25-372 Kielce	41 3402320 41 3402320	41 3402320 41 3402320	oz@kielce.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Koninie	ul. Energetyka 5 62-510 Konin	63 2451443 63 2423022 +172	63 2426569	oz@konin.so.gov.pl administracja@konin.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Koszalinie	ul. Waryńskiego 7 75-541 Koszalin	94 3428750	94 3428897	administracja@koszalin.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Krakowie	ul. Przy Rondzie 7 31-547 Kraków	12 6195697 12 6195241 12 6195648 12 6195648	12 6195373	oz@krakow.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Krośnie	ul. Sienkiewicza 12 38-400 Krosno	13 4373671	13 4373673	Obrot.zagr@krosno.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Legnicy	ul. Złotoryjska 40 59-220 Legnica	76 7225936	76 7225936 76 7225912	oz@legnica.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Lublinie	ul. Krakowskie Przedmieście 43 20-076 Lublin	81 4601004	81 4601004	mstec@so.lublin.gov.pl mzarzeczny@so.lublin.gov.pl

Sąd Okręgowy w Łomży	ul. Dworna 16 18-400 Łomża	86 2163807	86 2166753	sekretariat@lomza.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Łodzi	pl. Dąbrowskiego 5 90-921 Łódź	42 6778799	42 6778978	oz@lodz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Nowym Sączu	ul. Pijarska 3 33-300 Nowy Sącz	18 4482145		alimenty@nowy-sacz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Olsztynie	Ul. Dąbrowszczaków 44A 10-001 Olsztyn	89 5216049	89 5216160	oz@olsztyn.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Opolu	pl. Daszyńskiego 1 45-064 Opole	77 5418134		Obrot.zagr@opole.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Ostrołęce	ul. Gomulickiego 5 07-410 Ostrołęka	29 7650130	29 7650181	sekretariat@ostroleka.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim	ul. Słowackiego 5 97-300 Piotrków Trybunalski	44 6494121 44 6494159	44 6478919	administracja@piotrkow-tryb.so.gov.pl biblioteka@piotrkow-tryb.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Płocku	pl. Narutowicza 4 09-404 Płock	24 2697220 24 2697220 24 2697364	24 2625253	so.plock.oz@plock.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Poznaniu	al. Marcinkowskiego 32 61-745 Poznań	61 8566205	61 8528751	opzagr@poznan.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Przemyślu	ul. Konarskiego 6 37 - 700 Przemyśl	16 6761336	16 6761353	m.telega@przemysl.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Radomiu	ul. Marszałka J. Piłsudskiego 10 26-600 Radom	48 3680288	48 3680287	wizytacje@radom.so.gov.pl wizytacja@radom.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Rzeszowie	pl. Śreniawitów 3 35-959 Rzeszów	17 8756394	17 8756349	e.czudec@rzeszow.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Siedlcach	ul. Sądowa 2 08-110 Siedlce	25 6407846	25 6407812	poczta@siedlce.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Sieradzu	al. Zwycięstwa 1 98-200 Sieradz	43 8266650 43 8266607 43 8271287	43 8271014	sekretariat@sieradz.so.gov.pl administracja@sieradz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Słupsku	ul. Zamenhofa 7 76-200 Słupsk	59 8469422 59 8469424	59 8469424	rzecznik.prasowy@slupsk.so.gov.pl poczta@slupsk.so.gov.pl administracja@slupsk.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Suwałkach	ul. Waryńskiego 45 16-400 Suwałki	87 5631213	87 5631303	oz@suwalki.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Szczecinie	ul. Kaszubska 42 70-952 Szczecin	91 4830147 91 4830170 91 4830170	91 4830170 91 4830170 91 4830170	administracyjny@szczecin.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Świdnicy	pl. Grunwaldzki 14 58-100 Świdnica	74 8518 287	71 8518270	sekretarz@swidnica.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu	ul. Sienkiewicza 27 39-400 Tarnobrzeg	15 8234880+425		rojek@tarnobrzeg.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Tarnowie	ul. J. Dąbrowskiego 27 33-100 Tarnów	14 6887409		sad_okregowy@tarnow.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Toruniu	ul. Piekary 51 87-100 Toruń	56 6105609		oz@so.torun.pl
Sąd Okręgowy w Warszawie	al. Solidarności 127 00-951 Warszawa	22 6544443	22 6544411	karcz.19wiz@warszawa.gov.pl a.kowalczyk@warszawa.so.gov.pl
Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie	al. Solidarności 127 00-951 Warszawa	22 4404040	22 4401066	oz@warszawapraga.so.gov.pl
Sąd Okręgowy we Wrocławiu	ul. Wojska Polskiego 22 87-800 Wrocław	54 4120353	54 4118575	oz@wloclawek.so.gov.pl
Sąd Okręgowy we Wrocławiu	ul. Sądowa 1 50-950 Wrocław	71 3704391	71 3704391	oz@wroclaw.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Zamościu	ul. Akademicka 1 22-400 Zamość	84 6382970 84 6393 359	84 6382970 84 6393359	prezes@zamosc.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Zielonej Górze	pl. Słowiański 1 65-958 Zielona Góra	68 3220221	68 3220193	oz@zielona-gora.so.gov.pl

15 Αν ενώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Το άρθρο 55 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής, δεν επιβάλλει τη διαβίβαση των αιτήσεων μέσω της κεντρικής αρχής του κράτους στο οποίο διαμένει ο αιτών. Η αίτηση μπορεί να αποσταλεί απευθείας στο αρμόδιο δικαστήριο της Πολωνίας (ενόσω πληρούνται οι νόμιμες διατυπώσεις των Κεφαλαίων IV και VI του Κανονισμού και του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες διαβίβασης διατίθενται στη διεύθυνση:

<http://bip.ms.gov.pl/pl/ministerstwo/wspolpraca-miedzynarodowa/alimenty/>

Οι αλλοδαπές υπηρεσίες διαβίβασης που ορίζονται στις δηλώσεις που επισυνάπτονται στον Κανονισμό παρέχουν στον δικαιούχο της διατροφής όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, τον βοηθούν κατά την συμπλήρωση των απαιτούμενων εγγράφων, ελέγχουν τη νομότυπη υποβολή της αίτησης και διαβιβάζουν την αίτηση στο εξωτερικό.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Εφόσον έχει επιδικαστεί δικαστικά διατροφή στον δικαιούχο και η υπόθεση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009, ο αιτών ο οποίος είναι κάτοικος εξωτερικού μπορεί να ακολουθήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στον εν λόγω κανονισμό και να υποβάλει αίτηση στην υπηρεσία διαβίβασης της χώρας στην οποία κατοικεί ή να υποβάλει αίτηση κήρυξης εκτελεστότητας της αλλοδαπής απόφασης ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου (βλ. σημείο 5). Οι αιτήσεις αναγκαστικής εκτέλεσης υποβάλλονται ενώπιον οποιουδήποτε δικαστικού επιμελητή.

Εάν η Πολωνία και η χώρα στην οποία κατοικεί ο αιτών είναι συμβαλλόμενα μέρη σύμβασης ή διμερούς συμφωνίας σχετικά με την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε υποθέσεις διατροφής, η σχετική συνδρομή παρέχεται στο μέτρο που προβλέπεται από τη σχετική σύμβαση ή συμφωνία. Κατά κανόνα, οι διμερείς συμφωνίες προβλέπουν είτε την άμεση προσφυγή στα πολωνικά δικαστήρια είτε την προσφυγή σε αυτά με τη μεσολάβηση δικαστηρίου του κράτους έκδοσης της σχετικής απόφασης. Στη δεύτερη περίπτωση, οι αιτήσεις διαβιβάζονται από τις κεντρικές αρχές, οι οποίες είναι συνήθετα το Υπουργείο Δικαιοσύνης ή οι αρχές οι οποίες εμπίπτουν στη Συνθήκη της Νέας Υόρκης:

<http://treaties.un.org/doc/Publication/MTDSG/Volume%20II/Chapter%20XX/XX-1.en.pdf>

Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα δικαστήρια διατίθενται στη διεύθυνση:

<http://bip.ms.gov.pl/pl/rejstry-i-ewidencje/lista-sadow-powszechnych/>

ενώ λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τους δικαστικούς επιμελητές διατίθενται στη διεύθυνση: <http://komornik.pl/>

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι, από τις 18 Ιουνίου 2011.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

Άνευ αντικειμένου.

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Οι κανόνες που ισχύουν στην Πολωνία ορίζονται στις διατάξεις του νόμου, της 17ης Δεκεμβρίου 2004, περί νομικής συνδρομής σε αστικές διαφορές οι οποίες εκδικάζονται σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (*Εφημερίδα της Κυβερνήσεως* 2005, τεύχος 10, θέμα 67, όπως τροποποιήθηκε) και της οδηγίας 2003/8/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 2003, για βελτίωση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη επί διασυνοριακών διαφορών μέσω της θέσπισης στοιχειωδών κοινών κανόνων σχετικά με το ευεργέτημα πενίας στις διαφορές αυτές (ΕΕ L 26/41 της 31.1.2003, σ. 90), οι οποίες ισχύουν συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και του νόμου περί δικαστικών εξόδων σε αστικές διαφορές. Το πρόσωπο το οποίο προσβλέπει στη λήψη συνδρομής οποιασδήποτε μορφής (π.χ. διορισμό δικηγόρου, μετάφραση εγγράφων, αποζημίωση εξόδων μετακίνησης) πρέπει να υποβάλει σαφές σχετικό αίτημα στο δικαστήριο κάνοντας χρήση του σχετικού εντύπου της ΕΕ (https://e-justice.europa.eu/content_legal_aid_forms-157-pl.do) ή της Πολωνίας (<http://ms.gov.pl/pl/dzialalnosc/broszury-i-publicacje/obywatel-w-postepowaniu-cywilnym/>).

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Στις 28 Απριλίου 2011 τέθηκε σε ισχύ ο (τροποποιητικός) νόμος του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άλλων νόμων (*Εφημερίδα της Κυβερνήσεως* 2011, τεύχος 129, θέμα 735), δυνάμει του οποίου η κεντρική αρχή της Πολωνίας μπορεί να διατάξει την αρχή η οποία είναι αρμόδια για τον υπόχρο να διεξαγάγει έρευνα σχετικά με τη διατροφή. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατός ο εντοπισμός του υποχρέου ή συμμετέχοντος, το Υπουργείο Δικαιοσύνης συμβουλευείται τα κεντρικά και τοπικά μητρώα και αρχεία προκειμένου να καθορίσει το αρμόδιο δικαστήριο ή δικαστικό επιμελητή ή να απαντήσει στο αίτημα επιβολής συγκεκριμένων μέτρων. Επί του παρόντος, δεν σχεδιάζονται μεταβολές στη νομική βάση, στη χρηματοδότηση ή στο προσωπικό της κεντρικής αρχής, προκειμένου να διασφαλιστεί η λειτουργικότητα των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51.

Τελευταία επικαιροποίηση: 04/10/2016

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [ro](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Αξιώσεις διατροφής - Ρουμανία

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Η νόμιμη υποχρέωση διατροφής σημαίνει ότι ένα φυσικό πρόσωπο υποχρεούται από τον νόμο να παρέχει σε άλλο φυσικό πρόσωπο τα απαραίτητα μέσα διαβίωσής του, συμπεριλαμβανομένων των μέσων κάλυψης των πνευματικών του αναγκών όσον αφορά δε την υποχρέωση των γονέων να διατρέφουν τα ανήλικα τέκνα τους, περιλαμβάνονται τα μέσα τα οποία απαιτούνται για την ανατροφή, εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση των τέκνων.

Υποχρέωση διατροφής φέρουν οι σύζυγοι, οι συγγενείς σε ευθεία γραμμή, τα αδέρφια και συγκεκριμένα άλλα πρόσωπα τα οποία ορίζονται από τον νόμο (άρθρο 516 του ρουμανικού Αστικού Κώδικα).

Υποχρέωση διατροφής φέρουν οι σύζυγοι και έπειτα από την έκδοση διαζυγίου (άρθρο 398 του Αστικού Κώδικα). Η υποχρέωση διατροφής δεν πρέπει να συγχέεται με την υποχρέωση αντισταθμιστικής παροχής ή αποζημίωσης.

Σύζυγος ο οποίος έχει συνεισφέρει στη διατροφή του τέκνου του άλλου συζύγου έχει υποχρέωση διατροφής του τέκνου έως ότου αυτό ενηλικιωθεί, αλλά μόνον εφόσον οι φυσικοί γονείς του τέκνου δεν βρίσκονται εν ζωή, έχουν κηρυχθεί σε αφάνεια ή είναι άποροι (άρθρο 517 παράγραφος 1 του Αστικού Κώδικα). Αντίστοιχα, το τέκνο ενδέχεται να έχει υποχρέωση διατροφής, για χρονικό διάστημα 10 ετών, του προσώπου το οποίο του παρείχε διατροφή (άρθρο 517 παράγραφος 2 του Αστικού Κώδικα).

Οι κληρονόμοι προσώπου το οποίο είχε υποχρέωση διατροφής ανηλίκου ή παρείχε διατροφή χωρίς να φέρει σχετική νόμιμη υποχρέωση, υποχρεούνται να συνεχίσουν την παροχή αυτή, με βάση την αξία της κληρονομιάς, για το χρονικό διάστημα που ο δικαιούχος της διατροφής είναι ανήλικος, εφόσον οι γονείς του δεν βρίσκονται εν ζωή, έχουν κηρυχθεί σε αφάνεια ή είναι άποροι.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανηλίκους ή ενηλίκους;

Η υποχρέωση διατροφής των γονέων και τέκνων διέπεται από τα άρθρα 499 και 525 του Αστικού Κώδικα. Ανήλικοι οι οποίοι διεκδικούν διατροφή από τους γονείς τους θεωρούνται ως άποροι εφόσον δεν είναι ικανοί να συντηρούν τον εαυτό τους μέσω της εργασίας τους, ακόμη και εάν διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία. Ωστόσο, σε περίπτωση που η παροχή διατροφής εκ μέρους των γονέων καθιστά αυτούς ανίκανους να συντηρήσουν τον εαυτό τους, το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών μπορεί να διατάξει την παροχή διατροφής δια της πώλησης των περιουσιακών στοιχείων του τέκνου, εξαιρουμένων των αναγκαίων αγαθών.

Οι γονείς έχουν υποχρέωση διατροφής τέκνου το οποίο έχει ενηλικιωθεί (συνήθης χρόνος ενηλικίωσης: 18 έτη), εφόσον το τέκνο συνεχίζει τις σπουδές του. Στην περίπτωση αυτή η υποχρέωση των γονέων ισχύει έως την ολοκλήρωση των σπουδών του τέκνου, με ανώτατο χρονικό όριο την ηλικία των 26 ετών.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Ο αιτών/δικαιούχος πρέπει να υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ίδιου ή του τόπου κατοικίας του καθ' ου ή αίτηση/υποχρέου. Η κλήση για τον καθορισμό του ποσού της διατροφής μπορεί να εκδοθεί είτε αυτοτελώς είτε στο πλαίσιο της διαδικασίας διαζυγίου, αναγνώρισης της πατρότητας, ανάθεσης της γονικής μέριμνας ανήλικου τέκνου ή καθορισμού του τόπου μόνιμης κατοικίας του ανηλίκου. Το δικαστήριο με διάταξη του προέδρου μπορεί να διατάξει προσωρινά μέτρα έως την έκδοση απόφασης επί της ουσίας της διαφοράς που αφορά στη λύση του γάμου. Η διαδικασία σε πρώτο βαθμό περιλαμβάνει διάφορα στάδια. Κατά την έγγραφη διαδικασία υποβάλλονται οι κλήσεις, η αίτηση και η ανταπίτηση των διαδίκων. Ενδέχεται επίσης να διαταχθούν προληπτικά μέτρα όπως η σύσταση ενεχύρου ή κατάσχεση. Οι διάδικοι κλητεύονται και τους κοινοποιούνται τα διαδικαστικά έγγραφα. Η προφορική διαδικασία συνίσταται στην ακροαματική διαδικασία, κατά τη διάρκεια της οποίας μπορούν να προβληθούν διαδικαστικές ενστάσεις και να προσκομιστούν αποδείξεις. Ακολουθεί το στάδιο της διάσκεψης και η έκδοση της απόφασης του δικαστηρίου.

Στην περίπτωση συναινετικού διαζυγίου, το οποίο μπορεί να εκδοθεί από συμβολαιογράφο, οι σύζυγοι μπορούν να συμφωνήσουν επί όλων των θεμάτων του διαζυγίου, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής εκάστου γονέα στις δαπάνες ανατροφής, εκπαίδευσης, σπουδών και επαγγελματικής κατάρτισης των τέκνων.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποίου βαθμού) ή ανηλίκου;

Κατά κανόνα, επιτρέπεται η εκπροσώπηση των διαδίκων στη δίκη περί διατροφής. Ωστόσο, όταν η αίτηση διατροφής υποβάλλεται στο πλαίσιο διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου, οι σύζυγοι μπορούν να εκπροσωπούνται στην διαδικασία διαζυγίου μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι οποίες ορίζονται ειδικά στο άρθρο 920 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Όταν υποβάλλεται ξεχωριστή αίτηση για τον καθορισμό/αύξηση/μείωση του ποσού της διατροφής, τα μέρη μπορούν να εκπροσωπούνται με τον συμβατικό τρόπο από δικηγόρο ή άλλο εκπρόσωπο. Όταν ο εκπρόσωπος του διαδίκου δεν φέρει την ιδιότητα του δικηγόρου, δεν έχει δικαίωμα σε τελική αγόρευση κατά τη δίκη. Οι ανήλικοι εκπροσωπούνται από τον νόμιμο εκπρόσωπό τους (γονέα ή, κατ' εξαίρεση, άλλο πρόσωπο το οποίο ασκεί τη γονική μέριμνα). Αίτηση που αφορά ενήλικο τέκνο κατατίθεται από το εν λόγω τέκνο προσωπικά.

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο (του τόπου κατοικίας του καθ' ου ή αίτηση/υποχρέου ή του αιτούντος/δικαιούχου) μπορεί να καθορισθεί δια παραπομπής στον ρουμανικό δικαστικό άτλαντα, ο οποίος είναι διαθέσιμος στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, στη διαδικτυακή πύλη των δικαστηρίων <http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx>.

6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Όχι, δεν είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση του αιτούντος ή η συνδρομή του από δικηγόρο.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Οι αιτήσεις για τον καθορισμό ή την τροποποίηση του ποσού της διατροφής δεν υπόκεινται σε δικαστικό ένσημο. Η συνδρομή ή εκπροσώπηση από δικηγόρο ενέχει έξοδα, ωστόσο δεν είναι υποχρεωτική η καταβολή τους. Εάν ο ενδιαφερόμενος δεν διαθέτει επαρκή οικονομικά μέσα, μπορεί να ζητήσει να του χορηγηθεί νομική συνδρομή για την κάλυψη των αμοιβών δικηγόρου και των δικαστικών εξόδων.

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης τιμαριθμικής προσαρμογής);

Διατροφή χορηγείται ανάλογα με τις ανάγκες του αιτούντος και με τα οικονομικά μέσα του υποχρέου. Κατ' αρχήν, η διατροφή χορηγείται σε είδος και περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία μέσα διαβίωσης. Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, ωστόσο, τα δικαστήρια στην πράξη ορίζουν ένα χρηματικό ποσό ως διατροφή, είτε ως συγκεκριμένο ποσό είτε ως ποσοστό επί του μηνιαίου εισοδήματος του υποχρέου (άρθρο 530 του Αστικού Κώδικα). Η διατροφή η οποία έχει οριστεί ως συγκεκριμένο ποσό υπόκειται από το νόμο σε τιμαριθμική αναπροσαρμογή σε τριμηνιαία βάση.

Όταν η διατροφή καταβάλλεται από τον γονέα, καθορίζεται σε ποσό που ανέρχεται έως και στο ένα τέταρτο του καθαρού μηνιαίου εισοδήματος του γονέα όταν αφορά ένα τέκνο, έως ένα τρίτο του εν λόγω εισοδήματος όταν αφορά δύο τέκνα και έως ένα δεύτερο όταν αφορά τρία ή περισσότερα τέκνα. Από τον νόμο, το ποσό της διατροφής που είναι καταβλητέο στα τέκνα, σε συνδυασμό με τυχόν διατροφή η οποία οφείλεται σε άλλα πρόσωπα, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα δεύτερο του καθαρού μηνιαίου εισοδήματος του υποχρέου (άρθρο 529 του Αστικού Κώδικα).

Σε περίπτωση που υπάρξει μεταβολή στην οικονομική κατάσταση του υποχρέου ή στις ανάγκες του δικαιούχου, το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών μπορεί κατά περίπτωση, κατόπιν νέου αιτήματος, να αυξήσει ή μειώσει το ποσό της διατροφής ή να διατάξει την διακοπή της καταβολής της (άρθρο 531 του Αστικού Κώδικα).

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Η διατροφή παρέχεται σε είδος, περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία μέσα διαβίωσης, και, όπου ισχύει, τα έξοδα εκπαίδευσης, σπουδών και επαγγελματικής κατάρτισης του δικαιούχου (άρθρο 530 του Αστικού Κώδικα). Σε περίπτωση που ο υπόχρεος δεν εκπληρώσει την υποχρέωση διατροφής σε είδος οικειοθελώς, το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών διατάσσει την καταβολή διατροφής ως χρηματικού ποσού σε μετρητά. Το ποσό της διατροφής ορίζεται είτε ως συγκεκριμένο χρηματικό ποσό είτε ως ποσοστό επί του καθαρού μηνιαίου εισοδήματος του υποχρέου.

Το ποσό της διατροφής καταβάλλεται σε τακτικές δόσεις κατά τις ημερομηνίες οι οποίες συμφωνούνται μεταξύ των μερών, ή, ελλείψει σχετικής συμφωνίας, κατά τις ημερομηνίες που ορίζει το δικαστήριο. Τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν ή το δικαστήριο οικογενειακών διαφορών μπορεί να διατάξει, εφόσον

συντρέχουν βάσιμοι λόγοι προς τούτο, την εφάπαξ προκαταβολή της διατροφής για την κάλυψη των αναγκών του δικαιούχου για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα ή για ολόκληρο το χρονικό διάστημα για το οποίο οφείλεται διατροφή, εφόσον ο υπόχρεος διαθέτει τα αναγκαία μέσα για την εκπλήρωση της εν λόγω υποχρέωσης (άρθρο 533 του Αστικού Κώδικα).

Το ποσό της διατροφής που έχει οριστεί ως καταβλητέο σε ανήλικο, καταβάλλεται στον νόμιμο εκπρόσωπο του ανήλικου.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Δεδομένου ότι στις περισσότερες περιπτώσεις η διατροφή καθορίζεται ως χρηματικό ποσό καταβλητέο σε μετρητά, το συννηθέστερο μέτρο αναγκαστικής εκτέλεσης είναι η κατάσχεση επί του μισθού (μηνιαίου εισοδήματος) του υποχρέου. Η αναγκαστική διάθεση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του υποχρέου αποτελεί λιγότερο σύνθηες μέτρο αναγκαστικής εκτέλεσης.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Όσον αφορά την είσπραξη του ποσού της διατροφής, στο άρθρο 728 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προβλέπεται ότι το καθαρό μηνιαίο εισόδημα του υποχρέου υπόκειται σε αναγκαστική εκτέλεση για την καταβολή διατροφής, αλλά μόνο σε ποσοστό έως πενήντα τοις εκατό. Σε περίπτωση που επισπεύδονται περισσότερες διαδικασίες είσπραξης για το ίδιο ποσό, το ποσό της εκτέλεσης δεν μπορεί να υπερβεί το ένα δεύτερο του καθαρού μηνιαίου εισοδήματος του υποχρέου, ανεξαρτήτως της φύσης των σχετικών αξιώσεων.

Εάν ο δικαιούχος υποβάλει ταυτόχρονα αίτηση κατάσχεσης περισσότερων στοιχείων της κινητής ή ακίνητης περιουσίας του υποχρέου, η αξία των οποίων υπερβαίνει σαφώς το ποσό της αξίωσης, το δικαστήριο της εκτέλεσης δύναται να περιορίσει την εκτέλεση σε συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία (άρθρο 701 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Η αναγκαστική εκτέλεση λήγει, για παράδειγμα, όταν η υποχρέωση η οποία αναφέρεται στην απόφαση εκτέλεσης έχει εκπληρωθεί στο ακέραιο και έχουν καταβληθεί τα έξοδα εκτέλεσης, όταν η εκτέλεση δεν είναι δυνατό να διεξαχθεί ή συνεχιστεί λόγω έλλειψης περιουσιακών στοιχείων ή λόγω αδυναμίας ρευστοποίησής τους, καθώς και σε περίπτωση ακύρωσης της αναγκαστικής εκτέλεσης (άρθρο 702 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Το δικαίωμα αναγκαστικής εκτέλεσης υπόκειται σε τριετή παραγραφή. Ανακοπή κατά της αναγκαστικής είσπραξης μπορεί να υποβληθεί ενώπιον του δικαστηρίου της εκτέλεσης. Το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί να αναστείλει την εκτέλεση έως την έκδοση απόφασης επί της ανακοπής κατά της αναγκαστικής είσπραξης (άρθρα 711 και επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Σε περίπτωση ακύρωσης της απόφασης αναγκαστικής εκτέλεσης ή της ίδιας της αναγκαστικής είσπραξης, ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα να ανατρέψει τις πράξεις εκτέλεσης δια της αποκατάστασης των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση (άρθρο 722 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Άνευ αντικειμένου.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Άνευ αντικειμένου.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009, τη Σύμβαση της Χάγης του 2007 ή τη Σύμβαση της Νέας Υόρκης του 1956, ο δικαιούχος μπορεί να υποβάλει αίτηση διατροφής δια του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Ρουμανίας, εφόσον ο υπόχρεος διαμένει σε κράτος μέλος της ΕΕ το οποίο είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση της Χάγης του 2007 ή στη Σύμβαση της Νέας Υόρκης του 1956.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Ministerul română al Justiției (Υπουργείο Δικαιοσύνης της Ρουμανίας)

17 Str. Apolodor , Sector 5

Bucharest 050741

Directia Drept Internațional și Cooperare Judiciară

(Διεύθυνση Διεθνούς Δικαίου και Δικαστικής Συνεργασίας)

Φαξ: 0372041077

Δ/ση ηλ. ταχυδρομείου ddit@just.ro

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Όχι. Ο αιτών πρέπει να απευθυνθεί στην κεντρική αρχή διαβίβασης της χώρας του, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, τη Σύμβαση της Χάγης του 2007 ή τη Σύμβαση της Νέας Υόρκης του 1956.

Η κεντρική αρχή διαβίβασης της χώρας του υποχρέου μπορεί εν συνέχεια να επικοινωνήσει με την κεντρική αρχή παραλαβής της Ρουμανίας, δηλ.

είτε με το Υπουργείο Δικαιοσύνης της Ρουμανίας για αιτήσεις οι οποίες υποβάλλονται δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 και τη Σύμβαση της Χάγης του 2007 είτε

με τον Δικηγορικό Σύλλογο Βουκουρεστίου (Baroul București) για αιτήσεις οι οποίες υποβάλλονται δυνάμει της Σύμβασης της Νέας Υόρκης του 1956.

Η αίτηση εν συνέχεια υποβάλλεται στο αρμόδιο δικαστήριο.

Υπόχρεος ο οποίος διαμένει στο εξωτερικό μπορεί να απευθύνει το αίτημά του απευθείας στο αρμόδιο ρουμανικό δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ίδιου ή του καθ' ού η αίτηση, είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω δικηγόρου.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Υπόχρεος ο οποίος διαμένει στο εξωτερικό μπορεί να απευθύνει το αίτημά του απευθείας στο αρμόδιο ρουμανικό δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ίδιου ή του καθ' ού η αίτηση, είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω δικηγόρου. Αναλυτικές πληροφορίες για τα αρμόδια ρουμανικά δικαστήρια παρέχονται στη διαδικτυακή πύλη των δικαστηρίων <http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx> με βάση τον τόπο κατοικίας του καθ' ού η αίτηση ή του υποχρέου.

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι. Σύμφωνα με το άρθρο 2612 του ρουμανικού Αστικού Κώδικα, το εφαρμοστέο δικαίο σε θέματα διατροφής καθορίζεται με βάση το δικαίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλ. το Πρωτόκολλο της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δικαίο στις υποχρεώσεις διατροφής.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δικαίο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

Άνευ αντικειμένου.

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Σύμφωνα με τον ρουμανικό νόμο αριθ. 36/2012 περί ορισμένων αναγκών μετρων για την εφαρμογή συγκεκριμένων κανονισμών και αποφάσεων του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πράξεων του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου στον τομέα των υποχρεώσεων διατροφής, με την παραλαβή μιας αίτησης χορήγησης διατροφής ή αίτησης λήψης συγκεκριμένων μετρων, το Υπουργείο Δικαιοσύνης διαβιβάζει την αίτηση για διεκπεραίωση στην αρμόδια αρχή ή

φορέα ο οποίος διαθέτει τα σχετικά προσωπικά δεδομένα, στον αρμόδιο τοπικό δικηγορικό σύλλογο, στο Επιμελητήριο Επιμελητών Εκτέλεσης Δικαστικών Αποφάσεων ή, όπου ισχύει, στο αρμόδιο δικαστήριο.

Στην περίπτωση που η αίτηση έχει υποβληθεί μέσω της κεντρικής αρχής, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 46 του κανονισμού, μπορεί να χορηγηθεί δωρεάν νομική συνδρομή για όλες τις αιτήσεις διατροφής στον δικαιούχο διατροφής, εφόσον αυτός δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του ή συνεχίζει τις σπουδές του, με ανώτατο όριο ηλικίας τα 21 έτη, καθώς και στον δικαιούχο διατροφής ο οποίος ανήκει σε ευπαθή κοινωνική ομάδα.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης διαβιβάζει τις αιτήσεις οι οποίες υποβάλλονται από χώρες του εξωτερικού απευθείας στον αρμόδιο τοπικό δικηγορικό σύλλογο. Ο πρόεδρος του δικηγορικού συλλόγου εκδίδει άμεσα και αυτεπαγγέλτως υποχρεωτική απόφαση διορισμού δικηγόρου. Ο διορισθείς δικηγόρος αιτείται τη χορήγηση νομικής συνδρομής, μεταξύ άλλων με τη μορφή καταβολής της αμοιβής του δικαστικού επιμελητή.

Εν συνεχεία, έπειτα από την έκδοση απόφασης αναγκαστικής εκτέλεσης, ο διορισθείς δικηγόρος αιτείται από το δικαστήριο την χορήγηση νομικής συνδρομής με τη μορφή καταβολής της αμοιβής του δικαστικού επιμελητή. Ο δικηγόρος υποβάλει την αίτηση αναγκαστικής εκτέλεσης, τη σχετική απόφαση και την απόφαση του προέδρου του δικηγορικού συλλόγου στον αρμόδιο τοπικό δικαστικό επιμελητή.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Η Ρουμανία έχει θεσπίσει τον νόμο αριθ. 36/2012 περί ορισμένων αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή συγκεκριμένων κανονισμών και αποφάσεων του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πράξεων του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου στον τομέα των υποχρεώσεων διατροφής.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει ορίσει ως η κεντρική αρχή διαβίβασης της Ρουμανίας, η οποία διαβιβάζει τις αιτήσεις που προβλέπονται στα άρθρα 53 και 56 του κανονισμού. Με την παραλαβή των απαραίτητων δικαιολογητικών εγγράφων από τον δικαιούχο ή τον υπόχρεο της διατροφής, το Υπουργείο Δικαιοσύνης συμπληρώνει το Μέρος Α της αίτησης και δύναται να παρέχει συνδρομή στον αιτούντα ή τον υπόχρεο κατά τη συμπλήρωση του Μέρους Β αυτής.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης είναι η κεντρική αρχή η οποία είναι αρμόδια για την παραλαβή των αιτήσεων λήψης συγκεκριμένων μέτρων και των αιτήσεων χορήγησης διατροφής. Με την παραλαβή μιας αίτησης, το Υπουργείο Δικαιοσύνης τη διαβιβάζει προς διεκπεραίωση στην αρμόδια αρχή ή φορέα ο οποίος διαθέτει τα σχετικά προσωπικά δεδομένα, στον αρμόδιο τοπικό δικηγορικό σύλλογο, στο Επιμελητήριο Επιμελητών Εκτέλεσης Δικαστικών Αποφάσεων ή, όπου ισχύει, στο αρμόδιο δικαστήριο.

Τελευταία επικαιροποίηση: 07/01/2016

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [sk](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Αξιώσεις διατροφής - Σλοβακία

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Τα επιδόματα και οι υποχρεώσεις διατροφής απορρέουν απευθείας από τον νόμο αριθ. 36/2005 περί οικογενείας και περί τροποποίησης ορισμένων άλλων νόμων («νόμος περί οικογενείας»). Σύμφωνα με τον νόμο περί οικογενείας, η υποχρέωση διατροφής διακρίνεται στους κατωτέρω τύπους:

- α) υποχρέωση διατροφής των γονέων έναντι των τέκνων,
- β) υποχρέωση διατροφής των τέκνων έναντι των γονέων,
- γ) υποχρέωση διατροφής μεταξύ άλλων συγγενών,
- δ) υποχρέωση διατροφής μεταξύ συζύγων,
- ε) υποχρέωση διατροφής σε περίπτωση διαζυγίου,
- στ) επίδομα το οποίο καταβάλλεται σε ανύπαντρη μητέρα για την κάλυψη αναγκών διατροφής και ορισμένων δαπανών.

Θεωρητικά, στον θεσμό της διατροφής, υπό την ευρύτερη έννοια, εντάσσονται οι οικονομικές φύσεως σχέσεις οικογενειακού δικαίου σε τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στις περιουσιακές σχέσεις του οικογενειακού δικαίου. Η εξάρτηση από την ύπαρξη προσωπικής σχέσεως οικογενειακού δικαίου είναι ιδιαίτερα προφανής εν προκειμένω.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανηλίκους ή ενήλικους;

Η υποχρέωση διατροφής των γονέων προς τα τέκνα τους αποτελεί νόμιμη υποχρέωση η οποία ισχύει για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο τα τέκνα είναι ανίκανα να συντηρήσουν τον εαυτό τους. Το γεγονός ότι ένα τέκνο έχει ολοκληρώσει την υποχρεωτική του εκπαίδευση δεν σημαίνει απαραίτητως ότι έχει καταστεί ικανό να συντηρεί τον εαυτό του. Κατά πόσον οι γονείς εξακολουθούν να φέρουν υποχρέωση διατροφής του τέκνου εξαρτάται από τις ικανότητες, ευκαιρίες και την οικονομική κατάσταση του τέκνου καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής του κατάρτισης, π.χ. ως πανεπιστημιακού φοιτητή πλήρους φοίτησης. Η ενηλικίωση δεν έχει νομική επίπτωση στη διάρκεια της υποχρέωσης διατροφής. Το χρονικό σημείο κατά το οποίο ένα τέκνο καθίσταται, με τη νομική έννοια, «ικανό να συντηρεί τον εαυτό του» κρίνεται κατά περίπτωση επί της ουσίας, από το δικαστήριο. Η ικανότητα ενός προσώπου να συντηρεί τον εαυτό του τείνει να ερμηνεύεται ευρέως, ως η ικανότητα κάλυψης όλων των αναγκών του ατόμου και των σχετικών εξόδων, με ίδια μέσα (δηλ. με ίδιους οικονομικούς πόρους). Η εν λόγω ικανότητα πρέπει να έχει διάρκεια. Περιστασιακά εισοδήματα δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται ως κριτήριο για την αξιολόγηση της ικανότητας ενός προσώπου να συντηρεί τον εαυτό του με ίδια μέσα.

Στην πράξη, τα δικαστήρια βασίζονται στο γεγονός ότι η υποχρέωση των γονέων να διατρέφουν τα τέκνα τους είναι διαχρονική, δεδομένου ότι η εξ αίματος συγγένεια δεν περιορίζεται χρονικά και επομένως η σχετική υποχρέωση μπορεί να παραταθεί, εάν για παράδειγμα το τέκνο αποφασίσει να συνεχίσει τις σπουδές του αργότερα ή δεν γίνει δεκτό σε κάποιο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα αμέσως μετά την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής του εκπαίδευσης. Σύμφωνα με τη νομολογία – και δεδομένης της μειωμένης δυνατότητας απορρόφησης στον εργασιακό τομέα των νέων αποφοίτων σχολείων και σχολών – η περαιτέρω εκπαίδευση του τέκνου σε τομέα διαφορετικό από εκείνον των μέχρι ύρας σπουδών του, προς τον σκοπό εύρεσης εργασίας, μπορεί να θεωρηθεί επίσης ως συνέχιση της επαγγελματικής του εκπαίδευσης.

Όταν το τέκνο αρχίζει να αποκτά τακτικό εισόδημα από την απασχόλησή του σε εργοδότη, από κάποια επιχειρηματική δραστηριότητα κλπ., η αξιολόγηση του κατά πόσον υφίσταται πλέον η υποχρέωση του γονέα για διατροφή καθίσταται ευχερέστερη. Δεδομένων των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά εργασίας, η ύπαρξη πολλών περισσότερων μορφών εκπαίδευσης και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, η ανάγκη εκμάθησης ξένων γλωσσών για την πρακτική άσκηση των επαγγελματιών, η ύπαρξη προγραμμάτων επανεκπαίδευσης, η συνεχής εκπαίδευση, οι σπουδές στο εξωτερικό και η ανάγκη για την συγκέντρωση περισσότερων επαγγελματικών προσόντων καθιστούν δυσχερέστερο για τα δικαστήρια τον καθορισμό του χρονικού σημείου κατά το οποίο το τέκνο καθίσταται ικανό να συντηρεί τον εαυτό του. Ορισμένες από αυτές τις μορφές εκπαίδευσης (συνεχούς εκπαίδευσης) μπορούν να δικαιολογηθούν, ιδίως

όταν ο γονέας διαθέτει σημαντική οικονομική δυνατότητα. Ταυτόχρονα, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ενδιαφέροντα του τέκνου, όπως αυτά αντανακλώνται στις δεξιότητες και τα ταλέντα του, προκειμένου να αποκτήσει τα σωστά προσόντα για τη μελλοντική του απασχόληση. Είναι ωστόσο θεμιτό να απαιτείται τα προσόντα αυτά να αποκτώνται σύντομα προκειμένου να μην γίνεται κατάχρηση της γονικής υποχρέωσης διατροφής προς τον σκοπό αποφυγής εργασίας (για παράδειγμα, όταν το τέκνο χάνει εσκεμμένα την εργασία του).

Το όριο ηλικίας των 18 ετών αποκτά μεγαλύτερη σημασία όταν εξετάζεται από διαδικαστική σκοπιά. Μέχρι την ενηλικίωση του τέκνου το δικαστήριο μπορεί να επισπεύσει αυτεπαγγέλτως τη διαδικασία διατροφής. Έπειτα από τον χρόνο ενηλικίωσης, η σχετική διαδικασία επισπεύδεται μόνο με αίτηση του ενδιαφερομένου. Η αίτηση διατροφής που υποβάλλεται από ενήλικο τέκνο μπορεί να στρέφεται κατά του ενός ή και των δύο γονέων και πρέπει να ορίζει το αιτούμενο ποσό διατροφής και τον χρόνο από τον οποίο αξιώνεται η καταβολή του. Το δικαστήριο οφείλει να σεβαστεί αυστηρά τα εν λόγω όρια της αίτησης του ενήλικου τέκνου, καθώς η συγκεκριμένη περίπτωση δεν αποτελεί περίπτωση προστασίας των συμφερόντων ανηλίκου σύμφωνα με τα άρθρα 176 και επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αλλά περίπτωση που υπάγεται στην τακτική κατ' αντιμωλία διαδικασία.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Σε περίπτωση που ο δικαιούχος και ο υπόχρεος διατροφής αδυνατούν να έλθουν σε συμφωνία, η διαφορά κρίνεται από το αρμόδιο πρωτοδικείο. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου η υπόθεση αφορά υποχρέωση διατροφής του γονέα έναντι του ανήλικου τέκνου, η δικαστική διαδικασία αρχίζει με αίτηση του δικαιούχου («αιτών») κατά του υποχρέου («καθ' ού η αίτηση»). Η διαδικασία για τη χορήγηση διατροφής σε ανήλικο τέκνο μπορεί να κινηθεί από το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως (άρθρο 81 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), καθώς σε αυτές τις περιπτώσεις το δικαστήριο έχει καθήκον προστασίας του ανηλίκου.

Οποιοδήποτε πρόσωπο έχει το δικαίωμα να ενεργεί ενώπιον του δικαστηρίου αυτοτελώς ως διάδικος (δηλ. έχει δικαίωμα παράστασης) στο μέτρο που έχει ικανότητα να αποκτά δικαιώματα και να αναλαμβάνει υποχρεώσεις δια των πράξεών του. Φυσικό πρόσωπο το οποίο δεν έχει ικανότητα αυτοπροσώπως παράστασης ενώπιον των δικαστηρίων (π.χ. ανήλικος) πρέπει να εκπροσωπείται από τον νόμιμο κηδεμόνα του (άρθρο 22 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Πέραν της νόμιμης εκπροσώπησης, ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας διακρίνει επίσης μεταξύ της εκπροσώπησης των διαδίκων δυνάμει πληρεξουσιότητας και δυνάμει δικαστικής απόφασης.

Ο ανήλικος δεν μπορεί να εκπροσωπείται από κανέναν γονέα στις υποθέσεις που αφορούν έννομες πράξεις οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ των γονέων και του ανηλίκου τέκνου ή μεταξύ των συμφερόντων περισσότερων ανηλικών τέκνων που εκπροσωπούνται από τον ίδιο γονέα. Σε αυτή την περίπτωση, το δικαστήριο διορίζει τον λεγόμενο δικαστικό συμπαραστάτη, ο οποίος εκπροσωπεί τον ανήλικο σε συγκεκριμένη διαδικασία ή έννομη πράξη.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιου βαθμού) ή ανηλίκου;

Βλέπε την απάντηση στην ερώτηση 3.

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Η κατά τόπον αρμοδιότητα ορίζεται από τα άρθρα 84 έως 89β του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Η καθ' ύλην αρμοδιότητα διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 9 έως 12 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Τα πρωτοδικεία έχουν πάντοτε κατά τόπον αρμοδιότητα στον πρώτο βαθμό (εξαιρέσεις σε αυτόν τον κανόνα προβλέπονται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Γενικά αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του καθ' ού η αίτηση (δηλ. του προσώπου κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση), δηλ. ισχύει ο κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας με βάση το τακτικό δικαστήριο του καθ' ού η αίτηση. Το τακτικό δικαστήριο με αρμοδιότητα επί του καθ' ού η αίτηση είναι εκείνο του τόπου κατοικίας του ή, σε περίπτωση μη μόνιμης κατοικίας, το δικαστήριο του τόπου συνήθους διαμονής του. Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας ορίζει ρητά τις ειδικές περιπτώσεις όπου δεν εφαρμόζεται αυτός ο κανόνας. **Το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου κατοικεί το ανήλικο τέκνο δυνάμει συμφωνίας των γονέων ή δικαστικής απόφασης, ή δυνάμει άλλης νόμιμης απίας, είναι αρμόδιο να κρίνει την αίτηση διατροφής** (πρόκειται για την αποκλειστική δικαιοδοσία σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Βλέπε απαντήσεις στις ερωτήσεις 3 και 4.

Ο αιτών (δικαιούχος) ο οποίος έχει δικαίωμα δικαστικής παράστασης, μπορεί να υποβάλει αίτηση διατροφής απευθείας στο αρμόδιο δικαστήριο, δηλ. χωρίς να εκπροσωπείται από άλλο πρόσωπο.

Στο άρθρο 42 παράγραφος 3 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ορίζονται τα γενικά στοιχεία που πρέπει να περιέχονται στην αίτηση διατροφής: το αρμόδιο δικαστήριο, το πρόσωπο το οποίο υποβάλλει την αίτηση, το αντικείμενο της αίτησης και το αίτημα του δικαιούχου, περιγραφή των πραγματικών συνθηκών και ημερομηνία.

Πέραν των γενικών στοιχείων, η αίτηση διατροφής πρέπει να παρέχει επαρκείς και συγκεκριμένες πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 79 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Στην αίτηση διατροφής πρέπει επίσης να ορίζονται το αξιούμενο ποσό διατροφής και ο χρόνος από τον οποίο ο αιτών αξιώνει την καταβολή του. Η αίτηση διατροφής ανηλίκου είναι δεσμευτική για το δικαστήριο, καθώς η συγκεκριμένη περίπτωση δεν αφορά προστασία των συμφερόντων ανηλίκου σύμφωνα με τα άρθρα 176 και επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αλλά περίπτωση η οποία υπάγεται στην τακτική κατ' αντιμωλία διαδικασία. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί εγγράφως, να καταχωριστεί προφορικά ενώπιον της αρμόδιας δικαστικής υπηρεσίας, ή να υποβληθεί με ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένου του τηλεμοιοτύπου (φαξ). Οι αιτήσεις που αφορούν την ουσία της υπόθεσης και υποβάλλονται μέσω ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας πρέπει να συνοδεύονται από έγγραφη ή καταχωρισμένη προφορική αίτηση ενώπιον της αρμόδιας δικαστικής υπηρεσίας εντός τριών ημερών. Η σχετική υποχρέωση δεν ισχύει για αιτήσεις οι οποίες φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή. Το πρωτότυπο έγγραφο της αίτησης η οποία έχει υποβληθεί μέσω τηλεμοιοτύπου (φαξ) πρέπει να υποβληθεί εντός τριών ημερών. Αιτήσεις οι οποίες δεν υποβάλλονται εντός των ανωτέρω προθεσμιών, απορρίπτονται.

Ο αιτών πρέπει να υποβάλει την αίτηση σε ικανό αριθμό αντιγράφων, το οποίο ισχύει και για τυχόν συνημμένα έγγραφα, προκειμένου το δικαστήριο και κάθε διάδικος να λάβουν από ένα πρωτότυπο και τα σχετικά συνημμένα, όπου απαιτείται. Σε περίπτωση που ο αιτών δεν παρέχει τον σωστό αριθμό αντιγράφων και συνημμένων, το δικαστήριο εκδίδει αντίγραφα με έξοδα του αιτούντος.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Τα έξοδα που είναι καταβλητέα για κάθε μεμονωμένη πράξη ή διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων ορίζονται στον νόμο αριθ. 71/1992 του Εθνικού Συμβουλίου της Σλοβακίας περί δικαστικών εξόδων και αντιγράφων των εγγραφών στα ποινικά μητρώα. Τα έξοδα καθορίζονται δια παραπομπής σε κατάλογο δικαστικών εξόδων. Ο ίδιος νόμος ορίζει τις περιπτώσεις απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα με βάση την προσωπική κατάσταση του αιτούντος ή το αντικείμενο της διαφοράς.

Σε σχέση με τα θέματα διατροφής είναι αξιοσημείωτες οι ακόλουθες διατάξεις:

Η διαδικασία που αφορά στην παροχή δικαστικής προστασίας σε ανήλικο εμπήττει σε αυτές που εξαιρούνται με βάση το αντικείμενό τους. Αυτό σημαίνει ότι διαδικασία η οποία αφορά σε αξίωση διατροφής ανηλίκου εξαιρείται από τα δικαστικά έξοδα.

Με βάση το κριτήριο της προσωπικής κατάστασης, απαλλάσσονται από τα δικαστικά έξοδα:

αιτούντες τη χορήγηση διατροφής, αιτούντες την αύξηση επιδόματος διατροφής, καθώς και αιτούντες την καταβολή καθυστερούμενων οφειλών διατροφής ή την αναγνώριση ή κήρυξη της εκτελεστότητας αλλοδαπής απόφασης διατροφής

άγαμες μητέρες που ασκούν αξίωση διατροφής και αιτούνται την καταβολή συγκεκριμένων δαπανών εγκυμοσύνης και τοκετού.

Η παράγραφος 8 του Καταλόγου Δικαστικών Εξόδων ορίζει ρητά τα έξοδα της διαδικασίας που αφορά σε αξίωση διατροφής μεταξύ συζύγων ή πρώην συζύγων.

Παράγραφος 8	
α) Σε σχέση με αιτήσεις διατροφής μεταξύ συζύγων, πρώην συζύγων ή μεταξύ άλλων συγγενών και αιτήσεις αύξησης του επιδόματος διατροφής:	2% της αξίας της αξίωσης, με κατώτατο όριο το ποσό των 16,50 ευρώ.
β) Σε σχέση με αιτήσεις μείωσης ή ακύρωσης της διατροφής μεταξύ συζύγων, πρώην συζύγων ή μεταξύ άλλων συγγενών:	2% της αξίας της αξίωσης, με κατώτατο όριο το ποσό των 16,50 ευρώ.

Στις περιπτώσεις όπου στον Κατάλογο Δικαστικών Εξόδων δεν ορίζεται συγκεκριμένο ποσοστό, η δε διαφορά δεν εμπίπτει ούτε στην κατηγορία του κριτηρίου προσωπικής κατάστασης ούτε σε εκείνη του αντικειμένου της διαφοράς, ισχύουν τα δικαστικά έξοδα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του Καταλόγου Δικαστικών Εξόδων:

Παράγραφος 1	
Επί αιτήσεων διατροφής όπου δεν ορίζεται συγκεκριμένο ποσοστό	
α) της αξίας της αξίωσης (αξιούμενης καταβολής) ή της αξίας του αντικειμένου της διαφοράς:	6%, με κατώτατο όριο το ποσό των 16,50 ευρώ και ανώτατο όριο το ποσό των 16.596,50 ευρώ, στις δε εμπορικές υποθέσεις ανώτατο όριο είναι το ποσό των 33.193,50 ευρώ.

Ο αιτών νομική συνδρομή ο οποίος πληροί τις προϋποθέσεις απαλλαγής από δικαστικά έξοδα, παραπέμπεται από το δικαστήριο στην Υπηρεσία Νομικής Συνδρομής (*Centrum právnej pomoci*). Το δικαστήριο επίσης ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο σχετικά με την εν λόγω δυνατότητα (άρθρο 30 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Σύμφωνα με το άρθρο 138 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, το δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει εν όλω ή εν μέρει έναν διάδικο από τα δικαστικά έξοδα, όπου αυτό δικαιολογείται από την κατάσταση του διαδίκου και εφόσον η αίτηση δεν είναι αυθαίρετη, το δε δικαίωμα το οποίο ασκεί ο διάδικος δεν είναι προδήλως αδύνατον να τελεσφορήσει. Εφόσον το δικαστήριο δεν αποφασίσει διαφορετικά, η απαλλαγή ισχύει για ολόκληρη τη διαδικασία και μάλιστα αναδρομικά. Σε κάθε περίπτωση, έξοδα τα οποία έχουν καταβληθεί πριν από την έκδοση της απόφασης δεν επιστρέφονται.

Άρθρο 138 παράγραφοι 2 έως 6 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας:

(2) Στην αίτηση πρέπει να επισυνάπτονται τα κατωτέρω προς απόδειξη της κατάστασης του διαδίκου:

α) συμπληρωμένο έντυπο, σύμφωνα με το υπόδειγμα το οποίο αναρτάται στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης ή

β) απόφαση κήρυξης σε οικονομική δυσπραγία σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις.

(3) Ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή ο δικαστής του δικαστηρίου μονομελούς σύνθεσης οφείλει να ενημερώσει τους λοιπούς διαδίκους σχετικά με την απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα στην επόμενη ακροαματική διαδικασία.

(4) Στην περίπτωση χορήγησης νομικής συνδρομής σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις, η σχετική απόφαση συνεπάγεται απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα στον βαθμό που χορηγήθηκε νομική συνδρομή.

(5) Το δικαστήριο μπορεί να ανακαλέσει την απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, ακόμη και αναδρομικά, εάν καταστεί προφανές πριν από το τέλος της διαδικασίας ότι η κατάσταση του διαδίκου δεν δικαιολογεί την απαλλαγή του.

(6) Σε περίπτωση που για τον διάδικο στον οποίο έχει χορηγηθεί απαλλαγή από τα δικαστικά έξοδα έχει διοριστεί δικηγόρος, η απαλλαγή ισχύει, στον βαθμό που έχει χορηγηθεί, και για τα έξοδα και τις αμοιβές του εκπροσώπου.

Ο μηχανισμός παροχής νομικής συνδρομής και ο τρόπος χορήγησης αυτής από την Υπηρεσία Νομικής Συνδρομής σε φυσικά πρόσωπα τα οποία τελούν σε οικονομική δυσπραγία και δεν είναι σε θέση να καταφύγουν σε νομικές υπηρεσίες για την αποτελεσματική άσκηση και προστασία των δικαιωμάτων τους, και ο βαθμός χορήγησης της νομικής συνδρομής, διέπονται από τον «νόμο αριθ. 327/2005 περί παροχής νομικής συνδρομής σε πρόσωπα τα οποία τελούν σε οικονομική δυσπραγία και τροποποίησης του νόμου αριθ. 586/2003 περί νομικών επαγγελματιών και τροποποίησης του νόμου αριθ. 455/1991 περί αδειοδοτούμενων επαγγελματιών (εμπορικός νόμος) και των μεταγενέστερων εκδόσεών του όπως τροποποιήθηκε από τον νόμο αριθ. 8/2005». Ο ανωτέρω νόμος ορίζει επίσης τα κριτήρια παροχής νομικής συνδρομής, τη διαδικασία η οποία ακολουθείται από τα φυσικά πρόσωπα και από τις αρμόδιες αρχές στις δίκες για αιτήσεις παροχής νομικής συνδρομής, και τον θεσμικό φορέα που είναι αρμόδιος για την παροχή νομικής συνδρομής.

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης πημαριθμικής προσαρμογής);

Στη Σλοβακία ο νόμος δεν ορίζει συγκεκριμένο ποσό ως επίδομα διατροφής.

Στις οικογενειακές διαφορές τα δικαστήρια πρέπει πάντοτε να κρίνουν κάθε υπόθεση μεμονωμένα, με βάση τις συγκεκριμένες συνθήκες. Επομένως ο νόμος δεν ορίζει συγκεκριμένο ποσό διατροφής. Πράγματι, στις οικογενειακές διαφορές περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο τομέα δικαίου, ένα σύνολο νομοθετικών διατάξεων δεν είναι δυνατό να ρυθμίζει ξεκάθαρα και με ακρίβεια όλες τις πιθανές πραγματικές περιπτώσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 75 παράγραφος 1 του νόμου περί οικογενείας, κατά τον καθορισμό του ποσού της διατροφής, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τις **εύλογες ανάγκες του δικαιούχου**, καθώς και τις **δυνατότητες, ευκαιρίες και την οικονομική κατάσταση του υποχρέου**. Το δικαστήριο επίσης αξιολογεί τις δυνατότητες, ευκαιρίες και την οικονομική κατάσταση του υποχρέου στις περιπτώσεις όπου αυτός εγκαταλείπει κάποιο αξιοπρεπές επάγγελμα ή εργασία ή παραιτείται από κάποια σταθερή πηγή εισοδήματος, χωρίς να υφίσταται ιδιαίτερος λόγος προς τούτα. Το δικαστήριο λαμβάνει επίσης υπόψη τυχόν μη δικαιολογημένους οικονομικούς κινδύνους τους οποίους έχει αναλάβει ο υπόχρεος διατροφής.

Όσον αφορά την γονική υποχρέωση διατροφής, αμφότεροι οι γονείς οφείλουν να συνεισφέρουν στη διατροφή των τέκνων τους ανάλογα με τις δυνατότητες, ευκαιρίες και την οικονομική τους κατάσταση. Το τέκνο έχει δικαίωμα να απολαμβάνει επίπεδο ζωής ισότιμο προς εκείνο του γονέα. Κατά τον καθορισμό του καταβλητέου ποσού διατροφής το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη ποιος από τους δύο γονείς φροντίζει προσωπικά το τέκνο και σε ποιο βαθμό. Στην περίπτωση που οι γονείς ασκούν την επιμέλεια από κοινού, το δικαστήριο λαμβάνει επίσης υπόψη το χρονικό διάστημα κατά το οποίο το τέκνο διαμένει με κάθε γονέα προκειμένου να καθορίσει το ποσό της διατροφής. Εναλλακτικά, το δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί ότι για όσο χρονικό διάστημα το τέκνο διαμένει εναλλάξ και με τους δύο γονείς δεν θα παρέχεται διατροφή.

Στο άρθρο 62 παράγραφος 3 του νόμου περί οικογενείας ορίζεται το **ελάχιστο όριο της δόσης του επιδόματος διατροφής** (επί του παρόντος 27 ευρώ): *Ανεξάρτητα από τη δυνατότητα, τις ευκαιρίες και την οικονομική του κατάσταση, κάθε γονέας υποχρεούται να ανταποκρίνεται στην ελάχιστη υποχρέωση διατροφής, η οποία αντιστοιχεί στο 30% των στοιχειωδών αναγκών διαβίωσης του εξαρτώμενου ανηλίκου ή εξαρτώμενου τέκνου, όπως ορίζεται στον σχετικό νόμο.*

Σύμφωνα με το άρθρο 78 του νόμου περί οικογενείας, **η συμφωνία ή δικαστική απόφαση περί διατροφής μπορεί να αναθεωρηθεί σε περίπτωση μεταβολής των συνθηκών**. Με εξαίρεση το επίδομα διατροφής που παρέχεται σε ανήλικο τέκνο (βλ. άρθρο 163 παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), η

δικαστική απόφαση περί διατροφής μπορεί να τροποποιηθεί ή ακυρωθεί μόνο κατόπιν σχετικής αίτησης. Σε περίπτωση αναδρομικής ακύρωσης ή μείωσης του επιδόματος διατροφής σε ανήλικο τέκνο σε σχέση με συγκεκριμένη χρονική περίοδο του παρελθόντος, τυχόν επιδόματα τα οποία έχουν δαπανηθεί δεν επιστρέφονται. Σε περίπτωση μεταβολής των συνθηκών, λαμβάνεται πάντοτε υπόψη το κόστος διαβίωσης.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Η διατροφή καταβάλλεται γενικά από τον υπόχρεο στον δικαιούχο.

Σύμφωνα με το άρθρο 76 του νόμου περί οικογενείας, το επίδομα διατροφής προκαταβάλλεται σε τακτικές μηνιαίες δόσεις, καταβαλλόμενες έναν μήνα ενωρίτερα. Ο συμψηφισμός ανταξίσεων έναντι αξιώσεων διατροφής είναι δυνατός μόνο δυνάμει συμφωνίας. Οι αξιώσεις διατροφής ανήλικων τέκνων δεν συμψηφίζονται. Σε περίπτωση που ο υπόχρεος διατροφής καθυστερήσει την καταβολή δικαστικά επιδικασθείσας διατροφής, ο δικαιούχος έχει το δικαίωμα να αξιώσει τόκους υπερημερίας επί του οφειλόμενου ποσού, σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Οποιαδήποτε καταβολή έναντι διατροφής καταλογίζεται κατ' αρχήν στο κεφάλαιο της διατροφής, και όταν αυτό καλυφθεί ολοσχερώς, στους τόκους υπερημερίας.

Αναφορικά με το επίδομα διατροφής υπέρ ανήλικου τέκνου, η νομολογία των δικαστηρίων απαιτεί ο γονέας που δεν ασκεί την επιμέλεια να καταβάλλει διατροφή στον γονέα που την ασκεί προσωπικά, μέχρι συγκεκριμένη ημερομηνία κάθε μήνα.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Η αναγκαστική εκτέλεση της απόφασης για την καταβολή διατροφής διενεργείται από δικαστικό επιμελητή. Η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης επισπεύδεται με την υποβολή σχετικής αίτησης. Η διαδικασία διέπεται από τον νόμο αριθ. 233/1995 του Εθνικού Συμβουλίου της Σλοβακικής Δημοκρατίας περί δικαστικών επιμελητών και ενεργειών εκτέλεσης (νόμος περί αναγκαστικής εκτέλεσης) και τροποποίησης συγκεκριμένων άλλων διατάξεων, όπως έχει τροποποιηθεί. Κατά κανόνα, η αναγκαστική εκτέλεση για οφειλές διατροφής συνίσταται στην κατάσχεση του μισθού ή άλλου εισοδήματος του υποχρέου. Εφόσον εκδοθεί απόφαση αναγκαστικής εκτέλεσης δια της οποίας διατάσσεται η καταβολή χρηματικού ποσού, παρέχονται πρόσθετες δυνατότητες πέραν της κατάσχεσης του μισθού ή άλλου εισοδήματος του υποχρέου για την είσπραξη των ληξιπρόθεσμων ποσών διατροφής: διαταγή πληρωμής κατά τρίτου οφειλέτη, πώληση κινητής περιουσίας, πώληση τίτλων, πώληση ακίνητης περιουσίας, πώληση επιχείρησης ή αναστολή της άδειας οδήγησης του υποχρέου. Η τελευταία δυνατότητα είναι ιδιαίτερα σημαντική στο πλαίσιο της είσπραξης της διατροφής. Ο δικαστικός επιμελητής μπορεί να διατάξει την αναστολή της άδειας οδήγησης οποιουδήποτε προσώπου το οποίο δεν συμμορφώνεται με τη δικαστική απόφαση διατροφής. Επίσης, ο δικαστικός επιμελητής υποβάλλει τις πράξεις αναστολής αδειών οδήγησης στις αρμόδιες αστυνομικές αρχές. Με τη συμμόρφωση του καθ' ου στην εκτέλεση της υποχρέωσής του, ο δικαστικός επιμελητής εκδίδει άμεσα πράξη άρσης της αναστολής της άδειας οδήγησης.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Στο άρθρο 77 του νόμου περί οικογενείας προβλέπεται ότι η αξίωση διατροφής δεν υπόκειται σε παραγραφή. Ωστόσο, διατροφή μπορεί να χορηγηθεί μόνο από τον χρόνο έναρξης της σχετικής δικαστικής διαδικασίας. Διατροφή υπέρ ανήλικου τέκνου μπορεί να επιδικαστεί αναδρομικά για χρονικό διάστημα το οποίο δεν υπερβαίνει τα τρία έτη από την έναρξη της διαδικασίας, εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι. Το δικαίωμα για μεμονωμένες τακτικές καταβολές διατροφής υπόκειται σε παραγραφή.

Στο άρθρο 101 του Αστικού Κώδικα (νόμος αριθ. 40/1964) ορίζεται ο χρόνος παραγραφής ως εξής:

(1) Αξίωση η οποία έχει αναγνωριστεί με τελεσίδικη απόφαση δικαστηρίου ή άλλης αρχής παραγράφεται μετά την παρέλευση δέκα ετών από τον χρόνο κατά τον οποίο ο οφειλέτης όφειλε να εκτελέσει την απόφαση. Αξίωση η οποία έχει αναγνωριστεί από τον οφειλέτη εγγράφως ως προς την αιτία και το ποσό αυτής παραγράφεται μετά την παρέλευση δέκα ετών από τον χρόνο της ως άνω αναγνώρισης. Ωστόσο, εάν ορίζεται προθεσμία εκτέλεσης στο έγγραφο της αναγνώρισης, ο χρόνος παραγραφής αρχίζει από την εκπνοή της εν λόγω προθεσμίας.

(2) Ο ίδιος χρόνος παραγραφής ισχύει και για τις τακτικές δόσεις δια της οποίων είναι καταβλητέο το οφειλόμενο ποσό σύμφωνα με την απόφαση ή το έγγραφο της αναγνώρισης. Ο χρόνος παραγραφής των δόσεων αρχίζει από τον χρόνο κατά τον οποίο αυτές καθίστανται ληξιπρόθεσμες. Σε περίπτωση που η οφειλή καταστεί ληξιπρόθεσμη στο σύνολό της λόγω μη καταβολής μίας δόσης, ο δεκαετής χρόνος παραγραφής αρχίζει από τον χρόνο κατά τον οποίο κατέστη ληξιπρόθεσμη η ανεξόφλητη δόση.

(3) Η αξίωση για τόκους και περιοδικές παροχές παραγράφεται σε τρία έτη. Ωστόσο, εάν η αξίωση έχει επιδικασθεί με τελεσίδικη απόφαση ή αναγνωριστεί εγγράφως, ο χρόνος παραγραφής ισχύει μόνο για τους τόκους και τις περιοδικές παροχές που κατέστησαν ληξιπρόθεσμα έπειτα από την τελεσίδικη της απόφασης ή την αναγνώριση.

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Δεν υπάρχει κάποιος ειδικός φορέας ο οποίος παρέχει «συνδρομή» ή βοήθεια για την είσπραξη της διατροφής εντός της χώρας.

Στις περιπτώσεις όπου εμπλέκεται χώρα του εξωτερικού, μπορεί να παράσχει συνδρομή η Υπηρεσία Διεθνούς Νομικής Προστασίας Ανηλικών και Νέων Ατόμων (*Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže*). Η Υπηρεσία βοηθά στην είσπραξη διατροφής σε περιπτώσεις όπου ο υπόχρεος διατροφής τέκνου διαμένει στο εξωτερικό, ο δε δικαιούχος στη Σλοβακία ή αντιστρόφως, δηλ. όταν ο δικαιούχος διαμένει στο εξωτερικό και ο υπόχρεος έχει τον τόπο συνήθους διαμονής του στη Σλοβακία.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Ο «νόμος αριθ. 201/2008 περί υποκατάστατης διατροφής και τροποποίησης του νόμου αριθ. 36/2005 περί οικογενείας και τροποποίησης ορισμένων διατάξεων, υπό την έννοια της απόφασης αριθ. 615/2006 του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Σλοβακικής Δημοκρατίας» (*Ústavný súd, Συνταγματικό Δικαστήριο*), προβλέπει έναν μηχανισμό προκαταβολής υποκατάστατης διατροφής από το κράτος (Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικών και Οικογενειακών Υποθέσεων – *úrad práce, sociálnych vecí a rodiny*) στους δικαιούχους διατροφής. Η υποκατάστατη διατροφή συνεισφέρει στη διατροφή του εξαρτώμενου τέκνου στις περιπτώσεις όπου ο υπόχρεος διατροφής αδυνατεί να καταβάλει τη διατροφή σύμφωνα με τη σχετική τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή τη δικαστικά επικυρωμένη συμφωνία.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Ναι.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Η Υπηρεσία Διεθνούς Νομικής Προστασίας Ανηλικών και Νέων Ατόμων ιδρύθηκε από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικών και Οικογενειακών Υποθέσεων της Σλοβακίας, το οποίο έχει αναλάβει και την απευθείας διαχείρισή της, ως οργανισμού χρηματοδοτούμενου από το κράτος, για την παροχή νομικής προστασίας σε ανήλικους και νέους, στις περιπτώσεις όπου εμπλέκεται χώρα του εξωτερικού. Η Υπηρεσία καλύπτει ολόκληρη την επικράτεια της Σλοβακίας και έχει τεθεί σε λειτουργία από την 1η Φεβρουαρίου 1993.

Σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 195/1998 περί κοινωνικής πρόνοιας, όπως έχει τροποποιηθεί, η Υπηρεσία έχει ενταχθεί στους κρατικούς φορείς κοινωνικής πρόνοιας από την 1η Ιουλίου 1998.

Στοιχεία επικοινωνίας/Διεύθυνση:

Špitálska 8, P. O. BOX 57, 814 99 Bratislava

Δ/νση ηλ. ταχυδρομείου: [✉ cipc@cipc.gov.sk](mailto:cipc@cipc.gov.sk), [✉ info@cipc.gov.sk](mailto:info@cipc.gov.sk),

Τηλ.: +421 2 2046 3208, +421 2 2046 3248,

Φαξ: +421 2 2046 3258, 24ωρη τηλεφωνική γραμμή (μόνο για έκτακτη ανάγκη) +421 915 405 954.

Στη Σλοβακική Δημοκρατία η Υπηρεσία είναι κεντρική αρχή σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής («κανονισμός περί υποχρεώσεων διατροφής») και σύμφωνα με τη Σύμβαση της Χάγης του 2007 για την είσπραξη, σε διεθνές επίπεδο, απαιτήσεων διατροφής τέκνων και άλλων μορφών οικογενειακής διατροφής.

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Δεν μπορείτε να υποβάλετε αίτηση απευθείας στην Υπηρεσία από το εξωτερικό. Πρόσωπο το οποίο αξιώνει την καταβολή διατροφής και κατοικεί σε χώρα του εξωτερικού, πρέπει να απευθυνθεί στις αρμόδιες αρχές της χώρας αυτής, οι οποίες εν συνεχεία παραπέμπουν την αίτηση στην Υπηρεσία της Σλοβακίας.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Η Σλοβακική Δημοκρατία δεσμεύεται από το Πρωτόκολλο της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Στις διασυνοριακές υποθέσεις διατροφής, η παροχή νομικής συνδρομής εξαρτάται από την εφαρμογή του άρθρου 44 παράγραφος 3 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής. Η κεντρική αρχή της Σλοβακίας, (Υπηρεσία Διεθνούς Νομικής Προστασίας Ανηλίκων και Νέων Ατόμων), παρέχει τις υπηρεσίες της χωρίς χρέωση, συνεπώς δεν υπάρχει ανάγκη παροχής νομικής συνδρομής κατά την τακτική διαδικασία για την έκδοση απόφασης διατροφής ή την τροποποίηση αποφάσεων διατροφής στη Σλοβακία.

Στις περιπτώσεις όπου όντως είναι απαραίτητη η νομική συνδρομή, αυτή παρέχεται δωρεάν σε φυσικά πρόσωπα τα οποία δεν έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας τους, σύμφωνα με το άρθρο 46. Αυτό το είδος νομικής συνδρομής παρέχεται από την Υπηρεσία Νομικής Συνδρομής σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 327/2005 περί παροχής νομικής συνδρομής σε πρόσωπα τα οποία τελούν σε οικονομική δυσπραγία, όπως έχει τροποποιηθεί.

Στις περιπτώσεις οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο του άρθρου 46, η νομική συνδρομή παρέχεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου, εφόσον οι αιτών πληροί τις προϋποθέσεις χορήγησης δωρεάν νομικής συνδρομής οι οποίες ορίζονται στον ίδιο νόμο.

Αιτών ο οποίος δεν πληροί τις εν λόγω προϋποθέσεις, βαρύνεται με δικαστικά έξοδα σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 71/1992 περί δικαστικών εξόδων και αντιγράφων των εγγραφών στα ποινικά μητρώα. Οι υποθέσεις αμοιβαίας διατροφής μεταξύ γονέων και τέκνων εξαιρούνται από δικαστικά έξοδα σύμφωνα με τον ίδιο νόμο. Αιτών ο οποίος αιτείται προσωπικά την έκδοση απόφασης διατροφής ή την αύξηση του ποσού της διατροφής, επίσης απαλλάσσεται από τα δικαστικά έξοδα. Επιπλέον, κάθε αιτών καταβάλλει τα δικαστικά έξοδα τα οποία βαρύνουν τον ίδιο και τους εκπροσώπους του. Οι διάδικοι βαρύνονται με τα δικαστικά έξοδα αναλογικά προς τη συμμετοχή τους στην υπόθεση και τη διαδικασία. Στις περιπτώσεις παροχής διατροφής σε ενήλικα, το δικαστήριο διατάσσει τον ηττηθέντα διάδικο να καταβάλει στον αντίδικό του τα αναγκαία έξοδα για την άσκηση ή προστασία του δικαιώματός του.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Η κεντρική αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 49 παράγραφος 1 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής, είναι η Υπηρεσία Διεθνούς Προστασίας Ανηλίκων και Νέων Ατόμων, η οποία ιδρύθηκε την 1η Φεβρουαρίου 1993. Δεν υπήρξε ανάγκη θέσπισης ειδικών μέτρων ως προς τις ενέργειες που προβλέπονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής, καθώς η Υπηρεσία λειτουργούσε ήδη ως αρχή διαβίβασης και παραλαβής δυνάμει διεθνών συμβάσεων (ειδικότερα δυνάμει της Σύμβασης της 20ής Ιουνίου 1956 για τη διεκδίκηση διατροφής στην αλλοδαπή) πριν από την έναρξη εφαρμογής του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής, ο οποίος επέφερε μόνο μικρές οργανωτικές αλλαγές στην Υπηρεσία (σε σχέση με το προσωπικό).

Τελευταία επικαιροποίηση: 14/01/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Αξιώσεις διατροφής - Φινλανδία

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Με τον (φινλανδικό) νόμο 704/1975 περί διατροφής τέκνων θεσπίζονται διατάξεις για τη διατροφή των τέκνων.

Σύμφωνα με τον εν λόγω νόμο, το τέκνο έχει δικαίωμα επαρκούς διατροφής. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να καλύπτονται οι υλικές και ψυχικές του ανάγκες στα διάφορα στάδια της ανάπτυξής του, τα απαραίτητα έξοδα φροντίδας και εκπαίδευσής του και λοιπές συναφείς δαπάνες.

Το τέκνο έχει δικαίωμα να λαμβάνει διατροφή από τους γονείς του, οι οποίοι ευθύνονται σύμφωνα με τις δυνατότητές τους. Σε περίπτωση που ο γονέας αθετήσει τις υποχρεώσεις διατροφής του τέκνου ή το τέκνο δεν συνοικεί μόνιμα με τον γονέα, ο τελευταίος μπορεί να διαταχθεί να καταβάλει επίδομα διατροφής στο τέκνο.

Οι γονείς δεν έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν διατροφή από τα τέκνα τους.

Με τον (φινλανδικό) νόμο 234/1929 περί γαμικών σχέσεων θεσπίζονται διατάξεις σχετικά με τη διατροφή μεταξύ συζύγων.

Στο πλαίσιο ενός γάμου, κάθε σύζυγος έχει υποχρέωση να συμμετέχει στα κοινά έξοδα της οικογένειας και να διατρέφει τον άλλο σύζυγο, σύμφωνα με τις δυνατότητές του.

Εάν ένας σύζυγος αθετήσει την υποχρέωση παροχής διατροφής ή οι σύζυγοι διαμένουν χωριστά, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τον ένα σύζυγο να καταβάλει διατροφή στον άλλο.

Σε περίπτωση έκδοσης διαζυγίου ο ένας σύζυγος έχει υποχρέωση να καταβάλει διατροφή στον άλλο εφόσον οι πρώην σύζυγοι έχουν καταρτίσει σχετική συμφωνία την οποία έχει επικυρώσει η τοπική αρχή κοινωνικών υπηρεσιών. Στην περίπτωση διαζυγίου, το δικαστήριο μπορεί επίσης να διατάξει τον ένα σύζυγο να καταβάλει διατροφή στον άλλο, εφόσον ασκηθεί σχετική αξίωση. Ωστόσο, στη φινλανδική νομολογία είναι σπάνιες οι περιπτώσεις στις οποίες

σύζυγος έχει διαταχθεί να καταβάλει διατροφή στον άλλο σύζυγο. Κατά γενικό κανόνα, μετά την έκδοση του διαζυγίου οι πρώην σύζυγοι συντηρούνται με ίδια μέσα.

Το δικαίωμα ενός συζύγου να λαμβάνει διατροφή από πρώην σύζυγο παύει όταν ο δικαιούχος της διατροφής τελέσει νέο γάμο.

Οι διατάξεις του νόμου περί συζυγικής υποχρέωσης διατροφής ισχύουν επίσης μεταξύ συντρόφων στο πλαίσιο καταχωρισμένης συμβίωσης.

Τα μέρη δεν έχουν υποχρέωση να καταβάλλουν διατροφή μεταξύ τους στο πλαίσιο άλλων προσωπικών σχέσεων.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανηλίκους ή ενήλικους;

Το δικαίωμα του τέκνου να λαμβάνει διατροφή από τους γονείς του παύει όταν το τέκνο συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του.

Οι γονείς έχουν υποχρέωση να καλύπτουν τα έξοδα εκπαίδευσης του τέκνου μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους, εφόσον κρίνεται εύλογο. Ωστόσο αυτό αποτελεί σπάνιο φαινόμενο στη φινλανδική νομολογία.

Βλέπε επίσης ερώτηση 1.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Τόσο ο δικαιούχος όσο και ο υπόχρεος διατροφής μπορούν να επικοινωνήσουν με το Δημοτικό Συμβούλιο Κοινωνικής Πρόνοιας, το οποίο παρέχει συνδρομή για την κατάρτιση συμφωνίας σχετικά με την παροχή επιδόματος διατροφής.

Εφόσον οι γονείς ενός τέκνου επιθυμούν να καταρτίσουν συμφωνία σχετικά με την χορήγηση επιδόματος διατροφής και ζητήσουν την επικύρωση της συμφωνίας τους από το Δημοτικό Συμβούλιο Κοινωνικής Πρόνοιας, η συμφωνία πρέπει να καταρτισθεί υπό τη μορφή του σχετικού εντύπου που έχει εγκριθεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Το έντυπο διατίθεται από την τοπική αρχή κοινωνικών υπηρεσιών. Κατόπιν σχετικού αιτήματος, οι αρχές παρέχουν συνδρομή στους γονείς κατά την κατάρτιση της συμφωνίας και τη συμπλήρωση του εντύπου. Συμφωνία η οποία έχει εγκριθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο Κοινωνικής Πρόνοιας είναι άμεσα εκτελεστή, όπως οι δικαστικές αποφάσεις.

Στο άρθρο 8(α) του νόμου περί διατροφής τέκνων ορίζεται ότι, εάν ένα τέκνο ή πρόσωπο υπόχρεο διατροφής δεν έχει τόπο κατοικίας στη Φινλανδία, το Δημοτικό Συμβούλιο Κοινωνικής Πρόνοιας μπορεί να επικυρώσει τη συμφωνία διατροφής εφόσον συντρέχει αρμοδιότητα των φινλανδικών δικαστηρίων υπό την έννοια του άρθρου 3 ή του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής, και εφόσον τα μέρη έχουν ορίσει το φινλανδικό δίκαιο ως εφαρμοστέο σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής σύμφωνα με το άρθρο 7 του Πρωτοκόλλου της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής.

Στις περιπτώσεις αμφισβήτησης της υποχρέωσης διατροφής, ο δικαιούχος ή ο υπόχρεος διατροφής μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο υποβάλλοντας αίτηση για κλήση. (Βλέπε «[Προσφυγή στα δικαστήρια – Φινλανδία](#)»).

Οι σύζυγοι μπορούν να καταρτίσουν ανεπίσημη έγγραφη συμφωνία διατροφής και να ζητήσουν την επικύρωσή της από την τοπική αρχή κοινωνικών υπηρεσιών. Εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα, η αρχή οφείλει να παρέχει συνδρομή στα μέρη για την κατάρτιση της συμφωνίας.

Υπόθεση διατροφής μεταξύ συζύγων μπορεί να παραπεμφθεί προς επίλυση στα δικαστήρια με την υποβολή αίτησης για κλήση. (Βλέπε «[Προσφυγή στα δικαστήρια – Φινλανδία](#)»).

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιου βαθμού) ή ανηλίκου;

---

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Στις διασυνοριακές υποθέσεις διατροφής ισχύουν οι διατάξεις και κανόνες του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου.

Σε διαφορές που σχετίζονται με υποχρεώσεις διατροφής εντός των κρατών μελών, αρμόδιο είναι:

α) το δικαστήριο του τόπου της συνήθους διαμονής του εναγομένου, ή

β) το δικαστήριο του τόπου της συνήθους διαμονής του δικαιούχου διατροφής, ή

γ) το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το δικαίό του για την εκδίκαση αγωγής σχετικά με την προσωπική κατάσταση, όταν η αίτηση διατροφής είναι παρεπόμενη της αγωγής αυτής, εκτός εάν η δικαιοδοσία αυτή βασίζεται αποκλειστικά στην ιθαγένεια ενός των διαδίκων, ή

δ) το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το δικαίό του για την εκδίκαση αγωγής σχετικά με τη γονική μέριμνα, όταν η αίτηση διατροφής είναι παρεπόμενη της αγωγής αυτής, εκτός εάν η διεθνής δικαιοδοσία βασίζεται αποκλειστικά στην ιθαγένεια ενός των διαδίκων.

Σε διαφορές οι οποίες δεν παρουσιάζουν διασυνοριακά στοιχεία, ισχύουν οι κανόνες περί δικαιοδοσίας του φινλανδικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (4 /1734).

Σύμφωνα με το κεφάλαιο 10 άρθρο 1 του φινλανδικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αρμόδιο για την εκδίκαση αξιώσεων κατά φυσικών προσώπων είναι το περιφερειακό δικαστήριο του τόπου διαμονής ή μόνιμης κατοικίας του εναγομένου. Σύμφωνα με το άρθρο 9, η αξίωση διατροφής μπορεί να εκδικαστεί επίσης από το περιφερειακό δικαστήριο του τόπου διαμονής ή μόνιμης κατοικίας του προσώπου το οποίο αξιώνει ή λαμβάνει διατροφή.

Σε διαφορές που αφορούν διαζύγιο ή λύση της συμβίωσης μπορεί να προκύψουν αξιώσεις σχετικά με συμφωνία διατροφής, τη γονική μέριμνα ή τα δικαιώματα επικοινωνίας με το τέκνο, ή άλλες αξιώσεις που σχετίζονται με το διαζύγιο ή τη λύση της συμβίωσης. Σε αυτή την περίπτωση, αρμόδιο είναι το δικαστήριο έκδοσης του διαζυγίου.

Στην περίπτωση που η αξίωση διατροφής ασκείται στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας που αφορά γονική μέριμνα ή αναγνώριση της πατρότητας τέκνου, η αγωγή για την παροχή διατροφής μπορεί να συνεκδικαστεί από το δικαστήριο το οποίο έχει επιληφθεί της ανωτέρω διαδικασίας.

6 Ως απών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Ο απών έχει το δικαίωμα να προσφύγει στο δικαστήριο χωρίς τη μεσολάβηση κάποιου τρίτου (δικηγόρου) (Βλέπε [«Προσφυγή στα δικαστήρια – Φινλανδία»](#)). Ωστόσο, οι διάδικοι συνήθως χρειάζονται τη νομική συνδρομή ειδικού. Για τον λόγο αυτό συνιστάται στους διαδίκους να επιδιώκουν τη συνδρομή νομικού συμβούλου ή δικηγόρου.

Σε διασυνοριακές υποθέσεις διατροφής τα μέρη μπορούν να παραπέμψουν τη διαφορά σε κεντρική αρχή.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Η παραπομπή διαφοράς στο δικαστήριο συνεπάγεται δικαστικά έξοδα. Τα σχετικά έξοδα χρεώνονται από το δικαστήριο και κυμαίνονται από 86 έως 200 ευρώ, ανάλογα με το δικαστήριο και την αναγκαιότητα εκδίκασης της υπόθεσης ([«Έξοδα που χρεώνονται από τα περιφερειακά δικαστήρια»](#)).

Ο (φινλανδικός) νόμος 257/2002 περί νομικής αρωγής και ο (φινλανδικός) νόμος 1076/2010 περί της κεντρικής αρχής της Φινλανδίας για ορισμένα διεθνή ζητήματα διατροφής, περιέχει διατάξεις όσον αφορά το δικαίωμα του αιτούντος να λάβει νομική αρωγή. Απών ο οποίος διαμένει σε άλλο κράτος μπορεί επίσης να λάβει νομική αρωγή σε υποθέσεις διατροφής δύναμις ειδικής συμβατικής αμοιβαιότητας. Αντίστοιχες συμφωνίες ισχύουν μεταξύ της Φινλανδίας και ορισμένων πολιτειών των ΗΠΑ καθώς και ορισμένων περιφερειών του Καναδά.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη χορήγηση νομικής αρωγής στη Φινλανδία παρέχονται στην ιστοσελίδα: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης πηρωθμικής προσαρμογής);

Με τον νόμο περί διατροφής τέκνων (704/1975) θεσπίζονται διατάξεις σχετικά με τη χορήγηση επιδόματος διατροφής σε τέκνα.

Κατά γενικό κανόνα, το επίδομα διατροφής προκαταβάλλεται σε χρήμα κάθε μήνα, εφόσον δεν έχει συμφωνηθεί ή δεν ορίζεται άλλως. Κατ' εξαίρεση, η διατροφή μπορεί να καταβληθεί εφάπαξ ή σε είδος, με τη μορφή κινητών ή ακίνητων περιουσιακών στοιχείων.

Στη Φινλανδία, το ποσό διατροφής που είναι καταβλητέο στο τέκνο δεν ορίζεται βάσει συγκεκριμένου πίνακα, αλλά ορίζεται κατά περίπτωση. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του νόμου, το τέκνο έχει δικαίωμα επαρκούς διατροφής. Επαρκής διατροφή σημαίνει ικανοποίηση των υλικών και ψυχικών αναγκών του τέκνου στα διάφορα στάδια της ανάπτυξής του, κάλυψη των απαραίτητων εξόδων φροντίδας και εκπαίδευσης, και κάλυψη λοιπών συναφών δαπανών. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του νόμου, οι γονείς είναι υπεύθυνοι για τη διατροφή του τέκνου τους ανάλογα με τις οικονομικές τους δυνατότητες. Η δυνατότητα των γονέων για παροχή διατροφής εκτιμάται με βάση την ηλικία, τη δυνατότητα εργασίας, τις πιθανότητες ανεύρεσης αμειβόμενης απασχόλησης, τα περιουσιακά στοιχεία και τους πόρους που διαθέτει ο γονέας και άλλες πτυχές της νόμιμης υποχρέωσης διατροφής. Κατά τον προσδιορισμό της ευθύνης των γονέων για παροχή διατροφής λαμβάνεται υπόψη επίσης η ικανότητα και δυνατότητα του τέκνου να αναλάβει τα έξοδα διατροφής του, καθώς και παράγοντες οι οποίοι ενδεχομένως καθιστούν ανέφικτη για τους γονείς τη διατροφή του τέκνου ή καθιστούν ασήμαντα τα έξοδα διατροφής του τέκνου.

Προβλέπεται η αυτόματη αναπροσαρμογή του καταβαλλόμενου ποσού διατροφής κατά τακτά διαστήματα προκειμένου αυτό να συνάδει με το εκάστοτε κόστος διαβίωσης. Περαιτέρω διατάξεις για την αυτόματη αναπροσαρμογή του ποσού της διατροφής περιέχονται στον φινλανδικό νόμο περί σύνδεσης ορισμένων ποσών διατροφής με τον δείκτη κόστους ζωής (583/2008).

Το ποσό του επιδόματος διατροφής και ο τρόπος καταβολής του μπορούν να μεταβληθούν δυνάμει συμφωνίας ή δικαστικής απόφασης, σε περίπτωση που έχουν μεταβληθεί ουσιωδώς οι συνθήκες που λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση της διατροφής κατά τρόπο ώστε να θεωρείται εύλογη η σχετική μεταβολή, δεδομένης της κατάστασης του τέκνου και του γονέα που καταβάλλει τη διατροφή.

Ο νόμος περί γαμικών σχέσεων περιέχει διατάξεις σχετικά με τη διατροφή μεταξύ συζύγων. Ωστόσο, στη φινλανδική νομολογία είναι σπάνιες οι περιπτώσεις στις οποίες σύζυγος έχει διαταχθεί να καταβάλει διατροφή στον άλλο σύζυγο. Κατά γενικό κανόνα, μετά την έκδοση του διαζυγίου οι πρώην σύζυγοι συντηρούνται με ίδια μέσα.

Μπορεί να διαταχθεί η καταβολή χρηματικού επιδόματος διατροφής είτε επ' αόριστον είτε για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα το οποίο ορίζεται σε σχετική συμφωνία, απόφαση ή δικαστική απόφαση. Μπορεί ωστόσο να διαταχθεί η καταβολή διατροφής ως εφάπαξ ποσού, εφόσον το επιτρέπει η οικονομική κατάσταση του υπόχρεου και αυτό κρίνεται εύλογο βάσει άλλων παραγόντων. Ο υπόχρεος μπορεί επίσης να διαταχθεί να καταβάλει τη διατροφή σε είδος, με τη μορφή κινητών ή ακίνητων περιουσιακών στοιχείων.

Προβλέπεται η αυτόματη αναπροσαρμογή του καταβαλλόμενου ποσού διατροφής κατά τακτά διαστήματα προκειμένου αυτό να συνάδει με το εκάστοτε κόστος διαβίωσης. Περαιτέρω διατάξεις για την αυτόματη αναπροσαρμογή του ποσού της διατροφής περιέχονται στον φινλανδικό νόμο περί σύνδεσης ορισμένων ποσών διατροφής με τον δείκτη κόστους ζωής (583/2008).

Απόφαση αρχής, δικαστική απόφαση ή συμφωνία μεταξύ συζύγων μπορεί να τροποποιηθεί εφόσον αυτό κρίνεται εύλογο λόγω μεταβολής των συνθηκών. Ωστόσο, μετά την καταβολή της διατροφής, δεν επιτρέπεται η τροποποίηση απόφασης αρχής, δικαστικής απόφασης ή συμφωνίας για εφάπαξ καταβολή διατροφής. Είναι δυνατή η τροποποίηση της συμφωνίας διατροφής μεταξύ συζύγων εφόσον αυτή κριθεί μη εφαρμοστέα. Σύμφωνα με τον νόμο, η υποχρέωση περιοδικής καταβολής διατροφής παύει να ισχύει εφόσον ο δικαιούχος διατροφής τελέσει νέο γάμο.

9 Πώς και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Το επίδομα διατροφής τέκνου καταβάλλεται στον κηδεμόνα του τέκνου (με κατάθεση στον τραπεζικό του λογαριασμό).

Το επίδομα διατροφής συζύγου καταβάλλεται στον ίδιο τον δικαιούχο σύζυγο (με κατάθεση στον τραπεζικό του λογαριασμό).

Κατά γενικό κανόνα, το επίδομα διατροφής προκαταβάλλεται σε χρήμα κάθε μήνα, εφόσον δεν έχει συμφωνηθεί ή δεν ορίζεται άλλως. Κατ' εξαίρεση, η διατροφή μπορεί να καταβληθεί εφάπαξ ή σε είδος, με τη μορφή κινητών ή ακίνητων περιουσιακών στοιχείων.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Ο δικαιούχος διατροφής ή, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Φινλανδίας («KELA») (βλέπε ενότητα 12), έχει δικαίωμα να επιβάλει την καταβολή της διατροφής, εφόσον ο υπόχρεος διατροφής δεν την καταβάλλει κατά παράβαση σχετικής δικαστικής απόφασης ή συμφωνίας.

Δικαιούχος διατροφής μπορεί να αξιώσει την εκτέλεση συμφωνίας διατροφής ή απόφασης χορήγησης διατροφής μέσω δικαστικού επιμελητή, σύμφωνα με τις διατάξεις του φινλανδικού νόμου περί αναγκαστικής εκτέλεσης. Συμβουλευτείτε σε θέματα οικογενειακού δικαίου μπορεί επίσης να παρέχει η τοπική αρχή κοινωνικών υπηρεσιών.

Σε περίπτωση που σύζυγος ο οποίος έχει υποχρέωση καταβολής διατροφής αθετήσει την υποχρέωσή του κατά παράβαση συμφωνίας που έχει επικυρωθεί από την τοπική αρχή κοινωνικών υπηρεσιών ή κατά παράβαση απόφασης αρχής ή δικαστικής απόφασης, ο δικαιούχος της διατροφής μπορεί να επιδιώξει την εκτέλεση της σχετικής συμφωνίας ή απόφασης μέσω δικαστικού επιμελητή, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί αναγκαστικής εκτέλεσης.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Αναγκαστική εκτέλεση και κανόνες προστασίας του οφειλέτη

Στις περιπτώσεις όπου η διαφορά παραπέμπεται σε υπηρεσία εκτέλεσης, αρχικά κοινοποιείται στον οφειλέτη ειδοποίηση επίσπευσης της διαδικασίας και αίτημα διενέργειας της καταβολής. Κατά κανόνα πρέπει να δοθεί στον οφειλέτη η δυνατότητα να διενεργήσει την καταβολή μετά τη λήψη του σχετικού αιτήματος.

Εάν ο οφειλέτης δεν προβεί σε καταβολή κατόπιν λήψης σχετικού αιτήματος ή δεν επικοινωνήσει οικειοθελώς με κάποια υπηρεσία εκτέλεσης σχετικά με την καταβολή, η υπηρεσία εκτέλεσης θα κινήσει διαδικασία διερεύνησης των εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη μέσω των σχετικών τηρουμένων μητρώων.

Οι ενέργειες διερεύνησης των εισοδημάτων και περιουσιακών στοιχείων των οφειλετών και τυχόν μεταγενέστερες διαδικασίες έρευνας υπόκεινται σε αυστηρή νομοθετική ρύθμιση.

Στις περισσότερες περιπτώσεις διενεργείται κατάσχεση του εισοδήματος και του τραπεζικού λογαριασμού του οφειλέτη. Γενικά, είναι δυνατή η κατάσχεση, κατά το ένα τρίτο, του μισθού, της σύνταξης, του επιδόματος ανεργίας ή του επιδόματος μητρότητας του οφειλέτη. Τα επιδόματα αδείας, οι πρόσθετες παροχές, οι προμήθειες, αμοιβές και λοιπές χρηματικές παροχές επίσης προσμετρώνται στο εισόδημα του οφειλέτη. Το ποσό που κατάσχετα υπολογίζεται με βάση τα καθαρά έσοδα. Κοινωνικές παροχές και προνοιακά επιδόματα, όπως στεγαστικά επιδόματα και επιδόματα τέκνων, δεν υπόκεινται σε κατάσχεση. Εναλλακτικά προς την κατάσχεση εισοδήματος σε περιοδική βάση, μπορεί να συμφωνηθεί ένα πρόγραμμα πληρωμών.

Οι πράξεις εκτέλεσης και τα προγράμματα πληρωμών πρέπει πάντοτε να λαμβάνουν υπόψη το τμήμα της περιουσίας του οφειλέτη το οποίο προστατεύεται από τον νόμο: με άλλα λόγια, το ποσό το οποίο εναπομένει για την επιβίωση του οφειλέτη. Το προστατευόμενο αυτό τμήμα του εισοδήματος αναθεωρείται με βάση τον εθνικό πίνακα υπολογισμού συντάξεων. Τα συμφωνηθέντα ποσοστά προστασίας εισοδήματος και σχετικά παραδείγματα παρατίθενται στην ιστοσελίδα <https://oikeus.fi/ulosotto/en/index/velallisenaulosotossa/palkanulosmittaus.html>

Ο οφειλέτης έχει δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή, ωστόσο η διαδικασία εκτέλεσης δεν αναστέλλεται παρά μόνο δυνάμει ειδικής δικαστικής απόφασης.

Χρόνος παραγραφής της υποχρέωσης διατροφής

Το άρθρο 16(γ) του νόμου περί διατροφής τέκνων ορίζει ότι η αξίωση τόσο για επίδομα διατροφής που καταβάλλεται σε περιοδική βάση όσο και για τόκους υπερημερίας επί του ποσού του επιδόματος, πρέπει να ασκηθεί εντός πέντε ετών από την έναρξη του επόμενου έτους από εκείνο εντός του οποίου κατέστη ληξιπρόθεσμη η καταβολή. Διαφορετικά, το δικαίωμα αξίωσης της καταβολής παραγράφεται. Αντιθέτως, η αξίωση για διατροφή που καταβάλλεται ως εφάπαξ ποσό και για σχετικούς τόκους υπερημερίας, πρέπει να ασκηθεί εντός πέντε ετών από τον χρόνο κατά τον οποίο η καταβολή του επιδόματος διατροφής κατέστη ληξιπρόθεσμη, σε κάθε περίπτωση εντός πέντε ετών από τον χρόνο ενηλικίωσης του δικαιούχου της διατροφής.

Αντιστοίχως, αξιώσεις του ΚΕΛΑ για την είσπραξη επιδομάτων διατροφής τέκνων κατά των υπόχρεων διατροφής πρέπει να ασκούνται εντός πέντε ετών από την έναρξη του επόμενου έτους από εκείνο εντός του οποίου κατέστη ληξιπρόθεσμη η καταβολή της διατροφής για την οποία διενήργησε καταβολή το ΚΕΛΑ.

Διαφορετικά, το δικαίωμα αξίωσης της καταβολής παραγράφεται (φινλανδικός νόμος 580/2008 περί διατροφής τέκνων, άρθρο 22).

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Σε περίπτωση που ο υπόχρεος διατροφής δεν την καταβάλει όπως έχει συμφωνηθεί, ο δικαιούχος μπορεί να επιδιώξει αναγκαστική εκτέλεση μέσω δικαστικού επιμελητή για το μη καταβληθέν υπόλοιπο. Η υπηρεσία εκτέλεσης παρέχει οδηγίες σχετικά με την έναρξη της σχετικής διαδικασίας. Συμβουλές σε θέματα οικογενειακού δικαίου μπορεί επίσης να παρέχει η τοπική αρχή κοινωνικών υπηρεσιών. Βλέπε ενότητες 13 και 14. Οι υπηρεσίες εκτέλεσης δεν χρεώνουν αμοιβές ή έξοδα για την εκτέλεση αξιώσεων διατροφής. Περισσότερες πληροφορίες για τη σχετική διαδικασία παρέχονται στην ιστοσελίδα <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/karajaoikeudet/en/index/hakemusasiat/perheasiat/childcustodyandrightofaccess.html>

Δικαιούχος διατροφής ο οποίος λαμβάνει επίδομα διατροφής τέκνου από το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Φινλανδίας (ΚΕΛΑ) λόγω μη καταβολής διατροφής από τον υπόχρεο, δεν έχει δικαίωμα να προβεί σε ενέργειες για την είσπραξη ποσών διατροφής από τον υπόχρεο. Εφόσον το ΚΕΛΑ καταβάλλει επίδομα διατροφής τέκνου, υποκαθιστά τον δικαιούχο στο δικαίωμα διατροφής, κατά ποσοστό αντίστοιχο προς το επίδομα που έχει καταβάλει (*δικαίωμα αναγωγής*) (νόμος 580/2008 περί διατροφής τέκνων, άρθρο 19). Εάν το συμφωνηθέν επίδομα διατροφής υπερβαίνει το ποσό του νόμιμου επιδόματος που έχει καταβάλει το ΚΕΛΑ και ο υπόχρεος διατροφής δεν καταβάλει το αντίστοιχο ποσό, το ΚΕΛΑ οφείλει να καταβάλει ολόκληρο το ποσό του νόμιμου επιδόματος και να εισπράξει από τον υπόχρεο ολόκληρο το μη καταβληθέν συμφωνηθέν ποσό διατροφής. Εφόσον επιτύχει την είσπραξη του, το ΚΕΛΑ καταβάλλει τη διαφορά μεταξύ του συμφωνηθέντος επιδόματος διατροφής και του νόμιμου επιδόματος διατροφής τέκνου στον γονέα ο οποίος ασκεί τη γονική μέριμνα, μετά την είσπραξη του ποσού από τον υπόχρεο.

Σε διασυνοριακές υποθέσεις που αφορούν την είσπραξη ποσών διατροφής, τα μέρη μπορούν να παραπέμψουν τη διαφορά σε κεντρική αρχή.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Σε περίπτωση που ο υπόχρεος διατροφής δεν καταβάλει το ποσό της διατροφής που ορίζεται στη σχετική συμφωνία ή απόφαση διατροφής σε σχέση με τέκνο το οποίο κατοικεί στη Φινλανδία, το τέκνο έχει δικαίωμα να λάβει επίδομα διατροφής από το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Φινλανδίας (ΚΕΛΑ). Πληροφορίες σχετικά με το ποσό του επιδόματος διατροφής τέκνου που καταβάλλει το ΚΕΛΑ παρέχονται στην ιστοσελίδα <http://www.kela.fi/web/en/right-to-unemployment-benefits> **Elatustuen Elatustuen Elatustuen Elatustuen** (νόμος 583/2008 περί σύνδεσης ορισμένων ποσών διατροφής με τον δείκτη κόστους ζωής).

Είναι επίσης δυνατή η χορήγηση επιδόματος διατροφής τέκνου σε περίπτωση που συμφωνία ή απόφαση διατροφής ορίζει ποσό διατροφής μικρότερο από το εκάστοτε νόμιμο επίδομα διατροφής τέκνου, λόγω οικονομικής δυσπραγίας του γονέα ο οποίος φέρει την υποχρέωση διατροφής του τέκνου. Σε αυτές τις περιπτώσεις το ΚΕΛΑ καταβάλλει τη διαφορά μεταξύ του νομίμου και του συμφωνηθέντος επιδόματος διατροφής τέκνου. Επίσης, το τέκνο λαμβάνει από τον υπόχρεο το επίδομα που ορίζεται στη συμφωνία ή απόφαση διατροφής. Σε περίπτωση που ο υπόχρεος διατροφής αδυνατεί να καταβάλει το επίδομα, το εν λόγω τμήμα διατροφής μπορεί να οριστεί σε μηδενικό ποσό. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το ΚΕΛΑ καταβάλλει ολόκληρο το επίδομα διατροφής του τέκνου. Ο νόμος 580/2008 περί διατροφής τέκνων περιέχει διατάξεις που διέπουν τη χορήγηση επιδόματος διατροφής τέκνου. Το επίδομα διατροφής τέκνου χορηγείται κατόπιν αιτήσεως εκ μέρους του κηδεμόνα ή του νομίμου εκπροσώπου του τέκνου, ή προσώπου το οποίο ασκεί καλόπιστα την επιμέλεια του τέκνου. Τέκνο το οποίο έχει συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας του μπορεί επίσης να υποβάλει αίτηση, εφόσον ζει μόνο του. Η χορήγηση επιδόματος διατροφής τέκνου δεν επηρεάζει την υποχρέωση του οφειλέτη να καταβάλει τη διατροφή ολοσχερώς. Στις περιπτώσεις που το ΚΕΛΑ χορηγεί επίδομα διατροφής τέκνου λόγω μη καταβολής διατροφής εκ μέρους του υπόχρεου, έχει δικαίωμα - και υποχρέωση - να εισπράξει από τον υπόχρεο όλα τα ποσά διατροφής τα οποία έχει καταβάλει.

Σύζυγος ο οποίος δικαιούται διατροφή μπορεί να λάβει επίδομα διατροφής μόνο από τον έτερο σύζυγο.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης είναι η κεντρική αρχή της Φινλανδίας αρμόδια για τις διεθνείς υποθέσεις είσπραξης διατροφής (βλέπε, για παράδειγμα, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρέωσης διατροφής, και τη Σύμβαση της Χάγης του 2007 για την είσπραξη, σε διεθνές επίπεδο, απαιτήσεων διατροφής παιδιών και άλλων μορφών οικογενειακής διατροφής). Οι αρμοδιότητες της κεντρικής αρχής περιλαμβάνουν την παραλαβή αιτήσεων διατροφής, τη διαβίβασή τους στις αρμόδιες αρχές και την επίσπευση δικαστικών διαδικασιών σε σχέση με τις αιτήσεις.

Σε περίπτωση που ο υπόχρεος διατροφής διαμένει σε χώρα στην οποία ισχύουν οι διεθνείς συμφωνίες για την είσπραξη διατροφής, ο αιτών μπορεί να απευθυνθεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης για την είσπραξη της διατροφής στην εν λόγω χώρα της αλλοδαπής. Όπου απαιτείται, συνιστάται στους αιτούντες να απευθύνονται στις κατά τόπον υπηρεσίες νομικής αρωγής ή σε δικηγόρο (για παράδειγμα, σχετικά με την κατάρτιση των εγγράφων της αίτησης). Συμβουλές σε θέματα οικογενειακού δικαίου μπορεί επίσης να παρέχει η τοπική αρχή κοινωνικών υπηρεσιών.

Σε περίπτωση που δικαιούχος διατροφής λαμβάνει επίδομα διατροφής τέκνου από το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Φινλανδίας (ΚΕΛΑ) λόγω μη καταβολής διατροφής από τον υπόχρεο, το ΚΕΛΑ υποκαθιστά τον δικαιούχο στο δικαίωμα διατροφής, κατά ποσοστό αντίστοιχο προς το επίδομα που έχει καταβάλει (*δικαίωμα αναγωγής*) (νόμος 580/2008 περί διατροφής τέκνων, άρθρο 19). Σε αυτή την περίπτωση, το ΚΕΛΑ εισπράττει τα οφειλόμενα επιδόματα για λογαριασμό του δικαιούχου, ο οποίος υπό τις συνθήκες αυτές δεν έχει δικαίωμα να προβεί σε ενέργειες για την είσπραξη των σχετικών ποσών. Εάν το συμφωνηθέν επίδομα διατροφής υπερβαίνει το ποσό του νόμιμου επιδόματος που καταβάλει το ΚΕΛΑ, το ΚΕΛΑ θα καταβάλει ολόκληρο το ποσό του νόμιμου επιδόματος και θα εισπράξει από τον υπόχρεο ολόκληρο το μη καταβληθέν συμφωνηθέν ποσό διατροφής. Εφόσον επιτύχει την είσπραξη του, το ΚΕΛΑ καταβάλλει τη διαφορά μεταξύ του συμφωνηθέντος επιδόματος διατροφής και του νόμιμου επιδόματος διατροφής τέκνου στον γονέα ο οποίος ασκεί τη γονική μέριμνα, μετά την είσπραξη του ποσού από τον υπόχρεο.

Σύζυγος ο οποίος δικαιούται διατροφή μπορεί να λάβει επίδομα διατροφής μόνο από τον έτερο σύζυγο. Ο σύζυγος που δικαιούται διατροφή μπορεί να απευθυνθεί σε δικαστικό επιμελητή προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο ο σύζυγος που διαμένει στο εξωτερικό διαθέτει περιουσιακά στοιχεία στη

Φινλανδία τα οποία μπορούν να κατασχεθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί αναγκαστικής εκτέλεσης. Ο ίδιος μπορεί επίσης να ζητήσει τη συνδρομή του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την είσπραξη της διατροφής στο εξωτερικό.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Τα στοιχεία επικοινωνίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης είναι τα εξής:

Διεύθυνση: Ministry of Justice

PO BOX 25,

00023 Government

Τηλέφωνο: +358 29516001

Φαξ: +358 9 1606 7524

email: central.authority@om.fi

Ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης: <https://oikeusministerio.fi/en/frontpage>

Τα στοιχεία επικοινωνίας του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Φινλανδίας (KELA) είναι τα εξής:

Το KELA διαθέτει ειδικό τμήμα είσπραξης διατροφής στο εξωτερικό, με έδρα στο Ελσίνκι.

Διεύθυνση: Kelan perintäkeskus,

Helsingin perintäyksikkö,

Kansainvälinen erityisperintä

PO BOX 50,

00601 Helsinki

Τηλέφωνο: +35840 354 5469

Φαξ +358 20 635 3330

Email: kv.erityisperinta@kela.fi

Ιστοσελίδα του KELA: <http://www.kela.fi/web/en>

Ιστοσελίδες υπηρεσιών νομικής αρωγής: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>

Τα στοιχεία επικοινωνίας των τοπικών αρχών κοινωνικών υπηρεσιών είναι καταχωρισμένα στον τηλεφωνικό κατάλογο και διατίθενται από το φινλανδικό κέντρο πληροφοριών τηλεφωνικού καταλόγου. Ο καλών πρέπει να αναφέρει την τοπική αρχή κοινωνικών υπηρεσιών την οποία αναζητά. Στη Φινλανδία υπάρχουν περίπου 320 τοπικές αρχές (δήμοι).

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Για την καλύτερη εξυπηρέτησή του, ο αιτών που διαμένει σε άλλη χώρα μπορεί να απευθυνθεί στην αρμόδια κεντρική αρχή της εν λόγω χώρας, η οποία εν συνεχεία επικοινωνεί με το φινλανδικό Υπουργείο Δικαιοσύνης. (Βλέπε ενότητες 13, 14 και 15).

Ο αιτών μπορεί επίσης να επικοινωνήσει απευθείας με τις φινλανδικές αρχές.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Βλέπε απάντηση στην ερώτηση 15.

Σε περίπτωση που ο δικαιούχος διατροφής (τέκνο ή σύζυγος) και ο υπόχρεος διατροφής διαμένουν σε διαφορετικές χώρες, το Υπουργείο Δικαιοσύνης μπορεί να παράσχει συνδρομή σε οποιοδήποτε εκ των δύο καθώς και στις αρμόδιες αρχές του αλλοδαπού κράτους. Ο αιτών (τέκνο ή σύζυγος) μπορεί να ζητήσει από το Υπουργείο Δικαιοσύνης να διασφαλίσει την εκτέλεση στη Φινλανδία δικαστικής ή άλλης απόφασης διατροφής ή επικυρωμένης συμφωνίας διατροφής η οποία έχει εκδοθεί ή καταρτιστεί αντίστοιχα σε αλλοδαπό κράτος, και την κατάθεση του ποσού της διατροφής που έχει ληφθεί δια αναγκαστικής εκτελέσεως στον τραπεζικό λογαριασμό που έχει υποδείξει ο δικαιούχος. Ωστόσο, το Υπουργείο Δικαιοσύνης δεν μπορεί να καταβάλει τη διατροφή για λογαριασμό του υπόχρεου.

Σύμφωνα με διάφορες διεθνείς συμφωνίες (όπως είναι ο κανονισμός της ΕΕ περί διατροφής, η Σύμβαση της Χάγης του 2007, διμερείς συμφωνίες, κλπ.), οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Δικαιοσύνης ως κεντρικής αρχής περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, τη συνδρομή στον εντοπισμό του τόπου διαμονής του υπόχρεου ή δικαιούχου, την λήψη πληροφοριών σχετικά με το εισόδημα του υπόχρεου ή δικαιούχου και τη συνδρομή στη διαπίστωση της πατρότητας ή μητρότητας, όπου αυτό απαιτείται για την είσπραξη της διατροφής.

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

-----

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Στις περιπτώσεις όπου ο αιτών εκπροσωπείται ενώπιον των δικαστηρίων ή άλλων αρχών της Φινλανδίας από το Υπουργείο Δικαιοσύνης ή από πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από το τελευταίο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του ως κεντρικής αρχής σύμφωνα με τις ισχύουσες διεθνείς συμφωνίες, χορηγείται στον αιτούντα νομική αρωγή δωρεάν, κατά παρέκκλιση από τις νόμιμες διατάξεις που ορίζουν τις προϋποθέσεις χορήγησης νομικής αρωγής.

Αυτό ισχύει σε διαφορές που αφορούν τα εξής:

1. αναγνώριση της ισχύος ή εκτελεστότητας στη Φινλανδία αλλοδαπής απόφασης διατροφής
2. αναγνώριση πατρότητας
3. έκδοση απόφασης με την οποία διατάσσεται ο γονέας να καταβάλει διατροφή στο τέκνο
4. μεταβολή του συμφωνηθέντος επιδόματος διατροφής τέκνου, όταν αιτών είναι το τέκνο ή ο νόμιμος εκπρόσωπός του.

Οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως 4 ισχύουν ωστόσο μόνον εφόσον το τέκνο δεν έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του κατά τον χρόνο έναρξης της δικαστικής διαδικασίας.

Στις περιπτώσεις όπου ο αιτών εκπροσωπείται κατά την εκτέλεση απόφασης διατροφής από το Υπουργείο Δικαιοσύνης ή από πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από το τελευταίο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του ως κεντρικής αρχής σύμφωνα με τις ισχύουσες διεθνείς συμφωνίες, ο αιτών δεν βαρύνεται με έξοδα εκτελέσεως.

Σε άλλες περιπτώσεις, ο αιτών μπορεί να ζητήσει να του χορηγηθεί νομική αρωγή από τις δημόσιες αρχές. Η νομική αρωγή συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών ειδικού (δικηγόρου) προς τον αιτούντα για την επίλυση της διαφοράς και στην κάλυψη των σχετικών εξόδων από το κράτος, εν όλω ή εν μέρει. Νομική αρωγή χορηγείται για όλες τις νομικές υποθέσεις. Γενικά, αυτή περιορίζεται μόνο στις υποθέσεις που εκδικάζονται στη Φινλανδία. Η σχετική αίτηση

υποβάλλεται σε οποιαδήποτε υπηρεσία νομικής αρωγής, ανεξαρτήτως του τόπου διαμονής του αιτούντος. Η πιο πρακτική λύση, βέβαια, είναι να κατατεθεί η αίτηση στην πλησιέστερη υπηρεσία. Ο αιτών οφείλει να προσκομίσει αναλυτική κατάσταση των εισοδημάτων του, των εξόδων που αναζητά από τον υπόχρεο, των περιουσιακών του στοιχείων και των χρεών του. Οφείλει επίσης να προσκομίσει περιγραφή της διαφοράς σε σχέση με την οποία αιτείται την χορήγηση νομικής αρωγής και λεπτομερή στοιχεία για τυχόν ασφαλιστική κάλυψη που διαθέτει για νομικά έξοδα. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στην ιστοσελίδα <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>

Οι υπηρεσίες εκτέλεσης σε υποθέσεις διατροφής παρέχονται από τις φινλανδικές υπηρεσίες ατελώς.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Ως κεντρική αρχή σύμφωνα με το άρθρο 51 του κανονισμού της ΕΕ, έχει οριστεί το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Περαιτέρω διατάξεις που αφορούν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου περιέχονται στον νόμο 1076/2010 περί της κεντρικής αρχής της Φινλανδίας για ορισμένα διεθνή ζητήματα διατροφής.

Τελευταία επικαιροποίηση: 23/05/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΑΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Αξιώσεις διατροφής - Σουηδία

1 Τι σημαίνουν στην πράξη οι όροι «διατροφή» και «υποχρέωση διατροφής»; Ποια πρόσωπα οφείλουν να καταβάλλουν διατροφή σε άλλα πρόσωπα;

Σύμφωνα με το σουηδικό δίκαιο, υποχρέωση διατροφής ισχύει έναντι των τέκνων, συζύγων και διαζευγμένων συζύγων. Οι διατάξεις που διέπουν την υποχρέωση διατροφής μεταξύ των συζύγων εφαρμόζονται και για τους καταχωρισμένους συντρόφους συμβίωσης εκτός γάμου.

Τέκνα

Οι γονείς είναι υπεύθυνοι για τη διατροφή των τέκνων τους, η δε σχετική υποχρέωση καθορίζεται με βάση τις εύλογες ανάγκες των τέκνων σε συνδυασμό με την οικονομική δυνατότητα των γονέων. Γονέας ο οποίος δεν έχει δυνατότητα να συμμετέχει στη συντήρηση του τέκνου του, δεν έχει υποχρέωση διατροφής του τέκνου.

Γονέας ο οποίος δεν ασκεί την επιμέλεια ούτε συνοικεί μόνιμα με το τέκνο, οφείλει να εκπληρώσει την υποχρέωση διατροφής του τέκνου καταβάλλοντάς του επίδομα διατροφής. Γονέας ο οποίος ασκεί την επιμέλεια από κοινού με τον άλλο γονέα ενδέχεται να έχει επίσης υποχρέωση να καταβάλλει επίδομα διατροφής. Αυτό ισχύει όταν το τέκνο συνοικεί μόνιμα μόνο με τον έναν γονέα, ανεξαρτήτως εάν αυτός είναι ελεύθερος ή συνοικεί με νέο σύντροφο.

Πρόσωπο το οποίο συνοικεί μόνιμα με τέκνο άλλου προσώπου και με τον γονέα που ασκεί την επιμέλεια, έχει επίσης υποχρέωση διατροφής του τέκνου αυτού, εφόσον έχει τελέσει γάμο με τον γονέα ή έχουν αποκτήσει μαζί τέκνο/τέκνα. Ο πατριός ή η μητριά έχει ωστόσο υποχρέωση διατροφής του προγονού μόνο στον βαθμό που δεν είναι δυνατή η χορήγηση διατροφής από τον άλλο γονέα, δηλ. από τον γονέα με τον οποίο δεν συνοικεί ο πατριός ή η μητριά. Το ύψος της διατροφής καθορίζεται με δικαστική απόφαση ή με συμφωνία.

Η διατροφή προκαταβάλλεται ανά ημερολογιακό μήνα. Ωστόσο, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει άλλους όρους καταβολής της διατροφής, εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι.

Τα μέρη μπορούν επίσης να συμφωνήσουν την καταβολή της διατροφής για το μέλλον ως εφάπαξ ποσού ή ανά χρονικά διαστήματα τα οποία υπερβαίνουν τους τρεις μήνες. Η σχετική συμφωνία είναι έγκυρη μόνον εφόσον καταρτίζεται εγγράφως παρουσία δύο μαρτύρων. Εάν το τέκνο δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του, η εφάπαξ διατροφή καταβάλλεται στην Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας.

Εάν το τέκνο δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του, η εφάπαξ διατροφή καταβάλλεται στην Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας. Το ποσό που καταβάλλεται στην Επιτροπή πρέπει να διατεθεί για τη σύναψη με ασφαλιστική εταιρεία σύμβασης ετήσιας προσόδου, ανάλογης με την υποχρέωση διατροφής, εκτός εάν αυτό αποκλείεται δυνάμει της συμφωνίας ή εάν η Επιτροπή κρίνει ότι το σχετικό ποσό μπορεί να διατεθεί με άλλο τρόπο για τη διατροφή του τέκνου.

Αγωγή για την καταβολή επιδομάτων διατροφής δεν μπορεί να γίνει δεκτή αναδρομικά για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τα τρία έτη από τον χρόνο άσκησης της αγωγής, εκτός εάν συναινεί ο υπόχρεος της διατροφής.

Η αξίωση διατροφής καθίσταται μη εκτελεστή (παραγράφεται) πέντε έτη μετά τον χρόνο κατά τον οποίο κατέστη ληξιπρόθεσμη η καταβολή της διατροφής.

Σύζυγοι

Κατά τη διάρκεια του γάμου οι σύζυγοι έχουν υποχρέωση διατροφής έναντι αλλήλων. Εάν ο ένας σύζυγος δεν μπορεί να συντηρήσει πλήρως τον εαυτό του, ο άλλος οφείλει να συμμετέχει στην κάλυψη των προσωπικών αναγκών του πρώτου.

Έπειτα από την έκδοση διαζυγίου ισχύει η αρχή ότι κάθε σύζυγος είναι υπεύθυνος να συντηρεί τον εαυτό του. Ωστόσο, εάν ο ένας σύζυγος χρειάζεται οικονομική υποστήριξη για τη συντήρησή του για ένα μεταβατικό διάστημα, αυτός έχει δικαίωμα να λαμβάνει επίδομα διατροφής από τον άλλο σύζυγο με βάση τις εύλογες ανάγκες του καθώς και την οικονομική δυνατότητα του άλλου συζύγου και τις λοιπές περιστάσεις. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, σύζυγος μπορεί να λαμβάνει διατροφή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Εάν οι σύζυγοι αδυνατούν να συμφωνήσουν ως προς τη διατροφή, η διαφορά μπορεί να παραπεμφθεί στο δικαστήριο.

Έπειτα από την έκδοση διαζυγίου, το επίδομα διατροφής καταβάλλεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Ωστόσο, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την εφάπαξ καταβολή της διατροφής εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι, π.χ. εάν ο σύζυγος υποχρεούται να προβεί σε καταβολή εισφορών σύνταξης.

Αγωγή για την καταβολή επιδομάτων διατροφής δεν μπορεί να γίνει δεκτή αναδρομικά για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τα τρία έτη από τον χρόνο άσκησης της αγωγής, εκτός εάν συναινεί ο υπόχρεος της διατροφής.

Η αξίωση διατροφής καθίσταται μη εκτελεστή (παραγράφεται) τρία έτη μετά τον χρόνο κατά τον οποίο κατέστη ληξιπρόθεσμη η καταβολή της διατροφής.

2 Μέχρι ποια ηλικία δικαιούται διατροφής το τέκνο; Υφίστανται διαφορετικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τη διατροφή, αναλόγως του αν πρόκειται για ανηλίκους ή ενήλικους;

Η υποχρέωση διατροφής των γονέων έναντι των τέκνων παύει γενικά να ισχύει όταν το τέκνο συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του. Ωστόσο, εάν το τέκνο δεν έχει ολοκληρώσει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευσή του, η υποχρέωση των γονέων εξακολουθεί να ισχύει για όσο χρονικό διάστημα το τέκνο φοιτά σε εκπαιδευτικό ίδρυμα, με ανώτατο όριο την ηλικία των 21 ετών. Για τους σκοπούς του παρόντος, ως φοίτηση σε εκπαιδευτικό ίδρυμα νοείται η υποχρεωτική εκπαίδευση ή ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή άλλη αντίστοιχη γενική εκπαίδευση.

3 Πρέπει να απευθυνθώ σε αρμόδια αρχή ή σε δικαστήριο προκειμένου να τύχω διατροφής; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της διαδικασίας;

Δεν υπάρχει συγκεκριμένη κρατική αρχή στη Σουηδία η οποία να καθορίζει ή να συμβάλλει στον καθορισμό της διατροφής. Η καταβολή των ποσών διατροφής μπορεί να οριστεί είτε δυνάμει συμφωνίας είτε δυνάμει δικαστικής απόφασης. Εάν τα μέρη αδυνατούν να έλθουν σε συμφωνία, ο δικαιούχος πρέπει να απευθυνθεί στο πρωτοδικείο και να υποβάλει αίτηση κλήτησης.

4 Μπορεί να υποβληθεί αίτηση διατροφής για λογαριασμό συγγενούς (σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, έως ποιου βαθμού) ή ανηλίκου;

Γονέας ο οποίος ασκεί την επιμέλεια έχει δικαίωμα να λαμβάνει διατροφή για λογαριασμό του ανήλικου τέκνου. Σε περίπτωση που έχει διοριστεί ειδικός κηδεμόνας, αυτός έχει δικαίωμα να ενεργεί για λογαριασμό του τέκνου.

5 Αν σκοπεύω να προσφύγω στη δικαιοσύνη, πώς μπορώ να γνωρίζω ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Οι κανόνες που διέπουν τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων περιέχονται στον Κώδικα Γονικών Σχέσεων, στον Κώδικα Γαμικών Σχέσεων και στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Σχετικές πληροφορίες παρέχονται επίσης από τα πρωτοδικεία.

Η δικαστική διαδικασία χορήγησης διατροφής υπέρ ανήλικου διεξάγεται στον τόπο συνήθους διαμονής του εναγομένου. Εφόσον δεν υπάρχει άλλο αρμόδιο δικαστήριο, η υπόθεση δικάζεται από το Πρωτοδικείο της Στοκχόλμης.

Τα ζητήματα διατροφής μεταξύ συζύγων μπορούν να ρυθμιστούν στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου. Οι γαμικές διαφορές δικάζονται από το πρωτοδικείο του τόπου συνήθους διαμονής οποιουδήποτε των συζύγων. Εάν ουδείς των συζύγων έχει συνήθη διαμονή στη Σουηδία, η υπόθεση δικάζεται από το Πρωτοδικείο της Στοκχόλμης. Εάν η αξίωση που αφορά στην επιδίκαση διατροφής υπέρ του συζύγου δεν δικαστεί στο πλαίσιο της γαμικής διαφοράς, εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες περί δικαιοδοσίας, του κεφαλαίου 10 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής (κανονισμός περί υποχρεώσεων διατροφής) θέτει τους κανόνες δικαιοδοσίας σε διασυνοριακές υποθέσεις.

6 Ως αιτών, υποχρεούμαι να χρησιμοποιήσω ενδιάμεσο για την προσφυγή στη δικαιοσύνη (π.χ. δικηγόρο, κεντρική ή τοπική αρχή, κλπ); Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, ποια διαδικασία ακολουθείται;

Όχι. Οποίος επιθυμεί να παραπέμψει την υπόθεση στο δικαστήριο πρέπει να υποβάλει αίτημα κλήτευσης στο αρμόδιο πρωτοδικείο.

7 Υποχρεούμαι να καταβάλω κάποιο τέλος για την προσφυγή στη δικαιοσύνη; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε τι ποσό είναι πιθανόν να ανέρχεται; Αν δεν διαθέτω επαρκή οικονομικά μέσα, μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη της δαπάνης της σχετικής διαδικασίας;

Η δικαστική διαδικασία καθαυτή δεν βαρύνεται με έξοδα στη Σουηδία, έπραν του τέλους υποβολής της αίτησης, το οποίο αντιστοιχεί σήμερα σε 900 SEK (σουηδικές κορώνες). Σε περίπτωση που ο αιτών έχει διορίσει νομικό σύμβουλο ή δικηγόρο, βαρύνεται με έξοδα. Η υποβολή αποδείξεων, π.χ. κλήτευση μαρτύρων, επίσης ενδέχεται να συνεπάγεται έξοδα.

Δεν είναι δυνατός ο υπολογισμός των εξόδων, καθώς αυτά ποικίλλουν ανά υπόθεση.

Νομική συνδρομή μπορεί να παρασχεθεί υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Για τη χορήγηση νομικής συνδρομής σε υποθέσεις διατροφής, απαιτείται να συντρέχουν ειδικοί λόγοι. Τέτοιοι λόγοι συντρέχουν για παράδειγμα όταν λόγω περίπλοκων περιστάσεων επιβάλλεται η παροχή εκτενέστερης νομικής υποστήριξης.

Εφόσον παρασχεθεί νομική συνδρομή, διορίζεται δικηγόρος για να εκπροσωπεί τον αιτούντα, η αμοιβή του οποίου καταβάλλεται από το κράτος εφόσον δεν είναι σε θέση να την καταβάλει ο αιτών. Η νομική συνδρομή καλύπτει επίσης τα έξοδα υποβολής αποδείξεων, τα έξοδα έρευνας, διερμηνείας και μετάφρασης, καθώς και τα έξοδα διαμεσολαβητή. Το πρόσωπο στο οποίο έχει χορηγηθεί νομική συνδρομή απαλλάσσεται επίσης από ορισμένα τέλη τα οποία καταβάλλονται στο δικαστήριο και στην Υπηρεσία Αναγκαστικής Εκτέλεσης (Kronofogdemyndigheten).

Πρόσωπα τα οποία δεν είναι υπήκοοι της Σουηδίας και δεν είναι ή δεν έχουν υπάρξει κάτοικοι Σουηδίας μπορούν να λάβουν νομική συνδρομή σε σχέση με αγωγή η οποία ασκείται στη Σουηδία, εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι. Σε σχέση με αγωγή η οποία ασκείται ενώπιον αλλοδαπού δικαστηρίου, νομική συνδρομή μπορεί να παρασχεθεί μόνο σε πρόσωπα τα οποία είναι κάτοικοι Σουηδίας. Οι υπήκοοι όλων των κρατών μελών της ΕΕ έχουν ίδια δικαιώματα νομικής συνδρομής με τους υπηκόους της Σουηδίας. Υπήκοοι συγκεκριμένων άλλων χωρών έχουν επίσης τα ίδια δικαιώματα δυνάμει ειδικής διάταξης, η οποία προϋποθέτει την ύπαρξη έγκυρης συμφωνίας αμοιβαιότητας.

Ισχύουν ορισμένες ειδικές διατάξεις για τη χορήγηση νομικής συνδρομής σε διασυνοριακές διαφορές εντός της ΕΕ, π.χ. για τη διασφάλιση δωρεάν νομικής συνδρομής σε συγκεκριμένες περιπτώσεις οι οποίες καλύπτονται από τον κανονισμό περί υποχρεώσεων διατροφής, σε σχέση με την υποχρέωση διατροφής που φέρει ο γονέας έναντι τέκνου το οποίο δεν έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του.

Πληροφορίες σχετικά με τη νομική συνδρομή παρέχονται από την Υπηρεσία Νομικής Συνδρομής (Rättshjälpsmyndigheten) (<http://www.rattshjalp.se/>).

8 Τι είδους διατροφή είναι πιθανόν να επιδικάσει το δικαστήριο; Πώς υπολογίζεται το ποσό της διατροφής; Μπορεί να αναθεωρηθεί η απόφαση του δικαστηρίου αν οι δαπάνες διαβίωσης ή οι οικογενειακές συνθήκες μεταβληθούν; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιο τρόπο (π.χ. μέσω του συστήματος αυτόματης τιμολογικής προσαρμογής);

Το ύψος της διατροφής τέκνου καθορίζεται με βάση νομικά κριτήρια. Γονέας ο οποίος έχει υποχρέωση διατροφής έχει δικαίωμα να παρακρατεί από το καθαρό εισόδημά του το ποσό που χρειάζεται για την κάλυψη των δικών του αναγκών, περιλαμβανομένων των εξόδων στέγασης, τα οποία υπολογίζονται χωριστά στο εύλογο κόστος. Οι λοιπές δαπάνες διαβίωσης υπολογίζονται επί τη βάση σταθερού ποσού το οποίο αναπροσαρμόζεται τιμολογικά. Ο ίδιος γονέας μπορεί επίσης να παρακρατήσει ένα ποσό για τη συντήρηση του/της συζύγου με τον οποίο/την οποία συνοικεί, εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι.

Τέλος, ο υπόχρεος διατροφής γονέας μπορεί να παρακρατήσει ένα ποσό για τη συντήρηση άλλων τέκνων με τα οποία συνοικεί. Το ποσοστό του υπολοίπου που απομένει το οποίο πρέπει να καταβληθεί ως επίδομα διατροφής εξαρτάται μεταξύ άλλων από τις ανάγκες του τέκνου και τη δυνατότητα του άλλου γονέα να καλύψει τα έξοδα διαβίωσης του τέκνου. Ενδέχεται σε ορισμένο βαθμό να εφαρμοστούν μειώσεις για έξοδα επικοινωνίας.

Ο νόμος δεν προβλέπει συγκεκριμένα κριτήρια για το ύψος του επιδόματος διατροφής που καταβάλλεται στον/στην σύζυγο. Ωστόσο, ορισμένα από τα ανωτέρω κριτήρια λαμβάνονται υπόψη ως κατευθυντήριες γραμμές.

Το επίδομα διατροφής αναπροσαρμόζεται τιμολογικά προκειμένου να παραμένει πάντοτε σταθερή η οικονομική του αξία. Ο δείκτης τιμών καταναλωτή αντανakλά τις μεταβολές που επέρχονται στις βασικές τιμές με βάση τον Κώδικα Κοινωνικής Ασφάλισης, εκτός εάν ορίζεται διαφορετική διάταξη αναπροσαρμογής στη δικαστική απόφαση ή στη συμφωνία η οποία ορίζει το ύψος της διατροφής. Η Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης ορίζει ετησίως κατά πόσο το επίδομα διατροφής πρέπει να αναπροσαρμοσθεί και σε ποιο ποσοστό. Η αναπροσαρμογή, η οποία συνήθως ισχύει από 1ης Φεβρουαρίου, εφαρμόζεται στα επιδόματα διατροφής τα οποία ισχύουν πριν από την 1η Νοεμβρίου του προηγούμενου έτους.

Εφόσον τα μέρη συμφωνούν, μπορούν να μεταβάλουν το ύψος της διατροφής με νεότερη έγγραφη συμφωνία, ακόμη και εάν αυτό έχει ήδη οριστεί με δικαστική απόφαση. Η σχετική απόφαση ή συμφωνία υπόκειται σε τροποποίηση από το δικαστήριο, εφόσον συντρέχουν λόγοι προς τούτο λόγω μεταβολής των συνθηκών. Σε σχέση με το χρονικό διάστημα που προηγήθηκε της έναρξης της δικαστικής διαδικασίας, αναπροσαρμογή η οποία αμφισβητείται από κάποιον αντίδικο μπορεί να ισχύσει μόνο με τη μορφή μείωσης ή αναστολής της διατροφής η οποία δεν έχει ακόμη καταβληθεί. Προκειμένου το δικαστήριο να αυξήσει το ύψος της διατροφής που καταβάλλεται στον πρώην σύζυγο λόγω μεταβολής των συνθηκών, πρέπει να συντρέχουν ειδικοί λόγοι.

Το δικαστήριο μπορεί επίσης να τροποποιήσει τη συμφωνία διατροφής εάν αυτή δεν αιτιολογείται επαρκώς λόγω των συνθηκών που επικρατούν κατά τον χρόνο κατά τον οποίο αυτή κρίνεται ή λόγω άλλων προϋποθέσεων. Ωστόσο, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την επιστροφή διατροφής η οποία έχει ήδη καταβληθεί, μόνον εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι.

Εάν το ποσό διατροφής που καταβάλλεται περιοδικά υπέρ ανήλικου έχει παραμείνει αμετάβλητο για χρονικό διάστημα έξι ετών, εξαιρουμένων των τιμολογικών αναπροσαρμογών, το δικαστήριο μπορεί να μεταβάλει το ύψος της διατροφής για το μέλλον, χωρίς την επίκληση ειδικών λόγων.

9 Η διατροφή και σε ποιον καταβάλλεται η διατροφή;

Το επίδομα διατροφής καταβάλλεται στον δικαιούχο. Σε περίπτωση που ο δικαιούχος είναι ανήλικος ο οποίος δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του, το επίδομα καταβάλλεται στον γονέα ο οποίος ασκεί την επιμέλεια και συνοικεί με το τέκνο.

Εάν το τέκνο δεν έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του, η εφάπαξ διατροφή καταβάλλεται στην Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας.

10 Αν ο υπόχρεος σε διατροφή (οφειλέτης) δεν την καταβάλλει οικειοθελώς, ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε να αναγκαστεί να την καταβάλει;

Είναι δυνατή η υποβολή αίτησης αναγκαστικής εκτέλεσης ενώπιον της Υπηρεσίας Αναγκαστικής Εκτέλεσης (Kronofogdemyndigheten). Η αίτηση υποβάλλεται προφορικά ή εγγράφως. Ο εκτελεστός τίτλος πρέπει να υποβάλλεται μαζί με την αίτηση. Υποχρέωση διατροφής η οποία έχει αναληφθεί εγγράφως ενώπιον δύο μαρτύρων σύμφωνα με τον Κώδικα Γαμικών Σχέσεων ή τον Κώδικα Γονικών Σχέσεων, υπόκειται σε αναγκαστική εκτέλεση ως τελεσίδικη απόφαση με ισχύ δεδικασμένου.

11 Παρακαλείστε να περιγράψετε με συντομία τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση, ιδίως διατάξεις περί προστασίας του οφειλέτη καθώς και προθεσμίες παραγραφής ή αποσβεστικές προθεσμίες στο οικείο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Στην περίπτωση διατροφής τέκνου, η αγωγή για την καταβολή επιδόματος διατροφής δεν μπορεί να γίνει δεκτή αναδρομικά για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τα τρία τελευταία έτη πριν από τον χρόνο άσκησης της αγωγής, εκτός εάν συναινεί ο υπόχρεος της διατροφής. Η αξίωση διατροφής καθίσταται μη εκτελεστή (παραγράφεται) πέντε έτη μετά τον χρόνο κατά τον οποίο κατέστη ληξιπρόθεσμη η καταβολή της διατροφής.

Στην περίπτωση διατροφής συζύγου, η αγωγή για την καταβολή επιδόματος διατροφής δεν μπορεί να γίνει δεκτή αναδρομικά για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τα τρία τελευταία έτη πριν από τον χρόνο άσκησης της αγωγής, εκτός εάν συναινεί ο υπόχρεος της διατροφής. Η αξίωση διατροφής καθίσταται μη εκτελεστή (παραγράφεται) τρία έτη μετά τον χρόνο κατά τον οποίο κατέστη ληξιπρόθεσμη η καταβολή της διατροφής.

Ως προς την αναγκαστική εκτέλεση, ισχύουν διάφορες εξαιρέσεις σε σχέση με την κατάσχεση. Για παράδειγμα, τα είδη ένδυσης και λοιπά είδη προσωπικής χρήσης του υποχρέου, εφόσον είναι εύλογης αξίας, καθώς και συγκεκριμένα είδη οικιακής χρήσεως και φροντίδας, εξαιρούνται από την κατάσχεση. Εάν ο υπόχρεος έχει οικογένεια, τα αντικείμενα τα οποία χρησιμοποιούνται από την οικογένεια ή για τις ανάγκες αυτής λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό των ειδών τα οποία εξαιρούνται από την κατάσχεση.

Αντικείμενο κατάσχεσης μπορεί να αποτελέσει μόνο το τμήμα του μισθού ή εισοδήματος του υποχρέου το οποίο υπερβαίνει το ποσό που απαιτείται για τη διαβίωση του ίδιου και της οικογένειάς του. Το τμήμα του μισθού ή εισοδήματος του υποχρέου το οποίο δεν υπόκειται σε κατάσχεση (γνωστό ως «förlämningsbeloppet» ή «προστατευόμενο μέρος του εισοδήματος») καθορίζεται με βάση ένα σταθερό ποσό. Το σταθερό αυτό ποσό καλύπτει όλες τις συνήθεις δαπάνες διαβίωσης, με εξαίρεση τα έξοδα στέγασης, τα οποία καθορίζονται χωριστά και προστίθενται σε αυτό. Το σταθερό ποσό καθορίζεται ετησίως από την Υπηρεσία Αναγκαστικής Εκτέλεσης.

12 Υπάρχει κάποιος οργανισμός ή αρχή που μπορεί να με βοηθήσει στην είσπραξη της διατροφής;

Στη Σουηδία η Υπηρεσία Αναγκαστικής Εκτέλεσης παρέχει συνδρομή για την είσπραξη της διατροφής. Στις διασυνοριακές υποθέσεις ο δικαιούχος μπορεί να λάβει διοικητική υποστήριξη από την Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης (Försäkringskassa) κατά την υποβολή αίτησης είσπραξης διατροφής στην Υπηρεσία Αναγκαστικής Εκτέλεσης.

13 Μπορεί κάποιος οργανισμός (δημόσιος ή ιδιωτικός) να προκαταβάλει τη διατροφή ολικώς ή μερικώς αντί του οφειλέτη;

Η Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης (Försäkringskassa) μπορεί να καταβάλει επίδομα διατροφής ποσού 1.273 SEK μηνιαίως σε τέκνα χωρισμένων γονέων. Το επίδομα καταβάλλεται στον γονέα ο οποίος ασκεί την επιμέλεια, συνοικεί με το τέκνο και είναι επισήμως καταχωρισμένος στην ίδια διεύθυνση κατοικίας με το τέκνο. Η απόφαση καταβολής διατροφής εκδίδεται κατόπιν αίτησης στην Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης, υπηρεσία αρμόδια για θέματα κοινωνικής ασφάλισης. Η διατροφή αποτελεί τον θεσμό μέσω του οποίου η κοινωνία διασφαλίζει ένα συγκεκριμένο επίπεδο διαβίωσης για τα παιδιά χωρισμένων γονέων, ακόμη και εάν ο υπόχρεος γονέας δεν εκπληρώνει την υποχρέωση διατροφής που υπέχει. Η διατροφή μπορεί να παρέχεται σε πλήρη ή συμπληρωματική βάση ή ως επίδομα στην περίπτωση από κοινού άσκησης της επιμέλειας. Ο υπόχρεος γονέας οφείλει να εξοφλήσει το Δημόσιο, με βάση το εισόδημά του και τον αριθμό των τέκνων υπέρ των οποίων υποχρεούται να καταβάλλει διατροφή. Η υποχρέωση εξόφλησης του Δημοσίου καθορίζεται μέσω διοικητικής διαδικασίας. Εάν το επίδομα διατροφής καταβάλλεται απευθείας στον γονέα ο οποίος ασκεί την επιμέλεια, το ποσό της διατροφής που καταβάλλεται από την Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης μειώνεται αντίστοιχα (ρύθμιση γνωστή ως συμπληρωματική διατροφή).

Εάν ο υπόχρεος γονέας διαμένει στο εξωτερικό ή διαμένει στη Σουηδία εισπράττοντας όμως μισθό ή άλλο εισόδημα στο εξωτερικό ή από χώρα του εξωτερικού, η Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να υποδείξει στον γονέα ο οποίος ασκεί την επιμέλεια και συνοικεί με το τέκνο να λάβει μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει τον προσδιορισμό της υποχρέωσης διατροφής. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης αναλαμβάνει να καταβάλλει επίδομα διατροφής στο τέκνο έως το ποσό το οποίο καταβάλλεται ως διατροφή από την υπηρεσία.

Δεν υπάρχει δυνατότητα σύζυγος να λάβει διατροφή από την Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης.

14 Αν εγώ βρίσκομαι στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και ο οφειλέτης έχει τη διαμονή του σε άλλη χώρα:

Στις διασυνοριακές υποθέσεις ο αιτών μπορεί να λάβει διοικητική υποστήριξη από την Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης. Η Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης (Försäkringskassa) είναι η κεντρική αρχή σύμφωνα με τον κανονισμό περί υποχρεώσεων διατροφής της ΕΕ και τη Σύμβαση της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 για την είσπραξη, σε διεθνές επίπεδο, απαιτήσεων διατροφής παιδιών και άλλων μορφών οικογενειακής διατροφής (Σύμβαση της Χάγης του 2007), καθώς και η υπηρεσία διαβίβασης/παραλαβής για τους σκοπούς της Σύμβασης της Νέας Υόρκης του 1956 περί διεκδικήσεως διατροφής στην αλλοδαπή.

14.1 Μπορώ να τύχω της συνδρομής αρχής ή ιδιωτικού οργανισμού στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Βλέπε απάντηση στην ερώτηση 14.

14.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό;

Τα στοιχεία επικοινωνίας της Υπηρεσίας Κοινωνικής Ασφάλισης είναι τα εξής:

Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης

PO Box 1164

SE-621 22 Visby

Sweden

Τηλ: +46 (0)771 17 90 00

Φαξ: +46 (0)11 20 411

Δ/ση ηλ. ταχυδρομείου: centralmyndigheten@forsakringskassan.se

Η Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διευκολύνει την είσπραξη της διατροφής. Τα καθήκοντά της ως κεντρικής αρχής σύμφωνα με τον κανονισμό περί υποχρεώσεων διατροφής και τη Σύμβαση της Χάγης του 2007 απορρέουν αντιστοίχως από τον κανονισμό και τη Σύμβαση. Για παράδειγμα, παρέχει υποστήριξη στους δικαιούχους διατροφής κατά την υποβολή αιτήσεων οι οποίες μπορούν να υποβληθούν μέσω της αρχής, π.χ. κατά την υποβολή αίτησης για την έκδοση απόφασης διατροφής στο εξωτερικό. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το είδος της υποστήριξης που παρέχεται στους δικαιούχους, παρακαλείσθε να επικοινωνήσετε με την Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης.

15 Αν εγώ βρίσκομαι σε άλλη χώρα και ο οφειλέτης βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος:

Δικαιούχος ο οποίος επιθυμεί να εισπράξει διατροφή σύμφωνα με τη Σύμβαση της Νέας Υόρκης του 1956 περί διεκδικήσεως διατροφής στην αλλοδαπή, πρέπει να υποβάλει αίτηση στην υπηρεσία διαβίβασης της χώρας του, η οποία εν συνεχεία προωθεί την αίτηση στην υπηρεσία παραλαβής της Σουηδίας (Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης).

Το ίδιο ισχύει για τα πρόσωπα τα οποία επιθυμούν να τύχουν της συνδρομής η οποία διατίθεται από τις κεντρικές αρχές δυνάμει του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής ή της Σύμβασης της Χάγης του 2007: τα πρόσωπα αυτά πρέπει να υποβάλουν αίτηση στην κεντρική αρχή της χώρας τους, η οποία εν συνεχεία προωθεί την αίτηση στην κεντρική αρχή της Σουηδίας (Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης).

15.1 Μπορώ να καταθέσω απευθείας αίτηση στην εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος;

Βλέπε απάντηση στην ερώτηση 17. Στην περίπτωση υποβολής αίτησης δυνάμει του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής ή δυνάμει της Σύμβασης της Χάγης του 2007, ο αιτών μπορεί να υποβάλει την αίτησή του απευθείας στην αρμόδια αρχή.

15.2 Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πώς μπορώ να έλθω σε επαφή με την εν λόγω αρχή ή ιδιωτικό οργανισμό και τι είδους συνδρομή μπορώ να λάβω;

Βλέπε απάντηση στην ερώτηση 16.

16 Δεσμεύεται το συγκεκριμένο κράτος μέλος από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007;

Ναι. Η Σουηδία δεσμεύεται από το Πρωτόκολλο της Χάγης της 23ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής («Πρωτόκολλο της Χάγης»), οι διατάξεις του οποίου εφαρμόζονται στην ΕΕ από τις 18 Ιουνίου 2011. Ο γενικός κανόνας που ισχύει δυνάμει του Πρωτοκόλλου της Χάγης είναι ότι εφαρμοστέο είναι το δίκαιο της χώρας όπου έχει τη συνήθη διαμονή του ο δικαιούχος διατροφής. Προς διασφάλιση των συμφερόντων του τέκνου, ειδικότερα, παρέχεται η δυνατότητα εφαρμογής του δικαίου της χώρας της οποίας είναι υπήκοος τόσο το τέκνο όσο και ο υπόχρεος, εάν η εφαρμογή του δικαίου της χώρας συνήθους διαμονής του τέκνου δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα του τελευταίου. Τα μέρη μπορούν επίσης να καταρτίσουν συμφωνία επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου, ωστόσο το πεδίο εφαρμογής της σχετικής συμφωνίας περιορίζεται π.χ. στις περιπτώσεις διατροφής ανηλίκων έως 18 ετών.

17 Αν το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007, ποιο δίκαιο θα εφαρμοστεί στην αξίωση διατροφής, σύμφωνα με τους οικείους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου; Ποιοι είναι οι αντίστοιχοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου;

Η Σουηδία δεσμεύεται από το πρωτόκολλο της Χάγης (βλέπε απάντηση στην ερώτηση 20).

18 Ποιοι είναι οι κανόνες για την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε διασυνοριακές υποθέσεις εντός της ΕΕ σύμφωνα με τη διάρθρωση του κεφαλαίου V του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Βλέπε απάντηση στην ερώτηση 7 για τις γενικές προϋποθέσεις όσον αφορά τη νομική συνδρομή.

Στις διασυνοριακές διαφορές εντός της ΕΕ, ισχύουν ορισμένες ειδικές διατάξεις για τη νομική συνδρομή. Όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής για την παροχή νομικής συνδρομής, αυτή παρέχεται δωρεάν εφόσον ο αιτών χρειάζεται συνήγορο και η συγκεκριμένη ανάγκη δεν μπορεί να καλυφθεί με άλλο τρόπο.

19 Τι μέτρα έχει λάβει το συγκεκριμένο κράτος μέλος προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 51 του κανονισμού περί υποχρεώσεων διατροφής;

Δεν προβλέπονται συγκεκριμένα μέτρα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 12/10/2016

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.